

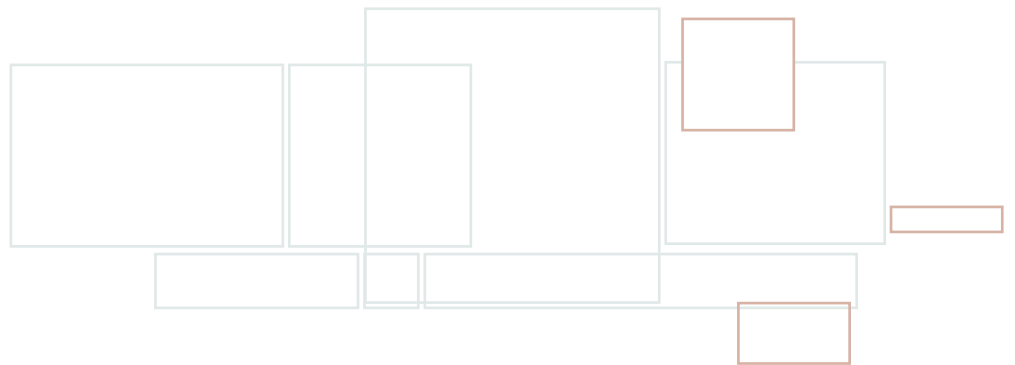

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

<http://www.econ.upatras.gr>

ΕΤΗΣΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ Ακαδημαϊκού Έτους 2011-2012

Τμήμα Οικονομικών Επιστημών
Τμήμα Οικονομικών Επιστημών

Τμήμα Οικονομικών Επιστημών

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2011-2012

ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΠΑΤΡΑ, ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2012

Η παρούσα **Ετήσια Εσωτερική Έκθεση** του ακαδημαϊκού έτους 2011-2012 του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών συντάχθηκε από την ΟΜΕΑ του Τμήματος, που αποτελείται από τα παρακάτω μέλη ΔΕΠ :

1. Αργυρός Γεώργιος, Επίκουρος Καθηγητής
2. Πατρώνης Βασίλειος, Αναπληρωτής Καθηγητής
3. Ψαλτόπουλος Δημήτρης, Αναπληρωτής Καθηγητής

και συνεπικουρήθηκε από την Υποστηρικτική Ομάδα της ΟΜΕΑ, όπως αυτή ορίστηκε σύμφωνα με αριθμ. πρωτ. 1085/01.11.2011 έγγραφο του Προέδρου του Τμήματος κ. Τσεκούρα Κωνσταντίνου, Αναπληρωτή Καθηγητή, και η οποία απαρτίζεται από τους:

4. Δαύρη Μαρία, Γραμματέας Τ.Ο.Ε.
5. Κουρεμένου Αγγελική, Υπάλληλος Γραμματείας
6. Λαζανά Ευαγγελία, Υπάλληλος Γραμματείας
7. Λυκούδη Κωνσταντίνα, Υπάλληλος Γραμματείας
8. Φερτάκη Θεοδώρα, Υπάλληλος Γραμματείας
9. Γούδη Ισμήνη, ΕΤΕΠ Τ.Ο.Ε.

στο πλαίσιο του έργου «**Οργάνωση και λειτουργία ΜΟΔΙΠ στο Πανεπιστήμιο Πατρών**» με κωδικό MIS 299841.

Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ο Συντονιστής της ΟΜΕΑ

**Γεώργιος Αργυρός
Επίκουρος Καθηγητής**

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Πρόλογος	1
Κεφάλαιο 1: Παρουσίαση Τμήματος	4
Κεφάλαιο 2: Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών	14
Κεφάλαιο 3: Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών - Διδακτορικές Διατριβές	25
Κεφάλαιο 4: Εκπαιδευτικό - Διδακτικό Έργο	31
Κεφάλαιο 5: Ερευνητικό – Επιστημονικό Έργο	38
Κεφάλαιο 6: Διοικητικές Υπηρεσίες & Υποδομές	49
Κεφάλαιο 7: Σχέσεις με Κοινωνικούς, Πολιτιστικούς ή άλλους Φορείς	56
Κεφάλαιο 8: Συμπεράσματα & Σχεδιασμός Βελτίωσης	59
 ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	
Παράρτημα I: Οδηγός Σπουδών Ακαδημαϊκού Έτους 2011-2012	66
Παράρτημα II: Πρότυπο Δείγμα Ερωτηματολογίου Μαθημάτων & Συγκεντρωτικά Αποτελέσματα	142
Παράρτημα III: Πρότυπο Δείγμα Ερωτηματολογίου Μελών ΔΕΠ & Συγκεντρωτικά Αποτελέσματα	143
Παράρτημα IV: Επιλεγμένες Δημοσιεύσεις Μελών ΔΕΠ του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών κατά το 2011	144
Παράρτημα V: Πίνακες Στοιχείων & Δεικτών Λειτουργίας του Τμήματος	149

ΠΡΟΛΟΓΟΣ - ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα Έκθεση συντάχθηκε από την Ομάδα Εσωτερικής Αξιολόγησης (ΟΜΕΑ) του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών (ΤΟΕ) του Πανεπιστημίου Πατρών, την οποία η Γενική Συνέλευση (ΓΣ) του Τμήματος (κατά την συνεδρίασή της 21^{ης} Οκτωβρίου 2009) κατέστησε υπεύθυνη για την σύνταξη των Ετήσιων Εσωτερικών Εκθέσεων καθώς και της Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης του ΤΟΕ.

Η σύνθεση της ΟΜΕΑ του ΤΟΕ έχει ως εξής:

Συντονιστής: Γεώργιος Αργυρός, Επίκουρος Καθηγητής

Μέλη: Βασίλειος Πατρώνης, Αναπληρωτής Καθηγητής

Δημήτρης Ψαλτόπουλος, Αναπληρωτής Καθηγητής (Πρόεδρος ΤΟΕ)

Την υποστήριξη του έργου της ΟΜΕΑ ανέλαβαν τα στελέχη της Γραμματείας του ΤΟΕ κ.κ. Φερτάκη, Λυκούδη, Λαζανά και Κουρεμένου, υπό τον συντονισμό της Γραμματέως του Τμήματος κ. Μαρίας Δαύρη.

Για τη διαμόρφωση της Έκθεσης η ΟΜΕΑ συνεργάστηκε με τους εξής:

- Τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος
- Τις Πρυτανικές Αρχές του Πανεπιστημίου Πατρών
- Την Γραμματέα και το προσωπικό της Γραμματείας του Τμήματος
- Τα μέλη ΕΤΕΠ του Τμήματος
- Τους ΔΣ του Συλλόγου των προπτυχιακών φοιτητών του Τμήματος
- Τους μεταπτυχιακούς φοιτητές και τους υποψηφίους διδάκτορες του Τμήματος
- Τη ΜΟΔΙΠ του Πανεπιστημίου Πατρών
- Τη Διεύθυνση Εκπαίδευσης και Έρευνας του Πανεπιστημίου Πατρών.

Στο πλαίσιο της σύνταξης της Έκθεσης, η ΟΜΕΑ ενημέρωσε τα μέλη ΔΕΠ και τα υπόλοιπα στελέχη του ΤΟΕ για τη διαδικασία σύνταξης των Ετήσιων Εσωτερικών Εκθέσεων.

Η διαδικασία συλλογής ποσοτικών και ποιοτικών στοιχείων στηρίχθηκε στις εξής ενέργειες:

1. Την συλλογή και επεξεργασία ερωτηματολογίων αποτίμησης εκπαιδευτικού και διδακτικού έργου εκ μέρους των φοιτητών του Τμήματος. Τα εν λόγω ερωτηματολόγια διανεμήθηκαν με συστηματικό τρόπο και αποτύπωσαν την εν λόγω αποτίμηση κατά το Ακαδημαϊκά Έτος 2011-2012. Η διανομή και συλλογή των ερωτηματολογίων έγινε από τον συντονιστή της ΟΜΕΑ και το μέλος ΕΤΕΠ κ. Γούδη, ενώ η επεξεργασία των σχετικών στοιχείων πραγματοποιήθηκε από τη Διεύθυνση Εκπαίδευσης και Έρευνας του Πανεπιστημίου Πατρών.
2. Τη συλλογή και επεξεργασία ερωτηματολογίων αποτίμησης του εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου εκ μέρους των μελών ΔΕΠ του ΤΟΕ για το εν λόγω Ακαδημαϊκό Έτος. Τα συγκεκριμένα ερωτηματολόγια συμπληρώθηκαν με ηλεκτρονικό τρόπο (ειδικό link που διαμορφώθηκε από τη Διεύθυνση Δικτύων και Μηχανοργάνωσης του Πανεπιστημίου Πατρών), και η επεξεργασία των σχετικών στοιχείων πραγματοποιήθηκε με βάση το μέσο όρο των απαντήσεων.
3. Συναντήσεις μελών της ΟΜΕΑ με τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος στο πλαίσιο των οποίων υπήρξε συλλογή στοιχείων που αντιστοιχούν στα Απογραφικά Δελτία της ΑΔΙΠ για τα Μέλη του Εκπαιδευτικού Προσωπικού και Μαθήματος, αντίστοιχα.
4. Συναντήσεις μελών της ΟΜΕΑ με το ΔΣ του Συλλόγου των προπτυχιακών φοιτητών, με τους μεταπτυχιακούς φοιτητές και υποψηφίους διδάκτορες, με τη Γραμματέα και τα στελέχη της Γραμματείας, καθώς και με τα μέλη ΕΤΕΠ του Τμήματος. Στις συναντήσεις αυτές συζητήθηκαν ζητήματα που αφορούν την λειτουργία του Τμήματος.
5. Αξιοποίηση των Ετήσιων Εσωτερικών Εκθέσεων οι οποίες συντάχθηκαν για το Τμήμα τα Ακαδημαϊκά Έτη 2009-2010 και 2010-2011, καθώς και της Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης η οποία συντάχθηκε τον Δεκέμβριο του 2011.

Η συμμετοχική διαδικασία η οποία επελέγη για τη συλλογή των στοιχείων που αποτυπώνονται στην παρούσα Έκθεση και η συμμετοχή όλων ανεξαιρέτως των μελών ΔΕΠ στη σχετική διαδικασία χορήγησης πληροφοριών και στις σχετικές συζητήσεις για την κατάσταση του ΤΟΕ εξασφαλίζουν τη συμμετοχή όλων των στελεχών του Τμήματος στη διαμόρφωσή της.

Τα κυριότερα δεδομένα όπως αποτυπώνονται στην παρούσα Έκθεση σε σχέση με την αντίστοιχη του Ακαδημαϊκού Έτους 2010-2011, έχουν ως εξής:

- i.** Ο συνολικός αριθμός των μελών ΔΕΠ είναι αμετάβλητος.
- ii.** Ο αριθμός των συμβάσεων των διδασκόντων ΠΔ 407/80 μειώθηκε κατά 60%
- iii.** Ο συνολικός αριθμός των προπτυχιακών φοιτητών σε κανονικά έτη φοίτησης αυξήθηκε κατά 9%.
- iv.** Ο αριθμός των νεοεισερχομένων φοιτητών αυξήθηκε κατά 6,4%.
- v.** Ο αριθμός των αποφοίτων μειώθηκε κατά περίπου 22%.
- vi.** Ο μέσος όρος του βαθμού πτυχίου παρέμεινε αμετάβλητος.
- vii.** Οι προσφερόμενες θέσεις για το ΠΜΣ του ΤΟΕ μηδενίστηκαν.
- viii.** Ο συνολικός αριθμός των μαθημάτων για την απόκτηση πτυχίου και των υποχρεωτικών μαθημάτων παρέμειναν αμετάβλητοι.
- ix.** Ο συνολικός αριθμός των προσφερόμενων μαθημάτων επιλογής μειώθηκε κατά 17%.
- x.** Ο συνολικός αριθμός των δημοσιεύσεων των μελών ΔΕΠ.
- xi.** Ο συνολικός αριθμός των στοιχείων που απεικονίζουν την αναγνώριση του ερευνητικού έργου των μελών ΔΕΠ του Τμήματος
- xii.** Τέλος, ο αριθμός των στοιχείων που στοιχειοθετούν τη διεθνή ακαδημαϊκή και ερευνητική παρουσία του Τμήματος

1. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

1.1 Στελέχωση, Δομή και Διοίκηση του Τμήματος

Το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών (ΤΟΕ) ανήκει στα ανεξάρτητα Τμήματα του Πανεπιστημίου Πατρών. Εδρεύει στην Πανεπιστημιούπολη του Ρίου και χωροθετείται Βορειο-Δυτικά του κτιρίου τη Διοίκησης του Πανεπιστημίου. Το ΤΟΕ ευρίσκεται στο χώρο της Παλαιάς Αεροπορικής Μονάδας (ΠΑΜ) και είναι εγκατεστημένο σε πέντε μεμονωμένα, διάσπαρτα κτίρια (τα οποία ανήκουν στο ΤΟΕ). Δυο κτίρια αφορούν γραφεία των μελών ΔΕΠ (στο ένα εκ των οποίων είναι εγκατεστημένη η αίθουσα συνεδριάσεων του Τμήματος), σε ένα κτίριο είναι εγκατεστημένα η Γραμματεία, το γραφείο του Προέδρου, το Αναγνωστήριο και ένα Εργαστήριο Η/Υ του Τμήματος, σε ένα κτίριο είναι εγκατεστημένο το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα, και σε ένα κτίριο είναι εγκατεστημένο ένα ακόμα Εργαστήριο Η/Υ. Επίσης το ΤΟΕ χρησιμοποιεί πέντε αίθουσες διδασκαλίας (ΠΑΜ1, ΠΑΜ2, ΠΑΜ13, ΠΑΜ16, ΠΑΜ17) οι οποίες συνιστούν μεμονωμένα κτίρια που ευρίσκονται στον ίδιο χώρο.

Η εξέλιξη της στελέχωσης του ΤΟΕ σε διδακτικό, διοικητικό και εργαστηριακό προσωπικό κατά την τελευταία πενταετία παρουσιάζεται στον Πίνακα 1 του Παραρτήματος IV της παρούσας Έκθεσης.

Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2011-2012 υπηρέτησαν στο ΤΟΕ 14 μέλη ΔΕΠ, η κατανομή των οποίων σε βαθμίδες παρουσιάζεται επίσης στον Πίνακα 1.1. Κατά το ίδιο ακαδημαϊκό έτος υπήρξαν 10 συμβάσεις για διδάσκοντες Π.Δ. 407/80, ήτοι ποσοστό 71.42% των διδασκόντων με μόνιμη σχέση εργασίας με το Τμήμα (σε σύγκριση με 25 κατά το ακαδημαϊκό έτος 2010-2011). Πλέον οι διδάσκοντες Π.Δ. 407/80 αποτελούν το 42% περίπου του συνόλου των διδασκόντων στο Τμήμα. Επίσης στο ΤΟΕ κατά το ακαδημαϊκό έτος 2011-2012 υπηρετούσαν 2 μέλη ΕΤΕΠ, ενώ η Γραμματεία είναι στελεχωμένη με τη Γραμματέα και 5 διοικητικούς υπαλλήλους.

Παρατηρώντας την εξέλιξη της στελέχωσης του ΤΟΕ κατά την τελευταία εξαετία, καθίσταται εμφανής η κατά τη γνώμη μας κυριότερη αδυναμία του Τμήματος. Ειδικότερα, ο αριθμός των μελών ΔΕΠ παρουσιάζει μια διακύμανση μεταξύ 16 (2006-2007) και 14 (2011-2012), ο αριθμός των μελών ΕΤΕΠ είναι σταθερός κατά τη

διάρκεια της εν λόγω εξαετίας (2 άτομα), ενώ το διοικητικό προσωπικό μειώθηκε κατά ένα άτομο.

Σύμφωνα με το ΠΔ ίδρυσης του ΤΟΕ, οι προβλεπόμενες θέσεις προσωπικού έχουν ως εξής:

- 25 θέσεις μελών ΔΕΠ
- 5 θέσεις μελών ΕΕΔΙΠ
- 6 θέσεις μελών ΕΤΕΠ.

Με βάση τα παραπάνω διαπιστώνεται η ελλιπής στελέχωση του ΤΟΕ σε μέλη ΔΕΠ, ΕΕΔΙΠ και ΕΤΕΠ, και παράλληλα, η φθίνουσα πορεία του αριθμού των μελών ΔΕΠ. Σημειωτέον ότι η τελευταία οφείλεται τόσο σε παραιτήσεις μελών ΔΕΠ του Τμήματος λόγω εκλογής τους σε άλλα Πανεπιστήμια, στην καθυστέρηση της διαδικασίας διορισμού μελών ΔΕΠ που έχουν εκλεγεί στο Τμήμα, καθώς και στην ύπαρξη άγονων διαδικασιών μελών ΔΕΠ, κάτι που οφείλεται στο γενικότερο πλαίσιο κινήτρων το οποίο υφίσταται στη χώρα μας σχετικά με την ενασχόληση νέων επιστημόνων με το εν λόγω λειτούργημα.

Πίνακας 1.1

Κατανομή μελών ΔΕΠ σε βαθμίδες, Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, 2011-2012

Βαθμίδα	Αριθμός	Ποσοστό (%)
Καθηγητή	4	28,57
Αναπληρωτή καθηγητή	4	28,57
Επίκουρου καθηγητή	3	21,43
Λέκτορα	3	21,43
Σύνολο	14	100

Η έλλειψη ικανού (για την υλοποίηση του Προγράμματος Σπουδών) μελών ΔΕΠ αντιμετωπίστηκε με την αξιοποίηση του θεσμού των διδασκόντων του ΠΔ 407/80. Ο αριθμός των διδασκόντων ΠΔ 407/80 αυξήθηκε σημαντικά κατά την πενταετία 2006-2011 και ο αριθμός των σχετικών συμβάσεων (Πίνακας 11.1) υπερδιπλασιάστηκε (από 11 το 2006-2007 σε 26 το 2010-2011). Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2011-2012, εξαιτίας των περικοπών στις προσλήψεις, ο αριθμός των διδασκόντων αυτής της

κατηγορίας μειώθηκε δραματικά (10 συμβάσεις), προσεγγίζοντας το σχετικό μέγεθος του έτους 2006-2007.

Η εξέλιξη του αριθμού και της κατανομής των φοιτητών του ΤΟΕ κατά την τελευταία πενταετία παρουσιάζεται στους Πίνακες 2 και 3 του Παραρτήματος IV της παρούσας Έκθεσης.

Σε αντίθεση με την τάση εξέλιξης του αριθμού των μελών ΔΕΠ, ο αριθμός των προπτυχιακών φοιτητών γνωρίζει συνεχή αύξηση. Ειδικότερα, σε σχέση με το Ακαδημαϊκό Έτος 2006-2007 (1165 προπτυχιακοί φοιτητές), ο αριθμός των προπτυχιακών φοιτητών κατά το Ακαδημαϊκό Έτος 2011-2012 αυξήθηκε κατά 25% (1459 φοιτητές).

Ο συνολικός αριθμός των εγγεγραμμένων φοιτητριών/ών του Τμήματος, για το προπτυχιακό επίπεδο σπουδών κατά το ακαδημαϊκό έτος 2011-2012 είναι 1459. Ο αριθμός των εισαχθέντων φοιτητών του Τμήματος παρουσιάζεται στον Πίνακα 1.2, με ανάλυση ως προς τις διαδικασίες εισαγωγής. Ο συνδυασμός των στοιχείων που παρουσιάζονται στους Πίνακες 2 και 3 του Παραρτήματος IV, οδηγεί σε δύο σημαντικά συμπεράσματα: Πρώτον, η εξέλιξη του αριθμού των νέο-εισερχομένων φοιτητών στο Τμήμα εξαρτάται σε σημαντικό βαθμό από τον αριθμό των εισερχομένων με εισαγωγικές εξετάσεις. Επίσης, η εισαγωγή φοιτητών από κατατακτήριες εξετάσεις και άλλες διαδικασίες εμφανίζεται σταθερή, ενώ η εφαρμογή του νέου νόμου περί μετεγγραφών φαίνεται ότι ωφέλησε τις καθαρές εισροές φοιτητών προς το Τμήμα (0 εκροές και 13 εισροές προς το Τμήμα κατά το Ακαδημαϊκό Έτος 2011-2012). Δεύτερον, τα στοιχεία δείχνουν ότι η κυριότερη αιτία της αύξησης του αριθμού των προπτυχιακών φοιτητών είναι κυρίως η σημαντική αύξηση του αριθμού των εισερχομένων με εισαγωγικές εξετάσεις. Ειδικότερα, σε σχέση με το Ακαδημαϊκό Έτος 2006-2007, ο αριθμός των εισερχομένων με εισαγωγικές εξετάσεις κατά το Ακαδημαϊκό Έτος 2011-2012 αυξήθηκε κατά 33.5% (από 176 σε 235).

Σε ότι αφορά τις υπόλοιπες κατηγορίες φοιτητών του ΤΟΕ, η αναστολή της λειτουργίας του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος οδήγησε στον μηδενισμό του αριθμού των Μεταπτυχιακών φοιτητών, ως συνέχεια της πτωτικής τάσης (-30%) που είχε ήδη καταγραφεί και κατά τα προηγούμενα έτη (24 κατά το Ακαδημαϊκό Έτος 2010-2011 από 34 το 2006-2007), ενώ και ο αριθμός των Διδακτορικών φοιτητών παρουσιάζει επίσης μείωση κατά 11.1% (Πίνακες 4 και 5 του

Παραρτήματος IV). Η συνολική αυτή μείωση είναι το αποτέλεσμα της απόφασης της ΓΣΕΣ του Τμήματος για την αναπροσαρμογή του αριθμού των μεταπτυχιακών φοιτητών με βάση τους διαθέσιμους ανθρώπινους πόρους του ΤΟΕ. Μετά την τελευταία μείωση των Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών φοιτητών, ο αριθμός των προπτυχιακών φοιτητών προσεγγίζει πλέον το 98.5% του συνόλου των φοιτητών του Τμήματος.

Πίνακας 1.2

Νεοεισαχθέντες φοιτητές σε προπτυχιακό επίπεδο σπουδών, Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, 2011-2012

Διαδικασία εισαγωγής	Αριθμός
Εισαγωγικές εξετάσεις	235
Μετεγγραφές	13
Κατατακτήριες εξετάσεις	22
Άλλες κατηγορίες	14
Σύνολο	281

Όπως και τα άλλα Τμήματα του Πανεπιστημίου Πατρών, η διάρθρωση της διοίκησης του ΤΟΕ καθορίζεται από το σχετικό νομικό πλαίσιο. Το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών διοικείται από τη Γενική Συνέλευση και τον/την εκάστοτε Πρόεδρο του Τμήματος. Η Γενική Συνέλευση του Τμήματος αποτελείται από:

- (1) τα μέλη του Διδακτικού-Ερευνητικού Προσωπικού (ΔΕΠ)
- (2) τους εκπροσώπους των φοιτητών σε ποσοστό 50 % του αριθμού των Μελών ΔΕΠ
- (3) τους εκπροσώπους των μεταπτυχιακών φοιτητών σε ποσοστό 15% του αριθμού των Μελών ΔΕΠ
- (4) τον εκπρόσωπο των ΕΤΕΠ (Ειδικό Τεχνικό Εργαστηριακό Προσωπικό) του Τμήματος

Από την 1^η Σεπτεμβρίου 2011, Πρόεδρος του ΤΟΕ είναι ο Αναπληρωτής Καθηγητής Δημήτριος Ψαλτόπουλος, ενώ Αναπληρωτής Πρόεδρος είναι ο Καθηγητής Δημήτριος Σκούρας.

Στο ΤΟΕ έχουν θεσμοθετηθεί και λειτουργούν οι παρακάτω επιτροπές οι οποίες κατά το ακαδημαϊκό έτος 2011-2012 απαρτίζονταν από τα εξής μέλη:

-Επιτροπή Οικονομικών Θεμάτων:

- Τσεκούρας Κωνσταντίνος, Αναπληρωτής Καθηγητής
- Ψαλτόπουλος Δημήτρης, Αναπληρωτής Καθηγητής
- Σκούρας Δημήτριος, Καθηγητής

-Επιτροπή Φοιτητικών Ζητημάτων

- Σκούρας Δημήτριος, Καθηγητής
- Αργυρός Γεώργιος, Επίκουρος Καθηγητής
- Δαύρη Μαρία, Γραμματέας

-Επιτροπή Κατατάξεων

- Ψαλτόπουλος Δημήτρης, Αναπληρωτής Καθηγητής
- Τσεκούρας Κωνσταντίνος, Αναπληρωτής Καθηγητής
- Ζερβογιάννη Αθηνά, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια
- Πατρώνης Βασίλειος, Αναπληρωτής Καθηγητής
- Τζελέπης Δημήτριος, Επίκουρος Καθηγητής

-Συντονιστική Επιτροπή ΠΜΣ

- Δημαρά Ευθαλία, Καθηγήτρια (Δ/ντρια ΠΜΣ)
- Τζαγκαράκης Εμμανουήλ, Λέκτορας
- Βενέτης Ιωάννης, Επίκουρος Καθηγητής
- Τζελέπης Δημήτριος, Επίκουρος Καθηγητής

-Επιτροπή Πληροφορικής

- Τζαγκαράκης Εμμανουήλ, Λέκτορας (Συντονιστής)
- Δημαρά Ευθαλία, Καθηγήτρια
- Ρούσσο Αλέξανδρος, ΕΔΤΠ

-Επιτροπή Υποδομών & Ανάπτυξης

- Σκούρας Δημήτριος, Καθηγητής
- Ψαλτόπουλος Δημήτρης, Αναπληρωτής Καθηγητής

-Επιτροπή Αναπλήρωσης Αναλωσίμων στα κτίρια

- Αργυρός Γεώργιος, Επίκουρος Καθηγητής, για το κτίριο 11
- Γιαννακόπουλος Νικόλαος, Λέκτορας, για το κτίριο 6
- Κουνετάς Κωνσταντίνος, Π.Δ. 407/80, για το κτίριο του ΠΜΣ

-Επιτροπή Ανακύκλωσης και Καταστροφής

- Πατρώνης Βασίλειος, Αναπληρωτής Καθηγητής (Συντονιστής)
- Τζαγκαράκης Εμμανουήλ, Λέκτορας, υπεύθυνος για Η/Υ
- Τζελέπης Δημήτριος, Επίκουρος Καθηγητής, υπεύθυνος για το κτίριο 11
- Γιαννακόπουλος Νικόλαος, Λέκτορας, υπεύθυνος για το κτίριο 6
- Κουνετάς Κωνσταντίνος, Π.Δ. 407/80, υπεύθυνος για το κτίριο του ΠΜΣ

-Επιτροπή για Θέματα Υγείας και Ασφάλειας

- Αργυρός Γεώργιος, Επίκουρος Καθηγητής (Συντονιστής)
- Πατρώνης Βασίλειος, Αναπληρωτής Καθηγητής
- Ζερβογιάννη Αθηνά, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

-Επιτροπή Πρακτικής Άσκησης

- Βενέτης Ιωάννης, Επίκουρος Καθηγητής (Συντονιστής)
- Δημαρά Ευθαλία, Καθηγήτρια
- Σκούρας Δημήτριος, Καθηγητής
- Τσεκούρας Κωνσταντίνος, Αναπληρωτής Καθηγητής

-ΟΜΕΑ Τμήματος

- Αργυρός Γεώργιος, Επίκουρος Καθηγητής (Συντονιστής)
- Πατρώνης Βασίλειος, Αναπληρωτής Καθηγητής
- Ψαλτόπουλος Δημήτρης, Αναπληρωτής Καθηγητής

-Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών

- Δημαρά Ευθαλία, Καθηγήτρια (Συντονίστρια)
- Σκούρας Δημήτριος, Καθηγητής
- Τσεκούρας Κωνσταντίνος, Αναπληρωτής Καθηγητής
- Ζερβογιάννη Αθηνά, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια
- Ψαλτόπουλος Δημήτρης, Αναπληρωτής Καθηγητής

Οι παραπάνω επιτροπές λειτουργούν με βάση συγκεκριμένους στόχους και χρονοδιαγράμματα.

Στο ΤΟΕ έχει θεσμοθετηθεί και εφαρμόζεται Εσωτερικός Κανονισμός Μεταπτυχιακών Σπουδών, και ειδικότερα, Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στην Οικονομική Επιστήμη στην κατεύθυνση Εφαρμοσμένη Οικονομική και Ανάλυση Δεδομένων, και Διδακτορικού Διπλώματος στην Οικονομική Επιστήμη.

Το ΤΟΕ δεν είναι διαρθρωμένο σε Τομείς. Με τις παρούσες συνθήκες (μικρός αριθμός μελών ΔΕΠ) δεν θεωρούμε ότι υφίσταται σκοπιμότητα διάρθρωσης του Τμήματος σε Τομείς. Όμως, με βάση τη προοπτική ένταξης του ΤΟΕ σε Σχολή, πιστεύουμε ότι θα πρέπει να εξετασθεί στο μέλλον η σκοπιμότητα σύστασης Τομέων με γνώμονα τη πιθανή συμβολή τους στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της λειτουργίας του Τμήματος.

1.2 Σκοπός και Στόχοι του Τμήματος

Το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Πατρών ιδρύθηκε με το Π.Δ. 325/23-5-1985. Σύμφωνα με το ανωτέρω θεσμικό πλαίσιο, το Τμήμα έχει ως αποστολή:

- α) Να συμβάλλει στη διαμόρφωση υπεύθυνων ανθρώπων με ελεύθερη επιστημονική, κοινωνική, πολιτιστική και πολιτική συνείδηση και να τους παρέχει τα απαραίτητα εφόδια που εξασφαλίζουν την άρτια κατάρτισή τους για την επαγγελματική σταδιοδρομία και εξέλιξή τους.
- β) Να καλλιεργεί και να προάγει τις οικονομικές επιστήμες με την ακαδημαϊκή και εφαρμοσμένη διδασκαλία, έρευνα και αναζήτηση.

Επίσης, σύμφωνα με το ίδιο Π.Δ., ορίσθηκε ότι το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών χορηγεί ενιαίο πτυχίο.

Κατά τα μέσα της δεκαετίας του 1990 αλλά και στις αρχές της δεκαετίας του 2000, οι εξελίξεις στην οικονομική επιστήμη και η ανάδειξη νέων – σύγχρονων γνωστικών αντικειμένων αυτής, συνετέλεσαν στον εμπλουτισμό του Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος με νέα μαθήματα με εμφανή προσανατολισμό προς τη κατεύθυνση της Εφαρμοσμένης Οικονομικής. Η συγκεκριμένη κατεύθυνση κρίθηκε απαραίτητη από τη ΓΣ του Τμήματος, αφού εξυπηρετούσε τον ευρύτερο στόχο της παροχής σύγχρονης γνώσης προς τους φοιτητές, η οποία θα διευκόλυne τη πρόσβασή τους στην αγορά εργασίας αλλά και την ανάληψη εκ μέρους τους μεταπτυχιακών σπουδών. Παράλληλα, το ΤΟΕ μέχρι το 2011 πρόσφερε ένα Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) προσανατολισμένο σε δημοφιλή εξειδίκευση (Εφαρμοσμένη Οικονομική και Ανάλυση Δεδομένων), ενώ εξακολουθεί μέχρι σήμερα να προσφέρει ένα σύγχρονο Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών (ΠΔΣ).

Στις ημέρες μας, το ΤΟΕ μπορεί κάλλιστα να χαρακτηριστεί ως ένα Ακαδημαϊκό Τμήμα, το οποίο παρέχει σύγχρονη γνώση στους φοιτητές της Οικονομικής Επιστήμης, μέσω της προσφοράς Προγραμμάτων Σπουδών, τα οποία καλύπτουν το σύνολο των «παραδοσιακών» και αρκετά σύγχρονα γνωστικά πεδία της οικονομικής επιστήμης. Κατ' αυτό τον τρόπο, οι στόχοι και σκοποί του Τμήματος είναι στις ημέρες καλύπτουν τις προσδοκίες της ακαδημαϊκής κοινότητας.

Παρά το γεγονός ότι οι στόχοι και σκοποί του ΤΟΕ διατυπώθηκαν επίσημα πριν από περίπου 27 χρόνια, θεωρούμε ότι η εξειδίκευσή τους είναι ολοκληρωμένη και ότι αντικατοπτρίζουν πλήρως τις επιδιώξεις του Τμήματος. Παράλληλα, θεωρούμε ότι παρά τις όποιες δυσκολίες, το ΤΟΕ έχει κατορθώσει την σε ικανοποιητικό βαθμό εκπλήρωση των στόχων και σκοπών του.

Ειδικότερα, το Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος είναι σύγχρονο και καλύπτει ολόκληρο το φάσμα των γνωστικών αντικειμένων της Οικονομικής Επιστήμης. Επίσης, είναι ανταγωνιστικό σε σύγκριση με τα προγράμματα σπουδών άλλων Τμημάτων Οικονομικών Επιστημών στην Ελλάδα και το εξωτερικό, όπως αποδεικνύεται από τη προτίμηση των υποψηφίων φοιτητών από διάφορες περιοχές της χώρας στο Τμήμα. Οδηγεί στη δημιουργία πτυχιούχων υψηλού επιπέδου με ανεπτυγμένη οικονομική σκέψη και διευκολύνει την ανάληψη μεταπτυχιακών σπουδών υψηλού επιπέδου, όπως αποδεικνύεται από την εισαγωγή αποφοίτων του ΤΟΕ σε υψηλού επιπέδου Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών στο εξωτερικό. Παράλληλα, το ΠΜΣ του ΤΟΕ λειτούργησε κατά τα περασμένα χρόνια ως μεταπτυχιακό υψηλού επιπέδου παρέχοντας εξειδικευμένες γνώσεις στην Εφαρμοσμένη Οικονομική και την Ανάλυση Δεδομένων, κάτι που αποδεικνύεται από το έντονο ενδιαφέρον των υποψηφίων φοιτητών του Προγράμματος. Επίσης, η δραστηριότητα του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών καλύπτει ένα ευρύ φάσμα της Οικονομικής Επιστήμης, ενώ όπως αποδεικνύεται τόσο από το συνεχές ενδιαφέρον των υποψηφίων, όσο και από την ερευνητική δραστηριότητα και τις σχετικές δημοσιεύσεις και ανακοινώσεις των Υποψηφίων Διδασκτόρων του Τμήματος, διακρίνεται από υψηλές προδιαγραφές.

Επίσης, σημαντικές είναι οι διακρίσεις του ΤΟΕ στο τομέα της έρευνας. Τα μέλη ΔΕΠ του ΤΟΕ έχουν αναπτύξει ερευνητική δραστηριότητα στα κυριότερα σύγχρονα γνωστικά πεδία της Οικονομικής Επιστήμης και έχουν διεκδικήσει με επιτυχία και εκπονήσει σειρά ερευνητικών προγραμμάτων χρηματοδοτούμενων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και άλλους φορείς του εξωτερικού και εσωτερικού. Έχουν αναπτύξει διεθνείς ερευνητικές συνεργασίες, ενώ το ερευνητικό τους έργο έχει δημοσιευθεί σε υψηλού κύρους διεθνή επιστημονικά περιοδικά.

Από την άλλη πλευρά, θεωρούμε ότι κατά τη τελευταία πενταετία, η μείωση του αριθμού των μελών ΔΕΠ του Τμήματος, η θεαματική αύξηση του αριθμού των φοιτητών που εισάγονται στο Τμήμα με εισαγωγικές εξετάσεις και συνεπώς, η αύξηση της αναλογίας φοιτητών ανά μέλος ΔΕΠ, έχει δημιουργήσει σημαντική

δυσκολία στους ανθρώπινους πόρους (εκπαιδευτικούς, ερευνητικούς και διοικητικούς) του Τμήματος. Με δεδομένη τη βούληση του Τμήματος για διατήρηση και βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού και ερευνητικού του έργου, θεωρούμε ότι η συγκεκριμένη εξέλιξη δεν προάγει την επίτευξη των στόχων και σκοπών του Τμήματος. Ήδη παρατηρούνται σημαντικές πιέσεις σε ότι αφορά το διδακτικό έργο και σε ορισμένες περιπτώσεις δυσκολίες σε ότι αφορά τη κάλυψη συγκεκριμένων γνωστικών αντικειμένων. Παράλληλα, η μείωση του αριθμού των μελών ΔΕΠ επηρεάζει και το ερευνητικό έργο του Τμήματος, αφού πολλές φορές η επιτυχής διεκδίκηση ερευνητικών προγραμμάτων προϋποθέτει την ύπαρξη ενός πυρήνα ερευνητών που εξειδικεύονται σε συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο.

1.3 Συγκριτικά Δεδομένα σε Σχέση με την Προηγούμενη Έκθεση

Σε σχέση με την προηγούμενη Εσωτερική Έκθεση του ΤΟΕ, η οποία συντάχθηκε για το ακαδημαϊκό έτος 2010-2011, θα μπορούσε κανείς να επισημάνει τα παρακάτω συγκριτικά στοιχεία:

- xiii.** Ο συνολικός αριθμός των μελών ΔΕΠ είναι αμετάβλητος.
- xiv.** Ο αριθμός των συμβάσεων των διδασκόντων ΠΔ 407/80 μειώθηκε κατά 60%
- xv.** Ο συνολικός αριθμός των προπτυχιακών φοιτητών σε κανονικά έτη φοίτησης αυξήθηκε κατά 9%.
- xvi.** Ο αριθμός των νεοεισερχομένων φοιτητών αυξήθηκε κατά 6,4%.
- xvii.** Ο αριθμός των αποφοίτων μειώθηκε κατά περίπου 22%.
- xviii.** Ο μέσος όρος του βαθμού πτυχίου παρέμεινε αμετάβλητος.
- xix.** Οι προσφερόμενες θέσεις για το ΠΜΣ του ΤΟΕ μηδενίστηκαν.
- xx.** Ο συνολικός αριθμός των μαθημάτων για την απόκτηση πτυχίου και των υποχρεωτικών μαθημάτων παρέμειναν αμετάβλητοι.
- xxi.** Ο συνολικός αριθμός των προσφερόμενων μαθημάτων επιλογής μειώθηκε κατά 17%.
- xxii.** Ο συνολικός αριθμός των δημοσιεύσεων των μελών ΔΕΠ.
- xxiii.** Ο συνολικός αριθμός των στοιχείων που απεικονίζουν την αναγνώριση του ερευνητικού έργου των μελών ΔΕΠ του Τμήματος
- xxiv.** Τέλος, ο αριθμός των στοιχείων που στοιχειοθετούν τη διεθνή ακαδημαϊκή και ερευνητική παρουσία του Τμήματος

2. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

2.1 Κύρια Χαρακτηριστικά του Προγράμματος

Το Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών (ΠΠΣ) του ΤΟΕ (Πτυχίο Οικονομικών Επιστημών, B.Sc. in Economics) αναμορφώθηκε ριζικά το Ακαδημαϊκό Έτος 2000-2001 και οριακά το 2005-2006, μετά από σχετικές αποφάσεις της ΓΣ του Τμήματος. Οι εν λόγω αναμορφώσεις είχαν σαν κύριο στόχο τον εκσυγχρονισμό του περιεχομένου του ΠΣ με βάση ισχύοντα ΠΣ στα σημαντικότερα Τμήματα Οικονομικών Επιστημών στην Αγγλία και τις Ηνωμένες Πολιτείες. Τα κυριότερα χαρακτηριστικά της αναμόρφωσης του 2000-2001 αφορούσαν την αύξηση του αριθμού των προσφερόμενων μαθημάτων και την επικέντρωση των υποχρεωτικών μαθημάτων σε βασικά γνωστικά αντικείμενα της οικονομικής επιστήμης. Ειδικότερα, στόχος της αναμόρφωσης του Προγράμματος ήταν η εξειδίκευση ενός Προγράμματος Σπουδών με τα παρακάτω χαρακτηριστικά:

- Να είναι σύγχρονο και να καλύπτει ολόκληρο το φάσμα των γνωστικών αντικειμένων της Οικονομικής Επιστήμης.
- Να είναι ανταγωνιστικό σε σύγκριση με τα προγράμματα σπουδών άλλων Τμημάτων Οικονομικών Επιστημών στην Ελλάδα και το εξωτερικό.
- Να οδηγεί στη δημιουργία πτυχιούχων υψηλού επιπέδου με ανεπτυγμένη οικονομική σκέψη.
- Να διευκολύνει την ανάληψη μεταπτυχιακών σπουδών υψηλού επιπέδου.
- Να είναι απλό και εύκολα κατανοητό από τους φοιτητές.
- Να αξιοποιεί τη δυνατότητα παρακολούθησης μαθημάτων σε άλλα Τμήματα του Πανεπιστημίου Πατρών.

Στο πλαίσιο αυτό το Πρόγραμμα Σπουδών απαρτίζεται από (Πίνακας 12.1 Παραρτήματος IV):

- 20 Υποχρεωτικά Μαθήματα.
- 2 Υποχρεωτικά κατ' επιλογή (από 6 επιλογές) μαθήματα ξένης γλώσσας που δεν υπολογίζονται στο βαθμό πτυχίου.
- 21 Μαθήματα Επιλογής από το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών.
- 3 Μαθήματα Επιλογής από άλλα Τμήματα του Πανεπιστημίου Πατρών.

Τα υποχρεωτικά μαθήματα του Προγράμματος Σπουδών έχουν στόχο την επιστημονική κατάρτιση των φοιτητών σε γνωστικά πεδία τα οποία αποτελούν τον

κορμό της Οικονομικής Επιστήμης (Μικροοικονομική, Μακροοικονομική, Ποσοτικές Μέθοδοι στην Οικονομική Επιστήμη, μαθήματα εισαγωγής στα διάφορα βασικά πεδία της Οικονομικής Επιστήμης).

Παράλληλα, τα μαθήματα επιλογής έχουν στόχο την εμβάθυνση των γνώσεων των φοιτητών στα διάφορα πεδία της Οικονομικής Επιστήμης, αλλά και τον εμπλουτισμό των γνώσεων τους στις άλλες συναφείς ή μη επιστήμες.

Για τη λήψη πτυχίου απαιτούνται 38 μαθήματα (20 υποχρεωτικά και 18 επιλογής) και 2 μαθήματα ξένης γλώσσας που δεν υπολογίζονται στο βαθμό πτυχίου. Συνολικά απαιτούνται 240 πιστωτικές μονάδες του Ευρωπαϊκού Συστήματος Μεταφοράς Πιστωτικών Μονάδων (ECTS). Από τα 18 μαθήματα επιλογής που απαιτούνται για τη λήψη πτυχίου, τουλάχιστον 15 θα πρέπει να είναι από το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών και το πολύ 3 θα πρέπει να είναι από τα άλλα Τμήματα του Πανεπιστημίου. Η διάρκεια των σπουδών για τη λήψη πτυχίου είναι 8 εξάμηνα και ο φοιτητής μπορεί να δηλώσει μέχρι 6 μαθήματα ανά εξάμηνο. Ο αριθμός των προσφερόμενων ανά εξάμηνο και έτος σπουδών μαθημάτων παρουσιάζεται στον Πίνακα 2.1.

Το ΠΠΣ του ΤΟΕ ανταποκρίνεται στις ανάγκες της κοινωνίας, αφού καλύπτει τόσο τα γνωστικά πεδία που απαρτίζουν το κορμό της Οικονομικής Επιστήμης όσο και νέα – σύγχρονα γνωστικά αντικείμενα αυτής, τα οποία παρέχουν σύγχρονες γνώσεις προς τους φοιτητές και διευκολύνουν την πρόσβασή τους στην αγορά εργασίας αλλά και την εκ μέρους τους ανάληψη μεταπτυχιακών σπουδών. Η ανταπόκριση του ΠΠΣ στις ανάγκες της κοινωνίας προκύπτει από την εκδήλωση ενδιαφέροντος για ένταξη στο Τμήμα από φοιτητές που προέρχονται από διάφορα μέρη της χώρας (σε πολλά από τα οποία υπάρχουν Τμήματα Οικονομικών Επιστημών), από την βελτίωση της θέσης του Τμήματος στις βάσεις των εισαγωγικών εξετάσεων (σε σύγκριση με άλλα ομοειδή Τμήματα), από το σημαντικό ενδιαφέρον εκ μέρους υποψηφίων με κατατακτήριες εξετάσεις και τέλος, από την εισαγωγή αποφοίτων του ΤΟΕ σε υψηλού επιπέδου Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών στο εξωτερικό.

Πίνακας 2.1

Προσφερόμενα μαθήματα στο προπτυχιακό επίπεδο, Τμήμα Οικονομικών Επιστημών

ΕΤΟΣ	ΕΞΑΜΗΝΟ	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ	ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ
Πρώτο	A	5(8)	0	5(8)
	B	3(6)	1	4(7)
Δεύτερο	Γ	2	3	5
	Δ	2	4	6
Τρίτο	E	2	5	7
	ΣΤ	2	4	6
Τέταρτο	Z	2	5	7
	H	2	4	6
	ΣΥΝΟΛΟ	20(26)	24	44(50)

* Στο πρώτο και δεύτερο εξάμηνο προσφέρεται υποχρεωτικό μάθημα ξένης γλώσσας. Οι φοιτητές του Τμήματος έχουν την δυνατότητα να επιλέξουν μια από τις τρεις προσφερόμενες ξένες γλώσσες (Αγγλικά, Γερμανικά, Ρώσικα).

Όλα τα παραπάνω στοιχεία συνιστούν «δείκτες» ελέγχου της ανταπόκρισης του ΠΠΣ στις ανάγκες τη κοινωνίας και παρακολουθούνται στενά από τη διοίκηση και τα μέλη ΔΕΠ του ΤΟΕ. Ο έλεγχος του εν λόγω βαθμού ανταπόκρισης έχει τα τελευταία χρόνια οδηγήσει σε δύο σημαντικές αναθεωρήσεις του ΠΠΣ, στα μέσα της δεκαετίας του 1990 και το 2000, αντίστοιχα.

Στο σημείο αυτό, θα πρέπει να επισημανθεί ότι η μείωση των μελών ΔΕΠ του ΤΟΕ αποτελεί κίνδυνο για την ανταπόκριση του ΠΠΣ του ΤΟΕ στις ανάγκες της κοινωνίας. Και αυτό γιατί η αποχώρηση μελών ΔΕΠ και η μη-αντικατάστασή τους με νέους διδάσκοντες δημιουργεί δυσκολίες στην δυνατότητα χορήγησης μαθημάτων επιλογής (αφού σε κάποιες περιπτώσεις εκλείπουν συνάδελφοι με συναφή σε σχέση με συγκεκριμένα μαθήματα γνωστικά αντικείμενα), ενώ παράλληλα δυσκολεύει την εφαρμογή της βούλησης του Τμήματος για το διαχωρισμό τμημάτων σε μαθήματα κορμού, και άρα δεν επιδρά θετικά στο στόχο της συνεχούς βελτίωσης των παρεχομένων εκπαιδευτικών υπηρεσιών.

Κανένα ΠΠΣ δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως «ελεύθερο από προβλήματα». Στην περίπτωση του ΠΠΣ του ΤΟΕ, οι διαδικασίες αξιολόγησης και αναθεώρησης είναι υπαρκτές και ενεργές. Τα μέλη ΔΕΠ παρακολουθούν τις εξελίξεις στην Οικονομική

Επιστήμη καθώς και τις όποιες τάσεις αναμόρφωσης συναφών Προγραμμάτων Σπουδών στην Ελλάδα και σε διακεκριμένα Τμήματα Οικονομικών Επιστημών του εξωτερικού (ιδίως των ΗΠΑ και του Ηνωμένου Βασιλείου). Η στενή αυτή παρακολούθηση προάγεται από την διεθνή παρουσία (δημοσιεύσεις και ανακοινώσεις) και συνεργασίες (μέσω ερευνητικών προγραμμάτων) των μελών ΔΕΠ του Τμήματος. Επίσης, μέσω των επαφών τους με τους εν ενεργεία φοιτητές και τους απόφοιτους του Τμήματος καθώς και με διάφορους Κοινωνικούς και Επαγγελματικούς Φορείς, τα μέλη ΔΕΠ διαμορφώνουν άποψη σχετική με τις ανάγκες της αγοράς για συγκεκριμένα γνωστικά αντικείμενα.

Τα ευρήματα της παραπάνω διαδικασίας συνιστούν αντικείμενο εισήγησης προς την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών του ΤΟΕ, η οποία με τη σειρά της εισηγείται την αναθεώρηση του ΠΠΣ στην ΓΣ του ΤΟΕ. Όπως έχει ήδη αναφερθεί, τα τελευταία 15 χρόνια, η διαδικασία αυτή έχει οδηγήσει σε δύο σημαντικές αναθεωρήσεις του ΠΠΣ.

Το ΠΠΣ του ΤΟΕ δημοσιοποιείται μέσω της ιστοσελίδας του Τμήματος και μέσω του Οδηγού Σπουδών, ο οποίος διανέμεται κάθε έτος στους νεοεισερχόμενους φοιτητές.

Όπως και στη περίπτωση άλλων επιστημονικών πεδίων, η επαγγελματική εξέλιξη των αποφοίτων του ΤΟΕ είναι συνάρτηση της κατάστασης της οικονομίας στη χώρα μας. Χωρίς να ισχυριστούμε την ύπαρξη ενός συστηματικού μηχανισμού παρακολούθησης της εξέλιξης αυτής, προσωπικές επαφές των μελών ΔΕΠ οδηγούν στο συμπέρασμα ότι οι πτυχιούχοι του ΤΟΕ έχουν ευνοϊκές προοπτικές απασχόλησης στις ιδιωτικές επιχειρήσεις, τα χρηματοπιστωτικά και πιστωτικά ιδρύματα, τις αναπτυξιακές εταιρείες, τη δημόσια διοίκηση και τους οργανισμούς. Περαιτέρω όλο και μεγαλύτερο ποσοστό αποφοίτων προχωρά στην ανάληψη Μεταπτυχιακών Σπουδών σε Πανεπιστήμια της Ελλάδας και του εξωτερικού, ενώ το ποσοστό αποδοχής των πτυχιούχων του Τμήματος στα συγκεκριμένα προγράμματα είναι εξαιρετικά ικανοποιητικό.

Βέβαια αναγνωρίζουμε την ανάγκη και τα οφέλη που θα προκύψουν από τη σύσταση ενός τέτοιου μηχανισμού κατά τα πρότυπα του εξωτερικού, ιδιαίτερα αν κανείς λάβει υπόψη τις καταλυτικές συνέπειες της κρίσης στη διάρθρωση του παραγωγικού ιστού της ελληνικής οικονομίας.

2.2 Δομή, Συνεκτικότητα και Λειτουργικότητα του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

Τα μαθήματα του ΠΠΣ του ΤΟΕ παρουσιάζονται στον Πίνακα 12.1 του Παραρτήματος IV. Το ποσοστό των υποχρεωτικών μαθημάτων / μαθημάτων κορμού αντιστοιχεί στο 43.5% του συνόλου των προσφερόμενων μαθημάτων, ενώ το υπόλοιπο 56.5% αφορά μαθήματα ειδίκευσης. Το 81% περίπου των προσφερόμενων μαθημάτων είναι μαθήματα επιστημονικής περιοχής, το 4% είναι γενικών γνώσεων και το 15% είναι ανάπτυξης δεξιοτήτων. Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει ότι η βαρύτητα των μαθημάτων κορμού (υποχρεωτικών) και επιλογής, είναι τέτοια που επιτρέπει την απόκτηση βασικών γνώσεων στο αντικείμενο της Οικονομικής Επιστήμης αλλά και την επιλογή κατευθύνσεων εξειδίκευσης σε μια ευρεία γκάμα γνωστικών αντικειμένων αυτής.

Σε όλα τα μαθήματα προσφέρεται πολλαπλή βιβλιογραφία και γίνεται χρήση εκπαιδευτικών μέσων.

Επίσης για την υποστήριξη των σπουδών των φοιτητών, το Τμήμα έχει καθιερώσει το θεσμό του Καθηγητή – Συμβούλου (μέλος ΔΕΠ του Τμήματος). Έργο του είναι να συμβουλεύει και να κατευθύνει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες στην καλύτερη επιλογή μαθημάτων, σύμφωνα με το Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος, την προσωπική τους κλίση, το βαθμό δυσκολίας των επιμέρους μαθημάτων και τη προοπτική για Μεταπτυχιακές Σπουδές. Παράλληλα, είναι σε τακτική βάση στη διάθεση των φοιτητών και φοιτητριών ώστε να ενημερώνεται για τυχόν προβλήματα που παρουσιάζονται στις σπουδές τους και να αναζητά, σε συνεργασία με τη Γραμματεία ή τη ΓΣ του Τμήματος, τρόπους καλύτερης αντιμετώπισής τους

Όπως φαίνεται στον Πίνακα 12.2, σε 39 μαθήματα η διδασκαλία είναι αποκλειστικά θεωρητική (75% του συνόλου), σε 2 μαθήματα αφορά αποκλειστικά εργαστήριο (4% του συνόλου), ενώ σε 11 μαθήματα (21% του συνόλου) υπάρχει συνδυασμός θεωρητικής διδασκαλίας (3 ώρες ανά εβδομάδα) και εργαστηρίου (3 ή 4 ώρες ανά εβδομάδα).

Η αξιοποίηση της διαδικασίας η οποία περιγράφηκε παραπάνω, και της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών εξασφαλίζει την οργάνωση και τον συντονισμό της ύλης μεταξύ των μαθημάτων. Οριακές επικαλύψεις μπορεί να παρατηρηθούν σε ορισμένα μαθήματα κορμού, όμως αυτές δεν προκύπτουν τυχαία αλλά έχουν στόχο την

καλύτερη εμπέδωση γνώσεων υποβάθρου. Η εξέλιξη της οικονομικής επιστήμης σίγουρα δημιουργεί κατά καιρούς κάποια κενά στην ύλη ιδιαίτερα ορισμένων αρκετά εξειδικευμένων μαθημάτων. Όμως, η συστηματική ενασχόληση των μελών ΔΕΠ του ΤΟΕ με την έρευνα εξασφαλίζει την ενημέρωσή τους για τις διάφορες επιστημονικές εξελίξεις και συχνά οδηγεί στην αναπροσαρμογή και επικαιροποίηση της ύλης των μαθημάτων. Κατ' αυτό τον τρόπο, το ΤΟΕ εξασφαλίζει την παροχή σύγχρονης γνώσης στους φοιτητές του.

Στο ΠΠΣ του ΤΟΕ δεν εφαρμόζεται σύστημα προαπαιτούμενων μαθημάτων. Σε ορισμένες περιπτώσεις αυτό συνιστά δυσλειτουργία του ΠΠΣ, κυρίως λόγω του συνεκτικότητας που έχει διαμορφωθεί σε ότι αφορά την ύλη των μαθημάτων του ίδιου γνωστικού αντικειμένου.

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, δυο Τμήματα του Πανεπιστημίου Πατρών προσφέρουν συνολικά 3 μαθήματα επιλογής στο ΤΟΕ, ενώ το Διδασκαλείο Ξένων Γλωσσών προσφέρει 6 υποχρεωτικά κατ' επιλογή μαθήματα Ξένης Γλώσσας (Αγγλικά, Γερμανικά, Ρωσικά) και 2 μαθήματα επιλογής (Αγγλική Ορολογία Ι και ΙΙ).

2.3 Το Εξεταστικό Σύστημα

Οι τρόποι αξιολόγησης των φοιτητών του ΠΠΣ του ΤΟΕ είναι πολλαπλοί και περιλαμβάνουν γραπτές εξετάσεις, προόδους, εργασίες και ασκήσεις. Η διαφάνεια της διαδικασίας αξιολόγησης των φοιτητών διασφαλίζεται μέσω της στενής συνεργασίας και διαδραστικής σχέσης μεταξύ φοιτητών και μελών ΔΕΠ σχετικά με τις προόδους, ασκήσεις και εργασίες, οι οποίες συνήθως παρουσιάζονται δημόσια. Επίσης, η διαφάνεια προάγεται μέσω της δυνατότητας των φοιτητών να ελέγξουν το γραπτό τους μετά την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων της γραπτής εξέτασης.

Η εξεταστική διαδικασία δεν αξιολογείται με την ακριβή έννοια του όρου. Όμως υπάρχει σχετική ερώτηση στο ερωτηματολόγιο Αποτίμησης Εκπαιδευτικού και Διδακτικού Έργου για τη συμβολή του τρόπου εξέτασης στην επίτευξη των στόχων του διδάσκοντα, ενώ παράλληλα, τα όργανα του Τμήματος συνεργάζονται στενά με τους φοιτητές για το συγκεκριμένο ζήτημα και είναι σε γνώση ακραίων φαινομένων αποτυχίας στις εξετάσεις.

2.4 Διεθνής Διάσταση του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

Όπως φαίνεται από τον Πίνακα 3 του Παραρτήματος IV, το ακαδημαϊκό έτος 2011-2012, εισήχθησαν 9 αλλοδαποί φοιτητές, σε σύγκριση με 11 το 2010-2011. Η συντριπτική πλειοψηφία των αλλοδαπών φοιτητών είναι Κυπριακής καταγωγής.

Δεν υπάρχουν μαθήματα του ΠΠΣ τα οποία να διδάσκονται και σε ξένη γλώσσα.

Το ΤΟΕ συμμετέχει σε επίπεδο Προπτυχιακών Σπουδών στο πρόγραμμα διεθνούς εκπαιδευτικής συνεργασίας ERASMUS και έχει συνάψει συμφωνίες διμερούς συνεργασίας με τα παρακάτω ιδρύματα του εξωτερικού, ενώ προγραμματίζεται η σύναψη επιπλέον ανάλογων συμφωνιών:

- Faculty of Economics, Universita di Bologna, Rimini Campus – ITALY
- Seinajoki Business School, Seinajoki University of Applied Sciences – FINLAND
- Szolnok University College - HUNGARY
- School of Economics and Administration, Department of Economics, Masaryk University - CZECH REPUBLIC
- Faculty of Operation, Economics of Transport and Telecommunications, Zilina University - SLOVAKIA
- Jönköping International Business School, Jönköping University – SWEDEN

Κατά την τελευταία εξαετία, 21 φοιτητές από τους παραπάνω φορείς συμμετείχαν στο ΠΠΣ του ΤΟΕ, ενώ 20 φοιτητές του Τμήματος φοίτησαν στα εν λόγω ΑΕΙ (Πίνακας 9 του Παραρτήματος IV). Οι επισκέπτες φοιτητές εξετάστηκαν σε μαθήματα του ΠΠΣ κυρίως μέσω της εκπόνησης εργασιών στην Αγγλική γλώσσα.

Με την εφαρμογή του Ευρωπαϊκού συστήματος μεταφοράς ακαδημαϊκών διδακτικών μονάδων -ECTS- εξασφαλίζεται η πλήρης ακαδημαϊκή αναγνώριση και μετατρέπονται οι βαθμοί των μαθημάτων, στα οποία εξετάστηκαν επιτυχώς οι φοιτητές στα ιδρύματα υποδοχής, στο ελληνικό σύστημα βαθμολογίας. Όπως έχει ήδη αναφερθεί, για τη λήψη πτυχίου απαιτούνται συνολικά 240 πιστωτικές μονάδες του Ευρωπαϊκού Συστήματος Μεταφοράς Πιστωτικών Μονάδων (ECTS). Όπως φαίνεται στον Πίνακα 12.2 του Παραρτήματος IV, με την εξαίρεση των υποχρεωτικών μαθημάτων του τέταρτου έτους «Οικονομική της Εργασίας» και «Οικονομική της Βιομηχανικής Οργάνωσης» (στα οποία αντιστοιχούν από 9 πιστωτικές μονάδες), σε κάθε προσφερόμενο μάθημα του ΠΠΣ αντιστοιχούν 6 πιστωτικές μονάδες. Αυτό κατά

τη γνώμη μας συνιστά αδυναμία και προγραμματίζεται η αναπροσαρμογή της αντιστοίχισης αυτής με βάση τη δυσκολία, το φόρτο εργασίας και τις απαιτήσεις του κάθε μαθήματος. Τέλος, υπάρχουν ενημερωτικά έντυπα εφαρμογής του ECTS, τα οποία αναθεωρούνται κάθε Ακαδημαϊκό Έτος και δημοσιοποιούνται μέσω της ιστοσελίδας του Τμήματος.

2.5 Πρακτική Άσκηση των Φοιτητών

Ο θεσμός της πρακτικής άσκησης λειτουργεί στο ΤΟΕ από το Ακαδημαϊκό Έτος 2010-2011 και για τρία έτη μέχρι και το 2012-2013 στα πλαίσια της Πράξης, *Πρακτική Άσκηση του Πανεπιστημίου Πατρών*, που υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «*Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση*» (ΕΠΕΔΒΜ) και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από Εθνικούς Πόρους, σύμφωνα με τους όρους και τους κανόνες του Προγράμματος. Επιστημονικός υπεύθυνος είναι ο Επίκουρος Καθηγητής Ιωάννης Βενέτης και μέλη της Επιστημονικής Επιτροπής του ΠΠΑ είναι η Καθηγήτρια Ε. Δημαρά, ο Καθηγητής Δ. Σκούρας και ο Αναπληρωτής Καθηγητής Κ. Τσεκούρας. Η πρακτική άσκηση δεν είναι υποχρεωτική.

Το ΠΠΑ χρηματοδοτεί μέχρι και 50 θέσεις πρακτικής ετησίως. Σύμφωνα με τους όρους του προγράμματος, σε περίπτωση που οι αιτήσεις ξεπεράσουν τις 50 τότε οι αιτούντες κατατάσσονται βάσει αλγορίθμου και οι 50 πρώτοι επιλέγονται για συμμετοχή στο πρόγραμμα.

Κατά την δεύτερη χρονιά λειτουργίας 2011-2012 του ΠΠΑ, το ΤΟΕ δέχτηκε 80 αιτήσεις (σε σύγκριση με 79 το 2010-2011) για συμμετοχή στην πρακτική άσκηση κατά κύριο λόγο από 4ετείς φοιτητές/τριες του τμήματος.

Το ενδιαφέρον των φοιτητών/τριών κινητοποιείται μέσω (α) ανακοίνωσης στην ιστοσελίδα της γραμματείας (β) ανακοίνωσης/φυλλαδίου που αναρτάται σε όλους τους χώρους του τμήματος (γ) δημιουργίας χώρου στην ιστοσελίδα του τμήματος με ερωτήσεις απαντήσεις (faq).

Το σύστημα οργάνωσης του ΠΠΑ του ΤΟΕ έχει ως εξής. Αρχικά ανακοινώνεται διάστημα 20 τουλάχιστον ημερών όπου οι ενδιαφερόμενοι καταθέτουν αιτήσεις συμμετοχής στο ΠΠΑ. Με το πέρας του διαστήματος υποβολής αιτήσεων, αυτές οργανώνονται και οι φοιτητές κατατάσσονται βάσει αλγορίθμου ο οποίος βασίζεται

στον αριθμό μαθημάτων με επιτυχή εξέταση και στη μέση βαθμολογία στα επιτυχώς εξετασμένα μαθήματα. Οι 50 πρώτοι επιλέγονται για πρακτική άσκηση καθώς χρηματοδοτούνται 50 θέσεις ανά έτος. Οι 50 επιλεχθέντες καλούνται για συνέντευξη από τον επιστημονικό υπεύθυνο ο οποίος καταγράφει γνώσεις αγγλικής, χρήσης Η/Υ, εκπόνηση εργασιών στο τμήμα, και διερευνά τα επιστημονικά και εργασιακά ενδιαφέροντα του κάθε υποψηφίου. Στη συνέχεια ο επιστημονικός υπεύθυνος και η επιτροπή του ΠΠΑ προβαίνουν σε αντιστοίχιση των υποψηφίων και των προσφερόμενων θέσεων εργασίας. Οι υποψήφιοι μπορεί να αξιολογηθούν και από τον φορέα απασχόλησης. Σε περίπτωση μη-επιλογής τους τότε γίνεται επανατοποθέτηση υποψηφίου και φορέα απασχόλησης. Το έτος 2011 τοποθετήθηκαν 49 φοιτητές/τριες σε θέσεις εργασίας, ενώ το 2012 τοποθετήθηκαν 50 φοιτητές/τριες. Η εύρεση θέσεων εργασίας γίνεται καθόλη τη διάρκεια του έτους και μέχρι να καλυφθούν και οι 50 θέσεις. Δεν υπάρχει εσωτερικός κανονισμός του ΠΠΑ του ΤΟΕ, όμως υπάρχει γενική διοικητική επίβλεψη σε επίπεδο Πανεπιστημίου (Γραφείο Πρακτικής Άσκησης). Το πρόγραμμα διεξάγεται με βάση το εγκριθέν χρονοδιάγραμμα, πακέτα εργασίας, παραδοτέα κτλ.

Η κυριότερη δυσκολία που αντιμετωπίζει το Τμήμα στην οργάνωση της πρακτικής άσκησης των φοιτητών έγκειται στην εύρεση θέσεων εργασίας. Παρότι η πρακτική άσκηση χρηματοδοτείται εξ ολοκλήρου από το πρόγραμμα και ασφαρίζει τους φοιτητές/τριες, δύσκολα βρίσκονται φορείς απασχόλησης. Οι ανταγωνιστικές εταιρείες ζητούν εμπειρία είτε ζητούν ικανότητες οι οποίες αποκτούνται μετά από τριβή με εξειδικευμένα εργασιακά αντικείμενα. Μικρότερου μεγέθους φορείς απασχόλησης, όπως λογιστικά γραφεία, δεν ενδιαφέρονται να απασχολήσουν φοιτητές/τριες καθώς το σκιώδες κόστος εκπαίδευσης φαίνεται να υπερβαίνει τα οφέλη από την απασχόληση των φοιτητών/τριών.

Η πρακτική άσκηση στοχεύει σε ένα ευρύτατο πεδίο εφαρμογής γνώσεων που καλύπτεται από το ευρύ αντικείμενο σπουδών των ασκούμενων (Οικονομική Επιστήμη). Για παράδειγμα, εφαρμογές Η/Υ σε οργάνωση και διοίκηση γραφείου, εφαρμογές λογιστικής, εφαρμογές marketing, εφαρμογές χρηματοοικονομικής, εφαρμογές πωλήσεων. Τα αποτελέσματα ήταν ικανοποιητικά καθώς για πρώτη φορά οι ασκούμενοι είχαν την δυνατότητα επαφής με φορείς απασχόλησης, με τον ιδιωτικό τομέα εργασίας και επαφή με την πρακτική πλευρά του αντικείμενου σπουδών τους. Η εξοικείωση των ασκούμενων υπήρξε απολύτως επιτυχής. Δεν αναφέρθηκαν προβλήματα ούτε από τους φορείς απασχόλησης ούτε από τους ασκούμενους.

Επειδή το ΠΠΣ του ΤΟΕ δεν προβλέπει εκπόνηση πτυχιακής / διπλωματικής εργασίας, δεν υπάρχει δυνατότητα σύνδεσης του αντικειμένου απασχόλησης κατά τη πρακτική άσκηση με εκπόνηση τέτοιας εργασίας.

Φαίνεται ότι δημιουργούνται με την πρακτική άσκηση ευκαιρίες για μελλοντική απασχόληση των πτυχιούχων του ΤΟΕ. Ήδη μία φοιτήτρια του τμήματος προσελήφθη σε τράπεζα μετά το πέρας της πρακτικής άσκησης το 2011. Επίσης το 2012 υπήρξαν δύο περιπτώσεις φοιτητριών του τμήματος που συνέχισαν την απασχόλησή τους σε φορέα απασχόλησης στον οποίο πραγματοποίησαν την πρακτική τους. Πρόκειται για μία επιχείρηση ασύρματων συστημάτων και λογισμικού καθώς και για ένα λογιστικό γραφείο. Γενικότερα, τα δύο πρώτα έτη λειτουργίας της πρακτικής, οι φοιτητές/τριες του τμήματος απασχολήθηκαν σε Τράπεζες, Λογιστικά και Φοροτεχνικά γραφεία, διάφορες εταιρείες του ιδιωτικού τομέα, δήμους και ΟΤΑ.

Δεν έχει αναπτυχθεί δίκτυο διασύνδεσης του Τμήματος με κοινωνικούς, πολιτιστικούς ή παραγωγικούς φορείς με σκοπό την πρακτική άσκηση των φοιτητών, αφού δεν υπάρχουν πόροι για τη χρηματοδότηση της δημιουργίας τέτοιου δικτύου. Η διασύνδεση της πρακτικής με την τοπική κοινωνία γίνεται μετά από κοπιώδεις προσπάθειες επαφής και προώθησης της πρακτικής άσκησης από τον Επιστημονικό υπεύθυνο και την επιτροπή.

Το Τμήμα δεν έχει αναλάβει πρωτοβουλίες προκειμένου να δημιουργηθούν θέσεις απασχόλησης φοιτητών (σε τοπικό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο) με την στενή έννοια του όρου. Όμως η εκπλήρωση του στόχου σχετικά με την άρτια επιστημονική εκπαίδευση των φοιτητών /τριών του συμβάλλει στην δημιουργία των συγκεκριμένων θέσεων απασχόλησης.

Η επαφή μεταξύ των εκπαιδευτικών / εποπτών του Τμήματος και των εκπροσώπων του φορέα εκτέλεσης της πρακτικής άσκησης είναι τηλεφωνική και ηλεκτρονική μέσω e-mail. Ο επιστημονικός υπεύθυνος επισκέπτεται ορισμένους χώρους εργασίας. Ο φορέας απασχόλησης υποχρεούται με το τέλος της πρακτικής άσκησης να καταθέσει λεπτομερή αναφορά καθώς και ημερολόγια εργασίας για κάθε μήνα πρακτικής. Η αναφορά του φορέα απασχόλησης καλύπτει τα παρακάτω: (Α) Συνοπτική περίληψη των καθηκόντων και εργασιών που ανατέθηκαν στον ασκούμενο φοιτητή/τρια (Β) Πρόοδο των ασκούμενων σε σχέση με την εκτέλεση των καθηκόντων που τους είχαν ανατεθεί (Γ) Συνέπεια τήρησης των ωραρίων και αποδοτικότητα των ασκούμενων μέσα στα απαιτούμενα και λογικά χρονικά πλαίσια (Δ) Προσαρμοστικότητα και

δυνατότητα αφομοίωσης νέων γνώσεων και διαδικασιών (Ε) Συνεργασία με το λοιπό προσωπικό του φορέα απασχόλησης (ΣΤ) Γενικότερη εκδήλωση ενδιαφέροντος και ανάπτυξη πρωτοβουλιών από μέρους του ασκούμενου (Ζ) Χαρακτηρισμός της εν γένει απόδοση της/του φοιτήτριας/φοιτητή (Η) Αποτύπωση των γνώσεων/δεξιοτήτων που τους απογοήτευσαν επειδή δεν κατείχαν οι ασκούμενες/ασκούμενοι φοιτήτριες/φοιτητές (Θ) Αποτύπωση των γνώσεων/δεξιοτήτων που θεωρούν ότι μελλοντικά θα απαιτούνται στο επιχειρηματικό γίνεσθαι του δικού τους τομέα (Ι) Σχολιασμός ότι άλλου θέματος θεωρούν σημαντικό.

Σε ότι αφορά προϋποθέσεις και απαιτήσεις για τη συνεργασία του Τμήματος με τους φορείς εκτέλεσης της πρακτικής άσκησης, η σχέση εργασίας μεταξύ φορέα εκτέλεσης και φοιτητή/τριας είναι όσο το δυνατόν ελεύθερη ώστε να αντανakλά και τις πραγματικές συνθήκες εργασίας που θα αντιμετωπίσουν οι ασκούμενοι στην αγορά εργασίας. Προϋπόθεση είναι η απασχόλησή τους σε θέσεις εργασίας οικονομικού περιεχομένου και ενδιαφέροντος. Υπογράφεται σχετικό ιδιωτικό συμφωνητικό πρακτικής άσκησης. Οι ασκούμενοι ακολουθούν το ωράριο και τους κανονισμούς του φορέα απασχόλησης.

Τέλος, οι ασκούμενοι φοιτητές παρακολουθούνται και υποστηρίζονται από τον Επιστημονικό Υπεύθυνο της άσκησης, κ. Ι. Βενέτη και τα άλλα μέλη της Επιτροπής του ΠΠΑ. Οι φοιτητές/τριες υποβάλλουν λεπτομερή αναφορά σχετικά με την πρακτική άσκηση. Η αναφορά περιλαμβάνει τα παρακάτω αντικείμενα (Α) Σύνοψη περίληψη των εργασιών που εκτελέστηκαν κατά την υλοποίηση της Π.Α (για παράδειγμα: ποικιλία εργασιών που ανατέθηκαν, ευθύνες και καθήκοντα που ανέλαβαν, τυχόν παρατηρήσεις σχετικά με την διαθεσιμότητα του φορέα για παροχή οδηγιών και ενημέρωσης, απόψεις για τον τρόπο αντιμετώπισης στην επιχείρηση) (Β) Αναφορά της ωφέλειας που προέκυψε από την ΠΑ (π.χ. γνώσεις και δεξιότητες) και την πιθανή χρησιμότητα της ΠΑ σε σχέση με την επαγγελματική αποκατάσταση (Γ) Αναφορά προτάσεων για την εν γένει βελτίωση του ΠΠΑ (Δ) Αναφορά γνώσεων/δεξιοτήτων που απέκτησαν κατά τις σπουδές τους στο Τμήμα και χρησιμοποίησαν στις διαδικασίες που συμμετείχαν (Ε) Αναφορά των γνώσεων/δεξιοτήτων που χρειάστηκαν και δεν είχαν αποκτήσει κατά τις σπουδές τους στο Τμήμα (ΣΤ) Άλλα θέματα που θεωρούν σημαντικά.

3.1 Κύρια Χαρακτηριστικά του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

Στο ΤΟΕ λειτουργούν από το 2004 δύο κύκλοι του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) στην Οικονομική Επιστήμη που οδηγούν στο Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (ΜΔΕ) και στο Διδακτορικό Δίπλωμα.

Ο τίτλος του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) είναι Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης (ΜΔΕ) στην Οικονομική Επιστήμη στην κατεύθυνση Εφαρμοσμένη Οικονομική και Ανάλυση Δεδομένων (M.Sc. in Economics with specialization in Applied Economics and Data Analysis). Στο ΠΜΣ του ΤΟΕ δεν συμμετέχουν άλλα Τμήματα του Πανεπιστημίου Πατρών και Ιδρύματα.

Για την απονομή του ΜΔΕ απαιτούνται τριάντα (32) διδακτικές μονάδες που αντιστοιχούν σε 64 πιστωτικές μονάδες (ΠΜ), ως ακολούθως:

- α) Κύκλος υποχρεωτικών μαθημάτων, που αντιστοιχούν σε τουλάχιστον 24 πιστωτικές μονάδες.
- β) Κύκλος κατ' επιλογήν μαθημάτων, που αντιστοιχούν σε 24 πιστωτικές μονάδες.
- γ) Εκπόνηση διπλωματικής εργασίας, που αντιστοιχεί σε 16 πιστωτικές μονάδες.

Με την ολοκλήρωση της συγγραφής της Διπλωματικής Εργασίας, ο Επιβλέπων Καθηγητής καλεί την Τριμελή Επιτροπή και προβαίνει σε δημόσια κοινοποίηση της ημέρας και ώρας εξέτασης/παρουσίασης της εργασίας από τον φοιτητή. Η παρουσίαση είναι υποχρεωτική. Μετά την παρουσίαση, βαθμολογείται από την Τριμελή Επιτροπή η Διπλωματική Εργασία του φοιτητή.

Το ΠΜΣ του ΤΟΕ ανταποκρίνεται στους στόχους του Τμήματος και της κοινωνίας, αφού είναι προσανατολισμένο προς ένα σημαντικό για την Οικονομική Επιστήμη γνωστικό αντικείμενο (Εφαρμοσμένη Οικονομική), ενώ παράλληλα παρέχει σύγχρονη γνώση σε μαθήματα που σχετίζονται με εργαλεία της οικονομικής επιστήμης τα οποία στις ημέρες μας είναι απαραίτητα για έναν σύγχρονο οικονομολόγο μεταπτυχιακού επιπέδου. Οι απόφοιτοι του ΠΜΣ αποκομίζουν κατ' αυτό τον τρόπο προηγμένες (advanced) γνώσεις τόσο σε θεωρητικό όσο και σε πρακτικό επίπεδο, κάτι που τους καθιστά ανταγωνιστικούς στην αγορά εργασίας. Η

ανταπόκριση του ΠΜΣ στις ανάγκες της κοινωνίας τεκμηριώνεται από το σημαντικό ενδιαφέρον για ένταξη σε αυτό από φοιτητές που προέρχονται από διάφορα μέρη της χώρας και εξαιρετικά διαφορετικό υπόβαθρο προπτυχιακών σπουδών. Επίσης, η ανταπόκρισή του στους στόχους του ΤΟΕ εξαρτάται (εκτός άλλων) και από τη δυνατότητα του μικρού αριθμού των μελών ΔΕΠ του Τμήματος να ανταποκριθούν στις ανάγκες του ΠΜΣ με επάρκεια.

Τα παραπάνω στοιχεία συνιστούν «δείκτες» ελέγχου της ανταπόκρισης του ΠΜΣ στις ανάγκες τη κοινωνίας και παρακολουθούνται στενά από τη διοίκηση και τα μέλη ΔΕΠ του ΤΟΕ. Ο έλεγχος του εν λόγω βαθμού ανταπόκρισης οδήγησε τον Ιούνιο του 2010 σε μια σημαντική αναθεώρηση του ΠΜΣ. Ειδικότερα, το ΠΜΣ αναμορφώθηκε με απόφαση της ΓΣΕΣ του Τμήματος. Η αναμόρφωση κατήργησε δυο από τις τότε υφιστάμενες τρεις κατευθύνσεις του Προγράμματος (Εφαρμοσμένη Μικροοικονομική και Μάρκετινγκ, Χρηματοοικονομική Ανάλυση και Διαχείριση) καθότι κρίθηκε ότι ο συγκεκριμένος αριθμός κατευθύνσεων δεν μπορούσε πλέον να εξυπηρετηθεί αποτελεσματικά από τον αριθμό των μελών ΔΕΠ του Τμήματος. Παράλληλα, η βούληση του Τμήματος για την παροχή Μεταπτυχιακών Σπουδών υψηλού επιπέδου κρίθηκε ασύμβατη με την αβεβαιότητα που κατά τη γνώμη μας ενέχει η υψηλή εξάρτηση του ΠΜΣ από διδάσκοντες του ΠΔ 407/80. Έτσι, με βάση και τον επιστημονικό και ερευνητικό προσανατολισμό σημαντικού αριθμού μελών ΔΕΠ του ΤΟΕ αλλά και τις ανάγκες της αγοράς εργασίας για οικονομολόγους με ικανοποιητικές θεωρητικές αλλά και πρακτικές γνώσεις και δεξιότητες, προκρίθηκε η επικέντρωση των πόρων μας στην κατεύθυνση της Εφαρμοσμένης Οικονομικής και Ανάλυσης Δεδομένων. Θεωρούμε ότι το σημαντικό ενδιαφέρον των υποψήφιων φοιτητών και η απρόσκοπτη λειτουργία της αναθεωρημένης μορφής του ΠΜΣ καθιστούν αποτελεσματικές τις υπάρχουσες διαδικασίες αξιολόγησης και αναθεώρησής του.

Το εν λόγω Πρόγραμμα Σπουδών δημοσιοποιείται στην ιστοσελίδα του Τμήματος με αναλυτικό τρόπο (υπάρχει διακριτό τμήμα της ιστοσελίδας αφιερωμένο στο ΠΜΣ), αλλά και μέσω προκήρυξης, έκδοσης αφίσας και αποστολής πληροφοριακού υλικού σε άλλα Τμήματα Οικονομικών Επιστημών της χώρας. Στο ΠΜΣ Δεν υπάρχει συμμετοχή διδασκόντων από το εξωτερικό ούτε και συμμετοχή αλλοδαπών φοιτητών. Όλα τα μαθήματα διδάσκονται αποκλειστικά στην Ελληνική γλώσσα, ενώ το συντριπτικό ποσοστό της σχετικής βιβλιογραφίας είναι διαθέσιμο στην Αγγλική γλώσσα. Τέλος, δεν υπάρχουν συμφωνίες συνεργασίας με ιδρύματα και φορείς του εξωτερικού.

Πέραν των προσωπικών επαφών μελών ΔΕΠ με απόφοιτους του ΠΜΣ, δεν υφίσταται διαδικασία παρακολούθησης της επαγγελματικής τους πορείας.

Τέλος, κατά το ακαδημαϊκό έτος 2011-2012 το Τμήμα εξαιτίας του περιορισμένου αριθμού διδασκόντων ανέστειλε προσωρινά την λειτουργία του ΠΜΣ στην Οικονομική Επιστήμη, ενώ σχετικά πρόσφατα η υπ' αριθμόν 13/20.06.2012 Γ.Σ.Ε.Σ. υιοθέτησε την πρόταση της Σ.Ε. και αποφάσισε να μην προκηρυχθούν θέσεις για εγγραφή νέων μεταπτυχιακών φοιτητών για την ακαδημαϊκή χρονιά 2012-2013. Το ΠΜΣ για το 2012 -2013 θα λειτουργήσει με το διδακτορικό πρόγραμμα σπουδών, με τους μεταπτυχιακούς φοιτητές που εκπονούν την διπλωματική τους εργασία και με τα σεμινάρια διδακτορικών φοιτητών.

3.2 Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών

Κάτοχοι ΜΔΕ από το ΠΜΣ του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Πατρών καθώς και από άλλα ΠΜΣ Ελληνικών και ξένων ΑΕΙ, μπορούν να συνεχίσουν τις μεταπτυχιακές τους σπουδές προς απόκτηση Διδακτορικού Διπλώματος από το ΤΟΕ.

Για την απόκτηση Διδακτορικού Διπλώματος απαιτούνται κατ' ελάχιστον 6 διδακτικά εξάμηνα, κατά την διάρκεια των οποίων πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί τα ακόλουθα:

1. Ένας κύκλος μαθημάτων, από τον ίδιο κατάλογο μαθημάτων με αυτόν του ΜΔΕ και ανάλογα με το γνωστικό αντικείμενο του Διδακτορικού Διπλώματος, μετά από εισήγηση της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής και απόφαση της Συντονιστικής Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών.
2. Η εκπόνηση της Διδακτορικής Διατριβής
3. Η δημοσίευση ή αποδοχή μιας (1) τουλάχιστον εργασίας σε διεθνές περιοδικό με κριτές.

Το ΠΔΣ του ΤΟΕ ανταποκρίνεται στους στόχους του Τμήματος και της κοινωνίας, αφού είναι προσανατολισμένο προς σημαντικά και σύγχρονα γνωστικά αντικείμενα της Οικονομικής Επιστήμης. Ειδικότερα, οι υποψήφιοι διδάκτορες του ΤΟΕ εκπονούν Διδακτορικές Διατριβές υπό την επίβλεψη έμπειρων ερευνητών σε αντικείμενα όπως Οικονομική της Εργασίας, Οικονομετρία, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία, Βιομηχανική Οργάνωση, Οικονομική των Επιχειρήσεων, Οικονομική Γεωγραφία, Οικονομικά της Υγείας, Χρηματοοικονομική Ανάλυση, Μακροοικονομική Ανάλυση.

Κατ' αυτό τον τρόπο προάγεται η έρευνα στην Οικονομική Επιστήμη με σύγχρονο και αποτελεσματικό τρόπο. Παράλληλα, η ανταπόκριση του ΠΔΣ στις ανάγκες της κοινωνίας τεκμηριώνεται από το σημαντικό ενδιαφέρον για ένταξη σε αυτό από φοιτητές που προέρχονται από διάφορα μέρη της χώρας, συμπεριλαμβανομένων και αποφοίτων άλλων Τμημάτων Οικονομικών Επιστημών. Τα παραπάνω στοιχεία συνιστούν «δείκτες» ελέγχου της ανταπόκρισης του ΠΔΣ στους στόχους του ΤΟΕ και τις ανάγκες τη κοινωνίας και παρακολουθούνται στενά από τη διοίκηση και τα μέλη ΔΕΠ του ΤΟΕ.

Οι διαδικασίες αξιολόγησης και αναθεώρησης του ΠΔΣ συντονίζονται από την ΣΕ του ΠΜΣ του ΤΟΕ και περιλαμβάνουν την αξιολόγηση δεικτών όπως η μέση διάρκεια των σπουδών (η οποία τα τελευταία χρόνια βαίνει συνεχώς μειούμενη και ανέρχεται σε 4 έτη) και ο αριθμός και η ποιότητα των δημοσιεύσεων των υποψηφίων διδασκόντων σε διεθνή περιοδικά με κριτές.

Το ΠΔΣ δημοσιοποιείται μέσω της ιστοσελίδας του Τμήματος και μέσω της δυνατότητας δημοσίευσης πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την προσέλκυση ενδιαφερομένων κατόχων ΜΔΕ.

Πέραν των προσωπικών επαφών μελών ΔΕΠ με απόφοιτους του ΠΔΣ, δεν υφίσταται κάποια επίσημη διαδικασία παρακολούθησης της επαγγελματικής τους πορείας. Σημειώνεται όμως ότι απόφοιτοι του ΜΔΣ κατέχουν σήμερα θέσεις μελών ΔΕΠ στο ΠΠ και σε άλλα Πανεπιστήμια της χώρας.

Μετά από εισήγηση της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής και απόφαση της Συντονιστικής Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών, οι υποψήφιοι διδάκτορες ενδέχεται να υποχρεωθούν να παρακολουθήσουν ένα κύκλο μαθημάτων, από τον ίδιο κατάλογο μαθημάτων με αυτόν του ΜΔΕ και ανάλογα με το γνωστικό αντικείμενο του Διδακτορικού Διπλώματος, και να εξετασθούν επιτυχώς σε αυτά. Το ΠΔΣ δεν προσφέρει μαθήματα ερευνητικής μεθοδολογίας.

Στις Τριμελείς Συμβουλευτικές και στις Επταμελείς Εξεταστικές Επιτροπές των υποψηφίων διδασκόντων συμμετέχουν συστηματικά ειδικοί επιστήμονες από άλλα ΑΕΙ.

Η επίδοση και η πρόοδος των υποψηφίων διδασκόντων παρακολουθείται μέσω της σύνταξης ετησίων εκθέσεων προόδου και της διεξαγωγής Σεμιναρίων Προόδου για

τον καθένα υποψήφιο. Τα Σεμινάρια αυτά ανακοινώνονται στην ιστοσελίδα του ΤΟΕ και στις Ανακοινώσεις του ΠΠ, είναι ανοικτά προς κάθε ενδιαφερόμενο και παρακολουθούνται υποχρεωτικά από τους φοιτητές του ΜΔΕ του ΤΟΕ.

Η διαφάνεια της αξιολόγησης των υποψηφίων διδασκόντων εξασφαλίζεται μέσω της εφαρμογής κοινών διαδικασιών αξιολόγησης (στο πλαίσιο του συντονιστικού ρόλου της ΣΕ), της ανοικτής διαδικασίας εξέτασης της διδακτορικής διατριβής και της υποχρεωτικής προϋπόθεσης δημοσίευσης ενός τουλάχιστον άρθρου από την διατριβή τους σε διεθνές επιστημονικό περιοδικό με κριτές.

Η διαδικασία ανάθεσης και εξέτασης της διδακτορικής διατριβής είναι απόλυτα διαφανής, κάτι που εξασφαλίζεται μέσω της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος για τη προσέλκυση υποψηφίων διδασκόντων, τη συμμετοχή εξωτερικών κριτών στις Τριμελείς και Επταμελείς Επιτροπές και την υποχρεωτική έγκριση του κάθε σταδίου της διαδικασίας αυτής από τη ΣΕ και την ΓΣΕΣ.

Οι προδιαγραφές ποιότητας των ΔΔ περιλαμβάνουν την πρωτοτυπία του προς έρευνα θέματος, την τεκμηρίωση της ενδελεχούς γνώσης του υποψηφίου σχετικά με τη βιβλιογραφία, την αυστηρή μεθοδολογική προσέγγιση και τη σύνδεση των αναλυτικών εργαλείων με την σχετική θεωρία, την αξιοποίηση σύγχρονων εργαλείων ποσοτικής ανάλυσης και την αντίστοιχη αναλυτική ικανότητα, καθώς και τη δυνατότητα σύνθεσης των αποτελεσμάτων.

Σε ότι αφορά την επιλογή των Υποψηφίων Διδασκόντων, κάτοχοι ΜΔΕ από το ΠΜΣ του ΤΟΕ καθώς και από άλλα ΠΜΣ στην Οικονομική Επιστήμη Ελληνικών και ξένων ΑΕΙ, μπορούν να υποβάλουν αίτηση για συνέχιση των σπουδών τους προς απόκτηση Δ.Δ. από το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Πατρών. Η αίτηση πρέπει να συνοδεύεται από βιογραφικό σημείωμα του αιτούντα, επικυρωμένα αντίγραφα τίτλων σπουδών, ερευνητική πρόταση και προαιρετικά μια ή περισσότερες συστατικές επιστολές. Επί των αιτήσεων των κατόχων ΜΔΕ για συνέχιση των σπουδών τους, αποφασίζει η ΓΣΕΣ, συνεκτιμώντας τις επιδόσεις του ενδιαφερομένου στις προπτυχιακές και μεταπτυχιακές σπουδές του, την ερευνητική του δραστηριότητα και το περιεχόμενο των συστατικών επιστολών (αν υπάρχουν). Η ΓΣΕΣ δύναται να ζητήσει από τον ενδιαφερόμενο να παρουσιάσει προφορικά την ερευνητική του πρόταση. Η ΓΣΕΣ δύναται επίσης να ζητήσει από τον ενδιαφερόμενο να εγγραφεί και να ολοκληρώσει επιτυχώς αριθμό μεταπτυχιακών μαθημάτων του ΠΜΣ του Τμήματος.

Επίσης, μέλη ΔΕΠ του Τμήματος μπορούν να ζητήσουν από την ΓΣΕΣ, την δημοσίευση πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την προσέλκυση ενδιαφερομένων κατόχων ΜΔΕ για την εκπόνηση Διδακτορικής Διατριβής σε θέματα ενδιαφέροντος τους τα οποία προσδιορίζονται σαφώς. Η δημοσίευση αυτή γίνεται στην ιστοσελίδα του Τμήματος, στις Ανακοινώσεις του ΠΠ και στον Τύπο.

Όπως φαίνεται στον Πίνακα 5 του Παραρτήματος IV, τα τελευταία έτη το ποσοστό αποδοχής υποψηφίων διδασκτόρων είναι 100%.

Η αποτελεσματικότητα και διαφάνεια στην επιλογή υποψηφίων διδασκτόρων εξασφαλίζεται μέσω των ανοικτών διαδικασιών επιλογής και ειδικότερα της προϋπόθεσης έγκρισης της επιλογής από τη ΣΕ και την ΓΣΕΣ, αλλά και μέσα από την προφορική παρουσίαση των εκάστοτε ερευνητικών προτάσεων.

Στο πλαίσιο της λειτουργίας του ΠΔΣ, τα τελευταία χρόνια το ΤΟΕ προσκαλεί ομιλητές από άλλα Τμήματα Οικονομικών Επιστημών της ημεδαπής, οι οποίοι δίνουν ομιλίες σχετικές με το ερευνητικό τους έργο. Τα σεμινάρια αυτά ανέρχονται σε 5 ανά έτος (κατά μέσο όρο) και λαμβάνουν χώρα κατά τη διάρκεια του Εαρινού Εξαμήνου.

Η συμμετοχή διδασκόντων από το εξωτερικό στις Τριμελείς Επιτροπές είναι οριακή και αφορά μόνο μια περίπτωση.

Δεν παρέχεται (τουλάχιστον μέχρι στιγμής) η δυνατότητα εκπόνησης της ΔΔ σε ξένη γλώσσα και ούτε υπάρχουν συμφωνίες συνεργασίας του ΠΔΣ του ΤΟΕ με ιδρύματα και φορείς του εξωτερικού.

Τέλος, εφόσον υπάρχει χρηματοδότηση από ερευνητικά προγράμματα, το Τμήμα παρέχει στους υποψηφίους διδάκτορες τη δυνατότητα συμμετοχής σε διεθνή ερευνητικά συνέδρια (δυνατότητα που πλέον επίσης παρέχεται κεντρικά από το ΠΠ). Τέλος, το ΤΟΕ παρέχει σημαντικά κίνητρα στους υποψηφίους διδάκτορες για την υποβολή άρθρων σε έγκριτα επιστημονικά περιοδικά, αφού η δημοσίευση τουλάχιστον ενός άρθρου συνιστά προϋπόθεση ολοκλήρωσης του ΔΔ, ενώ παράλληλα, η προώθηση διεθνών δημοσιεύσεων είναι αναπόσπαστο μέρος της κουλτούρας του Τμήματος.

4. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ - ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΕΡΓΟ¹

4.1 Αποτελεσματικότητα του Διδακτικού Προσωπικού

Στο ΤΟΕ έχουν πραγματοποιηθεί αξιολογήσεις του διδακτικού έργου των μελών ΔΕΠ στο ΠΠΣ σε τακτά χρονικά διαστήματα, με πρωτοβουλία της Διοίκησης του Πανεπιστημίου Πατρών. Τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος έχουν αξιολογηθεί με βάση ερωτηματολόγια που διανέμονται στους φοιτητές/τριες του Τμήματος, αφού έχει συμπληρωθεί το 75% των προβλεπόμενων, από το πρόγραμμα, διδακτικών ωρών των μαθημάτων.

Πρόσφατα, σε συνεργασία και με τη Διοίκηση και τις Κεντρικές Υπηρεσίες του Πανεπιστημίου, αναβαθμίστηκαν τα εργαλεία και οι διαδικασίες συλλογής και επεξεργασίας δεδομένων για την αποτίμηση του διδακτικού έργου.

Οι διαδικασίες αυτές εφαρμόστηκαν για πρώτη φορά κατά το χειμερινό και εαρινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2009-2010, με συμμετοχή όλων των μελών ΔΕΠ του Τμήματος. Τα αποτελέσματα της επεξεργασίας των δεδομένων και για τα δύο εξάμηνα του ακαδημαϊκού έτους 2011-2012 παρουσιάζονται στον Πίνακα 4.1. Στην πρώτη στήλη παρατίθεται η ερώτηση με τον τρόπο που είναι διατυπωμένη στο ερωτηματολόγιο και στις δύο επόμενες στήλες η μέση τιμή (στην κλίμακα 1-5) και η τυπική απόκλιση, με βάση τις απαντήσεις των φοιτητών/τριών.

Πίνακας 4.1

**Επεξεργασία δεδομένων των ερωτηματολογίων αξιολόγησης διδακτικού έργου, Τμήμα Οικονομικών Επιστημών
(ακαδημαϊκό έτος 2011-2012)**

	Εαρινό εξάμηνο 2011-2012		Χειμερινό εξάμηνο 2011-2012	
	Μέση Τιμή	Τυπ. απόκλιση	Μέση τιμή	Τυπ. απόκλιση
Σας εξήγησε ο διδάσκων τη σημασία και τους στόχους του μαθήματος;	3.57	1.08	3.54	1.11

¹ Η ενότητα αυτή αφορά στο διδακτικό έργο τόσο σε επίπεδο προπτυχιακών όσο και μεταπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών. Όπου απαιτείται γίνεται σαφής αναφορά στο επίπεδο των σπουδών. Όπου δεν υπάρχει σχετική αναφορά, η πληροφόρηση αφορά το σύνολο των Προγραμμάτων Σπουδών του Τμήματος.

Ήταν κατανοητός ο διδάσκων στις παραδόσεις του;	3.65	1.11	3.61	1.15
Κρίνετε ικανοποιητική την οργάνωση και τη συνοχή των παραδόσεων;	3.67	1.03	3.60	1.06
Σας κίνησε το ενδιαφέρον για το μάθημα ο τρόπος διδασκαλίας;	3.28	1.18	3.22	1.20
Προσάρμοσε ο διδάσκων τη διδασκαλία στο επίπεδο γνώσεων των φοιτητών/τριών;	3.40	1.10	3.31	1.15
Ενθάρρυνε ο διδάσκων τους φοιτητές/τριες αν διατυπώνουν απόψεις – ερωτήσεις	3.63	1.12	3.55	1.17
Κρίνετε ικανοποιητική την επικοινωνία του διδάσκοντα με τους φοιτητές/τριες;	3.55	1.17	3.46	1.21
Απαντούσε κατανοητά ο διδάσκων στις ερωτήσεις σας;	3.68	1.07	3.65	1.09
Ήταν συνεπής η προσέλευση του διδάσκοντα στις παραδόσεις;	4.04	1.01	4.05	1.04
Ανέπτυξε ο διδάσκων τη συνεργασία με τους φοιτητές/τριες;	3.43	1.10	3.32	1.15
Ο τρόπος εξέτασης του μαθήματος συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων του διδάσκοντα;	3.43	1.06	3.34	1.10
Χρησιμοποιούνται Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας για τις ανάγκες του μαθήματος;	2.88	1.44	2.99	1.47

Από τον παραπάνω Πίνακα φαίνεται ότι η βαθμολογία που συγκέντρωσαν οι περισσότερες ερωτήσεις ήταν ιδιαίτερα υψηλή (κατά μέσο όρο τουλάχιστον 3,5). Οι ερωτήσεις που συγκέντρωσαν την υψηλότερη βαθμολογία αφορούν την συνέπεια της προσέλευσης των διδασκόντων στις παραδόσεις, την δυνατότητά τους να είναι κατανοητοί, την επικοινωνία τους με τους φοιτητές και την δυνατότητά τους να απαντούν κατανοητά στις ερωτήσεις των φοιτητών. Αντίθετα, χαμηλότερη βαθμολογία συγκέντρωσαν ερωτήσεις όπως η χρήση τεχνολογιών πληροφορίας και

επικοινωνίας, η προσαρμογή της διδασκαλίας στο επίπεδο γνώσεων των φοιτητών και ο βαθμός ενδιαφέροντος του τρόπου διδασκαλίας. Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι σε σύγκριση με το Ακαδημαϊκό Έτος 2010-2011, η βαθμολογία των παραπάνω ερωτήσεων είναι οριακά χαμηλότερη.

Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης των διδασκόντων από τους φοιτητές δημοσιοποιούνται στην Ετήσια Εσωτερική Έκθεση του Τμήματος. Επίσης, παρακολουθούνται από την διοίκηση, την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών και την ΓΣ του Τμήματος. Σε περίπτωση εμφάνισης χαμηλών μέσων τιμών σε συγκεκριμένες ερωτήσεις υπάρχει διερεύνηση διορθωτικών κινήσεων.

Ο μέσος εβδομαδιαίος φόρτος διδακτικού έργου των μελών ΔΕΠ του ΤΟΕ ανέρχεται σε 6 ώρες. Βέβαια, ο φόρτος αυτός είναι πολύ μεγαλύτερος εάν συνυπολογισθούν οι ώρες που διατίθενται για την επίβλεψη των υποψηφίων διδασκόντων.

Περίπου το 30% των υποψηφίων διδασκόντων του ΤΟΕ συνεισφέρουν στο διδακτικό έργο μέσω της διεξαγωγής φροντιστηρίων, ενώ το σύνολο αυτών συμμετέχει στις επιβλέψεις των εξετάσεων και ορισμένοι προσφέρουν επικουρικό έργο (λειτουργία εκπαιδευτικών εργαστηρίων πέραν του ωραρίου).

Τέλος, όλα τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος συμπλήρωσαν το Ερωτηματολόγιο Μελών ΔΕΠ (βλ. Παραρτημα Ι). Από τις απαντήσεις αξίζει να σημειωθεί η σχετικά αρνητική κρίση των μελών ΔΕΠ για την επάρκεια του βοηθητικού και επικουρικού προσωπικού αναφορικά με την διεξαγωγή του διδακτικού και ερευνητικού έργου, ενώ οι γνώμες για τη συμμετοχή των φοιτητών στις διαλέξεις και σε ασκήσεις ή μελέτες περίπτωσης, καθώς και το ενδιαφέρον τους για το περιεχόμενο των μαθημάτων και για επιστημονικά ζητήματα που αφορούν τα μαθήματα και για τις υπάρχουσες υποδομές ποικίλουν.

4.2 Ποιότητα και Αποτελεσματικότητα της Διδακτικής Διαδικασίας

Οι χρησιμοποιούμενες διδακτικές μέθοδοι στο ΠΠΣ του ΤΟΕ περιλαμβάνουν διαλέξεις, φροντιστήρια, εργαστήρια, προόδους, εργασίες, εκπαιδευτικές εκδρομές και σεμινάρια από προσκεκλημένους ομιλητές άλλων ΑΕΙ.

Στο ΠΜΣ περιλαμβάνουν διαλέξεις, εργασίες και σεμινάρια από προσκεκλημένους ομιλητές άλλων ΑΕΙ και αφορά μόνο τους υποψήφιους διδάκτορες.

Τα μέλη ΔΕΠ του ΤΟΕ παρακολουθούν τις εξελίξεις στην Οικονομική Επιστήμη και ειδικότερα στα γνωστικά τους αντικείμενα, μέσω της διεθνούς παρουσίας τους (δημοσιεύσεις και ανακοινώσεις), της διεξαγωγής έρευνας και των συνεργασιών τους (μέσω ερευνητικών προγραμμάτων) με άλλα ΑΕΙ και ερευνητικά κέντρα του εξωτερικού. Συχνά, η διαδικασία αυτή οδηγεί στην επικαιροποίηση του περιεχομένου των μαθημάτων και των αντίστοιχων διδακτικών μεθόδων. Ιδιαίτερο ρόλο στην συγκεκριμένη επικαιροποίηση έχει η ενσωμάτωση των μεθόδων και αποτελεσμάτων της ερευνητικής δραστηριότητας των μελών ΔΕΠ στο περιεχόμενο των μαθημάτων.

Το γεγονός ότι στις εξετάσεις συμμετέχουν και οι επί πτυχίω φοιτητές (οι οποίοι έχουν δηλώσει τα μαθήματά τους κατά τα παρελθόντα ακαδημαϊκά έτη) καθιστά εξαιρετικά δύσκολη την εκτίμηση του ποσοστού των φοιτητών που συμμετέχουν στις εξετάσεις. Πάντως σχετικοί υπολογισμοί από τη Γραμματεία του Τμήματος ορίζουν το συγκεκριμένο ποσοστό ως περίπου 65% των εγγεγραμμένων στο ΠΠΣ φοιτητών.

Σε ότι αφορά το ΠΠΣ, όπως φαίνεται από τα στοιχεία που παρατίθενται στον Πίνακα 12.2 (Παράρτημα IV), κατά το ακαδημαϊκό έτος 2011-2012, το ποσοστό επιτυχίας των φοιτητών στις εξετάσεις ανέρχεται σε 55%. Παράλληλα, όπως φαίνεται στον Πίνακα 6 (Παράρτημα IVI), κατά την τελευταία εξαετία, ο μέσος βαθμός πτυχίου κυμάνθηκε μεταξύ 6,75 (2006-2007) και 6,56 (2011-2012). Τέλος, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του Πίνακα 7 (Παράρτημα IV), η μέση διάρκεια σπουδών για τη λήψη πτυχίου είναι περίπου 5,5 έτη.

Όπως φαίνεται στον Πίνακα 14 (Παράρτημα IV), κατά την τελευταία πενταετία, ο μέσος βαθμός πτυχίου στο ΠΜΣ κυμάνθηκε μεταξύ 7,17 (2007-2008) και 6,83 (2011-2012).

4.3 Οργάνωση και Εφαρμογή του Διδακτικού Έργου

Στην αρχή του κάθε εξαμήνου η ύλη των μαθημάτων γνωστοποιείται στους φοιτητές του ΤΟΕ μέσω του Οδηγού Σπουδών, της ιστοσελίδας του Τμήματος (αναλυτική παρουσίαση των μαθημάτων στις ιστοσελίδες των διδασκόντων), το e-class, καθώς και μέσω προσωπικής αναφοράς από τον κάθε διδάσκοντα κατά τη πρώτη ώρα των διαλέξεων. Για κάθε μάθημα περιγράφονται οι μαθησιακοί στόχοι και τα προσδοκώμενα αποτελέσματα.

Σε κάθε μάθημα, η επίτευξη των μαθησιακών στόχων μετράται από τη συμμετοχή των φοιτητών στις προόδους και τις εξετάσεις, ενώ μέσω του e-class μετράται η επισκεψιμότητα των φοιτητών (συχνότητά της και κατανομή της στο χρόνο) καθώς και ο αριθμός των downloads του εκπαιδευτικού υλικού (π.χ. σημειώσεις).

Το ωρολόγιο πρόγραμμα των μαθημάτων τηρείται σε εξαιρετικά μεγάλο βαθμό, ενώ σε περίπτωση αναβολής κάποιας διάλεξης, ορίζεται άμεσα αναπλήρωσή της. Η οργάνωση και δομή του ωρολογίου προγράμματος είναι ορθολογική, αφού υπάρχει προτίμηση διδασκαλίας των βασικών και υποχρεωτικών μαθημάτων κατά τις πρωινές ώρες. Επίσης, με την εξαίρεση κάποιων διδασκόντων του ΠΔ 407/80, δεν υπάρχει μάθημα για το οποίο το σύνολο των ωρών της εβδομαδιαίας διδασκαλίας πραγματοποιείται σε μια ημέρα, ενώ καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια έτσι ώστε οι φοιτητές να μην έχουν να αντιμετωπίσουν κενά πλέον της μιας ώρας στη παρακολούθηση των διαλέξεων των μαθημάτων του έτους σπουδών τους. Παράλληλα, πολύ σπάνια οι διαλέξεις διεξάγονται μετά τις 5 το απόγευμα.

Στο ΠΠΣ, από τα 20 βασικά μαθήματα, τα 12 διδάσκονται από μέλη ΔΕΠ των δύο ανώτερων βαθμίδων. Αυτά είναι τα εξής:

- Εισαγωγή στην Οικονομική Επιστήμη I: Σε ένα από τα δυο τμήματα η διδασκαλία γίνεται από ΔΕΠ ανώτερης βαθμίδας.
- Στατιστική I: Και στα δυο τμήματα η διδασκαλία γίνεται από ΔΕΠ ανώτερης βαθμίδας.
- Εισαγωγή στην Οικονομική Επιστήμη II: Σε ένα από τα δυο τμήματα η διδασκαλία γίνεται από ΔΕΠ ανώτερης βαθμίδας.
- Στατιστική II: Και στα δυο τμήματα η διδασκαλία γίνεται από ΔΕΠ ανώτερης βαθμίδας.
- Μικροοικονομική I: Σε ένα από τα δυο τμήματα η διδασκαλία γίνεται από ΔΕΠ ανώτερης βαθμίδας.
- Μακροοικονομική I: Και στα δυο τμήματα η διδασκαλία γίνεται από ΔΕΠ ανώτερης βαθμίδας.
- Μικροοικονομική II: Σε ένα από τα δυο τμήματα η διδασκαλία γίνεται από ΔΕΠ ανώτερης βαθμίδας.
- Μακροοικονομική II: Και στα δυο τμήματα η διδασκαλία γίνεται από ΔΕΠ ανώτερης βαθμίδας.
- Θεωρία και Πολιτική Διεθνούς Εμπορίου
- Οικονομική της Ανάπτυξης

- Αρχές Οικονομικής Πολιτικής
- Οικονομική της Βιομηχανικής Οργάνωσης

Κανένα μέλος ΔΕΠ δεν διδάσκει μαθήματα που δεν εμπίπτουν στο γνωστικό του/της πεδίο.

4.4 Εκπαιδευτικά Βοηθήματα

Σε όλα τα μαθήματα του ΠΠΣ καθίστανται διαθέσιμα βοηθήματα για τους φοιτητές τα οποία καλύπτουν το σύνολο της διδασκόμενης ύλης. Αυτά αφορούν βιβλία και ανάλογα με το μάθημα, σημειώσεις και άλλο υλικό διαθέσιμο στην ιστοσελίδα του Τμήματος και στο e-class (π.χ. διαφάνειες διαλέξεων). Τα βοηθήματα των μαθημάτων επικαιροποιούνται με ευθύνη του κάθε διδάσκοντα, ιδίως σε συνδυασμό με την επικαιροποίηση της ύλης.

Τα βοηθήματα διατίθενται στην αρχή του κάθε εξαμήνου με ηλεκτρονικό τρόπο ή με τις προβλεπόμενες από το νόμο διαδικασίες (σε ότι αφορά τα συγγράμματα). Τέλος, τα μέλη ΔΕΠ προτείνουν στους φοιτητές πρόσθετη βιβλιογραφία αντίστοιχη με το περιεχόμενο του κάθε μαθήματος.

Στο ΠΔΣ υπάρχει σαφής και εύλογη έμφαση στη παροχή της σχετικής βιβλιογραφικής υποστήριξης.

4.5 Σύνδεση Διδασκαλίας με την Έρευνα

Η εκπαίδευση των φοιτητών στην ερευνητική διαδικασία κρίνεται ως αρκετά ικανοποιητική και μεθοδεύεται μέσω της παρουσίασης ερευνητικών εργασιών των διδασκόντων (ιδιαίτερα σε μαθήματα επιλογής), της ανάθεσης και εκπόνησης εργασιών και της ενθάρρυνσης για αναζήτηση και τη χρήση βιβλιογραφίας (στο ΠΠΣ). Σε ότι αφορά το ΠΔΣ η έρευνα αποτελεί την αποκλειστική ενασχόληση των φοιτητών του .

Στους φοιτητές του ΠΠΣ παρέχεται σε ορισμένες περιπτώσεις η δυνατότητα συμμετοχής σε ερευνητικά έργα, και ειδικότερα κυρίως για εργασίες όπως η συμπλήρωση ερωτηματολογίων, η εισαγωγή στοιχείων σε Η/Υ και η επεξεργασία τους. Η δυνατότητα αυτή παρέχεται σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό στους φοιτητές του ΠΔΣ, στους οποίους ανατίθενται (σε όσους συμμετέχουν σε ερευνητικά

προγράμματα) απαιτητικότερες ερευνητικές εργασίες (οικονομικές αναλύσεις, συγγραφή κειμένων εργασίας, κλπ.).

Το Τμήμα δεν έχει συνάψει κάποια επίσημη συνεργασία με εκπαιδευτικά κέντρα του εσωτερικού. Όμως, αρκετοί εξωτερικοί ερευνητές (από φορείς όπως το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, το Πανεπιστήμιο Πειραιώς, η Τράπεζα της Ελλάδας, κλπ.) έχουν επισκεφθεί το Τμήμα και έχουν παρουσιάσει τους εργασιές σε Σεμινάρια που έχει διοργανώσει το Τμήμα.

Επίσης, ερευνητές προερχόμενοι από πανεπιστήμια του εξωτερικού έχουν επισκεφθεί το Τμήμα και έχουν παρουσιάσει ερευνητικές τους εργασίες σε Σεμινάρια. Κατά καιρούς, μέλη ΔΕΠ του ΤΟΕ έχουν κάνει παρουσιάσεις σε σεμινάρια που έχουν διοργανώσει φορείς όπως το ΤΕΕ, ο Δήμος Πατρέων, το ΓΕΩΤΕΕ, η Περιφέρεια Δ. Ελλάδας και το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Αχαΐας.

4.6 Κινητικότητα Διδακτικού Προσωπικού και Φοιτητών

Λόγω του μικρού αριθμού των μελών ΔΕΠ, δεν θεωρείται εφικτός ο στρατηγικός σχεδιασμός του Τμήματος σχετικά με την κινητικότητα των μελών ΔΕΠ. Όμως έχουν συναφθεί συμφωνίες κινητικότητας των φοιτητών με 6 ΑΕΙ του εξωτερικού στο πλαίσιο του προγράμματος ERASMUS (βλ. Ενότητα 2.4 της παρούσας Έκθεσης).

Κατά τη τελευταία εξαετία, 6 μέλη ΔΕΠ του ΤΟΕ (μέσος όρος ανά έτος) δίδαξαν σε ΠΠΣ και 3 μέλη ΔΕΠ σε ΠΜΣ άλλου ΑΕΙ (Πίνακες 9 και 11 του Παραρτηματος IV), ενώ μέλος ΔΕΠ του Τμήματος διετέλεσε Επισκέπτης Καθηγητής στο Πανεπιστήμιο του Ελσίνκι. Επίσης, άλλα 4 μέλη ΔΕΠ επισκέφθηκαν Πανεπιστήμια του εξωτερικού στο πλαίσιο των ερευνητικών τους δραστηριοτήτων. Κατά την ίδια περίοδο, τα μέλη ΔΕΠ άλλων ιδρυμάτων που δίδαξαν στον Τμήμα κυμαίνονται από 10 (2006-2007) έως 3 (2011-2012).

5.1 Προαγωγή της Έρευνας στο Τμήμα

Τα μέλη ΔΕΠ του ΤΟΕ έχουν αναπτύξει έντονη ερευνητική δραστηριότητα στα κυριότερα – σύγχρονα γνωστικά πεδία της Οικονομικής Επιστήμης. Οι ερευνητικές τους επιδόσεις διακρίνονται από την υψηλή τους ποιότητα, κάτι που προκύπτει από τον αριθμό των ανταγωνιστικών εγχώριων και διεθνών ερευνητικών έργων τα οποία έχουν εκπονήσει, τις δημοσιεύσεις τους σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά υψηλού κύρους, και από τον συνεχώς αυξανόμενο αριθμό ετεροαναφορών που αντιστοιχεί στο ερευνητικό τους έργο. Η ερευνητική πολιτική του Τμήματος επικεντρώνεται στην ενθάρρυνση της συμμετοχή των μελών ΔΕΠ σε ανταγωνιστικά ερευνητικά προγράμματα τα οποία χρηματοδοτούνται από δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς του εσωτερικού και του εξωτερικού ή/και της ερευνητικής ενασχόλησή τους με ζητήματα προσωπικού επιστημονικού ενδιαφέροντος. Και στις δυο περιπτώσεις το Τμήμα δίνει ιδιαίτερη σημασία στην δημοσίευση εκ μέρους των μελών ΔΕΠ επιστημονικών άρθρων σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά με κριτές και στην παρουσίαση εργασιών τους σε διεθνή συνέδρια.

Αναλυτικότερα, τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος δραστηριοποιούνται κυρίως στους εξής τομείς ερευνητικής δραστηριότητας:

- Εφαρμοσμένη Μικροοικονομική (Οικονομική της Αποτελεσματικότητας, Παραγωγικότητας και Τεχνολογίας)
- Οικονομική της Εργασίας
- Οικονομική της Βιομηχανικής Οργάνωσης
- Περιφερειακή Οικονομική και Πολιτική
- Ανάπτυξη της Υπαίθρου
- Οικονομική των Φυσικών Πόρων και του Περιβάλλοντος
- Μακροοικονομική Θεωρία και Πολιτική
- Αγροτική Οικονομική και Πολιτική
- Εφαρμοσμένη Οικονομετρία και Ποσοτικές Μέθοδοι
- Στατιστική Ανάλυση και Εφαρμογές
- Οικονομική των Επιχειρήσεων
- Χρηματοοικονομική Ανάλυση
- Συστήματα Διαχείρισης Πληροφορίας

- Προστασία Καταναλωτή, Κινητικότητα Επιχειρήσεων
- Οικονομική Ιστορία.

Η υλοποίηση της ερευνητικής πολιτικής του Τμήματος παρακολουθείται από τον Πρόεδρο μέσω του ερευνητικού μητρώου, από τις διεθνείς βάσεις βιβλιογραφικών δεδομένων σχετικές με τις επιστημονικές δημοσιεύσεις και από τη συμμετοχή μελών ΔΕΠ του Τμήματος σε ανταγωνιστικά ερευνητικά προγράμματα.

Η δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων της ερευνητικής πολιτικής του Τμήματος γίνεται μέσω των διεθνών βάσεων δεδομένων, της ερευνητικής επετηρίδας του Πανεπιστημίου Πατρών, καθώς και μέσα από διάφορες εκθέσεις αξιολόγησης του ερευνητικού έργου των Τμημάτων Οικονομικών Επιστημών της χώρας. Σε ότι αφορά το τελευταίο ζήτημα, στο πλαίσιο πρόσφατης προσπάθειας αξιολόγησης των Τμημάτων Οικονομικών Επιστημών στην Ελλάδα (από μέλη ΔΕΠ του Πανεπιστημίου Μακεδονίας), οι συγκεκριμένες επιδόσεις σε ότι αφορά τόσο τις δημοσιεύσεις όσο και τις ετεροαναφορές έφεραν το Τμήμα στην δεύτερη θέση μεταξύ δέκα Τμημάτων Οικονομικών Επιστημών.

Το Τμήμα παρέχει κίνητρα στα μέλη ΔΕΠ και υποστηρίζει την διεξαγωγή έρευνας. Αυτά αφορούν την πρόσβασή τους στη διεθνή βιβλιογραφία, λογισμικό και βάσεις δεδομένων. Κυρίως όμως αφορούν την ξεκάθαρα εκπεφρασμένη πολιτική του Τμήματος σχετικά με την διασύνδεση της εξέλιξης των μελών ΔΕΠ με την ερευνητική τους ενασχόληση και ιδιαίτερα με την δημοσίευση του ερευνητικού τους έργου σε διακεκριμένα διεθνή επιστημονικά περιοδικά και τη συμμετοχή τους σε ανταγωνιστικά ερευνητικά προγράμματα και.

Το ακαδημαϊκό προσωπικό του Τμήματος ενημερώνεται για δυνατότητες χρηματοδότησης της έρευνας, από τις ανακοινώσεις του Τμήματος Διεθνών Σχέσεων του Πανεπιστημίου Πατρών καθώς και από τις σχετικές προκηρύξεις φορέων του εσωτερικού και εξωτερικού.

Στο Τμήμα δεν υπάρχουν θεσμοθετημένες ερευνητικές υποτροφίες.

Η ερευνητική δραστηριότητα των μελών ΔΕΠ του Τμήματος διαχέεται μέσω του εμπλουτισμού των περιεχομένων των μαθημάτων που διδάσκονται στο Τμήμα με τα αποτελέσματα των ερευνών, των Ερευνητικών Σεμιναρίων του Τμήματος, της εκδιδόμενης Σειράς Άρθρων Εργασίας (Working Papers) και της συμμετοχής τους σε σημαντικό αριθμό Επιστημονικών Ενώσεων.

5.2 Ερευνητικά Προγράμματα και Έργα που Εκτελούνται στο Τμήμα

Κατά την τελευταία πενταετία υλοποιήθηκαν ή βρίσκονται σε εξέλιξη σημαντικά διεθνή και ελληνικά ερευνητικά προγράμματα. Αυτά παρατίθενται παρακάτω με βάση την ημερομηνία έναρξής τους και τον φορέα χρηματοδότησης.

Ελληνικά

- ✓ «Ανάπτυξη Μεθόδων Οργάνωσης, Διοίκησης και Λειτουργίας Κατανεμημένων Εικονικών Επιχειρήσεων Ανάπτυξης Συστημάτων Πληροφορικής (ΜΕΘΟΔΙΚΑ)» (Οκτώβριος 2005- Μάρτιος 2008), Φορέας Χρηματοδότησης: ΓΓΕΤ, Ε.Π. ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ, ΜΕΤΡΟ 3.4, Πρόγραμμα «Κοινοπραξίες Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης σε τομείς Εθνικής Προτεραιότητας»
- ✓ «ΜΕΘΟΔΙΚΑ: Ανάπτυξη Μεθόδων Οργάνωσης, Διοίκησης και Λειτουργίας Κατανεμημένων Εικονικών Επιχειρήσεων Ανάπτυξης Συστημάτων Πληροφορικής» (Απρίλιος 2006 – Μάϊος 2008), Φορέας Χρηματοδότησης: ΓΓΕΤ.
- ✓ «Κατάρτιση Ενιαίου Στρατηγικού και Επιχειρησιακού Σχεδίου Ανασυγκρότησης του Δήμου Πατρέων και των Νομικών Προσώπων του» (Ιούλιος 2007 – Αύγουστος 2009), Φορέας Χρηματοδότησης: Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης Θησέας, Υπουργείο Ανάπτυξης, ΕΣΠΑ.
- ✓ «Οι Οικονομικές Επιδράσεις της Μετανάστευσης: Προσφορά Εργασίας και Επαγγελματική Επιλογή» (Σεπτέμβριος 2007 - Σεπτέμβριος 2008), Φορέας Χρηματοδότησης: Ινστιτούτο Μεταναστευτικής Πολιτικής.
- ✓ «Διερεύνηση Αναγκών Επαγγελματικής Κατάρτισης Μικρών και Πολυ Μικρών Επιχειρήσεων» (Νοέμβριος 2008 – Ιούλιος 2009), Φορέας Χρηματοδότησης: Ινστιτούτο Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων ΓΣΕΒΕ-ΕΠΕΑΕΚ.
- ✓ «Μελέτη της Χρηματοοικονομικής Αποτύπωσης, της Επίδοσης και της Αποτελεσματικότητας των Ελληνικών Επιχειρήσεων σε Θέματα Εταιρικής Κοινωνικής και Περιβαλλοντικής Ευθύνης» (Φεβρουάριος 2009 – Φεβρουάριος 2012), Φορέας Χρηματοδότησης: Ερευνητικό Πρόγραμμα Κ. Καραθεοδωρής.
- ✓ «Ελληνοποίηση Ελεύθερου Λογισμικού Ανοιχτού Κώδικα GRETΛ (Λογισμικό Διδασκαλίας Οικονομετρίας)» (Μάρτιος 2009 – Σεπτέμβριος 2009), Φορέας Χρηματοδότησης: ΕΕΛ/ΛΑΚ.
- ✓ «Πάτρα: Θαλάσσιο Μέτωπο, Λιμένας, Πόλη. Οι Οικονομικές Επιπτώσεις του Λιμένα στην Τοπική Οικονομία της Πάτρας» (Οκτώβριος 2009 – Μάϊος 2010), Φορέας Χρηματοδότησης: Δήμος Πατρέων.

- ✓ «Μελέτες σχετικά με την Ανίχνευση Διαρθρωτικών Μεταβολών στην «Αστάθεια» των Αποδόσεων Χρηματοοικονομικών Περιουσιακών Στοιχείων» (Φεβρουάριος 2010 – Ιανουάριος 2013), Φορέας Χρηματοδότησης: Ερευνητικό Πρόγραμμα Κ. Καραθεοδωρής.
- ✓ «Συμβουλευτικές Υπηρεσίες για την Κατάρτιση και Υλοποίηση του Σχεδίου Δράσης για τη Σύσταση του Ελληνικού Στατιστικού Συστήματος (ΕΛ.Σ.Σ.)» (Μάρτιος 2010-Ιούλιος 2010), Φορέας Χρηματοδότησης: Ελληνική Στατιστική Αρχή.
- ✓ «Η Αγορά Εργασίας των Κατόχων Διδακτορικού Διπλώματος στην Ελλάδα» (Σεπτέμβριος 2010 – Αύγουστος 2013), Φορέας Χρηματοδότησης: ΕΣΠΑ 2007-2013, Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.
- ✓ «Energy Efficiency of Road Networks and Vehicles: Measurement, Pricing, Regional and Environmental Effects (EERNV)» (Δεκέμβριος 2011 – Ιούλιος 2015), Φορέας Χρηματοδότησης: ΘΑΛΗΣΗ, ΥΠΔΒΜΘ, ΕΣΠΑ 2007-2013.

Ευρωπαϊκά

- ✓ «Evaluation of the Less-Favoured-Areas Measures (AGRI-2005-G4-04)», (Δεκέμβριος 2005 – Σεπτέμβριος 2006), Φορέας Χρηματοδότησης: Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
- ✓ «Territorial Aspects of Enterprise Development in Remote Rural Areas (TERA) (FP6-CT98-4169)» (Ιούλιος 2005 – Αύγουστος 2008), Φορέας Χρηματοδότησης: Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
- ✓ «Restructuring by Innovation in Achaia (REINNOVA)» (Νοέμβριος 2005 – Σεπτέμβριος 2007), Φορέας Χρηματοδότησης: Article 6 of the European Social Fund Regulation (VS/2005/0273).
- ✓ «Cross Compliance Evaluation (AGRI-2006-251)» (Ιούλιος 2006 – Μάιος 2007), Φορέας Χρηματοδότησης: Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
- ✓ «Study on the Cotton Sector in the EU (AGRI-2005-G4-04)» (Φεβρουάριος 2007 – Σεπτέμβριος 2007), Φορέας Χρηματοδότησης: Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
- ✓ «Common Features of Diverse European Rural Areas: Review of Approaches to Rural Typology (J05/33/2006)» (Φεβρουάριος 2007 – Οκτώβριος 2007), Φορέας Χρηματοδότησης: Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
- ✓ “Reinforcing Investments in Biogas Technologies for Small-Scale RES Applications in Islands” (Νοέμβριος 2007 – Απρίλιος 2010), Φορέας Χρηματοδότησης: Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
- ✓ «Soil Conservation and Policy Measures (150872-FIED-DE)» (Ιανουάριος 2008 – Ιούνιος 2008), Φορέας Χρηματοδότησης: Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

- ✓ «Building a Typology of European Rural Areas for the Spatial Impact Assessment of Policies (J05/30/2007)» (Ιανουάριος 2008 – Σεπτέμβριος 2009), Φορέας Χρηματοδότησης: Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
- ✓ «Assessment of Cottonseed Production and Importation into the EU27 and Turkey» (Μάρτιος 2008 – Ιούνιος 2008), Φορέας Χρηματοδότησης: Ευρωπαϊκή Επιτροπή και LMC International Ltd.
- ✓ «Modeling Impacts of Rural Development Policies - RURMODE (IPTS B151191)» (Οκτώβριος 2008 – Δεκέμβριος 2008), Φορέας Χρηματοδότησης: Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
- ✓ «Evaluation of Measures applied under the CAP to the Durum Wheat Sector (Framework Contract No. 30-CE-0227216/00-82)» (Ιανουάριος 2009 – Σεπτέμβριος 2009), Φορέας Χρηματοδότησης: Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
- ✓ «Ex-Ante Spatial Policy Impact Analysis of the RDR in European Rural Areas – RURAL ECMOD (JRC – IPTS Contract 151408-2009-A08-GR)», (Αύγουστος 2009 – Απρίλιος 2011), Φορέας Χρηματοδότησης: Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
- ✓ «Adaptive Strategies to Mitigate the Impacts of Climate Change on European Freshwater Ecosystems - REFRESH (FP7 – Environment – 244121)» (Φεβρουάριος 2010 – σήμερα), Φορέας Χρηματοδότησης: Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Όπως φαίνεται από την παραπάνω λίστα, τα τελευταία χρόνια, μέλη ΔΕΠ του Τμήματος έχουν διεκδικήσει με επιτυχία και έχουν εκπονήσει σειρά ερευνητικών προγραμμάτων χρηματοδοτούμενων από ελληνικούς φορείς αλλά και από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και μάλιστα, τα τελευταία δυο έτη, μέλη ΔΕΠ του Τμήματος συμμετείχαν ως επιστημονικοί υπεύθυνοι ή ερευνητές σε 12 Διεθνή και 5 Ελληνικά ερευνητικά προγράμματα. Σε αρκετές περιπτώσεις, τα συγκεκριμένα προγράμματα εκπονήθηκαν σε συνεργασία με Πανεπιστήμια του εξωτερικού, με αποτέλεσμα τη διαρκή μεταφορά εξειδικευμένης γνώσης από και προς τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος. Επίσης, θα πρέπει να τονισθεί ότι σε αρκετές περιπτώσεις, μέλη ΔΕΠ του Τμήματος ανέλαβαν το ρόλο του Συντονιστή και Επιστημονικού Υπευθύνου των προγραμμάτων αυτών. Το ποσοστό των μελών ΔΕΠ που ανέλαβαν ερευνητικά προγράμματα ανέρχεται σε 79%. Τέλος, σε περίπου 50% των παραπάνω προγραμμάτων συμμετείχαν μεταδιδακτορικοί φοιτητές και εξωτερικοί συνεργάτες.

5.3 Ερευνητικές Υποδομές

Στο Τμήμα δεν υφίστανται θεσμοθετημένα ερευνητικά εργαστήρια. Όμως οι διαθέσιμες υποδομές για τις ανάγκες της ερευνητικής διαδικασίας (Η/Υ, εκτυπωτές, σύνδεση στο διαδίκτυο, προγράμματα λογισμικού, διεθνείς βάσεις δεδομένων, βιβλιογραφικές βάσεις δεδομένων) κρίνονται επαρκείς, με την εξαίρεση της (σε ορισμένες περιπτώσεις) μη δυνατότητα πρόσβασης στα ηλεκτρονικά περιοδικά ορισμένων εκδοτικών οίκων. Βέβαια το τελευταίο ζήτημα είναι «κεντρικού χαρακτήρα» και δεν μπορεί να αντιμετωπισθεί από το Τμήμα.

Όπως προκύπτει από την αρκετά εντατική ενασχόληση των μελών ΔΕΠ του ΤΟΕ με την έρευνα, η χρήση των ερευνητικών υποδομών είναι αρκετά εντατική.

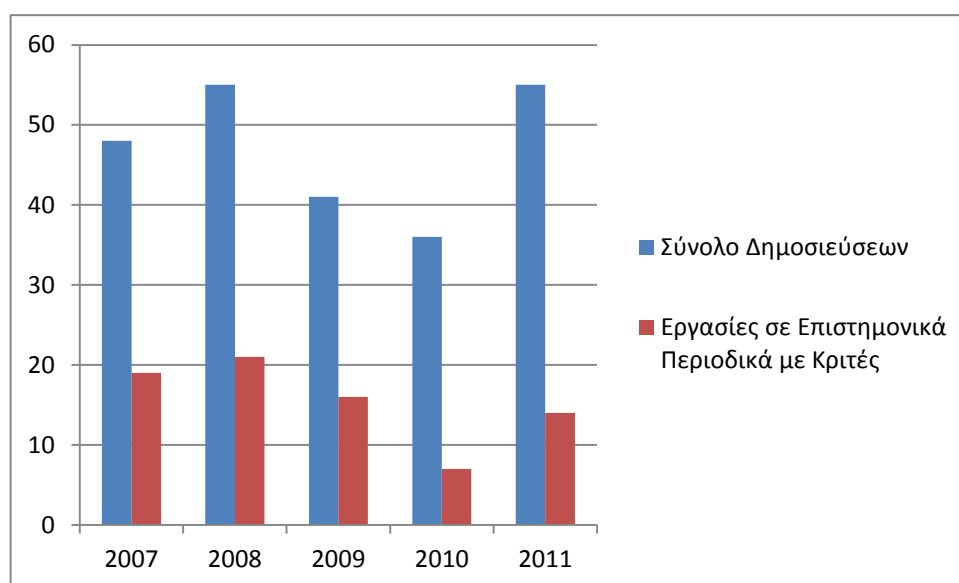
Οι ερευνητικές υποδομές του Τμήματος ανανεώνονται όταν προκύψει σχετική ανάγκη λόγω λειτουργικής απόσβεσής τους. Η ηλικία του εξοπλισμού των εργαστηρίων Η/Υ είναι κατά μέσο όρο περίπου 5 έτη και σύμφωνα με εκτιμήσεις του Τμήματος, από το 2013 και μετά θα πρέπει να αρχίσει η σταδιακή ανανέωσή του. Σε ότι αφορά τους Η/Υ των μελών ΔΕΠ, στελεχών της Γραμματείας και του αναγνωστηρίου, καθώς και των φοιτητών του ΠΔΣ, η ηλικία τους υπολογίζεται κατά μέσο όρο σε 2,5 έτη και η όποιες ανάγκες για ανανέωση μπορούν να καλυφθούν από τους πόρους του Τακτικού Προϋπολογισμού του ΤΟΕ. Τέλος, η προμήθεια, συντήρηση και ανανέωση των ερευνητικών υποδομών καλύπτεται από το Τακτικό Προϋπολογισμό του Τμήματος και από τους πόρους του ΠΔΕ που αφορούν το ΠΠ.

Η επίδοση της ερευνητικής δραστηριότητας των μελών ΔΕΠ του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών μπορεί κάλλιστα να αποτιμηθεί από τον υψηλό κατά κανόνα αριθμό δημοσιεύσεων της ερευνητικής τους προσπάθειας σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά αναγνωρισμένου κύρους, αλλά και από το πλήθος των ανακοινώσεών τους σε διεθνή – ανταγωνιστικά επιστημονικά συνέδρια, συμπόσια και ημερίδες. Επίσης η παραπάνω δραστηριοποίηση των μελών ΔΕΠ αποδεικνύει ακράδαντα την έμφαση που δίδεται από το Τμήμα στη παραγωγή και διάδοση της επιστημονικής γνώσης.

5.4 Επιστημονικές Δημοσιεύσεις των Μελών ΔΕΠ του Τμήματος

Το δημοσιευμένο έργο των μελών ΔΕΠ του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών κρίνεται ως αρκετά ικανοποιητικό τόσο ποσοτικά (αφού μια δημοσίευση σε ένα διεθνές επιστημονικό περιοδικό με κύρος σπάνια ολοκληρώνεται σε χρονικό διάστημα μικρότερο των δυο ετών) όσο και ποιοτικά. Παρουσιάζει σταθερή πορεία κατά την τελευταία εξαετία, αν και όπως προκύπτει και από το Διάγραμμα 1, παρατηρείται μια ελαφρά πτωτική τάση κατά τη τελευταία τριετία. Παράλληλα, θα πρέπει να τονισθεί η συνεχής παρουσία του Τμήματος στο εξαιρετικά απαιτητικό πεδίο των δημοσιεύσεων σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά με κριτές, η οποία εμφανίζει ανοδική τάση (Πίνακας 15 Παραρτήματος IV). Στο Παράρτημα της έκθεσης παρουσιάζονται αναλυτικά επιλεγμένες δημοσιεύσεις των μελών ΔΕΠ του ΤΟΕ κατά το 2011.

Κατά τη τριετία 2009-2011 δημοσιεύτηκαν συνολικά 132 εργασίες, η κατανομή των οποίων παρουσιάζεται παρακάτω. Αναλυτικότερα σύμφωνα με τους Πίνακες 5.1 και 15 του Παραρτήματος IV, κατά το έτος 2009 δημοσιεύτηκαν 41 εργασίες (κατά μέσον όρο 2,6 εργασίες ανά μέλος ΔΕΠ), το 2010 δημοσιεύτηκαν 36 εργασίες (κατά μέσον όρο 2,6 εργασίες ανά μέλος ΔΕΠ), ενώ το 2011 ο αριθμός των δημοσιεύσεων ανήλθε σε 55 (κατά μέσο όρο 3,9 εργασίες ανά μέλος ΔΕΠ).

Διάγραμμα 1: Εξέλιξη του δημοσιευμένου έργου των μελών ΔΕΠ του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών (2007-2011)

Ειδικότερα κατά το 2011, οι επιστημονικές δημοσιεύσεις των μελών ΔΕΠ αφορούν:

- 1 βιβλίο/μονογραφία
- 14 εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές
- 11 εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων με κριτές
- 6 κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους
- 12 άλλες εργασίες
- 4 ανακοινώσεις σε συνέδρια με κριτές
- 7 βιβλιοκρισίες.

Πίνακας 5.1

Δημοσιευμένο έργο των μελών ΔΕΠ, Τμήμα Οικονομικών Επιστημών (2009-2011)

Είδος εργασίας	2009	2010	2011	Σύνολα
Βιβλία/μονογραφίες	2	4	1	7
Επιστημονικά περιοδικά	16	10	14	40
Πρακτικά συνεδρίων	7	4	11	22
Κεφάλαια σε συλλογικά έργα	3	2	6	11
Άλλες εργασίες	7	10	12	29
Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια	5	6	4	15
Βιβλιοκρισίες	1		7	8
Σύνολα	41	36	55	132

5.5 Αναγνώριση της Έρευνας που γίνεται στο Τμήμα από Τρίτους

Όπως προκύπτει από το Διάγραμμα 2, κατά τη τελευταία πενταετία, ο αριθμός των ετεροαναφορών στο δημοσιευμένο ερευνητικό έργο των μελών ΔΕΠ του Τμήματος υπήρξε πολύ υψηλός και παράλληλα, γνώρισε σταθερή άνοδο, η οποία το 2011 κατέστη εντυπωσιακή (420 ετεροαναφορές το 2011 σε σχέση με ένα μέσο όρο περίπου 120 για την περίοδο 2007-2010). Στο πλαίσιο πρόσφατης προσπάθειας αξιολόγησης των Τμημάτων Οικονομικών Επιστημών στην Ελλάδα (Πανεπιστήμιο Μακεδονίας), οι συγκεκριμένες επιδόσεις σε ότι αφορά τόσο τις δημοσιεύσεις όσο και τις ετεροαναφορές έφεραν το Τμήμα στην δεύτερη θέση μεταξύ δέκα Τμημάτων Οικονομικών Επιστημών στην Ελλάδα. Όπως φαίνεται στον Πίνακα 16 του Παραρτήματος IV, κατά την περίοδο 2007-2011:

- Υπήρξαν 913 ετεροαναφορές σε δημοσιεύσεις μελών ΔΕΠ του ΤΟΕ
- Υπήρξαν 9 αναφορές ειδικού/επιστημονικού τύπου σε ερευνητικά αποτελέσματα μελών ΔΕΠ του ΤΟΕ
- Δημοσιεύτηκαν 16 βιβλιοκρισίες για βιβλία μελών ΔΕΠ του ΤΟΕ
- 26 Μέλη ΔΕΠ του ΤΟΕ συμμετείχαν σε επιτροπές διεθνών επιστημονικών συνεδρίων
- Υπήρξαν 13 συμμετοχές μελών ΔΕΠ του ΤΟΕ σε συντακτικές επιτροπές διεθνών επιστημονικών περιοδικών και μια συμμετοχή σε συντακτική επιτροπή ελληνικού επιστημονικού περιοδικού.
- Υπήρξαν 17 προσκλήσεις προς μέλη ΔΕΠ του ΤΟΕ από ακαδημαϊκούς και επιστημονικούς φορείς για διαλέξεις και παρουσιάσεις
- Όλα τα μέλη ΔΕΠ του ΤΟΕ έχουν κατ' επανάληψη διατελέσει κριτές σε διεθνή και ελληνικά επιστημονικά περιοδικά.

Διάγραμμα 2:

Εξέλιξη ετεροαναφορών στο δημοσιευμένο έργο των μελών ΔΕΠ του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών (2007-2011)

5.6 Ερευνητικές Συνεργασίες του Τμήματος

Το Τμήμα έχει ερευνητικές συνεργασίες με άλλα Τμήματα του Πανεπιστημίου Πατρών, όπως:

- Με το Τμήμα Μηχανολόγων και Αεροναυπηγών Μηχανικών και το Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης και της Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία, στο πλαίσιο του Ενδοπανεπιστημιακού Ερευνητικού Δικτύου EMAKI – Economics and Management of Knowledge and Innovation (Αναπληρωτής Καθηγητής Κων/νος Τσεκούρας).
- Με τα Τμήματα Αρχιτεκτόνων, Πολιτικών Μηχανικών και Διοίκησης Επιχειρήσεων στο πλαίσιο ερευνητικών προγραμμάτων για την αναδιάρθρωση των διοικητικών υπηρεσιών του Δήμου Πατρέων και του λιμένος της Πάτρας.
- Με το Τμήμα Βιολογίας στο πλαίσιο του ερευνητικού προγράμματος REFRESH (FP7).
- Μέλος ΔΕΠ του Τμήματος (Καθηγητής Δ. Σκούρας) είναι εξωτερικός συνεργάτης του Ινστιτούτου Περιφερειακής Ανάπτυξης του Παντείου Πανεπιστημίου.

Παράλληλα, στο πλαίσιο διεθνών ερευνητικών προγραμμάτων, το Τμήμα έχει αναπτύξει συνεργασίες με μεγάλο αριθμό Πανεπιστημίων και Ερευνητικών Κέντρων του Εξωτερικού, όπως (ενδεικτικά):

- University of Aberdeen, UK.
- University College London, UK.
- Nordregio, Sweden.
- University of Helsinki, Finland.
- University of Bologna, Italy.
- Research Institute of Agricultural Economics, Czech Republic.
- LEI – DLO, The Netherlands.
- Humboldt University of Berlin, Germany.
- Institute for European Environmental Policy, UK.
- INEA, Italy.
- INRA, France.
- Von Thunnen Institute, Germany.
- University of Cordoba, Spain.

- The James Hutton Institute, UK.
- University of Reading, UK.
- Finnish Environmental Institute, Finland.
- Swedish University of Agricultural Sciences, Sweden.
- Autonomous University of Barcelona, Spain.
- University of Barcelona, Spain.
- Norwegian Institute for Agricultural and Environmental Research, Norway.

Όπως προκύπτει από τον Πίνακα 17 του Παραρτήματος IV, το 2011 3 μέλη ΔΕΠ συμμετείχαν ως συντονιστές και 4 μέλη ΔΕΠ ως συνεργάτες σε διεθνή ανταγωνιστικά ερευνητικά προγράμματα. Παράλληλα, 3 μέλη ΔΕΠ χρηματοδοτήθηκαν από διεθνή προγράμματα έρευνας και 2 μέλη ΔΕΠ διετέλεσαν σε διοικητικές θέσεις σε διεθνείς ακαδημαϊκούς οργανισμούς και επιστημονικές εταιρείες.

5.7 Διακρίσεις και Βραβεία Ερευνητικού Έργου που έχουν Απονεμηθεί σε Μέλη του Τμήματος

Άλλες σημαντικές δραστηριότητες μελών ΔΕΠ του Τμήματος που συνδέονται με το δημοσιευμένο ερευνητικό τους έργο κατά την τελευταία πενταετία έχουν ως εξής:

- Μέλος ΔΕΠ του Τμήματος είναι Senior Fellow στο RCEA, University of Bologna.
- Τρία μέλη ΔΕΠ βραβεύτηκαν από την Ακαδημία Αθηνών για την καλύτερη επιστημονική εργασία στην Οικονομική Επιστήμη (2008).
- Μέλος ΔΕΠ του Τμήματος είναι Associate Editor του επιστημονικού περιοδικού The Review of Economic Analysis.
- Μέλος ΔΕΠ του Τμήματος εκλέχθηκε στο Διοικητικό Συμβούλιο της European Association of Agricultural Economists (για τις περιόδους 2005-2008 και 2008-2011).
- Μέλος ΔΕΠ του Τμήματος διετέλεσε μέλος του Editorial Board του επιστημονικού περιοδικού Eurochoices (2008-2011).
- Μέλος ΔΕΠ του Τμήματος διετέλεσε Επισκέπτης Καθηγητής στο Πανεπιστήμιο του Ελσίνκι και τιμήθηκε με το χάλκινο μετάλλιο του Πανεπιστημίου για την ερευνητική του δραστηριότητα στο γνωστικό του αντικείμενο.

6. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

6.1 Αποτελεσματικότητα των Διοικητικών και Τεχνικών Υπηρεσιών

Η Γραμματεία αποτελεί την κεντρική Διοικητική Υπηρεσία του Τμήματος. Οι κύριες αρμοδιότητές της είναι :

- Η διοικητική σύνδεση του Τμήματος Επιστημών με το Πανεπιστήμιο Πατρών.
- Η διαχείριση εισερχομένων - εξερχομένων εγγράφων.
- Οι εγγραφές νέων προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών και οι υποτροφίες.
- Το οποιοδήποτε διοικητικό - λειτουργικό θέμα σχετικό με το Πρόγραμμα Σπουδών (βαθμολογία, μαθήματα, κατάλογοι πτυχιούχων, ορκωμοσία).
- Τα πιστοποιητικά αναλυτικής βαθμολογίας, τα πιστοποιητικά φοίτησης, τα αντίγραφα πτυχίου, τα αποφοιτήρια (διαγραφές), η αναστολή σπουδών.
- Η ανάρτηση γενικών ανακοινώσεων και των αποτελεσμάτων των εξετάσεων στον οικείο χώρο ανακοινώσεων και στην ιστοσελίδα του Τμήματος.

Η Γραμματεία του Τμήματος είναι στελεχωμένη με τη Γραμματέα και 4 διοικητικούς υπαλλήλους. Τόσο η στελέχωση όσο και η οργάνωση της Γραμματείας κρίνονται ως απόλυτα ικανοποιητικές. Υπάρχει ορθολογική κατανομή καθηκόντων ανάμεσα στις 4 διοικητικές υπαλλήλους, και εξαιρετικά αποτελεσματικός συντονισμός των εργασιών της Γραμματείας από τη Γραμματέα του Τμήματος. Επίσης, η συνεργασία μεταξύ της Γραμματέως και του Προέδρου και Αναπληρωτή Προέδρου του Τμήματος κρίνεται ως απόλυτα ικανοποιητική. Σημειώνεται επίσης ότι στο σύνολό τους, οι λειτουργίες της Γραμματείας του ΤΟΕ είναι μηχανογραφημένες, ενώ όλα τα στελέχη της είναι εφοδιασμένα με Η/Υ και εκτυπωτή.

Η Γραμματεία δέχεται τους φοιτητές του Τμήματος καθημερινά από τις 10:00 έως τις 12:00 το πρωί και εξυπηρετεί τις ανάγκες της διοίκησης και των μελών ΔΕΠ καθ' όλη τη διάρκεια του ωραρίου εργασίας. Γενικά, οι παρεχόμενες υπηρεσίες εκ μέρους της Γραμματείας κρίνονται ως απόλυτα αποτελεσματικές.

Ως αποτελεσματική κρίνεται επίσης η συνεργασία των διοικητικών υπηρεσιών του Τμήματος με τη κεντρική διοίκηση του Πανεπιστημίου. Η συνεργασία αυτή είναι στενή και (σε ότι μας αφορά) η κεντρική διοίκηση του ΠΠ είναι αρωγός στη προσπάθεια βελτίωσης της λειτουργίας του ΤΟΕ. Επίσης η οργάνωση και το ωράριο λειτουργίας

της Βιβλιοθήκης και των Υπηρεσιών Πληροφόρησης είναι απόλυτα ικανοποιητικές για τις ανάγκες του ΤΟΕ.

Υπεύθυνος του Εργαστηρίου Πληροφορικής του ΤΟΕ είναι μέλος ΕΤΕΠ με εξειδίκευση στην πληροφορική, ο οποίος είναι υπεύθυνος για την λειτουργία του Εργαστηρίου, τη λειτουργία του δικτύου και της ιστοσελίδας του Τμήματος, ενώ παράλληλα συμβάλλει αποτελεσματικά στην ομαλή λειτουργία των Η/Υ του Τμήματος. Το Εργαστήριο Πληροφορικής είναι εξοπλισμένο με 40 Η/Υ, στα οποία οι φοιτητές έχουν ελεύθερη καθημερινή πρόσβαση εντός και εκτός ωραρίου λειτουργίας των υπηρεσιών του Τμήματος. Όπως και στη περίπτωση των αιθουσών διδασκαλίας, οι εγκαταστάσεις του Εργαστηρίου είναι ποιοτικές και κατάλληλες, όμως δεν είναι επαρκείς για τις ανάγκες των φοιτητών του ΤΟΕ. Ο εργαστηριακός εξοπλισμός (Η/Υ, εκτυπωτές, κεντρική μονάδα, κλπ.) κρίνεται ικανοποιητικός αλλά δύσκολα μπορεί να χαρακτηριστεί ως επαρκής για τον αριθμό των φοιτητών του ΤΟΕ. Σε ότι αφορά το προσωπικό του Εργαστηρίου, οι ανάγκες του Τμήματος για την συγκεκριμένη ειδικότητα και ο φόρτος εργασίας του εν λόγω μέλους ΕΤΕΠ (οργάνωση και συντήρηση εργαστηρίου, επίβλεψη ιστοσελίδας και εξοπλισμού πληροφορικής μελών ΔΕΠ) συνηγορούν για την διάθεση στο Τμήμα ενός ακόμα μέλους ΕΤΕΠ με ειδικότητα στη πληροφορική.

Στους Χώρους του Τμήματος λειτουργεί αναγνωστήριο στο οποίο υπάρχουν αντίτυπα από όλα τα προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα (για ανάγνωση και σύντομο δανεισμό), συγγράμματα αναφοράς και Η/Υ που συνδέονται με την Κεντρική Βιβλιοθήκη του ΠΠ. Υπεύθυνη αναγνωστηρίου είναι μέλος ΕΤΕΠ. Η λειτουργία του κρίνεται ως αποτελεσματική και επαρκής για τις ανάγκες του ΤΟΕ.

6.2 Υπηρεσίες Φοιτητικής Μέριμνας

Το Τμήμα εφαρμόζει το θεσμό του Συμβούλου Καθηγητή. Ειδικότερα, έχουν ορισθεί ένας Σύμβουλος Καθηγητής ανά έτος σπουδών και ένας για Μεταπτυχιακές Σπουδές.

Η υποστήριξη της πρόσβασης των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας στη χρήση ΤΠΕ είναι αποτελεσματική και αφορά επαρκείς σχετικές υποδομές, τη διασύνδεση των αμφιθεάτρων με το Κεντρικό Δίκτυο και την διαθεσιμότητα διαδραστικού πίνακα για τις ανάγκες του ΠΜΣ.

Οι περισσότεροι αδύναμοι φοιτητές υποστηρίζονται οικονομικά από τις υποτροφίες Α. Μετζελόπουλου, με την προϋπόθεση να έχουν πολύ καλές επιδόσεις στις σπουδές τους. Στην Επιτροπή των Τμημάτων Οικονομικών Επιστημών και Διοίκησης Επιχειρήσεων του ΠΠ για τις υποτροφίες αυτές συμμετέχει μέλος ΔΕΠ του ΤΟΕ.

Για την ομαλή ένταξη των νεοεισερχόμενων φοιτητών, το Τμήμα οργανώνει εκδήλωση υποδοχής τους, διανέμει τον Οδηγό Σπουδών και άλλο πληροφοριακό υλικό και συμμετέχει στη διοργάνωση (από άλλες υπηρεσίες του ΠΠ) παρουσίασης υποδομών του Πανεπιστημίου (Γυμναστήριο, Βιβλιοθήκη, Μουσείο, κλπ.).

Σε γενικές γραμμές, οι φοιτητές συμμετέχουν αρκετά ενεργά στη ζωή του Τμήματος. Σημαντικό ποσοστό αυτών παρακολουθεί τις διαλέξεις των μαθημάτων (αν και λόγω της οικονομικής κρίσης παρατηρείται μια σχετική μείωση), αξιοποιεί τα Εργαστήρια και το Αναγνωστήριο και συμμετέχει στα Σεμινάρια που διοργανώνει το Τμήμα.

6.3 Υποδομές που Χρησιμοποιεί το Τμήμα

Το ΠΠΣ του ΤΟΕ χρησιμοποιεί 4 αίθουσες διδασκαλίας, οι οποίες έχουν την εξής χωρητικότητα:

Αριθμός Η/Υ διαθέσιμων για χρήση από φοιτητές	Αριθμός Αιθουσών διδασκαλίας	Αριθμός θέσεων εκπαίδευσης στις αίθουσες				Αριθμός εργαστηρίων	Αριθμός θέσεων εκπαίδευσης στα εργαστήρια			
		0-50	51-100	101-200	<200		0-50	51-100	101-200	<200
40	4			3	1	1	40			

Αντίστοιχα, το ΠΜΣ χρησιμοποιεί μία αίθουσα (ΠΑΜ2) χωρητικότητας 30 ατόμων.

Η καταλληλότητα και ποιότητα των αιθουσών κρίνονται ως ικανοποιητικές, αφού οι εν λόγω αίθουσες χωροθετούνται πλησίον των γραφείων των μελών ΔΕΠ και της Γραμματείας του Τμήματος, είναι ευάερες και ευήλιες, ενώ είναι επίσης εξοπλισμένες με την κατάλληλη υλικοτεχνική υποδομή και υποδομές εγκατάστασης υποστηρικτικού εξοπλισμού για την πραγματοποίηση διαλέξεων. Βέβαια η διάσπαρτη χωροθέτηση των αιθουσών στο χώρο του ΤΟΕ δημιουργεί προβλήματα στους φοιτητές όταν οι καιρικές συνθήκες είναι άσχημες. Στο πλαίσιο αυτό έχει κατασκευασθεί ένα στέγαστρο και προγραμματίζεται η κατασκευή και άλλων στεγάστρων για την προφύλαξη των φοιτητών από τις κακές καιρικές συνθήκες.

Λόγω του μεγάλου αριθμού των προσφερόμενων μαθημάτων και εγγραφέντων φοιτητών σε αρκετά βασικά μαθήματα του ΠΠΣ, το Τμήμα μεριμνά την ύπαρξη δυο τμημάτων. Σαν αποτέλεσμα, ο βαθμός χρήσης των αιθουσών είναι εξαιρετικά εντατικός και πολλές φορές υφίσταται δυσκολία στην σύνταξη ενός ορθολογικού προγράμματος μαθημάτων. Ως και τούτου, κρίνεται απαραίτητη η αύξηση του αριθμού των αιθουσών διδασκαλίας του ΠΠΣ κατά τουλάχιστον μια αίθουσα.

Ο υποστηρικτικός εκπαιδευτικός εξοπλισμός κατά το ακαδημαϊκό έτος 2011-2012 περιελάμβανε 3 προβολείς Η/Υ, 8 προβολείς διαφανειών, 3 φορητούς υπολογιστές, καθώς και μεγάλη οθόνη προβολής, ηχοσύστημα και έναν διαδραστικό Πίνακα τα οποία χρησιμοποιούνται αποκλειστικά από το ΠΜΣ. Ο εξοπλισμός κρίνεται κατάλληλος και ποιοτικός, και διευκολύνει το διδακτικό έργο των μελών ΔΕΠ. Βέβαια, η ύπαρξη μόνιμα εγκατεστημένων προβολέων Η/Υ θα διευκόλυνε σημαντικά το έργο των διδασκόντων.

Για την υποβοήθηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας, το Τμήμα διαθέτει 1 Εργαστήριο Πληροφορικής εξοπλισμένο με 40 Η/Υ, στα οποία οι φοιτητές έχουν ελεύθερη καθημερινή πρόσβαση εντός και εκτός ωραρίου λειτουργίας των διοικητικών υπηρεσιών του Τμήματος. Όπως και στη περίπτωση των αιθουσών διδασκαλίας, οι εγκαταστάσεις του Εργαστηρίου είναι ποιοτικές και κατάλληλες, όμως δεν είναι επαρκείς για τις ανάγκες των φοιτητών του ΤΟΕ. Ο εργαστηριακός εξοπλισμός (Η/Υ, εκτυπωτές, κεντρική μονάδα, κλπ.) κρίνεται ικανοποιητικός αλλά δύσκολα μπορεί να χαρακτηριστεί ως επαρκής για τον αριθμό των φοιτητών του ΤΟΕ. Υπεύθυνος του Εργαστηρίου είναι μέλος ΕΤΕΠ με εξειδίκευση στην πληροφορική. Οι ανάγκες όμως του Τμήματος για την συγκεκριμένη ειδικότητα και ο φόρτος εργασίας του εν λόγω μέλους ΕΤΕΠ (οργάνωση και συντήρηση εργαστηρίου, επίβλεψη ιστοσελίδας και εξοπλισμού πληροφορικής μελών ΔΕΠ) συνηγορούν για την διάθεση στο Τμήμα ενός ακόμα μέλους ΕΤΕΠ με ειδικότητα στη πληροφορική.

Για το ΠΔΣ υπάρχει ξεχωριστό εργαστήριο στο οποίο υπάρχουν 10 γραφεία για τους υποψηφίους διδάκτορες με τον κατάλληλο εξοπλισμό (Η/Υ, εκτυπωτές, σύνδεση στο διαδίκτυο) ο οποίος κρίνεται ποιοτικός και επαρκής.

Στους Χώρους του Τμήματος λειτουργεί αναγνωστήριο στο οποίο υπάρχουν αντίτυπα από όλα τα προσφερόμενα διδακτικά συγγράμματα. Υπεύθυνη

αναγνωστηρίου είναι μέλος ΕΤΕΠ. Το αναγνωστήριο έχει χωρητικότητα 30 ατόμων και κρίνεται ως ποιοτικά επαρκές και κατάλληλο για τις ανάγκες του Τμήματος.

Τα τεκμήρια της Βιβλιοθήκης κρίνονται ως επαρκή και ποιοτικά. Εδώ θα πρέπει να επισημανθεί ότι πριν τέσσερα χρόνια, το Τμήμα πήρε απόφαση και μετέφερε το σύνολο της βιβλιοθήκης του στη Κεντρική Βιβλιοθήκη του Π.Π. Επίσης, με στόχο την αποτελεσματικότερη διαχείριση των σχετικών παραγγελιών και του προϋπολογισμού του ΠΠ, το ΤΟΕ ενέταξε τις συνδρομές τους σε επιστημονικά περιοδικά και σε βιβλιογραφικές βάσεις δεδομένων καθώς και τις παραγγελίες των βιβλίων στη Κεντρική Βιβλιοθήκη.

Όπως έχει ήδη επισημανθεί, με την εξαίρεση της επάρκειας των Εργαστηρίων Η/Υ και του αριθμού των αιθουσών διδασκαλίας (σε σχέση με τον αριθμό των φοιτητών του ΤΟΕ), οι υπόλοιπες υποδομές του Τμήματος (Γραφεία, Χώροι Γραμματείας, Αίθουσα Συνεδριάσεων, κλπ.) κρίνονται επαρκείς και ποιοτικές. Βέβαια, σε ότι αφορά τα Γραφεία των μελών ΔΕΠ, η διαπίστωση αυτή δεν θα ίσχυε εάν ο αριθμός τους πλησίαζε αυτόν που προβλέπεται από το Ιδρυτικό ΦΕΚ και που παράλληλα προσεγγίζει τις ανάγκες του Τμήματος.

Στο ΤΟΕ οι υποδομές ΑΜΕΑ αφορούν ράμπες πρόσβασης σε δυο αίθουσες διδασκαλίας, τις τουαλέτες, στη Γραμματεία και το Εργαστήριο Πληροφορικής. Οι υποδομές αυτές θα πρέπει να ενισχυθούν με ειδική τουαλέτα για ΑΜΕΑ και ράμπες πρόσβασης σε όλες τις αίθουσες διδασκαλίας.

Τέλος, η πρόσβαση των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας στις υποδομές και τον εξοπλισμό του Ιδρύματος εξασφαλίζεται αποτελεσματικά από τη Διοίκηση του ΠΠ.

6.4 Αξιοποίηση Νέων Τεχνολογιών από τις Υπηρεσίες του Τμήματος (πλην εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου)

Οι υπηρεσίες του ΤΟΕ αξιοποιούν εντατικά τις ΤΠΕ. Αναλυτικότερα, οι κύριες χρήσεις ΤΠΕ αφορούν:

- Το σύνολο των λειτουργιών της Γραμματείας, συμπεριλαμβανομένης και της ηλεκτρονικής καταχώρησης της βαθμολογίας των φοιτητών.
- Τη χρήση του διαδικτύου και της ιστοσελίδας του ΤΟΕ
- Τη χρήση προγραμμάτων λογισμικού.

Όλα τα μέλη ΔΕΠ του ΤΟΕ διαθέτουν ιστοσελίδα στο διαδίκτυο (εντός της ιστοσελίδας του Τμήματος). Τέλος, ο ιστότοπος του Τμήματος ανανεώθηκε ριζικά πριν τρία χρόνια, ενώ μέρη του ανανεώνονται όταν παραστεί ανάγκη.

Η διαφάνεια και η αποτελεσματικότητα στη χρήση των διαθέσιμων υποδομών του Τμήματος εξασφαλίζεται μέσω:

- Της λειτουργίας των Επιτροπών Πληροφορικής και Υποδομών οι οποίες εισηγούνται στην ΓΣ για τις ανάγκες του Τμήματος
- Της στενής παρακολούθησης και τήρησης του προϋπολογισμού και απολογισμού του Τμήματος
- Της συνεργασίας των αρμοδίων διοικητικών οργάνων με τους φοιτητές
- Της συμμετοχής του ΤΟΕ στα όργανα διαχείρισης πόρων του ΠΠ (Επιτροπές, Σύγκλητος).

Η ορθολογική χρήση του διαθέσιμου εξοπλισμού διασφαλίζεται μέσω της επίβλεψης της ανανέωσης του εξοπλισμού, της τήρησης των χρόνων λειτουργίας του και της αντικατάστασής του μέσω της αποθήκης και νέων παραγγελιών. Επίσης, υπάρχει συνδρομή του Τμήματος σε Υπηρεσία Ασφαλείας (λειτουργία συναγερμών) και ενέργειες για την βελτίωση της ασφάλειας των αιθουσών διδασκαλίας μέσω της εγκατάστασης των κατάλληλων υποδομών.

6.5 Διαφάνεια και Αποτελεσματικότητα στη Διαχείριση Οικονομικών Πόρων

Η διαφάνεια και αποτελεσματικότητα στη διαχείριση των οικονομικών πόρων εξασφαλίζεται ως εξής:

- Η Επιτροπή Οικονομικών Θεμάτων συνεργάζεται με τα μέλη ΔΕΠ, τη Γραμματεία, τα μέλη ΕΤΕΠ και τους φοιτητές του Τμήματος και συντάσσει πρόταση κατανομής του προϋπολογισμού.
- Η πρόταση αυτή συζητείται στη ΓΣ, η οποία λαμβάνει τη τελική απόφαση.
- Μέλος ΕΤΕΠ συνεργάζεται με την Επιτροπή Οικονομικών Θεμάτων για την παρακολούθηση της καλής εκτέλεσης του προϋπολογισμού και τη τήρηση της διαδικασίας που υιοθετεί το ΠΠ για το δημόσιο λογιστικό και την Διαύγεια.
- Η Επιτροπή Οικονομικών Θεμάτων συντάσσει απολογισμό, ο οποίος συζητείται και εγκρίνεται από τη ΓΣ του Τμήματος.

7. ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥΣ Ή ΑΛΛΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ

7.1 Συνεργασίες του Τμήματος με ΚΠΠ Φορείς

Κατά την τελευταία πενταετία υλοποιήθηκαν από μέλη ΔΕΠ του Τμήματος τα εξής έργα συνεργασίας με ΚΠΠ φορείς:

- Δυο μέλη ΔΕΠ του Τμήματος είναι Πρόεδρος και Μέλος του ΔΣ αντίστοιχα, του Επιστημονικού Πάρκου Πατρών
- Αναδιοργάνωση Υπηρεσιών Δήμου Πατρέων: στο έργο συμμετείχαν 2 μέλη ΔΕΠ και 2 διδακτορικοί φοιτητές
- Οι Οικονομικές Επιπτώσεις του Λιμένα στην Τοπική Οικονομία της Πάτρας: στο έργο συμμετείχαν 3 μέλη ΔΕΠ και μια διδακτορική φοιτήτρια
- Ένα μέλος ΔΕΠ συμμετείχε στην Επιτροπή Σχεδιασμού του Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας για την Προγραμματική Περίοδο 2007-2013
- Ένα μέλος ΔΕΠ συμμετείχε στην Επιτροπή Παρακολούθησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης, 2007-2013 του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων αλλά και σε διάφορες επιτροπές του ΥΠΑΑΤ για την αγροτική πολιτική και την ανάπτυξη της υπαίθρου.

Η συνεργασία των μελών ΔΕΠ του ΤΟΕ με τους ανωτέρω ΚΠΠ φορείς αναγνωρίστηκε στην επίσημη αλληλογραφία των φορέων (στο πλαίσιο των ως άνω έργων) και προβλήθηκε μέσω ημερίδων και δημοσιευμάτων του τύπου.

7.2 Δυναμική του Τμήματος για Ανάπτυξη Συνεργασιών με ΚΠΠ Φορείς

Άποψη των μελών ΔΕΠ και των οργάνων του ΤΟΕ είναι ότι η δραστηριοποίηση του Τμήματος στην εφαρμοσμένη έρευνα και οι διακρίσεις των μελών ΔΕΠ σε αυτή συνιστούν τον καλύτερο τρόπο ανάπτυξης συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς. Σε περίπτωση ύπαρξης προτάσεων συνεργασίας αυτές αντιμετωπίζονται θετικά από την ΓΣ του Τμήματος.

Σε γενικές γραμμές η ανάπτυξη τέτοιων συνεργασιών αντιμετωπίζεται θετικά από τα μέλη ΔΕΠ και τους ΚΠΠ φορείς. Τέλος, για τις εν λόγω συνεργασίες αξιοποιούνται οι ερευνητικές υποδομές του Τμήματος.

7.3 Δραστηριότητες του Τμήματος προς την Κατεύθυνση της Ανάπτυξης και Ενίσχυσης Συνεργασιών με ΚΠΠ Φορείς

Τα αποτελέσματα των έργων συνεργασίας με ΚΠΠ φορείς δημοσιοποιούνται στον τύπο και ιδίως σε αυτόν των Πατρών. Επίσης, το Τμήμα συμμετέχει σε εκδηλώσεις (π.χ. Φόρουμ Ανάπτυξης) και ενημερώνει τους φορείς για το παραγόμενο από αυτό έργο.

7.4 Σύνδεση της Συνεργασίας με ΚΠΠ Φορείς με την Εκπαιδευτική Διαδικασία

Δεν κρίνεται σκόπιμη η συνεργασία με ΚΠΠ φορείς στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

7.5 Συμβολή του Τμήματος στην Τοπική, Περιφερειακή και Εθνική Ανάπτυξη

Οι υπάρχουσες συνεργασίες με ΚΠΠ φορείς κρίνονται γενικά ως σταθερές, αφού θεωρούμε ότι και τα δυο μέρη εκπλήρωσαν τις προσδοκίες τους από τις συνεργασίες αυτές. Ιδιαίτερα η συνεργασία με τον Δήμο Πατρέων είναι στο πλαίσιο προγραμματικής σύμβασής του με το ΠΠ.

Κατά τη τελευταία πενταετία, το Τμήμα έχει εκπροσωπηθεί σε τοπικούς και περιφερειακούς φορείς όπως το Περιφερειακό Συμβούλιο Αγροτικής Πολιτικής, το Επιστημονικό Πάρκο Πατρών, τη Δημοτική Αναπτυξιακή Επιχείρηση Πάτρας (μέλος ΔΣ) και το Περιφερειακό Συμβούλιο (μέλος). Επίσης, το Τμήμα έχει συμμετάσχει σε εκπόνηση του Σχεδίου του Παρατηρητηρίου Απασχόλησης της Νομαρχιακής Εταιρείας Ανάπτυξης.

Η διάδραση του ΤΟΕ με άλλα ομοειδή Τμήματα γίνεται στο πλαίσιο του Συμβουλίου Οικονομικών Τμημάτων. Επίσης το ΤΟΕ συμμετέχει σε περιφερειακά, εθνικά και διεθνή ερευνητικά δίκτυα μέσω:

- της ιδιότητάς του ως μέλους της Ένωσης των Οικονομικών Πανεπιστημίων της Νότιας και Ανατολικής Ευρώπης και της Παρευξείνιας Ζώνης (ASECU).
- της σταθερής συνεργασίας με ιδρύματα του εξωτερικού στο πλαίσιο διεθνών ερευνητικών προγραμμάτων (FP, ESPON).
- της συμμετοχής του σε προγράμματα Intereg και Equal μέσω του Περιφερειακού Ταμείου Ανάπτυξης
- της συμμετοχής του σε ερευνητικά προγράμματα του ΕΣΠΑ (Ηράκλειτος, Θαλής, Μετα-διδακτορική έρευνα).

8. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ

8.1 Συμπεράσματα - Θετικά και Αρνητικά Σημεία του Τμήματος

Με βάση την ανάλυση που προηγήθηκε στις προηγούμενες ενότητες της Έκθεσης, τα κυριότερα θετικά στοιχεία του ΤΟΕ έχουν ως εξής:

- i. **Μέλη ΔΕΠ:** Παρά τον μικρό τους αριθμό, τα μέλη ΔΕΠ του ΤΟΕ εξειδικεύονται σε ποικίλα γνωστικά και ερευνητικά αντικείμενα της Οικονομικής Επιστήμης. Τα αντικείμενα αυτά καλύπτουν τόσο τα βασικά όσο και πλέον εξειδικευμένα γνωστικά πεδία της Οικονομικής Επιστήμης με έμφαση στην Εφαρμοσμένη Οικονομική.
- ii. **Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών:** Μετά τις αναθεωρήσεις που έλαβαν χώρα κατά την προηγούμενη δεκαετία, το ΠΠΣ του ΤΟΕ εμπλουτίστηκε με νέα, σύγχρονα γνωστικά αντικείμενα, με προσανατολισμό προς τη κατεύθυνση της Εφαρμοσμένης Οικονομικής. Στις ημέρες μας, το ΠΠΣ του ΤΟΕ καλύπτει το σύνολο των «παραδοσιακών» και αρκετά σύγχρονα γνωστικά πεδία της οικονομικής επιστήμης. Τα μέλη ΔΕΠ του ΤΟΕ παρακολουθούν τις εξελίξεις στην Οικονομική Επιστήμη και ειδικότερα στα γνωστικά τους αντικείμενα, μέσω της διεθνούς παρουσίας τους (δημοσιεύσεις και ανακοινώσεις), της διεξαγωγής έρευνας και των συνεργασιών τους (μέσω ερευνητικών προγραμμάτων) με άλλα ΑΕΙ και ερευνητικά κέντρα του εξωτερικού και διαδικασία αυτή οδηγεί στην επικαιροποίηση του περιεχομένου των μαθημάτων και των αντίστοιχων διδακτικών μεθόδων. Ιδιαίτερο ρόλο στην συγκεκριμένη επικαιροποίηση έχει η ενσωμάτωση των μεθόδων και αποτελεσμάτων της ερευνητικής δραστηριότητας των μελών ΔΕΠ στο περιεχόμενο των μαθημάτων.
- iii. **Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών:** Το ΠΔΣ του ΤΟΕ παρέχει εξειδικευμένες, υψηλού επιπέδου γνώσεις στην Εφαρμοσμένη Οικονομική και την Ανάλυση Δεδομένων. Είναι προσανατολισμένο προς ένα σημαντικό για την Οικονομική Επιστήμη (αλλά ίσως αρκετά ευρύ) γνωστικό αντικείμενο (Εφαρμοσμένη Οικονομική), ενώ παράλληλα παρέχει σύγχρονη γνώση σε γνωστικά αντικείμενα που σχετίζονται με εργαλεία της οικονομικής επιστήμης τα οποία στις ημέρες μας είναι απαραίτητα για έναν σύγχρονο οικονομολόγο, κάτοχο διδακτορικού διπλώματος.
- iv. **Ερευνητική Δραστηριότητα:** Σημαντικές είναι οι διακρίσεις του ΤΟΕ στον τομέα της έρευνας. Τα μέλη ΔΕΠ του ΤΟΕ έχουν αναπτύξει ερευνητική

δραστηριότητα στα κυριότερα σύγχρονα γνωστικά πεδία της Οικονομικής Επιστήμης και έχουν διεκδικήσει με επιτυχία και εκπονήσει σειρά ερευνητικών προγραμμάτων χρηματοδοτούμενων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και άλλους φορείς του εξωτερικού και εσωτερικού. Η επίδοση της ερευνητικής δραστηριότητας των μελών ΔΕΠ του Τμήματος μπορεί να αποτιμηθεί από τον υψηλό κατά κανόνα αριθμό δημοσιεύσεων της ερευνητικής τους προσπάθειας σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά αναγνωρισμένου κύρους, των ανακοινώσεών τους σε διεθνή – ανταγωνιστικά επιστημονικά συνέδρια, συμπόσια και ημερίδες, αλλά και από την σταθερή άνοδο των ετεροαναφορών που δέχεται το ερευνητικό τους έργο.

- v. **Οργανωτική Λειτουργία:** Από τις αρχές της προηγούμενης δεκαετίας η δραστηριοποίηση της Διοίκησης και των στελεχών του ΤΟΕ έχουν οδηγήσει στη σημαντική αναβάθμιση της οργανωτικής του λειτουργίας και στη συνεχή αναβάθμιση των υλικο-τεχνικών του υποδομών και εξοπλισμού. Η οργάνωση των προγραμμάτων σπουδών είναι ικανοποιητική (με δεδομένους τους υπάρχοντες περιορισμούς σε ότι αφορά το προσωπικό) ενώ οι υπηρεσίες που αφορούν τόσο το εκπαιδευτικό και ερευνητικό όσο και το διοικητικό έργο του Τμήματος αξιοποιούν πλήρως τις δυνατότητες της τεχνολογίας.

Από την άλλη πλευρά, τα κυριότερα αρνητικά στοιχεία περιλαμβάνουν:

- i. **Στελέχωση Τμήματος:** Ο μικρός αριθμός των μελών ΔΕΠ δημιουργεί προβλήματα στη λειτουργία του Τμήματος. Η αποχώρηση μελών ΔΕΠ και η μη-αντικατάστασή τους με νέους διδάσκοντες δημιουργεί δυσκολίες στην δυνατότητα χορήγησης μαθημάτων επιλογής (αφού σε κάποιες περιπτώσεις εκλείπουν συνάδελφοι με συναφή σε σχέση με συγκεκριμένα μαθήματα γνωστικά αντικείμενα), ενώ παράλληλα δυσκολεύει την εφαρμογή της βούλησης του Τμήματος για το διαχωρισμό τμημάτων σε μαθήματα κορμού, και άρα δεν επιδρά θετικά στο στόχο της συνεχούς βελτίωσης των παρεχόμενων εκπαιδευτικών υπηρεσιών. Η δυνατότητα αναπλήρωσης των ελλείψεων με διδάσκοντες ΠΔ 407/80 δεν συνιστά λύση στο πρόβλημα αυτό, αφού η διαθεσιμότητά τους περιορίζεται συνεχώς. Επίσης, ο περιορισμένος αριθμός των μελών ΔΕΠ περιορίζει την ανάπτυξη στρατηγικής διεθνούς κινητικότητας των μελών ΔΕΠ αλλά και την συνεργασία του Τμήματος με ΚΠΠ φορείς.
- ii. **Περιορισμός της Εμβέλειας του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών:** Οι ελλείψεις σε εκπαιδευτικό προσωπικό και η αβεβαιότητα που

ενέχει η εξάρτηση του ΠΜΣ από διδάσκοντες ΠΔ 407/80 οδήγησε πρόσφατα στην κατάργηση δυο κατευθύνσεων του Προγράμματος. Οι εν λόγω κατευθύνσεις δεν «στερούντο» ζήτησης από ενδιαφερόμενους φοιτητές, αλλά καταργήθηκαν διότι δεν μπορούσαν να εξυπηρετηθούν αποτελεσματικά από τον αριθμό μελών ΔΕΠ του Τμήματος. Σαν αποτέλεσμα, το ΠΜΣ του ΤΟΕ προσφέρει μόνο μια κατεύθυνση σπουδών.

- iii. **Κτιριακές Υποδομές:** Παρά τη σχετική βελτίωση των κτιριακών υποδομών και την αναβάθμιση της ποιότητάς τους, αυτές εξακολουθούν να είναι ελλειπείς. Υπάρχει έλλειμμα σε ότι αφορά τόσο τις αίθουσες διδασκαλίας όσο και τα Εργαστήρια Η/Υ και συχνά παρατηρείται πρόβλημα δυνατότητας κατάρτισης ενός ορθολογιστικού προγράμματος μαθημάτων.

8.2 Βραχυπρόθεσμο Σχέδιο Δράσης του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών

Με βάση την ανάλυση που προηγήθηκε, το βραχυπρόθεσμο σχέδιο δράσης του Τμήματος περιλαμβάνει τους εξής Άξονες:

- i. **Εξειδίκευση Ταυτότητας - Διαφοροποίηση:** Σαν πρώτο βήμα προτείνεται η ενδεδειγμένη διερεύνηση των γνωστικών αντικειμένων στα οποία το Τμήμα πρέπει να αποδώσει έμφαση κατά τα επόμενα χρόνια, τόσο σε ερευνητικό όσο και σε εκπαιδευτικό επίπεδο. Τα αντικείμενα αυτά δεν μπορεί να είναι παραπάνω από τρία. Η διερεύνηση αυτή θα πρέπει να γίνει με προσεκτικό και συντεταγμένο τρόπο και μέσα από μια συμμετοχική διαδικασία. Παράγοντες που θα πρέπει να συνεκτιμηθούν στο πλαίσιο μιας τέτοιας απόφασης περιλαμβάνουν τα γνωστικά και ερευνητικά πεδία στα οποία μέλη ΔΕΠ του Τμήματος ήδη εξειδικεύονται, τις εξελίξεις στην Οικονομική Επιστήμη, τον προσανατολισμό άλλων ομοειδών Τμημάτων της χώρας και τον εκ μέρους τους ανταγωνισμό, τους τρόπους με τους οποίους αντιμετώπισαν το συγκεκριμένο θέμα διακεκριμένα Τμήματα Οικονομικών Επιστημών του εξωτερικού, τις δυνατότητες (στο μέλλον) προσέλκυσης μελών ΔΕΠ σε συγκεκριμένα γνωστικά αντικείμενα, τις συνθήκες που διαμορφωθούν με την εφαρμογή του Σχεδίου ΑΘΗΝΑ και τέλος, τις ανάγκες των φοιτητών και γενικότερα, της αγοράς εργασίας. Η διερεύνηση αυτή θα πρέπει να είναι οδηγός σε σχετικές αποφάσεις εντός του 2013.
- ii. **Ισχυροποίηση και Στελέχωση:** Χωρίς να παραβλέπουμε τις επικρατούσες συνθήκες που επικρατούν στο θέμα των προσλήψεων, με βάση την απόφαση

που θα ληφθεί σχετικά με τον Άξονα 1, το Τμήμα θα πρέπει να προσανατολίσει τις προσπάθειές του για ανεύρεση επιστημόνων από την Ελλάδα και το εξωτερικό στα γνωστικά αντικείμενα στα οποία θα αποφασιστεί η περαιτέρω εξειδίκευσή του. Αυτό προϋποθέτει το σχετικό προσανατολισμό του προγραμματισμού και των προκηρύξεων για νέα μέλη ΔΕΠ αλλά και μια συνεχή προσπάθεια προσέλκυσης μελών ΔΕΠ με υψηλό επίπεδο και βούληση να προσφέρουν στο Τμήμα. Παράλληλα, θα πρέπει να επιδιωχθεί η πρόσληψη ενός μέλους ΕΤΕΠ με εξειδίκευση στην Πληροφορική.

- iii. Προσαρμογή και Αναβάθμιση Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών:** Όπως έχει ήδη αναφερθεί, η απόφαση του έτους 2000 για την ριζική αναμόρφωση του ΠΠΣ και τον προσανατολισμό του στην Εφαρμοσμένη Οικονομική λειτούργησε θετικά για το Τμήμα. Στις ημέρες μας το ΤΟΕ προσφέρει ένα συνεκτικό ΠΠΣ και η αναγνωρισιμότητά του ως ένα Τμήμα που εξειδικεύεται στην Εφαρμοσμένη Οικονομική είναι δεδομένη. Για λόγους όμως που έχουν να κάνουν τόσο με υφιστάμενες δυσκολίες που σχετίζονται με τη δημοσιονομική κατάσταση της χώρας όσο και με την ανάγκη περαιτέρω διαφοροποίησης της ταυτότητας του ΤΟΕ, προτείνεται αναμόρφωση του ΠΠΣ σε δύο στάδια. Στο πρώτο στάδιο, η αναμόρφωση αυτή θα είναι σχετικά οριακή και θα πρέπει να έχει ως αφετηρία την σημαντική στενότητα που προβλέπεται σε ότι αφορά την διαθεσιμότητα διδασκόντων του ΠΔ 407/80. Προτείνεται λοιπόν η άμεση εκκίνηση μιας διαδικασίας αναμόρφωσης η οποία θα οδηγήσει στο σχεδιασμό ενός ΠΠΣ το οποίο θα έχει από ελάχιστες έως μηδενικές ανάγκες εξωτερικών διδασκόντων. Η διαδικασία αυτή θα πρέπει να έχει περατωθεί έως το τέλος του Ακαδημαϊκού Έτους 2012-2013. Η απόφαση σχετικά με την εξειδίκευση της ταυτότητας του ΤΟΕ συνιστά αφετηρία για το δεύτερο στάδιο της αναμόρφωσης του ΠΠΣ. Με βάση και την πορεία της εξέλιξης του αριθμού των μελών ΔΕΠ του Τμήματος, στο στάδιο αυτό θα πρέπει να επιδιωχθεί ο προσανατολισμός των μαθημάτων επιλογής του ΠΠΣ προς τα γνωστικά αντικείμενα στα οποία το Τμήμα θα επιλέξει να δώσει έμφαση. Γνώμονας της εν λόγω αναμόρφωσης θα πρέπει να είναι η έμφαση στα συγκριτικά πλεονεκτήματα του Τμήματος και η ενίσχυση τόσο της ποιότητας των σπουδών όσο και της (νέας) ταυτότητάς του. Το νέο ΠΠΣ θα πρέπει επίσης να χαρακτηρίζεται από μια μείωση στον αριθμό των νεοεισερχόμενων φοιτητών, την θέσπιση προαπαιτούμενων μαθημάτων, την αναθεώρηση του συστήματος ECTS που εφαρμόζει το Τμήμα, την επέκταση της Πρακτικής Άσκησης και τέλος (βλ. παρακάτω) την αναβάθμιση των υποδομών. Λόγω των υφιστάμενων δημοσιονομικών περιορισμών θα ήταν

ίσως υπερβολή να αναμένουμε το πέρας της διαδικασίας αυτής πριν από το τέλος του Ακαδημαϊκού Έτους 2013-2014.

iv. Ισχυροποίηση Μεταπτυχιακού και Διδακτορικού Προγράμματος Σπουδών:

Ο προσανατολισμός του ΤΟΕ προς συγκεκριμένα γνωστικά αντικείμενα και η προσπάθεια για διαφοροποίησή του, «περνούν» μέσα από ένα αναθεωρημένο ΠΜΣ το οποίο σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα, αντανakλά τα συγκριτικά πλεονεκτήματα του Τμήματος. Προτείνεται λοιπόν το νέο ΠΜΣ θα αφορά τις κατευθύνσεις στις οποίες το Τμήμα θα αποφασίσει την εξειδίκευσή του. Η βούλησή μας για ένα διεθνώς ανταγωνιστικό ΠΜΣ θα πρέπει πιθανόν να μας οδηγήσει στη διερεύνηση αρκετών σημαντικών ζητημάτων. Μεταξύ αυτών θα μπορούσαν να περιλαμβάνονται η διερεύνηση διαδικασιών ενίσχυσης της οικονομικής ανεξαρτησίας του ΠΜΣ, η τακτή μετάκληση προσκεκλημένων εξωτερικών διδασκόντων υψηλού επιπέδου, η έμφαση του Προγράμματος Σπουδών σε μαθήματα εξειδίκευσης, η διδασκαλία των μαθημάτων και στην Αγγλική γλώσσα, κλπ. Σε ότι αφορά το ΠΔΣ, θεωρούμε ότι σε πρώτο στάδιο θα πρέπει να επιδιωχθεί τόσο η διεθνοποίησή του (μέσω της δυνατότητας εκπόνησης διατριβής στην Αγγλική γλώσσα) όσο και η ενίσχυση της οικονομικής του ανεξαρτησίας.

v. Ερευνητική Δραστηριότητα: Όπως έχει ήδη επισημανθεί, μια πιθανή απόφαση των οργάνων του ΤΟΕ σχετική με την περαιτέρω εξειδίκευση της ταυτότητας του, επ' ουδενί λόγω σημαίνει τον «εξαναγκασμό» συναδέλφων έτσι ώστε αυτοί να ασχοληθούν με συγκεκριμένα γνωστικά αντικείμενα. Όμως, εάν το Τμήμα υιοθετήσει μια τέτοια επιλογή και οδηγηθεί στην διαμόρφωση πυρήνων μελών ΔΕΠ που ασχολούνται με συγκεκριμένα ερευνητικά αντικείμενα, θα πρέπει να διαμορφώσει τις κατάλληλες συνθήκες που να προάγουν τόσο τις υποχρεώσεις του Τμήματος προς τους εν λόγω πυρήνες όσο και της υποχρεώσεις αυτών προς το Τμήμα. Το πρώτο ζήτημα αφορά την ενίσχυση των πυρήνων αυτών με όλες τις απαραίτητες ερευνητικές υποδομές, ενώ το δεύτερο αφορά την αποτελεσματική δραστηριοποίηση τους στον στίβο των ευρωπαϊκών και ελληνικών ανταγωνιστικών ερευνητικών προγραμμάτων, των δημοσιεύσεων σε διεθνή περιοδικά με υψηλό κύρος και της συμμετοχής τους σε διακεκριμένα διεθνή ερευνητικά δίκτυα.

vi. Κτιριακή Υποδομή: Με βάση τις διαπιστώσεις της Έκθεσης, κατά την επόμενη πενταετία θα πρέπει να επιδιωχθεί η αύξηση των υποδομών διδασκαλίας του ΤΟΕ κατά τουλάχιστον μια αίθουσα καθώς και η επέκταση της δυναμικότητας των Εργαστηρίων Η/Υ κατά τουλάχιστον 50%. Παράλληλα,

θα πρέπει να επιδιωχθεί η προώθηση της έναρξης της κατασκευής του ενιαίου κτιρίου του ΤΟΕ.

- vii. Οργανωτική Λειτουργία:** Ενέργειες που αποσκοπούν στην περαιτέρω βελτίωσης της οργανωτικής λειτουργίας του ΤΟΕ θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν την σύσταση Γραφείου Εσωτερικής Αξιολόγησης, την αποτελεσματικότερη ενεργοποίηση των Επιτροπών του Τμήματος και τον σχεδιασμό συστήματος παρακολούθησης της επαγγελματικής πορείας των απόφοιτων όλων των Προγραμμάτων Σπουδών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Πρόλογος

Καλωσορίσατε στο Τμήμα Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Πατρών.

Το Τμήμα μας προσφέρει ένα πλούσιο πρόγραμμα μαθημάτων ώστε να εφοδιαστείτε επιστημονικά και επαγγελματικά. Ο Οδηγός Σπουδών παρουσιάζει τα μαθήματα και περιγράφει την οργάνωση του Τμήματος και τις υπηρεσίες που παρέχει το Τμήμα στους φοιτητές του. Σας παρέχει πληροφορίες για το πώς να επιλέξετε τα μαθήματα, πώς διοικείται το Τμήμα, ποιους καθηγητές έχει, για το Εργαστήριο Η/Υ και την Ιστοσελίδα, τα Σεμινάρια και τη Πρακτική Άσκηση του Τμήματος, καθώς και για τη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Πατρών.

Η δομή του προγράμματος σπουδών του Τμήματός μας διακρίνεται από την κατανομή των μαθημάτων στα έτη σπουδών και από το διαχωρισμό τους σε υποχρεωτικά και επιλογής, ενδείξεις της παιδαγωγικής προσέγγισης στην οικονομική επιστήμη που έχει διαμορφώσει το Τμήμα μέσα από την πολύχρονη εμπειρία του.

Η φύση και το περιεχόμενο των μαθημάτων δίνουν στο φοιτητή μια ολοκληρωμένη εικόνα για το αντικείμενο της οικονομικής επιστήμης καθώς και για τα εφόδια που πρέπει να έχει για την αποτελεσματική παρακολούθηση των μαθημάτων.

Τέλος, ο οδηγός παρουσιάζει αναλυτικά τη διοικητική οργάνωση και λειτουργία του Τμήματος και δίνει τις απαραίτητες πληροφορίες για τις υπηρεσίες και τις ευκαιρίες που προσφέρονται στους φοιτητές κατά τη διάρκεια των σπουδών τους.

Κάθε οδηγός σπουδών είναι αποτέλεσμα συλλογικής προσπάθειας του διδακτικού και ερευνητικού προσωπικού και των φοιτητών, αλλά και της πολύτιμης βοήθειας που προσφέρει το διοικητικό προσωπικό της Γραμματείας.

Εκ μέρους όλων μας σας καλωσορίζω και σας εύχομαι καλή ακαδημαϊκή χρονιά.

**Ο Πρόεδρος
του Τμήματος Οικονομικών
Επιστημών**

**Δημήτριος Ψαλτόπουλος
Αναπληρωτής Καθηγητής**

Πίνακας Περιεχομένων

Διοικητική Οργάνωση και Λειτουργία του Τμήματος	1
Διοικητική Οργάνωση και Λειτουργία	1
Γραμματεία	1
Διδακτικές και Εξεταστικές Περίοδοι	2
Επικοινωνία των Φοιτητών με τα Μέλη ΔΕΠ	2
Διδακτικό και Ερευνητικό Προσωπικό του Τμήματος	3-6
Το Πρόγραμμα Σπουδών	7
Απαιτούμενα Μαθήματα για τη Λήψη Πτυχίου	8
Δηλώσεις Μαθημάτων	
Υποχρεωτικά Μαθήματα και Μαθήματα Επιλογής	9-10
Κατανομή των Υποχρεωτικών Μαθημάτων ανά Εξάμηνο	11-12
Κατανομή των Μαθημάτων Επιλογής ανά Εξάμηνο	12
Βιβλιοθήκη & Υπηρεσία Πληροφόρησης	13-14
Αναγνωστήριο	14
Το Εργαστήριο Ηλεκτρονικών Υπολογιστών	14
Ιστοσελίδα του Τμήματος	14
Υποτροφίες	14
Διαπανεπιστημιακές Ανταλλαγές – Κινητικότητα Φοιτητών	14-15
Σεμινάρια	15
Πρακτική Άσκηση	15-16
Περιεχόμενα των μαθημάτων	16
Χειμερινό Εξάμηνο	16-26
Εαρινό Εξάμηνο	27-37
Μαθήματα Επιλογής από άλλα Τμήματα του Πανεπιστημίου Πατρών	37-38
Χρήσιμα Τηλέφωνα	39-41
Ηλεκτρονικές Διευθύνσεις	42
Διοικητική Οργάνωση και Λειτουργία του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών	

• Διοικητική Οργάνωση και Λειτουργία

Το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Πατρών ιδρύθηκε με το Προεδρικό Διάταγμα 325/23-5-1985, με το οποίο ορίστηκε ως τόπος εγκατάστασής του το Αγρίνιο (Νομός Αιτωλοακαρνανίας). Μετά από 12 χρόνια παραμονής του στο Αγρίνιο, το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών μεταφέρθηκε στις κεντρικές εγκαταστάσεις του Πανεπιστημίου Πατρών με το Προεδρικό Διάταγμα 85/21-4-1998.

Το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών διοικείται από τη Γενική Συνέλευση και τον/την εκάστοτε Πρόεδρο του Τμήματος.

Η Γενική Συνέλευση του Τμήματος αποτελείται από:

- (1) τα μέλη του Διδακτικού-Ερευνητικού Προσωπικού (ΔΕΠ)
- (2) τους εκπροσώπους των φοιτητών σε ποσοστό 50 % του αριθμού των Μελών ΔΕΠ
- (3) τους εκπροσώπους των μεταπτυχιακών φοιτητών σε ποσοστό 15% του αριθμού των Μελών ΔΕΠ

(4) τον εκπρόσωπο των ΕΤΕΠ (Ειδικό Τεχνικό Εργαστηριακό Προσωπικό) του Τμήματος

Το Τμήμα εκλέγει Πρόεδρο κάθε δύο (2) χρόνια. Το μέλος ΔΕΠ που εκλέγεται στη θέση αυτή συγκαλεί τη Γενική Συνέλευση, καταρτίζει την Ημερήσια Διάταξη, προεδρεύει των εργασιών της, μεριμνά για την εκτέλεση των αποφάσεών της και προϊστάται των Υπηρεσιών του Τμήματος. Η γενική λειτουργία του Τμήματος διέπεται από τον εσωτερικό κανονισμό του Πανεπιστημίου Πατρών (Υ.Α. Β1/63557/6.7.2004 ΦΕΚ 1062/14.6.2004 τ.Β') και τον πρότυπο Γενικό Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας των Α.Ε.Ι (Π.Δ. 160 ΦΕΚ 200/03.11.2008).

* Πρόεδρος του Τμήματος για την περίοδο 01.09.2011 έως 31.08.2013 είναι ο Αναπληρωτής Καθηγητής κ. Δημήτριος Ψαλτόπουλος, με Αναπληρωτή Πρόεδρο τον Καθηγητή κ. Δημήτριο Σκούρα.

• Γραμματεία

Η Γραμματεία αποτελεί την κεντρική Διοικητική Υπηρεσία του Τμήματος. Οι κύριες αρμοδιότητές της είναι :

1. Η διοικητική σύνδεση του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών με το Πανεπιστήμιο Πατρών.
2. Η διαχείριση εισερχομένων - εξερχομένων εγγράφων.
3. Οι εγγραφές νέων προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών και οι υποτροφίες.
4. Το οποιοδήποτε διοικητικό - λειτουργικό θέμα σχετικό με το Πρόγραμμα Σπουδών (βαθμολογία, μαθήματα, κατάλογοι πτυχιούχων, ορκωμοσία).
5. Τα πιστοποιητικά αναλυτικής βαθμολογίας, τα πιστοποιητικά φοίτησης, τα αντίγραφα πτυχίου, τα αποφοιτήρια (διαγραφές), η αναστολή σπουδών.
6. Η ανάρτηση γενικών ανακοινώσεων και των αποτελεσμάτων των εξετάσεων στον οικείο χώρο ανακοινώσεων και στην ιστοσελίδα του Τμήματος.

Γραμματέας του Τμήματος είναι η κα. Δαύρη Μαρία. Στο προσωπικό της Γραμματείας ανήκουν οι κυρίες, Κουρεμένου Αγγελική, Λαζανά Ευαγγελία, Λυκούδη Κωνσταντίνα, και Φερτάκη Θεοδώρα.

Μέλη ΕΤΕΠ του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών είναι η κα. Γούδη Ισμήνη (Αναγνωστήριο) και ο κ. Ρούσσο Αλέξανδρος (Εργαστήριο Η/Υ).

Η Γραμματεία δέχεται τους φοιτητές/τριες του Τμήματος καθημερινά, από τις 10:00 π.μ μέχρι τις 12.00 μμ.

• Διδακτικές και Εξεταστικές Περίοδοι

Οι ημερομηνίες έναρξης και λήξης των διδακτικών και εξεταστικών περιόδων ορίζονται με απόφαση της Συγκλήτου² του Πανεπιστημίου Πατρών και είναι κοινές για όλα τα Τμήματα του Πανεπιστημίου.

² Οι ημερομηνίες έναρξης και λήξης των μαθημάτων χειμερινού και εαρινού εξαμήνου, καθώς και οι ημερομηνίες των αντιστοίχων εξεταστικών περιόδων για το ακαδημαϊκό έτος 2011-2012, ορίστηκαν από τη Σύγκλητο στην υπ' αριθ. 460/19.05.2011 συνεδρίασή της, όπως παρακάτω:

· Έναρξη μαθημάτων χειμερινού εξαμήνου:	26.09.2011
· Λήξη μαθημάτων χειμερινού εξαμήνου:	06.01.2011
· Διεξαγωγή εξετάσεων χειμερινού εξαμήνου:	16.01.2012-03.02.2012

Το Ακαδημαϊκό Έτος αρχίζει την 1^η Σεπτεμβρίου έκαστου έτους και λήγει στις 31 Αυγούστου του επομένου έτους. Οι εξετάσεις διεξάγονται κατά τους μήνες Φεβρουάριο, Ιούνιο και Σεπτέμβριο. Η διδασκαλία των μαθημάτων είναι οργανωμένη σε εξαμηνιαία βάση και τα εξάμηνα διακρίνονται σε χειμερινά και εαρινά. Το σύνολο των εξαμήνων για την απόκτηση του πτυχίου ανέρχεται σε οκτώ.

Το Ωρολόγιο Πρόγραμμα διδασκαλίας μαθημάτων συντάσσεται πριν από την έναρξη κάθε ακαδημαϊκού έτους και είναι αναρτημένο από την Γραμματεία στον οικείο χώρο ανακοινώσεων και στην ιστοσελίδα του Τμήματος. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει την κατανομή των ωρών διδασκαλίας των μαθημάτων κατά τις 5 εργάσιμες ημέρες της εβδομάδας, τα ονοματεπώνυμα των διδασκόντων και την αίθουσα διδασκαλίας για κάθε μάθημα.

- **Επικοινωνία των Φοιτητών με τα Μέλη ΔΕΠ**

Κάθε μέλος ΔΕΠ δέχεται τους φοιτητές/τριες του Τμήματος τουλάχιστον τρεις (3) ώρες ανά εβδομάδα, κατανεμημένες σε δύο (2) τουλάχιστον ημέρες. Σημείωμα με τις ημέρες και ώρες επικοινωνίας είναι αναρτημένο στο γραφείο κάθε μέλους ΔΕΠ.

· Έναρξη μαθημάτων εαρινού εξαμήνου:	13.02.2012
· Λήξη μαθημάτων εαρινού εξαμήνου:	25.05.2012
· Διεξαγωγή εξετάσεων εαρινού εξαμήνου	05.06.2012-22.06.2012

Διδακτικό και Ερευνητικό Προσωπικό

Δημαρά Ευθαλία, Καθηγήτρια

Διδάκτωρ Στατιστικής του Πανεπιστημίου Pierre et Marie Curie – PARIS VI, με μεταπτυχιακό δίπλωμα ειδίκευσης (D.E.A) Στατιστικής του ίδιου Πανεπιστημίου και πτυχίο Μαθηματικών από το Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Υπηρετεί στο Τμήμα Οικονομικών Επιστημών από το 1992. Έχει διδάξει στα Πανεπιστήμια PARIS X – Nanterre, PARIS I – Panthéon, Sorbonne και συμμετέχει σε Ευρωπαϊκά και Ελληνικά ερευνητικά προγράμματα. Ερευνητικά ενδιαφέροντα: εφαρμοσμένη στατιστική, ανάλυση δεδομένων και εφαρμογές της πληροφορικής στην οικονομία.

Νταούλη – Ντεμούση Ιωάννα, Καθηγήτρια (Σε εκπαιδευτική άδεια)

Πτυχιούχος του Τμήματος Οικονομικής Επιστήμης της ΑΣΟΕΕ, **1976**
M. A., Department of Economics, North Carolina State University, USA, **1978**
Ph. D., Department of Economics, North Carolina State University, USA, **1981**

Υπηρετεί στο Τμήμα Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Πατρών από το 1985. Διδάσκει Οικονομική της Εργασίας και Εισαγωγή στην Οικονομική Επιστήμη. Τα τρέχοντα ερευνητικά της ενδιαφέροντα επικεντρώνονται στην αγορά εργασίας και στις αγορές των λοιπών παραγωγικών συντελεστών, στις συνεταιριστικές επιχειρήσεις και σε θέματα παραγωγής και κόστους.

* Την περίοδο 9/2003 έως 8/2006 η κ. Νταούλη υπηρέτησε ως Αντιπρύτανης του Πανεπιστημίου Πατρών.

Ντεμούσης Μιχαήλ, Καθηγητής (Σε εκπαιδευτική άδεια)

Πτυχιούχος του Τμήματος Οικονομικής Επιστήμης της ΑΣΟΕΕ, **1976**
M. A., Department of Economics, North Carolina State University, USA, **1978**
Ph. D., Department of Economics, North Carolina State University, USA, **1981**

Υπηρετεί στο Τμήμα Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Πατρών από το 1986. Διδάσκει Μικροοικονομική Θεωρία και Ποσοτικές Μεθόδους. Τα τρέχοντα ερευνητικά του ενδιαφέροντα επικεντρώνονται στην εκτίμηση παραμέτρων ζήτησης και καταναλωτικών προφίλ με μικροστοιχεία, καθώς επίσης και θέματα προσφοράς και συμμετοχής στην αγορά εργασίας.

Σκούρας Δημήτριος, Καθηγητής

Πτυχιούχος του Τμήματος Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος του ΑΠΘ, **1985**
M.Sc. Department of Geography, University of Aberdeen, **1986**
Ph.D. Department of Geography, University of Aberdeen, **1990**
Post Graduate Diploma in Statistics, Department of Mathematics, University of Essex, U.K. **1992**

Αναπληρωτής καθηγητής του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Πατρών από το 2003. Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα εστιάζονται στον τομέα της περιφερειακής οικονομικής.

Σύψας Παναγιώτης, Καθηγητής

Πτυχιούχος του Τμήματος Μαθηματικών του Πανεπιστημίου Αθηνών, **1972**
M.Sc. του Τμήματος Μαθηματικών (Στατιστική) του Παν/μίου του Manchester, U.K., **1977**
Ph.D. του Τμήματος Επιχειρησιακής Έρευνας του Πανεπιστημίου του Lancaster, U.K., **1983**

Υπηρέτησε στο Τμήμα Μαθηματικών του Πανεπιστημίου Πατρών από το 1983 μέχρι το 1995. Από το 1995 υπηρετεί στο Τμήμα Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Πατρών, εκλεγείς Αναπληρωτής Καθηγητής της Στατιστικής και Επιχειρησιακής Έρευνας. Διδάσκει Στατιστική I και II, Επιχειρησιακή Έρευνα και Ειδικά Θέματα Ποσοτικών Μεθόδων. Τα τρέχοντα ερευνητικά του ενδιαφέροντα επικεντρώνονται στις Εφαρμογές της Στατιστικής, της Αξιοπιστίας και των Στοχαστικών Μεθόδων της Επιχειρησιακής Έρευνας συμπεριλαμβανομένης της Ανάλυσης Χρονοσειρών.

Ζερβογιάννη Αθηνά, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

Πτυχιούχος του Οικονομικού Τμήματος του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών (**1978**) και διδάκτωρ του Πανεπιστημίου του Warwick (**1989**) του Η.Β.

Υπηρετεί στο Τμήμα Οικονομικών Επιστημών από το 1996. Έχει διδάξει σαν λέκτορας στο Πανεπιστήμιο του Εδιμβούργου και στο Πανεπιστήμιο του Hull του Ηνωμένου Βασιλείου και έχει διατελέσει ειδικός επιστήμονας στο Τμήμα Δημ/μικων Σχέσεων με Ε.Ε. του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους. Ερευνητικά ενδιαφέροντα: Μακροοικονομική Θεωρία & Πολιτική, Μακροοικονομικά Ευρωπαϊκής Ένωσης, Νομισματική Θεωρία.

Πατρώνης Βασίλειος, Αναπληρωτής Καθηγητής

Πτυχιούχος του Τμήμ. Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αθηνών, **1982**.
D.E.A., Université de Paris I (Sorbonne), **1983**.
Doctorat, Université de Paris I (Sorbonne), **1992**.

Υπηρετεί στο Τμήμα Οικονομικών Επιστημών από το 1996. Διδάσκει Οικονομική Ιστορία, Εξέλιξη της Οικονομικής Σκέψης και Οικονομική της Ανάπτυξης. Τα τρέχοντα ερευνητικά του ενδιαφέροντα επικεντρώνονται στην Οικονομική Ιστορία του Ελληνικού Αγροτικού Χώρου (19^{ος}-20^{ός} αι.) και στην Εξέλιξη της Οικονομικής Σκέψης στην Ελλάδα.

Τσεκούρας Κωνσταντίνος, Αναπληρωτής Καθηγητής

Πτυχίο Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, **1985**

Μ.Α. στα Οικονομικά, Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, **1987**
Διδακτορικό Δίπλωμα, Πανεπιστήμιο Πατρών, **1995**

Υπηρετεί στο Τμήμα Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Πατρών από το 1999. Κύρια ερευνητικά ενδιαφέροντα: Οικονομικά της Βιομηχανικής Οργάνωσης, Ανάλυση Παραγωγικότητας και Αποτελεσματικότητας.

Ψαλτόπουλος Δημήτριος, Αναπληρωτής Καθηγητής

Αποφοίτησε από το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αθηνών το **1988**. Το **1989** και το **1994**, του απονεμήθηκαν οι τίτλοι M.Sc. και Ph.D. στην Οικονομική της Υπαίθρου, από το Πανεπιστήμιο του Αμπερντίν.

Ο Δημήτριος Ψαλτόπουλος εκλέχτηκε και διορίστηκε στο Τμήμα Οικονομικών Επιστημών το 1999. Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα επικεντρώνονται στα γνωστικά αντικείμενα της Οικονομικής της Υπαίθρου, της Περιφερειακής Οικονομικής και των Ποσοτικών Μεθόδων Οικονομικής Ανάλυσης.

Αργυρός Γεώργιος, Επίκουρος Καθηγητής

Πτυχιούχος του Τμήματος Πολιτικών Επιστημών, Πάντειο Πανεπιστήμιο Αθηνών, **1976**.

Πτυχιούχος του Νομικού Τμήματος, Νομικής Σχολής, Καποδοστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, **1981**.

Master of Laws, University of Hull, United Kingdom, **1988**.

PhD, University of Leicester, United Kingdom, **1994**.

Εκλέχτηκε στο Τμήμα Οικονομικών Επιστημών το 2008. Τα τρέχοντα ερευνητικά του ενδιαφέροντα επικεντρώνονται στο Εμπορικό Δίκαιο, Προστασία Καταναλωτή, Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση και Επιχειρήσεις, Εργασιακές Σχέσεις.

Βενέτης Ιωάννης, Επίκουρος Καθηγητής

Πτυχιούχος του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, **1994**, MA και Ph.D. Οικονομικής Επιστήμης, Πανεπιστήμιο Essex, Ηνωμένο Βασίλειο, **1996, 2000**

Τα κύρια ερευνητικά ενδιαφέροντα του Ιωάννη Βενέτη εστιάζονται (α) στη θεωρητική οικονομετρία με έμφαση σε θέματα μη-στασιμότητας και μη-γραμμικότητας σε υποδείγματα χρονολογικών σειρών, και (β) στην εφαρμοσμένη οικονομετρία με έμφαση στη μακροοικονομική-οικονομετρία και χρηματοοικονομική-οικονομετρία.

Τζελέπης Δημήτριος, Επίκουρος Καθηγητής

Πτυχιούχος της Σχολής Νομικών & Οικονομικών Επιστημών, Τμήμα Οικονομικών Επιστημών με ειδίκευση στον τομέα της Οικονομικής των Επιχειρήσεων, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, **1996**.

Διδακτορικό Δίπλωμα (Ph. D.), Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Πατρών, **2002**.

Υπηρετεί στο Τμήμα Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Πατρών από το 2007. Διδάσκει Χρηματοοικονομική Λογιστική και Οικονομική των Επιχειρήσεων. Τα τρέχοντα ερευνητικά του ενδιαφέροντα επικεντρώνονται στα θέματα της διαχείρισης των εταιρικών αποτελεσμάτων, στον εντοπισμό της λογιστικής λαθροχειρίας και την περιβαλλοντική και κοινωνική λογιστική.

Γιαννακόπουλος Νικόλαος, Λέκτορας

Πτυχίο Τμήματος Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Πατρών, **1999**.

MSc, Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Μεσογειακό Αγρονομικό Ινστιτούτο Χανίων, Κρήτη, **2000**.

PhD, Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Πατρών, **2006**.

Εκλέχτηκε στο Τμήμα Οικονομικών Επιστημών το 2008. Τα τρέχοντα ερευνητικά του ενδιαφέροντα επικεντρώνονται στην Μικροοικονομική και στην Εφαρμοσμένη Οικονομετρία.

Τζαγκαράκης Εμμανουήλ, Λέκτορας

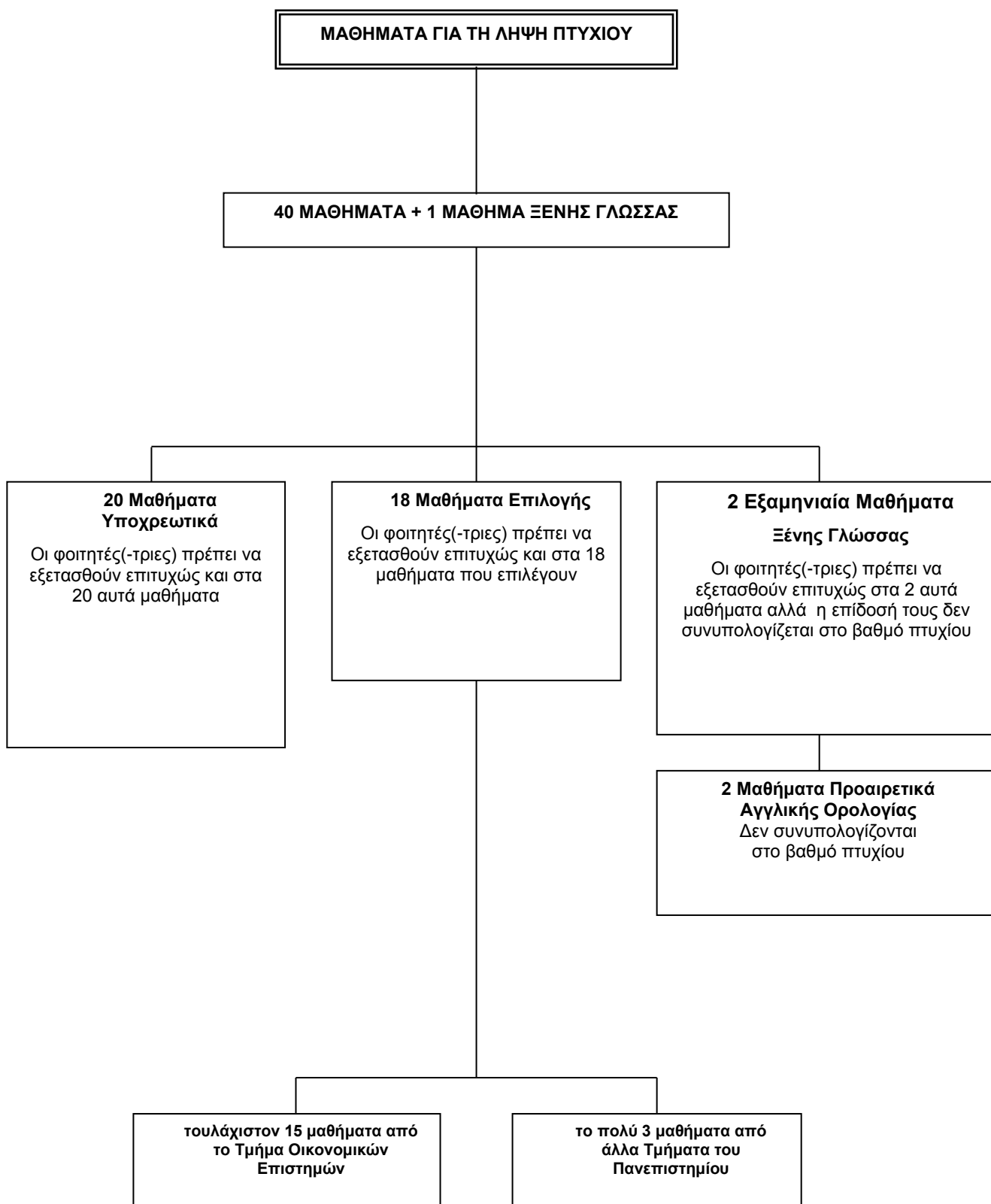
Πτυχιούχος Μηχανικού Η/Υ και Πληροφορικής, Πολυτεχνική Σχολή, Πανεπιστήμιο Πατρών, **1995**.

PhD, Τμήμα Μηχανικών Η/Υ και Πληροφορικής, Πανεπιστήμιο Πατρών, **2003**.

Εκλέχτηκε στο Τμήμα Οικονομικών Επιστημών το 2008. Τα τρέχοντα ερευνητικά του ενδιαφέροντα επικεντρώνονται στα Συστήματα Διαχείρισης Πληροφοριών, Πληροφορικά Συστήματα, Υπερκείμενο και Υπερμέσα.

❖ **Συμβασιούχοι Διδάσκοντες (Π.Δ. 407/80)**

Το Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος υποστηρίζεται και από έναν ικανό αριθμό διδασκόντων Π.Δ. 407/80.

Πρόγραμμα Σπουδών

- **Απαιτούμενα για τη λήψη Πτυχίου - Δηλώσεις Μαθημάτων**

- ♦ Στους εισακτέους του Ακαδημαϊκού Έτους 2011-2012 για τη λήψη πτυχίου απαιτούνται **38** μαθήματα και **2** μαθήματα ξένης γλώσσας που δεν υπολογίζονται στο βαθμό πτυχίου.
- ♦ Τα μαθήματα χωρίζονται σε υποχρεωτικά μαθήματα και σε μαθήματα επιλογής. Από τα **38** μαθήματα που απαιτούνται για τη λήψη πτυχίου τα **20** είναι υποχρεωτικά μαθήματα και τα **18** είναι μαθήματα επιλογής.
- ♦ Τα μαθήματα επιλογής παρέχονται είτε από το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών είτε από άλλα Τμήματα του Πανεπιστημίου. Από τα **18** μαθήματα επιλογής που απαιτούνται **τουλάχιστον 15 (≥ 15)** θα πρέπει να παρέχονται από το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, ενώ τα μαθήματα που παρέχονται από άλλα Τμήματα του Πανεπιστημίου δεν μπορούν να ξεπερνούν τον αριθμό **3 (≤ 3)**.
- ♦ Η ανανέωση εγγραφής εξαμήνων και οι δηλώσεις των μαθημάτων επιλογής για όλα τα μαθήματα γίνονται από τους φοιτητές/τριες στη Γραμματεία του Τμήματος, **κατόπιν ανακοινώσεων στον οικείο χώρο ανακοινώσεων και στην ιστοσελίδα του Τμήματος**.
- ♦ Για τη χορήγηση του δελτίου ειδικού εισιτηρίου (πάσο) οι φοιτητές/τριες υποβάλλουν ηλεκτρονικά την αίτησή τους στο δικτυακό τόπο <http://paso.minedu.gon.gr>. Κατόπιν, και αφού εγκριθεί η αίτηση από τη Γραμματεία, μπορούν οι φοιτητές/τριες να παραλαμβάνουν το δελτίο ειδικού εισιτηρίου (πάσο) από συγκεκριμένο σημείο παράδοσης, το οποίο θα έχουν επιλέξει κατά την υποβολή της αίτησής τους.
- ♦ Οι δηλώσεις των συγγραμμάτων για όλα τα μαθήματα γίνεται μέσω της **Ηλεκτρονικής Υπηρεσίας Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Συγγραμμάτων "ΕΥΔΟΞΟΣ"**, του Υπουργείου Παιδείας Δια Βίου Μάθησης & Θρησκευμάτων. Η πρόσβαση των φοιτητών στην υπηρεσία "ΕΥΔΟΞΟΣ" (<http://www.eudoxus.gr>) για το Ακαδημαϊκό Έτος 2011-2012 θα γίνεται μέσω ταυτοποίησής τους στην ομοσπονδιακή Υποδομή Ταυτοποίησης και Εξουσιοδότησης (ΑΑΙ) του ΕΔΕΤ, με χρήση του ονόματος του Τμήματος και του Αριθμού Μητρώου κάθε φοιτητή.
- ♦ Όλα τα μαθήματα του Προγράμματος Σπουδών έχουν την ίδια βαρύτητα, που αντιστοιχεί σε τρεις (3) διδακτικές μονάδες. Επομένως, ο βαθμός πτυχίου είναι ο μέσος όρος της βαθμολογίας που επιτυγχάνει σε όλα τα μαθήματα ο κάθε φοιτητής/τρια.
- ♦ Το παρόν Πρόγραμμα Σπουδών που ακολουθούν οι εισακτέοι του Ακαδημαϊκού έτους 2011-2012, ισχύει για τα τέσσερα (4) χρόνια της φοίτησής τους εκτός και αν συντρέχουν τεχνικοί και διοικητικοί λόγοι, οπότε το Τμήμα διατηρεί το δικαίωμα να επιφέρει τις αναγκαίες αλλαγές.

Υποχρεωτικά Μαθήματα και Μαθήματα Επιλογής

Υποχρεωτικά Μαθήματα

Μάθημα	Κωδικός
1. Εισαγωγή στην Οικονομική Επιστήμη I	ΟΙΚΟΝ 101
2. Εισαγωγή στην Οικονομική Επιστήμη II	ΟΙΚΟΝ 102
3. Μαθηματικά για Οικονομολόγους I	ΟΙΚΟΝ 111
4. Μαθηματικά για Οικονομολόγους II	ΟΙΚΟΝ 112
5. Στατιστική I	ΟΙΚΟΝ 121
6. Στατιστική II	ΟΙΚΟΝ 122
7. Οικονομική Ιστορία	ΟΙΚΟΝ 130
8. Εισαγωγή στους Η/Υ και Εφαρμογές	ΟΙΚΟΝ 150
9. Μικροοικονομική I	ΟΙΚΟΝ 201
10. Μακροοικονομική II	ΟΙΚΟΝ 202
11. Μακροοικονομική I	ΟΙΚΟΝ 203
12. Μακροοικονομική II	ΟΙΚΟΝ 204
13. Δημόσια Οικονομική	ΟΙΚΟΝ 312
14. Οικονομετρία	ΟΙΚΟΝ 320
15. Αρχές Οικονομικής Πολιτικής	ΟΙΚΟΝ 350
16. Οικονομική των Επιχειρήσεων	ΟΙΚΟΝ 355
17. Οικονομική της Βιομηχανικής Οργάνωσης	ΟΙΚΟΝ 401
18. Οικονομική της Ανάπτυξης	ΟΙΚΟΝ 410
19. Οικονομική της Εργασίας	ΟΙΚΟΝ 420
20. Θεωρία και Πολιτική Διεθνούς Εμπορίου	ΟΙΚΟΝ 430

▪ Ξένη Γλώσσα I (Αγγλικά, Γερμανικά, Ρώσικα)
▪ Ξένη Γλώσσα II (Αγγλικά, Γερμανικά, Ρώσικα)

Μαθήματα Επιλογής

α) από το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών

Μάθημα	Κωδικός
1. Λογιστική Ι	ΟΙΚΟΝ 131
2. Λογιστική ΙΙ	ΟΙΚΟΝ 132
3. Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση	ΟΙΚΟΝ 151
4. Εμπορικό Δίκαιο	ΟΙΚΟΝ 152
5. Βασικές Αρχές Δικαίου	ΟΙΚΟΝ 153
6. Εισαγωγή στο Μάρκετινγκ-Μάνατζμεντ	ΟΙΚΟΝ 220
7. Ελληνική Οικονομική Ιστορία	ΟΙΚΟΝ 230
8. Οικονομική Γεωγραφία	ΟΙΚΟΝ 240
9. Εισαγωγή στην Πολιτική Επιστήμη (Δεν θα διδαχθεί το Ακαδημαϊκό Έτος 2011-2012)	ΟΙΚΟΝ 260
10. Αξιολόγηση Επενδύσεων	ΟΙΚΟΝ 330
11. Χρηματοοικονομική Ανάλυση & Διαχείριση	ΟΙΚΟΝ 332
12. Εξέλιξη Οικονομικής Σκέψης	ΟΙΚΟΝ 340
13. Ανάλυση Δεδομένων (Δεν θα διδαχθεί το Ακαδημαϊκό Έτος 2011-2012)	ΟΙΚΟΝ 351
14. Επιχειρησιακή Έρευνα	ΟΙΚΟΝ 352
15. Οικονομική των Φυσικών Πόρων και του Περιβάλλοντος	ΟΙΚΟΝ 360
16. Περιφερειακή Οικονομική	ΟΙΚΟΝ 361
17. Μαρξιστική Πολιτική Οικονομία (Δεν θα διδαχθεί το Ακαδημαϊκό Έτος 2011-2012)	ΟΙΚΟΝ 390
18. Εργασιακές Σχέσεις	ΟΙΚΟΝ 394
19. Οικονομικά της Εκπαίδευσης	ΟΙΚΟΝ 396
20. Εφαρμοσμένη Οικονομετρία	ΟΙΚΟΝ 421
21. Ειδικά Θέματα Ποσοτικών Μεθόδων	ΟΙΚΟΝ 422
22. Διαχείριση Βάσεων Δεδομένων	ΟΙΚΟΝ 424
23. Οικονομική της Τεχνολογίας	ΟΙΚΟΝ 441
24. Μαθηματική Οικονομική (Δεν θα διδαχθεί το Ακαδημαϊκό Έτος 2011-2012)	ΟΙΚΟΝ 450
25. Αγροτική Οικονομική και Ανάπτυξη της Υπαίθρου (Δεν θα διδαχθεί το Ακαδημαϊκό Έτος 2011-2012)	ΟΙΚΟΝ 465
26. Ειδικά Θέματα Ελληνικής Οικονομίας	ΟΙΚΟΝ 490
27. Οικονομικά για μη Οικονομολόγους	ΟΙΚΟΝ
28. Οικονομική των Φυσικών Πόρων & του Περιβάλλοντος για μη Οικονομολόγους	ΟΙΚΟΝ

β) Προαιρετικά Μαθήματα Γ΄ & Δ΄ Έτους

▪ Αγγλική Ορολογία Ι
▪ Αγγλική Ορολογία ΙΙ

γ) Μαθήματα Επιλογής από άλλα Τμήματα του Πανεπιστημίου

Από το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

1. Γνωστική Ψυχολογία.

Από το Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης και της Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία

1. Δια Βίου Μάθηση και Εκπαίδευση.

2. Σχεδιασμός και Αξιολόγηση Προγραμμάτων Εκπαίδευσης Ενηλίκων.

- **Κατανομή των Υποχρεωτικών Μαθημάτων ανά Εξάμηνο**
(για τους εισακτέους του Ακαδημαϊκού Έτους 2011-2012)

Κατανομή των Μαθημάτων ανά Εξάμηνο

<p><u>Α΄ Εξάμηνο</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Εισαγωγή στην Οικονομική Επιστήμη I ▪ Μαθηματικά για Οικονομολόγους I ▪ Στατιστική I ▪ Οικονομική Ιστορία ▪ Εισαγωγή στους Η/Υ και Εφαρμογές ▪ Ξένη Γλώσσα 	<p><u>Β΄ Εξάμηνο</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Εισαγωγή στην Οικονομική Επιστήμη II ▪ Μαθηματικά για Οικονομολόγους II ▪ Στατιστική II ▪ Εισαγωγή στους Η/Υ και Εφαρμογές*³ ▪ Ξένη Γλώσσα <p><u>και</u> 1 μάθημα επιλογής</p> <p>Ελληνική Οικονομική Ιστορία</p>
<p><u>Γ΄ Εξάμηνο</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Μικροοικονομική I ▪ Μακροοικονομική I <p><u>και</u> 3 μαθήματα επιλογής</p> <p>Λογιστική I Βασικές Αρχές Δικαίου Γνωστική Ψυχολογία</p>	<p><u>Δ΄ Εξάμηνο</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Μικροοικονομική II ▪ Μακροοικονομική II <p><u>και</u> 3 μαθήματα επιλογής από</p> <p>Λογιστική II Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση Οικονομική Γεωγραφία Εισαγωγή στο Μάρκετινγκ-Μάνατζμεντ</p>
<p><u>Ε΄ Εξάμηνο</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Οικονομετρία ▪ Οικονομική των Επιχειρήσεων <p><u>και</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 3 μαθήματα επιλογής <p><u>και</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 1 μάθημα προαιρετικό 	<p><u>ΣΤ΄ Εξάμηνο</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Δημόσια Οικονομική ▪ Αρχές Οικονομικής Πολιτικής <p><u>και</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 3 μαθήματα επιλογής <p><u>και</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 1 μάθημα προαιρετικό

³Για όσους δεν το διδάχθηκαν στο Α΄ εξάμηνο.

<p><u>Ζ΄ Εξάμηνο</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Θεωρία & Πολιτική Διεθνούς Εμπορίου ▪ Οικονομική της Ανάπτυξης <p><u>και</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 3 μαθήματα επιλογής 	<p><u>Η΄ Εξάμηνο</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Οικονομική της Βιομηχανικής Οργάνωσης ▪ Οικονομική της Εργασίας <p><u>και</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 2 μαθήματα επιλογής
--	---

- **Κατανομή των Μαθημάτων Επιλογής ανά Εξάμηνο**
(για τους εισακτέους του Ακαδημαϊκού Έτους 2011-2012)

Κατανομή των Μαθημάτων ανά Εξάμηνο

<p><u>Ε΄ & Ζ΄ Εξάμηνο</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Οικονομική των Φυσικών Πόρων και του Περιβάλλοντος ▪ Εξέλιξη Οικονομικής Σκέψης ▪ Οικονομικά της Εκπαίδευσης ▪ Εμπορικό Δίκαιο ▪ Ειδικά Θέματα Ποσοτικών Μεθόδων ▪ Διαχείριση Βάσεων Δεδομένων ▪ Οικονομική της Τεχνολογίας ▪ Δια βίου Μάθηση και Εκπαίδευση ▪ Σχεδιασμός & Αξιολόγηση Προγραμμάτων Εκπαίδευσης Ενηλίκων 	<p><u>ΣΤ΄ & Η΄ Εξάμηνο</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Χρηματοοικονομική Ανάλυση και Διαχείριση ▪ Περιφερειακή Οικονομική ▪ Ειδικά Θέματα Ελληνικής Οικονομίας ▪ Αξιολόγηση Επενδύσεων ▪ Επιχειρησιακή Έρευνα ▪ Εργασιακές Σχέσεις ▪ Εφαρμοσμένη Οικονομετρία
---	--

Προαιρετικά μαθήματα Γ΄ έτους & Δ΄ Έτους

<p><u>Χειμερινό Εξάμηνο</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Αγγλική Ορολογία I 	<p><u>Εαρινό Εξάμηνο</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Αγγλική Ορολογία II
---	---

Μαθήματα που προσφέρονται σε άλλα τμήματα του Πανεπιστημίου:

- Οικονομικά για μη Οικονομολόγους
- Οικονομική των Φυσικών Πόρων και του Περιβάλλοντος για μη Οικονομολόγους
- Βασικές Αρχές Δικαίου (συνδιδασκαλία)
- Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση (συνδιδασκαλία)
- Εμπορικό Δίκαιο (συνδιδασκαλία)
- Εργασιακές Σχέσεις (συνδιδασκαλία)

- **Βιβλιοθήκη & Υπηρεσία Πληροφόρησης του Πανεπιστημίου**

Η Βιβλιοθήκη & Υπηρεσία Πληροφόρησης (ΒΥΠ) του Πανεπιστημίου Πατρών από τον Αύγουστο του 2003 στεγάζεται στο νέο κτίριο που βρίσκεται στο τέρμα της οδού Αριστοτέλους της Πανεπιστημιούπολης, στα ανατολικά του κτιρίου του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών. Το νέο κτίριο της ΒΥΠ καλύπτει περισσότερα από 8.000 τετραγωνικά μέτρα κατανεμημένα σε 4 ορόφους. Η εσωτερική διαρρύθμιση του κτιρίου και η κατανομή των διαφόρων υπηρεσιών σε αυτό ακολουθεί σύγχρονα εργονομικά πρότυπα, ικανοποιώντας το σύνολο σχεδόν των αναγκών των επισκεπτών και χρηστών της ΒΥΠ. Το κτίριο διαθέτει πλήρη δικτυακή υποδομή και σύγχρονο ηλεκτρονικό εξοπλισμό και μπορεί να φιλοξενήσει στα διάφορα αναγνωστήρια για μελέτη περίπου 400 άτομα.

Οι συλλογές της ΒΥΠ περιλαμβάνουν:

- την κύρια συλλογή βιβλίων & οπτικοακουστικού υλικού με περίπου 90.000 τόμους οι οποίοι είναι αναζητήσιμοι μέσω του [Online καταλόγου της ΒΥΠ](#).
- τις συλλογές δωρεών με κυριότερη αυτή του Β.Β. Αντωνόπουλου
- και τις συλλογές των ηλεκτρονικών πηγών πληροφόρησης όπου παρέχεται πρόσβαση:
 - σε περισσότερα από 12.000 ηλεκτρονικά περιοδικά
 - σε πάνω από 12.000 ηλεκτρονικά βιβλία
 - σε ένα μεγάλο αριθμό βιβλιογραφικών βάσεων δεδομένωνΗ αναζήτηση και χρήση των πηγών αυτών μπορεί να γίνει είτε μέσα από τις [σελίδες αναζήτησης του ιστοτόπου της ΒΥΠ](#) είτε μέσω της σελίδας αναζήτησης του [Συνδέσμου των Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών - HEAL-Link](#).
- τη ψηφιακή συλλογή [Νημερτής](#) όπου φιλοξενείται η πνευματική παραγωγή του Πανεπιστημίου Πατρών (διδακτορικές διατριβές, μεταπτυχιακές και διπλωματικές εργασίες κλπ)
- τη ψηφιακή συλλογή [Κοσμόπολις](#) όπου ευρετηριάζεται το περιεχόμενο 24 ελληνικών λογοτεχνικών περιοδικών του 19ου και αρχών του 20ου αιώνα

Η ΒΥΠ είναι βιβλιοθήκη ανοιχτής πρόσβασης και δικαίωμα δανεισμού βιβλίων και χρήσης των υπηρεσιών της, έχουν όλα τα μέλη της Ακαδημαϊκής Κοινότητας του Πανεπιστημίου Πατρών καθώς και όλοι οι ενδιαφερόμενοι, αρκεί να είναι κάτοχοι της [κάρτας χρήστη της ΒΥΠ](#), η οποία εκδίδεται από το Τμήμα Δανεισμού.

Η ΒΥΠ παρέχει επίσης στους χρήστες τη δυνατότητα να παραγγείλουν άρθρα ή βιβλία από άλλες βιβλιοθήκες της χώρας ή του εξωτερικού μέσω της [Υπηρεσία Διαδανεισμού](#).

Η Βιβλιοθήκη & Υπηρεσία Πληροφόρησης λειτουργεί καθημερινά τις παρακάτω ώρες: Δευτέρα - Παρασκευή : 08.00 - 21.00, εκτός από την περίοδο του καλοκαιριού, καθώς και τα Χριστούγεννα και το Πάσχα, που το ωράριο διαμορφώνεται ανάλογα

Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφτείτε τον ιστοτόπο της ΒΥΠ.

Ωράριο Λειτουργίας Βιβλιοθήκης

Ιανουάριος - Ιούλιος

Δευτέρα - Παρασκευή: 08:00 - 21:00

Αύγουστος

Δευτέρα - Παρασκευή 08:00 - 14:00

Σεπτέμβριος - Δεκέμβριος

Δευτέρα - Παρασκευή: 08:00 - 21:00

Παρατηρήσεις:

- Η ΒΚΠ δεν λειτουργεί κατά τις επίσημες αργίες.
- Κατά τις παραμονές των αργιών το ωράριο λειτουργίας είναι μειωμένο.
- Κάθε αλλαγή ωραρίου λειτουργίας αναγράφεται σε σχετική έντυπη ανακοίνωση στο χώρο

Περισσότερες πληροφορίες μπορεί κάποιος να ανακτήσει στην ηλεκτρονική διεύθυνση της ΒΥΠ www.lis.upatras.gr.

• Αναγνωστήριο

Στους Χώρους του Τμήματος λειτουργεί αναγνωστήριο στο οποίο υπάρχουν αντίτυπα από όλα τα προσφερόμενα διδακτικά συγγράμματα. Υπεύθυνη αναγνωστηρίου είναι το μέλος ΕΤΕΠ κα. Γούδη Ισμήνη.

• Εργαστήριο Ηλεκτρονικών Υπολογιστών

Για την υποβοήθηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας και την προώθηση της επιστημονικής έρευνας το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών διαθέτει Εργαστήριο Ηλεκτρονικών Υπολογιστών (Η/Υ), στο οποίο οι φοιτητές έχουν ελεύθερη καθημερινή πρόσβαση.

• Ιστοσελίδα του Τμήματος

Η ηλεκτρονική διεύθυνση της ιστοσελίδας του Τμήματος είναι:
<http://www.econ.upatras.gr>.

• Υποτροφίες

Για τους προπτυχιακούς φοιτητές/τριες προβλέπονται υποτροφίες επίδοσης χορηγούμενες από το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών (ΙΚΥ). Οι υποτροφίες επίδοσης χορηγούνται με κριτήριο την πανεπιστημιακή επίδοση του φοιτητή εφόσον η οικονομική κατάσταση του ιδίου καθώς και των γονέων του το επιτρέπει

Υποτροφίες επίσης προκηρύσσονται κάθε χρόνο από το Ι.Κ.Υ., σε διάφορα επιστημονικά πεδία, μεταξύ των οποίων και οι Οικονομικές Επιστήμες. Τέλος, υποτροφίες χορηγούνται και από Οργανισμούς, Κληροδοτήματα και Ιδρύματα, συνήθως σε φοιτητές/τριες με υψηλές επιδόσεις και περιορισμένους πόρους.

Για περισσότερες πληροφορίες οι ενδιαφερόμενοι φοιτητές/τριες θα πρέπει να απευθύνονται στη Γραμματεία του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών.

- **Διαπανεπιστημιακές Ανταλλαγές – Κινητικότητα Φοιτητών**

Το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών δίνει τη δυνατότητα στους φοιτητές/τριές του να παρακολουθήσουν μαθήματα σε Πανεπιστήμια του εξωτερικού μέσω του προγράμματος Socrates/Erasmus. Τα κριτήρια επιλογής είναι η πανεπιστημιακή επίδοση και η καλή γνώση της γλώσσας διδασκαλίας στη χώρα υποδοχής. Οι ενδιαφερόμενοι θα πρέπει να έχουν περατώσει επιτυχώς τα υποχρεωτικά μαθήματα των δυο πρώτων ετών. Επίσης, η παραμονή των φοιτητών/τριών στο εξωτερικό δεν μπορεί να είναι μικρότερη του εξαμήνου.

Με την εφαρμογή του Ευρωπαϊκού συστήματος μεταφοράς ακαδημαϊκών διδακτικών μονάδων -ECTS- εξασφαλίζεται η πλήρης ακαδημαϊκή αναγνώριση και μετατρέπονται οι βαθμοί των μαθημάτων, στα οποία εξετάστηκαν επιτυχώς οι φοιτητές στα ιδρύματα υποδοχής, στο ελληνικό σύστημα βαθμολογίας.

Το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών έχει συνάψει διμερείς συμφωνίες με τα Πανεπιστήμια: Seinajoki Business School (Φινλανδία), Jonkoping International Business School (Σουηδία), Isla-Instituto Superior de Linguas e Administraçao-Braganca (Πορτογαλία), Department of Economics – Masaryk University (Τσεχία), Facoltà di Economia à Rimini (Ιταλία), Szolnok College (Ουγγαρία). Στα Πανεπιστήμια αυτά η διδασκαλία γίνεται στην αγγλική γλώσσα. Η καταληκτική ημερομηνία για εκδήλωση ενδιαφέροντος από φοιτητές ανακοινώνεται κατά τη διάρκεια του εαρινού εξαμήνου. Για περισσότερες πληροφορίες οι ενδιαφερόμενοι φοιτητές/τριες θα πρέπει να επισκεφθούν την ιστοσελίδα Socrates/Erasmus του Τμήματος (http://www.econ.upatras.gr/right/se_program.htm). Ακαδημαϊκή συντονίστρια του Προγράμματος για το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, είναι η κ. Ζερβογιάννη Αθηνά, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια.

- **Σεμινάρια**

Το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών διοργανώνει κάθε χρόνο σειρά εκπαιδευτικών σεμιναρίων με διακεκριμένους ομιλητές από τον ακαδημαϊκό χώρο.

- **Πρακτική Άσκηση**

Το Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης (Π.Π.Α) του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών (Τ.Ο.Ε) του Πανεπιστημίου Πατρών υλοποιείται στα πλαίσια του ΕΠΕΔΒΜ και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και Εθνικούς Πόρους.

- Επιστημονικός υπεύθυνος για το Τ.Ο.Ε είναι ο Επίκουρος Καθηγητής κύριος Ιωάννης Βενέτης (τηλ 2610 969964 , email: ivenetis@upatras.gr) και μέλη της Επιστημονικής Επιτροπής του Π.Π.Α είναι οι :
 - Δημαρά Ευθαλία, Καθηγήτρια
 - Σκούρας Δημήτριος, Καθηγητής
 - Τσεκούρας Κωνσταντίνος, Αναπληρωτής Καθηγητής
- Το πρόγραμμα χρηματοδοτεί τη συμμετοχή μέχρι και πενήντα (50) προπτυχιακών φοιτητών/τριών του Τμήματος ανά έτος και αφορά τα έτη 2011 (περίοδος Ιουνίου - Δεκεμβρίου), 2012 και 2013.
- Οι ασκούμενοι φοιτητές/τριες αμείβονται και ασφαρίζονται αποκλειστικά μέσω του Π.Π.Α και όχι από το φορέα απασχόλησης. Να σημειωθεί ότι ο φορέας

απασχόλησης μπορεί να είναι οποιοδήποτε τύπου επιχείρηση/εταιρεία του ιδιωτικού τομέα (π.χ λογιστικό γραφείο, τράπεζα) ή του δημόσιου τομέα.

- Ο ασκούμενος/νη θα πρέπει να απασχολείται σε εργασίες σχετικές με τις σπουδές του.
- Η πρακτική άσκηση θα έχει χρονική διάρκεια τριών (3) μηνών για κάθε ασκούμενο/νη.
- Ο/Η ασκούμενος/νη στο χώρο της εργασίας του/της υποχρεούται να ακολουθεί το ωράριο εργασίας της/του Επιχείρησης/Φορέα, τους κανονισμούς ασφαλείας και εργασίας καθώς και κάθε άλλη ρύθμιση ή κανονισμό που ισχύει για το προσωπικό της/του Επιχείρησης/Φορέα, σύμφωνα με το αντικείμενο της Πρακτικής Άσκησης.
- Το Π.Π.Α αφορά κατά προτεραιότητα 4τεις φοιτητές/τριες του τμήματος. Σε περίπτωση μη-κάλυψης των 50 θέσεων από 4τεις φοιτητές/τριες τότε θα λαμβάνονται υπόψιν και αιτήσεις φοιτητών/τριων του 5ου ή και μεγαλύτερων ετών.
- Κάθε έτος (2011, 2012, 2013) προκηρύσσεται περίοδος υποβολής αιτήσεων για συμμετοχή των φοιτητών/τριών στο Π.Π.Α.
 - Για το έτος 2011, η περίοδος υποβολής αιτήσεων διήρκεσε από τις 16 Μαΐου μέχρι και τις 17 Ιουνίου ενώ αναρτήθηκαν σχετικές ανακοινώσεις για την έναρξη υποβολής αιτήσεων πρακτικής άσκησης σε όλους τους χώρους του τμήματος (Γραμματεία, χώροι γραφείων μελών ΔΕΠ, αίθουσες διαλέξεων) καθώς και στο διαδίκτυο στην ιστοσελίδα του τμήματος. Η ανακοίνωση στην ιστοσελίδα του τμήματος παρέμεινε σε εμφανή θέση (πρώτη στην κατάταξη) για όλο το διάστημα υποβολής αιτήσεων.
- Κατόπιν, το τμήμα αξιολογεί και προεπιλέγει τους 50 φοιτητές/τριες που θα συμμετάσχουν με βάση τον αριθμό των μαθημάτων που έχουν επιτυχώς διαγωνιστεί και το μέσο όρο της βαθμολογίας τους στα συγκεκριμένα μαθήματα.
- Στη συνέχεια γίνεται ανάθεση των επιτυχόντων φοιτητών/τριων σε φορείς απασχόλησης. Οι φορείς απασχόλησης έχουν ήδη επιλεγεί ή επιλέγονται από τον επιστημονικό υπεύθυνο του προγράμματος. Οι φοιτητές/τριες που θα συμμετάσχουν στην πρακτική άσκηση μπορούν να δηλώσουν φορείς απασχόλησης που δέχονται να συνεργαστούν με το τμήμα στα πλαίσια της πρακτικής άσκησης.
- Οι φορείς απασχόλησης μπορούν να βρίσκονται οπουδήποτε στην Ελλάδα και ο φοιτητής/τρια μπορεί να απασχοληθεί εκτός του νομού Αχαΐας εφόσον το επιθυμεί.
- Κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης θα ζητηθούν στοιχεία σχετικά με την άσκηση τόσο από τον φοιτητή/τρια όσο και από τον φορέα απασχόλησης. Με το πέρας της πρακτικής, θα συνταχθούν ατομικές εκθέσεις παρακολούθησης της Π.Α και θα γίνει συλλογή μίας σύντομης αναφοράς από το φορέα απασχόλησης (ανά φοιτητή/τρια).

Περιεχόμενα των Μαθημάτων

Το πρώτο ψηφίο του κωδικού (π.χ. 101, 203, 320, 462) είναι **ενδεικτικό** του βαθμού δυσκολίας του μαθήματος και δείχνει το έτος σπουδών στο οποίο θα μπορούσε ο φοιτητής/τρια να το παρακολουθήσει χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα.

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

- **Υποχρεωτικά Μαθήματα**

ΟΙΚΟΝ 101

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ Ι

Διδάσκοντες: **Τσεκούρας Κωνσταντίνος, Αναπληρωτής Καθηγητής.**

Διδάσκων Π.Δ. 407/80.

Ενδεικτικό Προαπαιτούμενο: Κανένα.

Εξάμηνο: Χειμερινό.

Περιεχόμενο:

» Εισαγωγικές έννοιες. Ζήτηση των Αγαθών. Προσφορά Αγαθών. Λειτουργία της αγοράς. Αγορά και Κρατική Παρέμβαση. Αγορά και Ευημερία. Θεωρία Παραγωγής. Κόστος Παραγωγής. Επιχείρηση σε Πλήρη Ανταγωνισμό. Μονοπώλιο. Ολιγοπώλιο. Μονοπωλιακός Ανταγωνισμός. Αγορές Συντελεστών της Παραγωγής και Διανομή Εισοδήματος. Ρόλος του Κράτους στην Οικονομία. «

ΟΙΚΟΝ 111

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΓΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΥΣ Ι

Διδάσκοντες: **Βενέτης Ιωάννης, Επίκουρος Καθηγητής.**

Διδάσκων Π.Δ. 407/80.

Εξάμηνο: Χειμερινό.

Περιεχόμενο:

» Συναρτήσεις μιας ανεξάρτητης μεταβλητής (συνέχεια, παράγωγοι, ακρότατα, θεωρήματα μέσης τιμής). Ολοκληρωτικός λογισμός (αόριστο ολοκλήρωμα, ορισμένο ολοκλήρωμα, γενικευμένο ολοκλήρωμα). Ακολουθίες και σειρές αριθμών, δυναμοσειρές. Εφαρμογές στην Οικονομική. «

ΟΙΚΟΝ 121

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ Ι

Διδάσκοντες: **Δημαρά Ευθαλία, Καθηγήτρια.**

Σύψας Παναγιώτης, Καθηγητής.

Εξάμηνο: Χειμερινό.

Περιεχόμενο:

» Εισαγωγικές έννοιες - Πληθυσμός, δείγμα, μέθοδοι δειγματοληψίας, μεταβλητές - Στατιστικά δεδομένα, Πίνακες, Διαγράμματα - Κατανομές συχνοτήτων μονομεταβλητών κατανομών - Μέτρα κεντρικής τάσης και θέσης - Μέτρα διασποράς

- Ροπές, Μέτρα ασυμμετρίας και κύρτωσης –Εισαγωγή στη θεωρία πιθανοτήτων - Συνάρτηση πιθανότητας και συνάρτηση κατανομής τυχαίας μεταβλητής - Διακριτές κατανομές τυχαίων μεταβλητών (Διωνυμική, Υπεργεωμετρική, Poisson, Γεωμετρική) - Συνεχείς κατανομές: Η κανονική κατανομή - Η κανονική κατανομή ως οριακή μορφή της διωνυμικής -Παράμετροι διμεταβλητών κατανομών (Η συνδιακύμανση δύο μεταβλητών, Ο συντελεστής Συσχέτισης). ❧

ΟΙΚΟΝ 130

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Διδάσκων: Πατρώνης Βασίλειος, Αναπληρωτής Καθηγητής.

Εξάμηνο: Χειμερινό.

Περιεχόμενο:

❧ Έννοια και περιεχόμενο της Οικονομικής Ιστορίας. Θεωρίες της Μετάβασης. Οι Μέσοι Χρόνοι. Η Ευρώπη υπό διαμόρφωση. Η Υπερπόντια Επέκταση των Ευρωπαϊκών και η Περίοδος του Εμπορικού Καπιταλισμού. Αποικιακές Αυτοκρατορίες και Ζώνες του μεγάλου εμπορίου. Η Βιομηχανική Επανάσταση. Οικονομική Ανάπτυξη και Νέες Παγκόσμιες Ισοροπίες. Η Επανάσταση στις Μεταφορές. Οι Αλλαγές στην Αγροτική Οικονομία. Η Βιομηχανική Παραγωγή και η Δεύτερη Βιομηχανική Επανάσταση. Η Εξάπλωση της Καπιταλιστικής Οικονομίας σε Παγκόσμια Κλίμακα. Η Ύφεση της Βιομηχανικής Παραγωγής στο τελευταίο τέταρτο του 19^{ου} αιώνα. Η εποχή του Ιμπεριαλισμού. Οι Πόλεμοι και οι Οικονομικές Κρίσεις. Η Παγκόσμια Οικονομική Ύφεση και η Οικονομία του Μεσοπολέμου. Η Οικονομική Ανάπτυξη του Μεταπολεμικού Κόσμου. Προς τη μικτή οικονομία. Ο Σύγχρονος Καπιταλισμός. Η Ανάδυση της Ευρωπαϊκής Ένωσης: Προβλήματα και Προοπτικές. ❧

ΟΙΚΟΝ 150

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟΥΣ Η/Υ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ

Διδάσκων: Τζαγκαράκης Εμμανουήλ, Λέκτορας.

Εξάμηνο: Χειμερινό και Εαρινό.

Περιεχόμενο:

❧ Ιστορική εξέλιξη της πληροφορικής και των Η/Υ - Δομή και Λειτουργία των Η/Υ. Μικροϋπολογιστές – Περιφερειακά - Λειτουργικά συστήματα - Γλώσσες προγραμματισμού. Το λειτουργικό σύστημα Windows. Επεξεργασία κειμένου (Πίνακες – Εξισώσεις – Αντικείμενα – Μακροεντολές – Ιστοσελίδες). Λειτουργίες με δεδομένα. Λογιστικά φύλλα (Μετακίνηση και μορφοποίηση - Μαθηματικές και λογικές συναρτήσεις – Μακροεντολές – Επικοινωνία). Βάσεις δεδομένων. Χρήση Η/Υ στη στατιστική ανάλυση δεδομένων. Παρουσιάσεις – Γραφικά ❧

ΟΙΚΟΝ 201

ΜΙΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ Ι

Διδάσκοντες: Γιαννακόπουλος Νικόλαος, Λέκτορας.

Διδάσκων Π.Δ. 407/80.

Ενδεικτικό Προαπαιτούμενο: Εισαγωγή στην Οικονομική Επιστήμη Ι.

Εξάμηνο: Χειμερινό.

Περιεχόμενο:

» Εισαγωγή στη Μικροοικονομική. Αγορές: Ζήτηση και Προσφορά. Θεωρία προτιμήσεων και χρησιμότητας. Συμπεριφορά του καταναλωτή και ατομική καμπύλη ζήτησης. Αποτελέσματα υποκατάστασης και εισοδήματος. Η εξίσωση του Slutsky. Συνολική ζήτηση, ελαστικότητες τιμής και εισοδήματος. Κατανομή του διαθέσιμου χρόνου και προσφορά εργασίας. Το πρόβλημα της διαχρονικής επιλογής. Κίνδυνος/αβεβαιότητα: προσδοκώμενη αξία και χρησιμότητα, ανάληψη κινδύνων, ασφάλιση. Θεωρία παραγωγής: τεχνολογία και παραγωγικοί συντελεστές, συνολικό, μέσο και οριακό προϊόν, καμπύλες ισοπαραγωγής, ελαστικότητα υποκατάστασης, βραχυχρόνια και μακροχρόνια περίοδος, αποδόσεις κλίμακας. Θεωρία κόστους: άριστος συνδυασμός παραγωγικών συντελεστών, συνολικό, μέσο και οριακό κόστος, βραχυχρόνιες και μακροχρόνιες συναρτήσεις κόστους. Η ανταγωνιστική διάρθρωση της αγοράς στη βραχυχρόνια και στη μακροχρόνια περίοδο. Πλεόνασμα του καταναλωτή και του παραγωγού. Κρατική παρέμβαση στην ανταγωνιστική διάρθρωση: φόροι, επιδοτήσεις, ποσοτώσεις παραγωγής, δασμοί, ποσοτώσεις εισαγωγών. ««

ΟΙΚΟΝ 203

ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ Ι

Διδάσκουσα: Ζερβογιάννη Αθηνά, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια.

Ενδεικτικό Προαπαιτούμενο: Εισαγωγή στην Οικονομική Επιστήμη II.

Εξάμηνο: Χειμερινό.

Περιεχόμενο:

» Μεθοδολογία της μακροοικονομικής και μακροοικονομικά υποδείγματα. Θεωρία συνολικής ζήτησης: ανάλυση του υποδείγματος IS-LM, αποτελεσματικότητα δημοσιονομικής και νομισματικής πολιτικής, συνάρτηση συνολικής ζήτησης, προσδιοριστικοί παράγοντες της ελαστικότητας και θέσης της συνάρτησης συνολικής ζήτησης. Θεωρία συνολικής προσφοράς: αγορά εργασίας, ισορροπία με και χωρίς ονομαστικές ακαμψίες, συνάρτηση συνολικής προσφοράς, προσδιοριστικοί παράγοντες της ελαστικότητας και θέσης της συνάρτησης συνολικής προσφοράς. Γενική μακροοικονομική ισορροπία: προσδιορισμός πραγματικού προϊόντος, απασχόλησης, ποσοστού ανεργίας, επιπέδου τιμών, ονομαστικών και πραγματικών μισθών, το νεοκλασικό υπόδειγμα σαν μια ειδική περίπτωση. Δημοσιονομική και νομισματική πολιτική στο υπόδειγμα γενικής ισορροπίας. Περιπτώσεις ανισορροπίας σε συνθήκες πλήρους ανταγωνισμού. ««

ΟΙΚΟΝ 320

ΟΙΚΟΝΟΜΕΤΡΙΑ

Διδάσκων: Βενέτης Ιωάννης, Επίκουρος Καθηγητής.

Ενδεικτικά Προαπαιτούμενα: Στατιστική I και II.

Εξάμηνο: Χειμερινό.

Περιεχόμενο:

» Βασικό Γραμμικό υπόδειγμα: εξειδίκευση, εκτίμηση και στατιστικοί έλεγχοι. Επεκτάσεις του γραμμικού υποδείγματος: μη γραμμικά υποδείγματα, υποδείγματα με ψευδομεταβλητές. Παραβίαση υποθέσεων: πολυσυγγραμμικότητα, σφάλμα εξειδίκευσης, ετεροσκεδαστικότητα, αυτοσυσχέτιση, σφάλματα μέτρησης μεταβλητών. Υποδείγματα προσδοκιών. Υποδείγματα κατανεμόμενων χρονικών υστερήσεων. Συστήματα εξισώσεων: περιγραφή, ταυτοποίηση, εκτίμηση, Στάσιμες και μη-στάσιμες διαδικασίες, συνολοκλήρωση. ««

ΟΙΚΟΝ 355

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Διδάσκων: Τζελέπης Δημήτριος, Επίκουρος Καθηγητής.

Ενδεικτικά Προαπαιτούμενα: Μικροοικονομική Ι και ΙΙ.

Εξάμηνο: Χειμερινό.

Περιεχόμενο:

» Το αντικείμενο, οι αναλυτικές μέθοδοι, οι τεχνικές, και οι σχέσεις της επιχειρησιακής οικονομικής με άλλους κλάδους των Οικονομικών και Διοικητικών Επιστημών. Θεωρία της επιχείρησης. Από τη θεωρία του καταναλωτή στην εξειδίκευση της αγοραίας ζήτησης. Εκτίμηση συναρτήσεων ζήτησης. Οι τεχνικές ποιοτικής και ποσοτικής ανάλυσης της ζήτησης και οι επιχειρηματικές προβλέψεις. Συναρτήσεις παραγωγής με μία και πολλές εισροές. Άριστος συνδυασμός εισροών, αποδόσεις κλίμακας, Εκτίμηση συναρτήσεων παραγωγής και τι μαθαίνουμε από τις εκτιμήσεις αυτές. Θεωρία, εξειδίκευση και στατιστική εκτίμηση των συναρτήσεων βραχυχρόνιου και μακροχρόνιου κόστους. Οικονομίες εύρους των δραστηριοτήτων. Ανάλυση νεκρού σημείου και ανάλυση συνεισφοράς στα κέρδη. Τεχνικές τιμολόγησης ανεξάρτητων και αλληλένδετων προϊόντων προοριζόμενων για την αγορά και άλλες δραστηριότητες εντός της ίδιας επιχείρησης. Διαφορισμός τιμών, τιμές εσωτερικής μεταβίβασης, υποδείγματα επιλογής διαφημιστικών δαπανών. Ανάλυση επιχειρηματικών κινδύνων. Κατασκευή δέντρων αποφάσεων, η αναμενόμενη αξία της πλήρους πληροφόρησης, προσδιορισμός και χρησιμοποίηση συναρτήσεων χρησιμότητας, στάσεις απέναντι στον κίνδυνο, μέτρηση του κινδύνου. Ηθικό κίνδυνος και κίνητρα. Τα συμφέροντα της διοίκησης και το πρόβλημα εντολέα – εντολοδόχου. Προγραμματισμός επενδύσεων. Η διαδικασία πρόκρισης επενδυτικών σχεδίων, οι τεχνικές της καθαρής παρούσας αξίας και του εσωτερικού βαθμού απόδοσης. Κόστος κεφαλαίου: Ίδια κεφάλαια και δανειακά κεφάλαια. «

ΟΙΚΟΝ 430

ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Διδάσκων: Σκούρας Δημήτριος, Καθηγητής.

Ενδεικτικά Προαπαιτούμενα: Μικροοικονομική Ι και ΙΙ.

Εξάμηνο: Χειμερινό.

Περιεχόμενο:

» Το διεθνές εμπόριο: Το διεθνές εμπόριο στην οικονομική επιστήμη, διεθνές εμπόριο και διεθνής οικονομική, το διεθνές εμπόριο της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Θεωρία Διεθνούς Εμπορίου: Το υπόδειγμα Ricardo: παραγωγικότητα εργασίας και συγκριτικό πλεονέκτημα. Το υπόδειγμα Heckscher - Ohlin: πόροι και διεθνές εμπόριο. Ένα πρότυπο υπόδειγμα διεθνούς εμπορίου: όροι εμπορίου και ευημερία – εξαγωγικά και εισαγωγικά προσανατολισμένη μεγέθυνση – διεθνείς μεταβιβάσεις εισοδήματος – επίδραση δασμών και εξαγωγικών επιδοτήσεων στους όρους εμπορίου – το θεώρημα Stolper - Samuelson - το θεώρημα Rybczynski – καμπύλες διάθεσης (offer curves). Το υπόδειγμα του ενδοκλαδικού εμπορίου: οικονομίες κλίμακας, ατελής ανταγωνισμός, διαφοροποίηση προϊόντων και διεθνές εμπόριο. Διεθνής κίνηση συντελεστών παραγωγής.

Πολιτική Διεθνούς Εμπορίου: Εμπορικές Πολιτικές: αναλυτικό πλαίσιο μερικής και γενικής ισορροπίας – “μικρή” και “μεγάλη” χώρα – μέτρηση οφέλους και απωλειών από την άσκηση εμπορικής πολιτικής. Τρόπος εφαρμογής και κόστη/οφέλη των κυριότερων εμπορικών πολιτικών: δασμοί – εξαγωγικές επιδοτήσεις - ποσοστώσεις – εθελοντικοί περιορισμοί εξαγωγών – άλλα μέσα άσκησης εμπορικής πολιτικής. Η

πολιτική οικονομία της πολιτικής εμπορίου: επιχειρήματα υπέρ και κατά του διεθνούς εμπορίου-διεθνείς διαπραγματεύσεις - προτιμησιακές εμπορικές συμφωνίες - ζώνες ελεύθερου εμπορίου. ❖

ΟΙΚΟΝ 410

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Διδάσκων: Ψαλτόπουλος Δημήτριος, Αναπληρωτής Καθηγητής.

Ενδεικτικά Προαπαιτούμενα: Μακροοικονομική Ι, Μακροοικονομική ΙΙ.

Εξάμηνο: Χειμερινό.

Περιεχόμενο:

❖ *Εισαγωγικά (Γενικές Αρχές και Έννοιες). Ανάπτυξη και Ανθρώπινη Ευημερία. Καθοδηγώντας την Ανάπτυξη: Αγορές έναντι Ελέγχων. Διατηρήσιμη Ανάπτυξη. Πληθυσμός. Ο Ρόλος της Εργασίας. Εκπαίδευση. Υγεία και Διατροφή. Κεφάλαιο και Αποταμίευση. Ξένο Κεφάλαιο και Χρέος. Εμπόριο και Εκβιομηχάνιση.* ❖

1Ξ01

ΑΓΓΛΙΚΑ Ι

Διδάσκουσα: Γρουμπού Αλεξάνδρα, ΕΕΔΙΠ.

Εξάμηνο: Χειμερινό.

❖ Ο σκοπός του μαθημάτος του πρώτου έτους σπουδών είναι να εισάγει τους φοιτητές/φοιτήτριες στην Αγγλική Γλώσσα που χρησιμοποιείται στο πεδίο των Οικονομικών Επιστημών. Η διδακτική ύλη αποτελείται από κεφάλαια της Επιστήμης των Οικονομικών προερχόμενα κυρίως από εγχειρίδια Πανεπιστημιακού επιπέδου καθώς και από το διαδίκτυο και τον Αγγλικό επιστημονικό τύπο. Οι φοιτητές ενθαρρύνονται να συμμετέχουν στις γραπτές και προφορικές ασκήσεις που λαμβάνουν χώρα στην αίθουσα διδασκαλίας.

Το μαθήμα αυτό προϋποθέτει τη γνώση της Αγγλικής Γλώσσας τουλάχιστον σε ένα μεσαίο επίπεδο.

Η βαθμολογία βασίζεται στο τελικό διαγώνισμα και λαμβάνεται θετικά υπ' όψιν η τακτική παρακολούθηση και η συμμετοχή στις γραπτές και προφορικές εργασίες που λαμβάνουν χώρα στην αίθουσα διδασκαλίας.

Δεν δίδεται απαλλαγή από τα μαθήματα της Αγγλικής Γλώσσας ακόμη και αν οι φοιτητές είναι κάτοχοι πτυχίου Proficiency. ❖

Περιεχόμενο:

- Definitions of Economics. Scarcity and Choice. Utopias. Prosperity and Depression Economics as a Science. What is a Science? Positive and Normative. Unintended Consequences.
- How to Study Economics. The Queen of the Social Sciences Economic systems.
- Market Economy. Planned Economy. Mixed Economy. Elements of an Economic System.
- What to do about Famine. Production. Primary, Secondary, Tertiary Production.
- Factors of production. Land, Labour, Capital, Enterprise Demand: Demand curve. A shift in Demand. Supply. Benefits and Costs
- Supply Curve. A shift in Supply. Supply terminology.

The Model of Supply and Demand. Buyer and Seller Equilibrium. Shortages and Surpluses Utility. More on Utility. Utility Functions. The Budget Line. The Best Option.

- Rational Ignorance.

The Difference between Microeconomics and Macroeconomics.

Knowledge economy and Intellectual Capital. What is the Knowledge Economy? What is knowledge?

• The Importance of Intellectual Capital . The Importance of Information and Communication Technologies (ICT) . The New Economics of Information.

- Globalization.

• Economists. Nature of the work. Training, Other Qualifications and Advancement. Employment. Job Outlook.

- Poetry Read in the Classroom with relation to Economics.

Περιεχόμενο του μαθήματος Αγγλικά II

- **Money and Banks** : Money, Banks and Banking, Money and Education.

• **Markets:** Market, A market case, Interrelated Markets, Labour Markets, Flexible Labour Markets.

- **Monopolies:** Monopoly, Oligopolies, Paying for monopoly power on campus.

• **Macroeconomics:** National Income, Macroeconomic Concepts, Macroeconomic terms definitions, GNP vs GDP.

• **International Trade:** International Trade I and II, The IMF, Trade barriers, Dumping.

• **Economic analysis** : How an economist uses a model, Sources, Facts-Evidence and Data, Statistics, Numbers, Units of measurement and common symbols, Graphs, Diagrams, Pie charts, Interpreting graphs and diagrams, Analysis of results.

• **Articles from Economics magazines and web sites** : John Nash, Prospect Theory, An economist's view on how the IMF sank Argentina, Global Capitalism, Puzzles of the New economy, The Confucian consumer.
Poetry Read in the Classroom with relation to Economics.

- **Μαθήματα Επιλογής από το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών**

ΟΙΚΟΝ 131

ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ Ι

Διδάσκων: Τζελέπης Δημήτριος, Επίκουρος Καθηγητής.

Εξάμηνο: Χειμερινό.

Περιεχόμενο:

» Εισαγωγικές έννοιες της Γενικής Λογιστικής, ο Ισολογισμός των Επιχειρήσεων, η Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσεως, Απογραφή της Περιουσίας, Λογιστική Τυποποίηση, η Διπλογραφική Μέθοδος, Καταχώρηση Λογιστικών Γεγονότων στα Λογιστικά Βιβλία, Κτήση και εκμετάλλευση παγίων στοιχείων, οι Αποσβέσεις και οι Μέθοδοι Υπολογισμού τους, κτήση και διάθεση αποθεμάτων, λογιστική των απαιτήσεων, λογιστική βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων, οργανικά έσοδα και έξοδα και ανόργανα αποτελέσματα, Γενικά Παραδεκτές Λογιστικές Αρχές, τα Λογιστικά Σφάλματα και η Διόρθωσή τους, λογιστικές εγγραφές τέλους χρήσης. «

Διδάσκων: Αργυρός Γεώργιος, Επίκουρος Καθηγητής.

Ενδεικτικό Προαπαιτούμενό: Κανένα.

Εξάμηνο: Χειμερινό.

Περιεχόμενο:

» Σύντομη εισαγωγή στο δίκαιο: έννοια, διακρίσεις και πηγές του δικαίου. Τα πρόσωπα ως υποκείμενα του δικαίου. Αντικείμενα του δικαίου: πράγματα, έννομη σχέση και δικαίωμα. Πράξεις δικαίου: δικαιοπραξία και αδικοπραξία. Στοιχεία ιδιωτικού περιουσιακού δικαίου: εννοιολογικά στοιχεία της ενοχικής σχέσης, γένεση, εκπλήρωση, μεταβίβαση και απόσβεση της ενοχικής σχέσης. Συμβάσεις. Εμπράγματα σχέσεις. Στοιχεία εμπορικού δικαίου: εμπορικές πράξεις και εμπορικές συμβάσεις, κτήση και απώλεια της εμπορικής ιδιότητας, εμπορικές εταιρίες, αξιόγραφα. «

Διδάσκων: Σκούρας Δημήτριος, Καθηγητής.

Ενδεικτικά Προαπαιτούμενα: Εισαγωγή στην Οικονομική Επιστήμη I και II,
Μικροοικονομική Θεωρία I και II.

Εξάμηνο: Χειμερινό.

Περιεχόμενο:

» Εισαγωγικές Έννοιες:

Το περιβάλλον και οι φυσικοί πόροι στην οικονομική σκέψη. Περιβαλλοντικά θέματα σήμερα. Υποδείγματα πρόβλεψης της περιβαλλοντικής κατάστασης και της οικονομίας.

Οικονομική των Φυσικών Πόρων:

Οικονομική έννοια των φυσικών πόρων, ταξινομήσεις των φυσικών πόρων. Στατική και δυναμική αποτελεσματικότητα. Δικαιώματα ιδιοκτησίας, εξωτερικές οικονομίες. Δομές αγορών. Πληροφορία και αβεβαιότητα. Ανάλυση Κόστους-Ωφέλειας. Μέθοδοι υποθετικών εκτιμήσεων (contingent valuation) και κόστους ταξιδιού. Εξαντλήσιμοι μη - ανανεώσιμοι φυσικοί πόροι. Ένεργειακοί πόροι. Η αγορά ενέργειας στην Ελλάδα. Ανακυκλώσιμοι φυσικοί πόροι. Η ανακύκλωση στην Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ανανεώσιμοι φυσικοί πόροι: Δάση, αλιευτικός και άλλος ζωικός πλούτος.

Οικονομική του Περιβάλλοντος:

Ρύπανση και μόλυνση. Φόροι και επιδοτήσεις για αντι-ρύπανση και απο-ρύπανση. Εμπορεύσιμες άδειες ρύπανσης. Η περιβαλλοντική πολιτική στην Ελλάδα. «

Διδάσκων: Πατρώνης Βασίλειος, Αναπληρωτής Καθηγητής.

Ενδεικτικά Προαπαιτούμενα: Εισαγωγή στην Οικονομική Επιστήμη I και II, Οικονομική Ιστορία.

Εξάμηνο: Χειμερινό.

Περιεχόμενο:

» Γενική Εισαγωγή στην Ιστορία της Οικονομικής Ανάλυσης. Η οικονομική σκέψη στην εποχή της εμποροκρατίας. Οι Φυσιοκράτες και η απαρχή της Μακροοικονομικής Ανάλυσης. Ο Adam Smith και ο “Πλούτος των Εθνών”. Η Οικονομική Ανάλυση του Ricardo. Ο Malthus και η “Θεωρία του Πληθυσμού”. Ανασκόπηση της Κλασσικής Θεωρίας. Ο Marx και ο “Νόμος Κίνησης του Καπιταλιστικού Συστήματος”. Οι εκπρόσωποι της Οριακής Θεωρίας. Η Αυστριακή Σχολή. Ο Marshall και η Νεοκλασσική Οικονομική Ανάλυση. Ο Keynes και η Νεώτερη Μακροοικονομική Θεωρία Ο Schumpeter και η “Θεωρία της Οικονομικής Ανάπτυξης”. Νεοκλασσικοί και Νεοκεϋνσιανοί Οικονομολόγοι. Ο Μονεταρισμός και η Σχολή Πολιτικής Οικονομίας του Σικάγου. Ο Galbraith και “το Νέο Βιομηχανικό Κράτος”. Νεομαρξιστές και Ριζοσπάστες Οικονομολόγοι. Σύγχρονες εξελίξεις στην Οικονομική Θεωρία. ◀◀

Διδάσκων: Αργυρός Γεώργιος, Επίκουρος Καθηγητής.

Ενδεικτικό Προαπαιτούμενο: Κανένα.

Εξάμηνο: Χειμερινό.

Περιεχόμενο:

» Εμπορικές πράξεις και εμπορικές συμβάσεις. Έμπορος και Επιχείρηση. Εμπορικές εταιρείες, σύσταση, λύση, διαδικασίες σύμπραξης επιχειρήσεων. Ανταγωνισμός και προστασία καταναλωτή. Συναλλαγματική. Επιταγή. Τραπεζικές εργασίες και τραπεζικές συμβάσεις. Χρηματιστήριο. ◀◀

Διδάσκων: Σύψας Παναγιώτης, Καθηγητής.

Ενδεικτικά Προαπαιτούμενα: Μαθηματικά για Οικονομολόγους I και II, Στατιστική I και II.

Εξάμηνο: Χειμερινό.

Περιεχόμενο:

» Εισαγωγή σε Στοχαστικά Πρότυπα Ποσοτικής Ανάλυσης. Βασικά περί Στοχαστικών Διαδικασιών. Θεωρία Ουρών Αναμονής. Η διαδικασία αφίξεων Poisson. Χαρακτηρισμός συστημάτων ουράς, συμβολισμός KENDAL. Κατάσταση ισορροπίας ουράς, μέτρα λειτουργικότητας του συστήματος. Κατανομές του χρόνου αναμονής. Ουρές με πεπερασμένη χωρητικότητα. Ένα γενικό πρότυπο ουράς. Αναλυτική παρουσίαση της M|M|1 ουράς. Πεπερασμένες Μαρκοβιανές Αλυσίδες (M.A). Κατανομή πιθανοτήτων σε καταστάσεις μιας M.A. Πιθανότητες μετάβασης σε η βήματα. Πίνακας Μεταβάσεων. Στατιστική Συμπερασματολογία. Εισαγωγή στις Χρονοσειρές. Τάση, Κυκλικότητα, Εποχικότητα Χρονοσειρών. Στασιμότητα.

Κινούμενος Μέσος, Αυτοπαλινδρόμηση. Χαρτογράφηση Χρονοσειρών σε πρότυπα SARIMA κατά BOX-J. ❖

ΟΙΚΟΝ 424

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΒΑΣΕΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Διδάσκων: Τζαγκαράκης Εμμανουήλ, Λέκτορας.

Ενδεικτικά Προαπαιτούμενα: Εισαγωγή στους Η/Υ & Εφαρμογές.

Εξάμηνο: Χειμερινό.

Περιεχόμενο:

❖ Σκοπός ενός Συστήματος Βάσης Δεδομένων, αρχιτεκτονική ενός Συστήματος Βάσης Δεδομένων, μοντέλα δεδομένων, γλώσσες ερωτημάτων και συναλλαγές, χρήστες Βάσης Δεδομένων.

Μοντέλο οντοτήτων-συσχετίσεων: βασικές έννοιες, οντότητες, συσχετίσεις, χαρακτηριστικά, κλειδιά, απεικονίσεις, διαγράμματα, «αδύναμες» οντότητες, επεκτάσεις μοντέλου οντοτήτων-συσχετίσεων, μετατροπή σε πίνακες, παραδείγματα. Η γλώσσα SQL: Γενικές αρχές, βασική μορφή, joins, εμφωλιασμός ερωτημάτων, αθροιστικές συναρτήσεις, ενημέρωση Βάσης Δεδομένων, περιορισμοί αναφοράς, κλειδιά, triggers, cursors, συναλλαγές σε SQL.

Σχεσιακό μοντέλο: Σχέσεις, πίνακες, χαρακτηριστικά, σχήμα, σχεσιακή άλγεβρα (τελεστές, πράξεις), σχεσιακός λογισμός (μαθηματική λογική).

Σχεσιακή σχεδίαση: Περιορισμοί ακεραιότητας, συναρτησιακές εξαρτήσεις, αποσύνθεση, κανονικοποίηση και κανονικές μορφές. ❖

ΟΙΚΟΝ 441

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

Διδάσκων: Τσεκούρας Κωνσταντίνος, Αναπληρωτής Καθηγητής

Ενδεικτικά Προαπαιτούμενα: Μικροοικονομική Ι και ΙΙ.

Εξάμηνο: Χειμερινό.

Περιεχόμενο:

❖ Τεχνολογία και Τεχνική Αλλαγή. Πρότυπα Τεχνικής Αλλαγής. Αποφάσεις για Επενδύσεις σε Νέες Τεχνολογίες. Η αβεβαιότητα στη διαδικασία της Τεχνολογικής Μεταβολής. Αγορές για Τεχνολογία: Γνώση, Καινοτομία και Διάχυση. Τεχνολογική Μεταβολή, Παραγωγικότητα και Οικονομική Πολιτική. Χρηματοδότηση και Τεχνολογική Μεταβολή. Τεχνολογική Μεταβολή, Επιχειρηματική Απόδοση και Απασχόληση. ❖

ΟΙΚΟΝ 396

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Διδάσκων: Γιαννακόπουλος Νικόλαος, Λέκτορας

Ενδεικτικά Προαπαιτούμενα: Εισαγωγή στην Οικονομική Επιστήμη Ι, Εισαγωγή στην Οικονομική Επιστήμη ΙΙ.

Εξάμηνο: Χειμερινό.

Περιεχόμενο:

❖ Η οικονομική της εκπαίδευσης εμβαθύνει στην κατανόηση, του "πώς" και "γιατί" οι άνθρωποι αποφασίζουν να επενδύσουν σε εκπαίδευση, της μακροχρόνιας επίδρασης της εκπαίδευσης σε διάφορα κοινωνικά και οικονομικά αποτελέσματα, της συμπεριφοράς των οργανισμών που "παράγουν" εκπαίδευση καθώς και του τρόπου με τον οποίο ο αποτελεσματικός σχεδιασμός και εφαρμογή δημόσιων πολιτικών

παρέμβασης επηρεάζει το επίπεδο εκπαίδευσης και την αποτελεσματική κατανομή των εκπαιδευτικών πόρων. Η χρήση βασικών εννοιών από την Μικροοικονομική αποτελεί το βασικό πεδίο ανάλυσης της αξιολόγησης εκπαιδευτικών πολιτικών, συμπεριλαμβανομένων των πολιτικών παρέμβασης στην προσχολική ηλικία, στη χρηματοδότηση της βασικής εκπαίδευσης, στην επιλογή του αντικειμένου σπουδών στην ανώτατη εκπαίδευση και στην αναζήτηση πόρων για τη χρηματοδότηση της επένδυσης σε εκπαίδευση. Στο μάθημα της Οικονομικής της Εκπαίδευσης, αρχικά θα προσδιοριστεί το πλαίσιο στο οποίο διαμορφώνονται οι επιλογές των ατόμων για επένδυση σε εκπαίδευση και στη συνέχεια θα αναλυθούν ζητήματα που σχετίζονται με την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Εν συνεχεία, θα εξεταστούν ζητήματα που άπτονται της αγοράς της προσχολικής ηλικίας και της μετα-δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Τέλος, θα συζητηθούν διεθνή συγκριτικά στοιχεία, τρέχουσες εκπαιδευτικές πολιτικές και παρεμβάσεις για τις αγορές εκπαίδευσης και θα προσδιοριστούν οι εν-δυνάμει επιπτώσεις τους. Κατά τη διάρκεια του μαθήματος ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στον εμπειρικό έλεγχο συναφών -με το αντικείμενο του μαθήματος- οικονομικών θεωριών και θα ποσοτικοποιηθούν οι επιπτώσεις των πολιτικών παρέμβασης στο εκπαιδευτικό αποτέλεσμα. ❧

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

- Υποχρεωτικά Μαθήματα

ΟΙΚΟΝ 102

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ II

Διδάσκοντες: Ψαλτόπουλος Δημήτριος, Αναπληρωτής Καθηγητής.

Ενδεικτικό Προαπαιτούμενο: Εισαγωγή στην Οικονομική Επιστήμη I.

Εξάμηνο: Εαρινό.

Περιεχόμενο:

❧ Η Επιστήμη της Μακροοικονομικής, Τα Στατιστικά Δεδομένα της Μακροοικονομικής, Εθνικό Εισόδημα: Από που Προέρχεται και που Πηγαίνει, Οικονομική Μεγέθυνση I, Οικονομική Μεγέθυνση II, Χρήμα και Πληθωρισμός, Η Ανοικτή Οικονομία. ❧

ΟΙΚΟΝ 112

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΓΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΥΣ II

Διδάσκων: Βενέτης Ιωάννης, Επίκουρος Καθηγητής.

Διδάσκων Π.Δ. 407/80

Ενδεικτικό Προαπαιτούμενο: Μαθηματικά για Οικονομολόγους I.

Εξάμηνο: Εαρινό.

Περιεχόμενο:

❧ Συναρτήσεις πολλών μεταβλητών (όρια, συνέχεια, μερικές παράγωγοι, διαφορικά, ακρότατα, ακρότατα με μέθοδο πολλαπλασιαστή Lagrange). Εισαγωγή στις Διαφορικές Εξισώσεις (γραμμικές πρώτης τάξης, γραμμικές δεύτερης τάξης με σταθερούς συντελεστές, μη-γραμμικές). Εισαγωγή στην Γραμμική Άλγεβρα (πράξεις με ορίζουσες και πίνακες, συστήματα εξισώσεων). Εφαρμογές στην Οικονομική. ❧

Διδάσκοντες: Δημαρά Ευθαλία, Καθηγήτρια.
Σύψας Παναγιώτης, Καθηγητής.

Ενδεικτικό Προαπαιτούμενο: Στατιστική Ι.

Εξάμηνο: Εαρινό.

Περιεχόμενο:

» Εκτιμητική με μεγάλα δείγματα. Δειγματοληπτικές κατανομές. Μέσοι, διαφορά μέσων, ποσοστά, διαφορά ποσοστών. Διαστήματα εμπιστοσύνης. Στατιστικοί έλεγχοι υποθέσεων με μεγάλα δείγματα: μέσοι, διαφορά μέσων, ποσοστά, διαφορά ποσοστών. Στατιστικοί έλεγχοι με μικρά δείγματα. Η κατανομή t. Στατιστικός έλεγχος της διακύμανσης του πληθυσμού: η κατανομή χ^2 . Σύγκριση δυο διακυμάνσεων: η κατανομή F. Εισαγωγή στην απλή και πολλαπλή γραμμική παλινδρόμηση. Η μέθοδος των ελαχίστων τετραγώνων. Κατασκευή γραμμικών υποδειγμάτων. Στοιχεία χρονοσειρών. ««

Διδάσκοντες: Τσεκούρας Κωνσταντίνος, Αναπληρωτής Καθηγητής.
Γιαννακόπουλος Νικόλαος, Λέκτορας.

Ενδεικτικό Προαπαιτούμενο: Μικροοικονομική Ι.

Εξάμηνο: Εαρινό.

Περιεχόμενο:

» Θεωρία μονοπωλίου: βραχυχρόνια και μακροχρόνια ισορροπία, σύγκριση με πλήρη ανταγωνισμό, διαφοροποίηση τιμών. Θεωρία μονοπωλιακού ανταγωνισμού: διαφοροποίηση προϊόντος, βραχυχρόνια και μακροχρόνια ισορροπία, διαφήμιση. Θεωρία ολιγοπωλίου: αίτια δημιουργίας, υποδείγματα Cournot και Bertrand, το μοντέλο της κυρίαρχης επιχείρησης, το υπόδειγμα του Sweezy, συνένωση και καρτέλ. Θεωρία Παιγνίων. Τιμές και απασχόληση παραγωγικών συντελεστών στον πλήρη ανταγωνισμό. Τιμές και απασχόληση παραγωγικών συντελεστών στον ατελή ανταγωνισμό. Ανάλυση γενικής ισορροπίας και κατανομή των πόρων. Αποτελεσματικότητα στην ανταλλαγή, στη χρήση εισροών και στην υποκατάσταση. Το κουτί του Edgeworth, καμπύλη σύμβασης, η καμπύλη μετασχηματισμού του προϊόντος, ο οριακός λόγος μετασχηματισμού του προϊόντος. Οικονομική της ευημερίας και πολιτική οικονομία. Πλήρης ανταγωνισμός και οικονομική αποτελεσματικότητα. Δημόσια αγαθά, εξωτερικές οικονομίες και ο ρόλος του κράτους. Η άριστη ποσότητα ενός δημόσιου αγαθού, η παροχή των δημόσιων αγαθών, η περίπτωση της μόλυνσης του περιβάλλοντος, η περίπτωση της δημόσιας εκπαίδευσης, ιδιοκτησιακά δικαιώματα και το θεώρημα του Coase, κρατική παρέμβαση. ««

Διδάσκουσα: Ζερβογιάννη Αθηνά, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια.

Ενδεικτικό Προαπαιτούμενο: Μακροοικονομική Ι.

Εξάμηνο: Εαρινό.

Περιεχόμενο:

» Θεωρίες κατανάλωσης: απλή θεωρία κατανάλωσης, διαχρονικός εισοδηματικός περιορισμός και υπόδειγμα Fisher, θεωρία κύκλου ζωής, θεωρία μόνιμου εισοδήματος. Θεωρίες επένδυσης: υποδείγματα παρούσας αξίας και οριακής αποδοτικότητας της επένδυσης, θεωρία επιταχυντή, Tobin's Q, νεοκλασικό υπόδειγμα. Θεωρία ζήτησης χρήματος. Θεωρία προσφοράς χρήματος και τραπεζικό σύστημα. Εισοδηματικός περιορισμός του κράτους: τρόποι χρηματοδότηση δημόσιων δαπανών, θεωρητική αντιπαράθεση για το δημόσιο χρέος. Ανοικτή οικονομία: προσδιορισμός συναλλαγματικών ισοτιμιών, πραγματική και ονομαστική ισοτιμία, υπόδειγμα Mundell-Fleming, ανάλυση δημοσιονομικής & νομισματικής πολιτικής σε μικρές και μεγάλες ανοικτές οικονομίες, επίδραση εξωγενών διαταραχών κάτω από διαφορετικά καθεστώτα συναλλαγματικών ισοτιμιών. Ανεργία και αγορά εργασίας, μισθοί αποτελεσματικότητας, εργατικά συνδικάτα, φυσικό ποσοστό ανεργίας, πολιτικές απασχόλησης. Συνανθροιστική προσφορά: εναλλακτικές θεωρίες, ασύμμετρη/ατελής πληροφόρηση, ακαμψία μισθών, υπόδειγμα πλάνης του εργαζόμενου, ακαμψία τιμών. Πληθωρισμός και καμπύλη Phillips: θεωρητικό υπόβαθρο, διαμόρφωση προσδοκιών, μακροοικονομική πολιτική με ορθολογικές και μη ορθολογικές προσδοκίες. Σύγχρονες θεωρίες οικονομικών διακυμάνσεων, επιχειρηματικοί κύκλοι. Θεωρίες οικονομικής μεγέθυνσης: υπόδειγμα Solow, ανθρώπινο κεφάλαιο και τεχνολογία, υποδείγματα ενδογενούς μεγέθυνσης. ❧

Διδάσκων: Διδάσκων Π.Δ. 407/80.

Ενδεικτικά Προαπαιτούμενα: Μικροοικονομική Ι και ΙΙ.

Εξάμηνο: Εαρινό.

Περιεχόμενο:

» Εισαγωγικά. Πολιτική Οικονομία. Αναδιανομή του εισοδήματος: εννοιολογικά θέματα. Φορολογία και διανομή εισοδήματος. Φορολογία και αποτελεσματικότητα. Αποτελεσματική και δίκαιη φορολογία. Φορολογία προσωπικού εισοδήματος και συμπεριφορά. Ο φόρος ανωνύμων εταιρειών. Φόροι επί της κατανάλωσης και του πλούτου. Χρηματοδότηση μέσω ελλείμματος. Δημόσια αγαθά. Εξωτερικές οικονομικές επιπτώσεις. Κοινωνική ασφάλεια. ❧

Διδάσκων: Διδάσκων Π.Δ. 407/80.

Ενδεικτικό Προαπαιτούμενο: Μακροοικονομική ΙΙ.

Εξάμηνο: Εαρινό.

Περιεχόμενο:

» Εισαγωγικές Έννοιες, Η Αποτυχία της Αγοράς: Μικροοικονομικές Διαστάσεις, Η Αποτυχία της Αγοράς: Μακροοικονομικές Διαστάσεις, Η Δεοντολογική Θεωρία της Οικονομικής Πολιτικής, Η Αποτυχία της Κυβέρνησης: Θετικισμός και Οικονομική

Πολιτική, Το Πλαίσιο της Μακροοικονομικής Ανάλυσης σε μια Ανοικτή Οικονομία, Μακροοικονομικοί Στόχοι και Νομισματική Πολιτική, Μακροοικονομικοί Στόχοι και Δημοσιονομική Πολιτική, Πολιτικές Τιμών και Εισοδημάτων, Πολιτικές Ισοζυγίου Πληρωμών, Το Υπόδειγμα NAIKU: Μακροοικονομική σε Συνθήκες Ατελούς Ανταγωνισμού, Το Υπόδειγμα NAIKU στην Ανοικτή Οικονομία, Οι Επιπτώσεις της Αύξησης των Τιμών των Πρώτων Υλών, Ο Καθορισμός των Μισθών σε Ατελώς Ανταγωνιστικές Αγορές Εργασίας, Το Πρόβλημα της Υστέρησης. Σταθεροποιητική Πολιτική – Η Ελληνική Εμπειρία. ❧

ΟΙΚΟΝ 401

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ

Διδάσκων: Τσεκούρας Κωνσταντίνος, Αναπληρωτής Καθηγητής.

Ενδεικτικά Προαπαιτούμενα: Μικροοικονομική I και II.

Εξάμηνο: Εαρινό.

Περιεχόμενο:

❧ Εισαγωγικές Έννοιες και Βασικά Ερωτήματα της Οικονομικής της Βιομηχανικής Οργάνωσης. Θεωρητικές Προσεγγίσεις της Επιχείρησης. Παίγνια και Στρατηγική. Μονοπώλιο και Ρύθμιση. Πλήρης Ανταγωνισμός και Ανταγωνισμός Ολιγοπωλίου. Υποδείγματα Ολιγοπωλίου, Cournot v. Bertrand. Συγκριτική Στατική Ανάλυση. Συμπαιγνία. Διάρθρωση, Συγκέντρωση και Δύναμη αγοράς. Στρατηγικές τιμών. Κάθετες Σχέσεις. Διαφοροποίηση Προϊόντος. Διαφήμιση. Δυναμική κλάδων, εμπόδια εισόδου και στρατηγική συμπεριφορά. Απόδοση, Ανάπτυξη και Επιβίωση. Δίκτυα, Πρότυπα και Ποιότητα. ❧

ΟΙΚΟΝ 420

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Διδάσκων: Γιαννακόπουλος Νικόλαος, Λέκτορας.

Ενδεικτικά Προαπαιτούμενα: Μικροοικονομική II, Μακροοικονομική II.

Εξάμηνο: Εαρινό.

Περιεχόμενο:

❧ Εισαγωγικές έννοιες. Προσφορά Εργασίας. Ζήτηση Εργασίας. Ισορροπία στην Αγορά Εργασίας – Προσδιορισμός Μισθού και Απασχόλησης. Επένδυση σε Ανθρώπινο Κεφάλαιο. Μετανάστευση. Επαγγελματική Κινητικότητα της Εργασίας. Εργατικές Ενώσεις. Συλλογικές Διαπραγματεύσεις και Μισθοί. Επιδράσεις Εργατικών Ενώσεων στην Αγορά Εργασίας. Διακρίσεις στην Αγορά Εργασίας. Μισθολογικές Διαφορές. Ανεργία. Διανομή του Εισοδήματος. ❧

1Ξ11

ΑΓΓΛΙΚΑ II

Διδάσκουσα: Γρουμπού Αλεξάνδρα, ΕΕΔΙΠ.

Εξάμηνο: Εαρινό.

❧ Ο σκοπός του μαθημάτος του πρώτου έτους σπουδών είναι να εισάγει τους φοιτητές/φοιτήτριες στην Αγγλική Γλώσσα που χρησιμοποιείται στο πεδίο των Οικονομικών Επιστημών. Η διδακτική ύλη αποτελείται από κεφάλαια της Επιστήμης των Οικονομικών προερχόμενα κυρίως από εγχειρίδια Πανεπιστημιακού επιπέδου

καθώς και από το διαδίκτυο και τον Αγγλικό επιστημονικό τύπο. Οι φοιτητές ενθαρρύνονται να συμμετέχουν στις γραπτές και προφορικές ασκήσεις που λαμβάνουν χώρα στην αίθουσα διδασκαλίας.

Το μαθήμα αυτό προϋποθέτει τη γνώση της Αγγλικής Γλώσσας τουλάχιστον σε ένα μεσαίο επίπεδο.

Η βαθμολογία βασίζεται στο τελικό διαγώνισμα και λαμβάνεται θετικά υπ' όψιν η τακτική παρακολούθηση και η συμμετοχή στις γραπτές και προφορικές εργασίες που λαμβάνουν χώρα στην αίθουσα διδασκαλίας.

Δεν δίδεται απαλλαγή από τα μαθήματα της Αγγλικής Γλώσσας ακόμη και αν οι φοιτητές είναι κάτοχοι πτυχίου Proficiency. ❧

Περιεχόμενο:

- **Money and Banks** : Money, Banks and Banking, Money and Education.
- **Markets**: Market, A market case, Interrelated Markets, Labour Markets, Flexible Labour Markets.
- **Monopolies**: Monopoly, Oligopolies, Paying for monopoly power on campus.
- **Macroeconomics**: National Income, Macroeconomic Concepts, Macroeconomic terms definitions, GNP vs GDP.
- **International Trade**: International Trade I and II, The IMF, Trade barriers, Dumping.
- **Economic analysis** : How an economist uses a model, Sources, Facts-Evidence and Data, Statistics, Numbers, Units of measurement and common symbols, Graphs, Diagrams, Pie charts, Interpreting graphs and diagrams, Analysis of results.
- **Articles from Economics magazines and web sites** : John Nash, Prospect Theory, An economist's view on how the IMF sank Argentina, Global Capitalism, Puzzles of the New economy, The Confucian consumer. Poetry Read in the Classroom with relation to Economics.

- **Μαθήματα Επιλογής από το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών**

ΟΙΚΟΝ 230

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Διδάσκων: Πατρώνης Βασίλειος, Αναπληρωτής Καθηγητής.

Ενδεικτικό Προαπαιτούμενο: Οικονομική Ιστορία.

Εξάμηνο: Εαρινό.

Περιεχόμενο:

❧ Εισαγωγή στην Ιστορία της Νεοελληνικής Κοινωνίας. Μηχανισμοί της αγροτικής οικονομίας στη Τουρκοκρατία . Η ανάπτυξη του εμπορίου και της ναυτιλίας κατά την τελευταία περίοδο της Οθωμανικής κυριαρχίας. Τα οικονομικά προβλήματα του νέου ελληνικού κράτους. Το ζήτημα των εθνικών γαιών. Η κίνηση του εμπορίου και οι πρώτες απόπειρες εκβιομηχάνισης. Η διανομή της εθνικής γης και η ανάπτυξη των εμπορευματικών φυτειών. Η προσάρτηση της Θεσσαλίας και η μεγάλη ιδιοκτησία. Κράτος και οικονομική πολιτική στον 19ο αιώνα. Η κρίση της κορινθιακής σταφίδας και η πτώχευση του νεοελληνικού κράτους. Η ανάπτυξη των νέων βιομηχανικών κέντρων και του εργατικού κινήματος – Οικονομία και κοινωνία στη διάρκεια του μεσοπολέμου – Η έλευση των προσφύγων και οι συνέπειές της - Η αγροτική μεταρρύθμιση και η διανομή της γης στους ακτήμονες – Χαρακτηριστικά της βιομηχανικής ανάπτυξης του μεσοπολέμου - Οικονομία, Κράτος και Οικονομική

Πολιτική στη μεταπολεμική περίοδο – Οι κατευθυντήριες γραμμές, οι συνέπειες, το μεταπολεμικό μοντέλο ανάπτυξης – Ελληνική οικονομία και κοινωνία και η ευρωπαϊκή πρόκληση. ❧❧

ΟΙΚΟΝ 132

ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ II

Διδάσκων: Τζελέπης Δημήτριος, Επίκουρος Καθηγητής.

Ενδεικτικό Προαπαιτούμενο: Λογιστική Ι.

Εξάμηνο: Εαρινό.

Περιεχόμενο:

» Εξέταση Ειδικών λογιστικών θεμάτων: κτήση και εκμετάλλευση στοιχείων παγίου ενεργητικού, απομάκρυνση και αποτίμηση παγίων στοιχείων, λογιστική των κεφαλαιοποιημένων εξόδων και των συμμετοχών, μέθοδοι αποτιμήσεως αποθεμάτων, λογιστική χρεογράφων, λογιστική αμοιβών προσωπικού και τρίτων, λογιστική γραμματίων εισπρακτέων, αξιοποίηση και είσπραξη απαιτήσεων, αποτίμηση απαιτήσεων, λογιστική χρεογράφων και διαθεσίμων, λογιστική βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων, σχηματισμός προβλέψεων, λογιστική καθαρής θέσης, λογαριασμοί τάξεως, λογιστική φόρου προστιθέμενης αξίας, λογιστική ξένου νομίσματος. ❧❧

ΟΙΚΟΝ 240

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

Διδάσκων: Σκούρας Δημήτριος, Καθηγητής.

Ενδεικτικά Προαπαιτούμενα: Εισαγωγή στην Οικονομική Επιστήμη Ι και ΙΙ.

Εξάμηνο: Εαρινό.

Περιεχόμενο:

» Βασικές Έννοιες:

Η οικονομική δραστηριότητα στο χώρο (κοινωνία, χώρος και συμπεριφορά). Κόστος μεταφοράς. Δίκτυα μεταφορών. Θεωρίες Τόπου Εγκατάστασης: Θεωρίες τόπου εγκατάστασης της γεωργικής παραγωγής και της βιομηχανίας (von Thünen, Vargnon, Weber, Isard, Smith, Losch, Hotelling, Richardson). Υποδείγματα συμπεριφοράς. Νέο-μαρξιστικές αναλύσεις. Οικονομική της Πόλης: Εισαγωγή στην οικονομική της πόλης. Διαδικασία αστικοποίησης. Οργάνωση δικτύου των οικισμών. Οργάνωση του αστικού χώρου. Συμπεριφορά καταναλωτή και εγκατάσταση του λιανεμπορίου. Εγκατάσταση του νοικοκυριού και μετακινήσεις μέσα στην πόλη (εισαγωγή στα οικονομικά των αστικών ακινήτων). Θέματα Σύγχρονης Οικονομικής Γεωγραφίας: Ευέλικτη συσσώρευση. Νέες Μαρσαλιανές Συνοικίες. Τεχνολογία, καινοτομία και χωροοικονομική αναδιάρθρωση. Οικονομική γεωγραφία των υπηρεσιών. Νέα οικονομική γεωγραφία. Εισαγωγή στα Γεωγραφικά Συστήματα Πληροφοριών (ΓΣΠ). ❧❧

Διδάσκων: Αργυρός Γεώργιος, Επίκουρος Καθηγητής.

Ενδεικτικό Προαπαιτούμενο: Κανένα.

Εξάμηνο: Εαρινό.

Περιεχόμενο:

» Ιστορική εξέλιξη της Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης. Διερεύνηση. Θεσμική Διάρθρωση και θεσμικά όργανα. Έκδοση κοινοτικών πράξεων. Ευρωπαϊκή ιθαγένεια. Αυτονομία και πηγές κοινοτικού δικαίου. Ευρωπαϊκή εσωτερική αγορά και συναφείς πολιτικές. Το δημοσιονομικό σύστημα. Κοινοτικός προϋπολογισμός. Ευρωπαϊκή Νομισματική Ένωση. Ατζέντα Λισσαβόνας και προοπτικές. «

ΟΙΚΟΝ 220**ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ-MANATZMENT**

Διδάσκων: Διδάσκων Π.Δ. 407/80.

Ενδεικτικά Προαπαιτούμενα: Εισαγωγή στην Οικονομική Επιστήμη Ι, Αγγλικά Ι.

Εξάμηνο: Εαρινό.

Περιεχόμενο:

» Ο ρόλος του μάρκετινγκ (ΜΚΤ) στις επιδόσεις των επιχειρήσεων και οργανισμών. Η δημιουργία ικανοποίησης του πελάτη. Κερδίζοντας αγορές μέσω στρατηγικού σχεδιασμού προσανατολισμένου προς την αγορά. Η διοίκηση των πληροφοριών ΜΚΤ και η μέτρηση της ζήτησης της αγοράς. Η ανάλυση του περιβάλλοντος ΜΚΤ. Η ανάλυση των καταναλωτικών αγορών και της αγοραστικής συμπεριφοράς ατόμων Η ανάλυση των βιομηχανικών αγορών και της αγοραστικής συμπεριφοράς επιχειρήσεων και οργανισμών. Η ανάλυση των κλάδων και των ανταγωνιστών. Η τμηματοποίηση της αγοράς και η επιλογή των αγορών-στόχων. Διαφοροποίηση και τοποθέτηση. Ανάπτυξη νέων προϊόντων. Κύκλος ζωής προϊόντος Κατάστρωση στρατηγικών για την παγκόσμια αγορά. Εισαγωγή στο σχεδιασμό προγραμμάτων ΜΚΤ. Οργάνωση, υλοποίηση, αξιολόγηση και έλεγχος της προσπάθειας ΜΚΤ. «

ΟΙΚΟΝ 332**ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ**

Διδάσκων: Διδάσκων Π.Δ. 407/80.

Ενδεικτικά Προαπαιτούμενα: Μικροοικονομική Ι, Μακροοικονομική Ι, Στατιστική Ι και ΙΙ.

Εξάμηνο: Εαρινό.

Περιεχόμενο:

» Η ύλη του μαθήματος ουσιαστικά αποτελεί μία εκτεταμένη εισαγωγή στις βασικές έννοιες της σύγχρονης Χρηματοοικονομικής. Συγκεκριμένα, επιδιώκεται η εξοικείωση με την λειτουργία των χρηματαγορών, την αποτίμηση περιουσιακών στοιχείων, την ανάλυση του χρηματοοικονομικού κινδύνου και τις σύγχρονες θεωρίες χαρτοφυλακίου. Πιο συγκεκριμένα θα συζητηθούν τα παρακάτω: Μικροοικονομική Θεώρηση της Συμπεριφοράς Επενδυτή, Σχέση Αναμενόμενης Απόδοσης και Κινδύνου, Δόμηση Χαρτοφυλακίου, Υποδείγματα Αποτίμησης Περιουσιακών Στοιχείων: Το Υπόδειγμα της Αγοράς (CAPM), Το Υπόδειγμα Αντισταθμιστικής Αποτίμησης Περιουσιακών Στοιχείων (APT), Η Υπόθεση της Αποτελεσματικότητας της Κεφαλαιαγοράς. «

Διδάσκων: Σκούρας Δημήτριος, Καθηγητής.

Ενδεικτικά Προαπαιτούμενα: Εισαγωγή στην Οικονομική Επιστήμη Ι και ΙΙ.

Εξάμηνο: Εαρινό.

Περιεχόμενο:

» Περιφερειακή Οικονομική Θεωρία: Εισαγωγή – Έννοια και τύποι των περιφερειών. Περιφερειακό εισόδημα και προσδιορισμός της απασχόλησης, Υπόδειγμα εξαγωγικής βάσης, Κεύνσιανό υπόδειγμα, Περιφερειακός πολλαπλασιαστής, Εφαρμογές περιφερειακών πολλαπλασιαστών, Οικονομετρικά περιφερειακά υποδείγματα. Περιφερειακά Υποδείγματα Εισροών-Εκροών, Η μέθοδος εισροών-εκροών, Πολλαπλασιαστές προϊόντος και εισοδήματος, Εφαρμογές εισροών-εκροών. Νεοκλασικά Υποδείγματα Ανισοτήτων Περιφερειακής Ανάπτυξης. Υποδείγματα Περιφερειακής Ανάπτυξης Εξαγωγικού Προσανατολισμού. Διαπεριφερειακή Μετανάστευση, Κλασικό υπόδειγμα μετανάστευσης εργατικού δυναμικού, Εναλλακτικά υποδείγματα μετανάστευσης, Οικονομικές επιπτώσεις μετανάστευσης.

Ποσοτικές Μέθοδοι Περιφερειακής Ανάλυσης: Τα Περιφερειακά Δεδομένα. Διάφοροι τύποι περιφερειακών δεδομένων, Οργάνωση περιφερειακών δεδομένων, Ανεύρεση περιφερειακών δεδομένων, Παρουσίαση περιφερειακών δεδομένων. Περιγραφική Ανάλυση Περιφερειακών Δεδομένων, Μέτρα κεντρικής τάσης, Μέτρα διασποράς άκρων, Μέτρα συνολικής διασποράς.

Περιφερειακή Συγκέντρωση, Συμμετοχή, Ειδίκευση Αλληλεξάρτηση, Συντελεστές συγκέντρωσης (Gini, Gini-Hirschman, Theil, Williamson, R), Καμπύλη Lorenz Συντελεστές συμμετοχής (εκφράσεις Location Quotient), Συντελεστής συμμετοχής και υποδείγματα εξαγωγικής βάσης και εξαγωγικού προσανατολισμού, Συντελεστής ειδίκευσης, Συντελεστής χωροταξικής αλληλεξάρτησης. Ανάλυση Απόκλισης-Συμμετοχής. Περιφερειακά Δημογραφικά Υποδείγματα. Εργαστήριο Ποσοτικών Μεθόδων με Χρήση Εκπαιδευτικού Λογισμικού. ◀◀

Διδάσκων: Πατρώνης Βασίλειος, Αναπληρωτής Καθηγητής.

Ενδεικτικά Προαπαιτούμενα: Μικροοικονομική Ι και ΙΙ,
Μακροοικονομική Ι και ΙΙ.

Εξάμηνο: Εαρινό.

Περιεχόμενο:

» Το μάθημα αυτό είναι σεμιναριακού τύπου. Ο διδάσκων ή ομάδα 2-3 διδασκόντων θα παρουσιάζουν και θα συζητούν με προχωρημένους φοιτητές (κατά προτίμηση 4ετείς) τις οικονομικές πτυχές επίκαιρων θεμάτων (π.χ. ΟΝΕ, Σύμφωνο Σταθερότητας, Γ' ΚΠΣ, Ανεργία, Χρηματιστήριο, κ.λ.π.). Η συγγραφή απλής ερευνητικής εργασίας είναι υποχρεωτική. ◀◀

Διδάσκων: Σύψας Παναγιώτης, Καθηγητής.

Ενδεικτικά Προαπαιτούμενα: Μαθηματικά για Οικονομολόγους I και II.

Εξάμηνο: Εαρινό.

Περιεχόμενο:

» Εισαγωγή στην Επιχειρησιακή Έρευνα. Διακεκριμένες και Στοχαστικές Μέθοδοι στην Επιχειρησιακή Έρευνα. Βασικές έννοιες Γραμμικού Προγραμματισμού (Γ.Π.). Μορφοποίηση προβλημάτων σε προβλήματα Γ.Π. Γραφική επίλυση προβλημάτων Γ.Π. Το γενικό πρότυπο του Γ.Π. Ερμηνεία και Μαθηματική διατύπωση. Εφαρμογές του Γ.Π. σε γνωστά προβλήματα Επιχειρησιακής Έρευνας. Η μέθοδος SIMPLEX, τυπική μορφή, αλγόριθμος. Επίλυση προβλημάτων με την μέθοδο SIMPLEX, διερεύνηση. Η μέθοδος M και η μέθοδος ΔΥΟ ΦΑΣΕΩΝ. Δυϊκή θεωρία, ιδιότητες δυϊκών προβλημάτων και η δυϊκή μέθοδος SIMPLEX. Ανάλυση ευαισθησίας. Ειδικές περιπτώσεις προβλημάτων Γ.Π., το πρόβλημα της Μεταφοράς. «

Διδάσκων: Αργυρός Γεώργιος, Επίκουρος Καθηγητής.

Ενδεικτικά Προαπαιτούμενα: Κανένα.

Εξάμηνο: Εαρινό.

Περιεχόμενο:

» Ιστορική εξέλιξη των βασικών θεσμών των εργασιακών σχέσεων. Τα μέρη στο πλαίσιο των εργασιακών σχέσεων. Συνδικαλισμός & συνδικαλιστικές οργανώσεις. Συλλογική διαπραγμάτευση & συλλογική σύμβαση εργασίας. Συλλογικές διαφορές & απεργία. Συμμετοχικές διαδικασίες στην επιχείρηση. Σύμβαση εργασίας & δικαιώματα εργαζομένων/εργοδοτών. Αναδιοργάνωση επιχειρήσεων & δικαιώματα εργαζομένων. «

Διδάσκων: Βενέτης Ιωάννης, Επίκουρος Καθηγητής.

Ενδεικτικό Προαπαιτούμενο: Οικονομετρία.

Εξάμηνο: Εαρινό.

Περιεχόμενο:

» Εισαγωγικά. Το απλό υπόδειγμα παλινδρόμησης. Το πολλαπλό υπόδειγμα παλινδρόμησης. Το πολλαπλό υπόδειγμα παλινδρόμησης: έλεγχος υποθέσεων και εξαγωγή συμπερασμάτων. Το πολλαπλό υπόδειγμα παλινδρόμησης: ανάλυση πρόβλεψης και καταλοίπων. Το πολλαπλό υπόδειγμα παλινδρόμησης: δυαδικές μεταβλητές (binary variables). Ετεροσκεδαστικότητα. Εξειδίκευση υποδείγματος και προβλήματα εμπειρικών δεδομένων. Υποδείγματα παλινδρόμησης με στοιχεία χρονολογικών σειρών (time-series). Υποδείγματα παλινδρόμησης με χρονικώς επαναλαμβανόμενα διαστρωματικά στοιχεία (panel data). Μέθοδος βοηθητικών μεταβλητών. Υποδείγματα περιορισμένων εξαρτημένων μεταβλητών (limited dependent variables models). Κάνοντας έρευνα στην οικονομική επιστήμη: Μεθοδολογία, εκτίμηση και παρουσίαση αποτελεσμάτων. «

Διδάσκων: Διδάσκων Π.Δ. 407/80.

Ενδεικτικά Προαπαιτούμενα: Μικροοικονομική Ι και ΙΙ.

Εξάμηνο: Εαρινό.

Περιεχόμενο:

» Χρονική αξία του χρήματος. Το υπόδειγμα επένδυσης κατανάλωσης του Fisher και οι προκύπτουσες από αυτό μέθοδοι αξιολόγησης επενδυτικών σχεδίων - μέθοδοι προεξοφλημένων ταμειακών ροών. Καθαρή παρούσα αξία και εσωτερικός συντελεστής απόδοσης: αμοιβαίως αποκλειόμενα επενδυτικά σχέδια, αμοιβαίως εξαρτημένα επενδυτικά σχέδια, το πρόβλημα του κύκλου αντικατάστασης. Ο τροποποιημένος εσωτερικός συντελεστής απόδοσης. Ανάλυση νεκρού σημείου και ανάλυση ευαισθησίας. Ατέλειες στην αγορά κεφαλαίων – στενότητα κεφαλαίων και ο λόγος ωφελειών- κόστους.

Κίνδυνος και αξιολόγηση επενδύσεων. Οικονομική και κοινωνική αξιολόγηση επενδύσεων. «

ΟΙΚΟΝ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΓΙΑ ΜΗ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΥΣ

Διδάσκων: Διδάσκων Π.Δ. 407/80.

Ενδεικτικό Προαπαιτούμενο: Κανένα.

Εξάμηνο: Εαρινό.

Περιεχόμενο:

» Στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση των μη-οικονομολόγων φοιτητών με εργαλεία και έννοιες που είναι απαραίτητα για την κατανόηση του οικονομικού περιβάλλοντος και την λειτουργία των σύγχρονων επιχειρήσεων και (β) η δημιουργία εναυσμάτων για την περαιτέρω μελέτη των υπό εξέταση θεμάτων. Το μάθημα διδάσκεται κατά το εαρινό εξάμηνο και εξετάζεται δύο φορές ανά ακαδημαϊκό έτος (κατά την εξεταστική περίοδο Ιουνίου και Σεπτεμβρίου). Το μάθημα περιλαμβάνει τις εξής ενότητες: Στοιχεία μακροοικονομικής θεωρίας. Στοιχεία μικροοικονομικής θεωρίας. Στοιχεία δημόσιας οικονομικής. Εισαγωγή στην οικονομική των επιχειρήσεων. Στοιχεία οργάνωσης και διοίκησης επιχειρήσεων ('η οργάνωση που μαθαίνει', εταιρική κουλτούρα, επιχειρησιακή στρατηγική κ.ά.). Στοιχεία marketing και επικοινωνίας. «

- *Προαιρετικά μαθήματα από το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών*

ΑΓΓΛΙΚΗ ΟΡΟΛΟΓΙΑ I & ΑΓΓΛΙΚΗ ΟΡΟΛΟΓΙΑ II

Διδάσκουσα: Γρουμπού Αλεξάνδρα, ΕΕΔΙΠ.

Εξάμηνο: Αγγλική Ορολογία I - Χειμερινό, Αγγλική Ορολογία II – Εαρινό.

» Ο σκοπός αυτών των δύο μαθημάτων είναι να φέρει τους φοιτητές πιο κοντά σε επιστημονικά κείμενα των Οικονομικών Επιστημών προχωρημένου επιπέδου και να τους εισάγει σε αυτό που λέμε **Academic Writing**. Η διδακτική ύλη αποτελείται από οδηγίες για τη συγγραφή εργασιών που απαιτούν οι σπουδές στο Τμήμα Οικονομικών Επιστημών αλλά και γενικότερα ο χώρος της έρευνας και της

συγγραφής επιστημονικών εργασιών, αναφορών, αναλύσεων και περιγραφής στατιστικών στοιχείων, πινάκων, χαρτών κ.λ.π.

Οι φοιτητές ενθαρρύνονται να συμμετέχουν κατά τη διάρκεια των μαθημάτων στις γραπτές ασκήσεις και αναλύσεις επιστημονικών εργασιών σχετικά με τη δομή τους και τη χρήση της Ακαδημαϊκής Αγγλικής Γλώσσας στον χώρο των Οικονομικών Επιστημών. Οι γραπτές ή προφορικές ασκήσεις γίνονται σαν μέρος του μαθήματος μέσα στην αίθουσα διδασκαλίας με τη βοήθεια και καθοδήγηση της διδάσκουσας. Η βαθμολογία βασίζεται στην τακτική παρακολούθηση και τη συμμετοχή στις γραπτές και προφορικές εργασίες που λαμβάνουν χώρα στην αίθουσα διδασκαλίας.

Προαιρετική γραπτή εργασία:

Οι φοιτητές μπορούν να επιλέξουν και να προσκομίσουν γραπτή εργασία βασισμένη στα όσα διδάχθηκαν κατά τη διάρκεια των μαθημάτων. Το θέμα εργασίας θα είναι σύμφωνο με τα δικά τους ενδιαφέροντα στο πεδίο των σπουδών τους. ❧❧

Περιεχόμενο:

1 | The Economic Approach

1 Economics and the Problem of Scarcity 2 The Assumption of Rationality 3 The Theory of Incentives

3 Writing Assignments in Economics 4 Plan of This Course

5 One | Writing Economically

5 Getting Started 6 The Keys to Good Economics Writing 7 An Example from the Literature

8 Achieving Clarity 10 Managing Your Time

11 Two | The Language of Economic Analysis

11 Economic Models 12 Hypothesis Testing 13 Regression: An Example

14 Improving the Fit 14 Applying the Tools

16 Three | Finding and Researching Your Topic

16 Finding a Topic for a Term Paper 18 Finding and Using Sources 19 Doing a Periodical Search

19 Taking and Organizing Notes

21 Four | The Term Paper

21 Outlining Your Paper 22 Writing Your Literature Review 23 Presenting Your Hypothesis

24 Presenting Your Results 29 Discussing Your Results

30 Five | Formatting and Documentation

30 Placing Citations in Your Paper 32 Listing Your References 34 Sample References Entries

General guidelines on structure and style. Writing the Introduction. Writing the main body of the paper. Writing the conclusions. Writing an abstract
Preparing an Appendix. Checking your paper

Appendix A | Fields in Economics

Appendix B | Standard Statistical Sources

Appendix C | Electronic Indices to Periodical Literature

- **Μαθήματα Επιλογής από άλλα Τμήματα του Πανεπιστημίου Πατρών**

Μαθήματα Επιλογής από το Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

ΠΑ/ΚΕ 191

ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

Διδάσκων: Πόρποδας Κ, Καθηγητής.

Εξάμηνο: Χειμερινό.

Περιεχόμενο:

» Τα κυριότερα θέματα που εξετάζονται στο εισαγωγικό μάθημα της Γνωστικής Ψυχολογίας είναι τα εξής: Η μάθηση και η γνώση. –Προϋποθέσεις της μάθησης και είδη γνώσεων. Η Γνωστική Ψυχολογία σε σύγκριση με τη Συμπεριφοριστική Ψυχολογία. Η θεώρηση της μάθησης και απόκτησης γνώσεων από τη σκοπιά της Γνωστικής Ψυχολογίας. Η μάθηση ως “επεξεργασία πληροφοριών” (information processing). Γνωστικοί μηχανισμοί της μάθησης και απόκτησης γνώσεων-Γνωστική εγρήγορση και ετοιμότητα. Η γνωστική λειτουργία της πρόσληψης και αναγνώρισης (αντίληψης) των πληροφοριών. Η μνημονική συγκράτηση των πληροφορικών (δομή, οργάνωση και λειτουργία της μνήμης, -*πώς*, *τι* και *γιατί* θυμούμαστε και ξεχνούμε). Εργαζόμενη μνήμη (working memory), βραχύχρονη μνήμη (short-term memory) και μακρόχρονη μνήμη. –Αναπαράσταση πληροφοριών στη μνήμη. Η γλώσσα ως γνωστική λειτουργία και μέσο επικοινωνίας και μάθησης. –Η μάθηση της γλώσσας. Η γνωστική λειτουργία της λύσης προβλημάτων (problem solving). Η γνωστική λειτουργία της ανάγνωσης του γραπτού λόγου (προσδιορισμός και ανάλυση παραγόντων και προϋποθέσεων). Η γνωστική επεξεργασία των πληροφοριών κατά την ανάγνωση σε σχέση με το σύστημα γραφής. Γνωστικο-γλωσσικές λειτουργίες που συνδέονται και επηρεάζουν την ανάγνωση του γραπτού λόγου. Το φαινόμενο των «γρήγορων αναγνώστων». Η διεκπεραίωση της γνωστικής λειτουργίας της ανάγνωσης και της ανάγνωσης κειμένων. Η γνωστική λειτουργία της κατανόησης των πληροφοριών κατά την ανάγνωση (δηλ. *πώς* και *τι* κατανοούμε) και η συγκράτηση τους στη μνήμη. Γνωστική ανάλυση του ειδικού μαθησιακού προβλήματος της *Δυσλεξίας*.«

Μαθήματα Επιλογής από το Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης και της Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία

42322

ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Διδάσκων: Καραλής Αθανάσιος, Επίκουρος Καθηγητής.

Εξάμηνο: Χειμερινό.

Περιεχόμενο:

» Ανάλυση των σύγχρονων θεωρητικών προσεγγίσεων για τη δια βίου μάθηση και εκπαίδευση. Ο διάλογος που αναπτύσσεται για την ανάγκη προώθησης της δια βίου μάθησης φέρνει στο επίκεντρο τον εκπαιδευτικό θεσμό στο σύνολό του και αναδεικνύει προβληματισμούς και ζητήματα που συνδέονται άμεσα με την εξέλιξη του θεσμού στις σύγχρονες κοινωνικές, οικονομικές και πολιτισμικές συνθήκες.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στις διαδικασίες, τις προϋποθέσεις και τους όρους συγκρότησης του εκπαιδευτικού συνεχούς, καθώς επίσης και στη σχέση και αλληλεξάρτηση των διαφόρων μορφών και τύπων εκπαίδευσης. Επίσης, εξετάζονται όψεις του εκπαιδευτικού συνεχούς, δηλαδή μορφές και τύποι εκπαιδευτικών προγραμμάτων και παρεμβάσεων, αλλά και η λειτουργία οργανισμών που συνδέονται άμεσα με τη δια βίου μάθηση και εκπαίδευση. ❧❧

42790

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΕΝΗΛΙΚΩΝ

Διδάσκων: Καραλής Αθανάσιος, Επίκουρος Καθηγητής.

Εξάμηνο: Χειμερινό.

Περιεχόμενο:

❧❧ Ανάλυση των ζητημάτων που συνδέονται με τις οργανωμένες εκπαιδευτικές δραστηριότητες, οι οποίες αναπτύσσονται εκτός του ιεραρχικά δομημένου και χρονικά διαβαθμισμένου εκπαιδευτικού συστήματος. Στα προγράμματα εκπαίδευσης ενηλίκων, ένα σύστημα αλληλοεξαρτώμενων παραγόντων και συντελεστών (όπως για παράδειγμα: οι εκπαιδευτές, οι εκπαιδευόμενοι, ο χώρος, ο χρόνος, τα εποπτικά μέσα, το αναλυτικό περιεχόμενο) συμβάλλουν στην έναρξη, την εξέλιξη και την ολοκλήρωση των προγραμμάτων. Στο μάθημα εξετάζονται αυτοί οι παράγοντες και συντελεστές, καθώς επίσης και οι τυπολογίες και τα μοντέλα σχεδιασμού και αξιολόγησης προγραμμάτων εκπαίδευσης ενηλίκων. Μέθοδος διδασκαλίας: Διαλέξεις του διδάσκοντος και εκπόνηση εργασιών από τους/τις φοιτητές/τριες. Αξιολόγηση: Η αξιολόγηση των φοιτητριών/ών πραγματοποιείται με βάση την επίδοση στην τελική εξέταση. ❧❧

Χρήσιμα Τηλέφωνα

Πρόεδρος: Ψαλτόπουλος Δημήτριος, Αναπληρωτής Καθηγητής 996 387

Αναπληρωτής Πρόεδρος: Σκούρας Δημήτριος, Καθηγητής 996 130

Γραμματέας: Δαύρη Μαρία 969 960

Γραμματεία:

Κουρεμένου Αγγελική 969 961

Λαζανά Ευαγγελία 969 962

Λυκούδη Κωνσταντζα 969 983

Φερτάκη Θεοδώρα 996 270

Fax Γραμματείας: 996 265

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

Διευθύντρια Μεταπτυχιακού Προγράμματος: 969 957

Γραμματεία Π.Μ.Σ.: 969 958

Μεταπτυχιακοί Φοιτητές: 969 959

Εργαστήριο Η/Υ: Ρούσσος Αλέξανδρος 969 835

Αναγνωστήριο: Γούδη Ισμήνη 969 977

Μέλη ΔΕΠ

Αργυρός Γεώργιος, Επίκουρος Καθηγητής 969965

Βενέτης Ιωάννης, Επίκουρος Καθηγητής 969 964

Γιαννακόπουλος Νικόλαος, Λέκτορας 996132

Δημαρά Ευθαλία, Καθηγήτρια 996 135

Ζερβογιάννη Αθηνά, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια	996 271
Νταούλη – Ντεμούση Ιωάννα, Καθηγήτρια	969 967
Ντεμούσης Μιχαήλ, Καθηγητής	996 134
Πατρώνης Βασίλειος, Αναπληρωτής Καθηγητής	996 268
Σκούρας Δημήτριος, Καθηγητής	996 130
Σύψας Παναγιώτης, Καθηγητής	996 131
Τζαγκαράκης Εμμανουήλ, Λέκτορας	996 203
Τζελέπης Δημήτριος, Λέκτορας	969 987
Τσεκούρας Κωνσταντίνος, Αναπληρωτής Καθηγητής	996 376
Ψαλτόπουλος Δημήτριος, Αναπληρωτής Καθηγητής	996 387

Πρυτανεία

Πρύτανης

Παναγιωτάκης Γεώργιος, Καθηγητής 2610 991822/1040/6605/6606

Αντιπρυτάνεις

Καλπαξής Δημήτριος, Καθηγητής 2610 991822/1040/6605/6606

Κροντηράς Χριστόφορος, Καθηγητής 2610 991822/1040/6605/6606

Ρούσσου Άννα, Αναπλ. Καθηγήτρια 2610 996607

Γραμματεία

2610991822/1040/6605/6606

Fax:

2610991711

E-mail:

rectorate@upatras.gr

Κεντρικές Υπηρεσίες

Διεύθυνση Εκπαίδευσης & Έρευνας

Διευθύντρια: 2610 997950

• Τμήμα Σπουδών 2610 969043

• Τμήμα Μεταπτυχιακών
Σπουδών & Έρευνας 2610 996649

• Τμήμα Διοικητικής Υποστήριξης
Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων 2610 969045/969047

Fax: 2610 996665

Διεύθυνση Φοιτητικής Μέριμνας

Διευθυντής: 2610 997970

• Τμήμα Σίτισης 2610 997969

• Τμήμα Πρόνοιας & Εκδηλώσεων
(Στέγαση Φοιτητών, Πολιτιστικά) 2610 997968

• Τμήμα Υγειονομικής Περίθαλψης
(Κέντρο Στήριξης Φοιτητών) 2610 996151

Fax: 2610 996187

Κεντρική Βιβλιοθήκη & Υπηρεσία Πληροφόρησης
<http://www.lis.upatras.gr>

Διευθύντρια:	2610 969610
Fax:	2610 969673
• Τμήμα Διοίκησης και Γραμματείας	2610 969613-15
• Τμήμα Προσκτήσεων, Τεκμηρίωσης & Βιβλιογραφικής Ενημέρωσης	2610 969616/17/18/19/75
• Τμήμα Μηχανοργάνωσης-Έρευνας & Ανάπτυξης	2610 969631/32
• Τμήμα Διαδανεισμού	2610 969622/73/74
• Τμήμα Αναγνωστηρίου & Δανεισμού	2610 969620/21
• Τμήμα Πληροφόρησης & Εκπαίδευσης / Υποστήριξης χρηστών	2610 969623-30

Διδασκαλείο Ξένων Γλωσσών	2610 997724
Fax:	2610 969683

Γραφείο Διασύνδεσης και Επαγγελματικής Πληροφόρησης

	2610 997519
	2610 996678
	2610 996679
Fax:	2610 996679

Φοιτητική Εστία (Εθνικό Ίδρυμα Νεότητας)

Διευθυντής:	2610 992362
Τηλεφωνικό Κέντρο	2610 992359/2360
Διαχείριση	2610 992360 (εσωτ. 207-208)
	2610 992361

Εστία Φοιτητών (Προάστιο)

Γραφείο	2610 434820
Ισόγειο	2610 453203

Άλλες Υπηρεσίες

Γενικό Περιφερειακό Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Πατρών	2610 999111
Πανεπιστημιακό Γυμναστήριο	2610 997593
Ταχυδρομείο	2610 997593
Αγροτική Τράπεζα	2610 997844
Fax:	2610 994838
Βιβλιοπωλείο «ΠΑΠΑΣΩΤΗΡΙΟΥ»	2610 995455
Εστιατόριο «Πάρκο της Ειρήνης»	2610 997839
Σταθμός Μέριμνας Ζώων	2610 996200

Ηλεκτρονικές Διευθύνσεις

ΜΕΛΗ ΔΕΠ

E-MAIL ADDRESS

Αργυρός Γεώργιος
Επίκουρος Καθηγητής

argyros@upatras.gr

Βενέτης Ιωάννης
Επίκουρος Καθηγητής

ivenetis@upatras.gr

Γιαννακόπουλος Νικόλαος
Λέκτορας

ngias@upatras.gr

Δημαρά Ευθαλία
Καθηγήτρια

dimara@econ.upatras.gr

Ζερβογιάννη Αθηνά
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

athina@upatras.gr

Νταούλη - Ντεμούση Ιωάννα
Καθηγήτρια

daouli@upatras.gr

Ντεμούσης Μιχαήλ
Καθηγητής

micdem@econ.upatras.gr

Πατρώνης Βασίλειος
Αναπληρωτής Καθηγητής

patronis@econ.upatras.gr

Σκούρας Δημήτριος
Καθηγητής

skuras@econ.upatras.gr

Σύψας Παναγιώτης
Καθηγητής

sypsas@upatras.gr

Τζαγκαράκης Εμμανουήλ
Λέκτορας

tzagara@upatras.gr

Τζελέπης Δημήτριος
Επίκουρος Καθηγητής

tzelepis@upatras.gr

Τσεκούρας Κωνσταντίνος
Αναπληρωτής Καθηγητής

tsekour@econ.upatras.gr

Ψαλτόπουλος Δημήτριος
Αναπληρωτής Καθηγητής

dempsa@upatras.gr

Γραμματεία Τμήματος
Οικονομικών Επιστημών

econ-secr@upatras.gr

**UNIVERSITY OF PATRAS
DEPARTMENT
OF
ECONOMICS

ECTS GUIDE**

Academic year 2011-2012

I. THE UNIVERSITY & CITY OF PATRAS

- 1.1. The University of Patras
- 1.2. The City of Patras

II. THE DEPARTMENT OF ECONOMICS

1. GENERAL INFORMATION

2. FACULTY MEMBERS

3. PROGRAMME OF STUDY

- 3.1 Undergraduate Studies: General Information
- 3.2 Academic Calendar
- 3.3 List of Courses Offered in 2011-2012

4. PROGRAM PLAN

**5. DESCRIPTION OF UNDERGRADUATE COURSE
UNITS**

6. LIST OF USEFUL TEL NUMBERS AND ADDRESSES

I. THE UNIVERSITY OF PATRAS AND THE CITY OF PATRAS

1.1. The University of Patras

The University of Patras was founded in 1964 as a self-governing institution under the supervision of the Ministry of Education. It started to function in the academic year 1966-67. Today, with about 9,000 undergraduate students, 2,000 post-graduate students and about 700 teaching staff, it is the third largest university in the country.

The University is organised into a number of Schools, containing departments of related academic fields. There are currently twenty-two departments offering 4-6 year study-programs. The *School of Natural Sciences* consists of the Departments of Biology, Chemistry, Geology, Material Science, Mathematics and Physics. The *School of Engineering* consists of the Departments of Architecture, Chemical Engineering, Electrical & Computer Engineering, Civil Engineering, Computer Engineering & Informatics, Engineering Science and Mechanical Engineering & Aeronautics. The *School of Health Sciences* is made up of the Faculty of Medicine and the Department of Pharmacy. The *School of Humanities & Social Sciences* consists of the Departments of Primary Education, Educational Science & Early Childhood Education, Philology, Philosophy and Theatre Studies. Separate departments are the Department of Economics and the Department of Business Administration.

All the departments of the University are housed in buildings on the University Campus, an area of about 600 acres, just 10 km outside the city of Patras and 200 km west of Athens. Within the campus, there are also the University Library, a Conference Centre, a University Hospital, which functions both as a major regional medical centre and as a teaching facility for the Faculty of Medicine, Student Halls of Residence, a Gymnasium with a variety of sports facilities, a Nursery School, a Primary & Secondary School for the children of faculty & staff, a bookstore, a Bank, a Post Office, a Refreshment Room - Restaurant, cafeterias and kiosks.

1.2. The City of Patras

The city of Patras, capital of the prefecture of Achaia, and the third largest city and port of Greece, is known for its past and present. The region's history stretches back to long before the time of the Trojan wars, and the town is named, according to tradition, after Patreas, one of the leaders of the Achaeans.

The patron saint of Patras, to whom the University is dedicated, is St. Andrew, the first chosen of the Apostles, who martyred here. Between the lofty Mt. Panachaiko and the waters of the Mediterranean, the town lies under its 15th century Venetian castle. With a population of 200,000 inhabitants, Patras is also a major commercial and industrial centre, "the gateway to the west" for Greece, and a significant entry point for tourists. The town's newly founded "Science Park" provides a very good infrastructure for further future industrial & commercial development.

II. THE DEPARTMENT OF ECONOMICS

1. GENERAL INFORMATION

The Department of Economics was established in 1985 and began its activities in the academic year 1985-86. During the period between the academic years 1985-86 and 1995-96 it operated in a satellite campus in Agrinio. Since 1996-97 all the teaching and research activities of the Department have been conducted on the main campus in Rio, and from October 1998 it has permanently relocated there. At present, it has fourteen faculty members.

Administratively, the Department has a Head and a Deputy Head. The Head in the current academic year is Demetris Psaltopoulos (Associate Professor) and the Deputy Head is Demetris Skuras (Professor).

The Department teaches a full range of economics subjects at the undergraduate level. Currently, it has about 1,500 undergraduate students. In the Department of Economics there are also about 25 post-graduate students pursuing their Ph.D. degrees.

The Department of Economics has a Computer Laboratory, equipped with all the latest statistical packages and other software. Students are welcome to use it during normal working hours when it is not being used for teaching. A departmental library is situated next to the Departmental Office. It lends books and other published material to students for a maximum period of twenty days and also provides photocopying facilities. The Department subscribes to all the leading economics journals and to a large number of specialists journals related to the research activities of the faculty members. Students and staff members have access to this material through the Central Library of the University, which, in addition to a great collection of books covering all the subjects taught in the various departments, also has a European Documentation Centre.

2. FACULTY MEMBERS (Full time)

Professors

- Joan Daouli (Ph.D., 1981, North Carolina State University, USA)
Research Field: Labour Economics, Microeconomics
- Michael Demousis (Ph.D., 1981, North Carolina State University, USA)
Research Field: Microeconomics, Econometrics
- Panagiotis Sypsas (Ph.D., 1983, University of Lancaster, UK)
Research Field: Operational Research Field: Operational Research, Applied Statistics
- Efthalia Dimara (Ph.D., 1988, University Pierre & Marie Curie, Paris VI, France)
Research Field: Applied Statistics, Data Analysis
- Demetris Skuras (Ph.D., 1990, University of Aberdeen, UK)
Research Field: Regional Economics, Economics of Natural Resources

Associate Professors

- Athina Zervoyianni (Ph.D., 1989, University of Warwick, UK)
Research Field: Macroeconomic Theory & Policy, European Union Economics, International Macroeconomics, Economic Growth
- Kostas Tsekouras (Ph.D., 1995, University of Patras, Greece)
Research Field: Economics of Industrial Organisation, Productivity & Efficiency Analysis
- Demetris Psaltopoulos (Ph.D., 1995 University of Aberdeen, UK)
Research Field: Development Economics, Economics of Rural

Development, Regional Economics

- Vasilis Patronis (Ph.D., 1992, University Paris I - Sorbonne, France)
Research Field: Greek Economic History, History of Economic Thought

Assistant Professors

- Ioannis Venetis (Ph.D., 2000, University of Essex, UK)
Research Field: Theoretical and Applied Econometrics with emphasis on time-series analysis (non-stationarity, non-linear models)
- George Argyros (Ph. D., 1994, University of Leicester, UK)
Research Field: European Law, Internal Market, European Integration, Labour Relations
- Demetris Tzelepis (Ph.D., 2002, University of Patras, Greece)
Research Fields: Earnings Management, Accounting Fraud Detection

Lecturers

- Emmanuel Tzagarakis (Ph.D., 2003, University of Patras, Greece)
Research Fields: Information and Knowledge Management
- Nikolaos Giannakopoulos (Ph.D., 2006, University of Patras, Greece)
Research Field: Microeconomics, Economics of Human Resources, Applied Econometrics

3. PROGRAMME OF STUDY

3.1. Undergraduate Programme: General Information

The Department offers a full undergraduate programme leading to a Bachelors Degree in Economics. The undergraduate programme has four years duration and is organized into semesters. There are two academic semesters in each academic year (a total of 8 semesters). Each academic semester consists of about thirteen teaching weeks. For the award of the Bachelor's Degree in Economics, students are required to pass a total of 38 semester-long courses and complete with at least a "passing" grade two foreign-language course units offered by the Department of Foreign Languages of the University.

The curriculum of the Department consists of compulsory courses that every student must take (*core courses*) and courses that can be chosen by students according to their special interests (*elective courses*). Currently, the Department offers a total of 46 courses. Of these, 20 are core courses and 26 are elective courses. Three more courses are offered to economics students by the Departments of Early Childhood Education and Primary Education. All students must take at least 15 out of their 18 elective courses from the list of elective courses offered by the Department of Economics.

Students normally take up to 5 courses (core/elective) per semester (the foreign language courses are excluded). A student enrolls in the courses he/she will attend (and be examined in) by submitting an application by the end of the third week of the semester at the latest. Some courses have recommended prerequisites, so they should not be taken in the early years of study of students.

Each course is offered only once in each academic year, i.e., in either the fall semester, October-January, or the spring semester, February-June (except for the course Introduction to Information Systems, which is offered in both semesters). The examinations for the courses offered in the fall semester are held at the end of January – beginning of February. Students who fail in any of these courses can participate in resit examinations in September. The examinations for the courses offered in the spring semester are held in June, and, if a student fails in these exams, he/she can again participate in the September resit examinations. Under the Greek educational system, students can sit for exams as many times as necessary until they pass a course.

A course may consist of only lectures, or lectures and/or seminars, or lectures and practical work in the computer laboratory of the Department. For Greek students, assessment is only by written examination. The grades range from zero (0) to ten (10). The minimum passing grade is five (5). The final graduation grade is the average of all the grades in the 38 semester-long courses that the student has successfully completed during his/her years of study. The grade that students achieve in the foreign-language course does not count as part of the final graduation grade. A useful conversion for local grades is: "Fail" - less than 5; "Pass" - 5; "Good" - between 5 and 6.5; "Very Good" - between 6.5 and 8.5; "Excellent" - above 8.5.

For students whose native language is not Greek, the examination paper can be in English (or French for certain courses) and English textbooks, with content similar to the Greek

textbooks used for the courses, can be found in the Departmental Library or the Central Library. Incoming non-Greek students should have a very good working grasp of English language and should also be familiar with the use of computers (e.g. Internet, Word).

All SOCRATES /ERASMUS students coming to the Department of Economics have the option to be examined in a course through the submission of a certain number of essays written in English (or in French for certain courses) or through written examinations at the end of the corresponding semester. The number of essays varies depending on the course, so students should consult the Departmental Co-ordinator when they arrive at Patras University. In writing these essays, SOCRATES/ERASMUS students are under the close supervision and guidance of faculty members. Faculty members are also prepared to supervise SOCRATES/ERASMUS students' final-year projects or dissertations on topics related to their current research interests.

Every SOCRATES /ERASMUS student coming to the Department of Economics is assigned to a *personal tutor* who is a faculty member. His/her role is to give students support and guidance on academic matters, including advice on the choice of elective courses, as well as on any other matters that may affect their studies. Students should see their personal tutor at least once at the beginning of each semester, and whenever necessary during the academic year at his/her office.

3.2. Academic Calendar

Dates of Semesters 2011-2012

FALL SEMESTER	SPRING SEMESTER
Teaching Period: 26/9/2011-6/1/2012	Teaching Period:13/2/ 2012- 25/5/2012
Examination Period: 16/1/2012-3/2/2012	Examination Period: 5/6/2012-22/6/2012

3.3. List of Courses Offered in 2011-12

Listed below are the undergraduate courses offered in the academic year 2011-2012. Each course has an ECTS code (given in parenthesis next to the course title). This code consists of the course initials and a three-digit number. The first digit of the number indicates the *level* of the course. There are four levels, 1, 2, 3 and 4, indicating the year of study in which students can best take the course. Courses whose first digit is 1 should best be taken in the first or second year of study of students. Courses whose first digit is 3 or 4 should best be taken in the third or fourth year of study of students as almost all of these courses have as recommended prerequisites courses of levels 1 or 2. The other two digits stand for the numbering of the courses within the department.

I. CORE COURSES: Offered by the Department of Economics

1. Principles of Economics I (PrEconI 101)
2. Principles of Economics II (PrEconII 102)
3. Mathematics for Economists I (MathsI 111)
4. Mathematics for Economists II (MathsII 112)
5. Statistics I (StatsI 121)
6. Statistics II (StatsII 122)
7. Economic History (EcH 130)
8. Introduction to Information Systems (IIS 150/154)
9. Microeconomics I (MicrI 201)
10. Microeconomics II (MicrII 202)
11. Macroeconomics I (MacrI 203)
12. Macroeconomics II (MacrII 204)
13. Public Economics (PEcon 312)
14. Econometrics (Econm 320)
15. Principles of Economic Policy (PrEP 350)
16. Economics of the Firm (EcF 355)
17. Economics of Industrial Organisation (InOrg 401)
18. Development Economics (DEcon 410)
19. Labour Economics (LEcon 420)
20. International Trade Theory & Policy (InTr 430)

Compulsory language courses: Foreign Language I & II (English, French, German, Italian, Russian).

II. ELECTIVE COURSES

(a) Courses offered by the Department of Economics

1. Accounting I (Accl 131)
2. Accounting II (AcclII 132)
3. European Integration (Eul 151)
4. Commercial Law (ComL 152)
5. Principles of Law (PrL 153)
6. Introduction to Marketing-Management (InMM 220)
7. Greek Economic History (GrEH 230)

8. Economic Geography (EconG 240)
9. Investment Appraisal (InAp 330)
10. Financial Economics (FiE 332)
11. History of Economic Thought (HEcT 340)
12. Data Analysis & Research Methodology (DatA 440 - not available in the academic year 2011-2012)
13. Operational Research (OpR 352)
14. Economics of Natural Resources and Environment (EconNRE 360)
15. Regional Economics (REcon 361)
16. Economics of Education (EEdu 392)
17. Labour Relations (LabR 394)
18. Applied Econometrics (ApEconM 421)
19. Special Topics of Quantitative Methods (SpTQM 422)
20. Database Systems (DbS 424)
21. Economics of Technology (EcTech 441)
22. Mathematical Economics (not available in the academic year 2011-2012)
23. Agricultural Economics and Rural Development (AgEconR -not available in the academic year 2011-2012)
24. Special Topics of Greek Economy (SpTGrE 490)
25. Introduction to Sociology (not available in the academic year 2011-2012)
26. Marxian Economics (not available in the academic year 2011-2012)

Optional courses: Business English I & Business English II

(b) Courses offered by the the Departments of Primary Education and Educational Science & Early Childhood Education

1. Cognitive Psychology
2. Lifelong Learning & Education
3. Organization & Assessment of Programmes for Elderly Education

Incoming non-Greek students are usually examined in the above courses by one of the following three options.

- Option A. 3 oral 20-minute presentations, followed by a session of questions and discussion. Presentations are spread approximately in weeks 4, 7 and 11 of the 12-week semester.
- Option B. 1 essay of 4,000 words, delivered in electronic and hard form by the end of the semester.
- Option C. Written exam in English, at the end of the semester, at the same date and time that the exam is held for non-Erasmus students.

Thematic areas for presentations and/or essays and basic handbooks will be discussed with the corresponding teaching person. Prospective incoming SOCRATES/ERASMUS students wishing to find out more information on the languages supported, and the examination method of other courses are advised to get in touch with the Erasmus Coordinators of the Departments of Primary Education and Educational Science & Early Childhood Education, or the relevant teaching staff

4. PROGRAMME PLAN FOR UNDERGRADUATE STUDIES

Students normally take up to 5 courses per semester. There are 3 lecture hours per week (h/w) for every course, except for the following courses: IIS 150 (1 h/w Lecture and 2 h/w Tutorial/Computer Lab.), ApEconM 421 (3 h/w Tutorial/Computer Lab.), SpTGrE 490 (3 h/w Seminar).

COURSE SUMMARY TABLE

The four numerals following the title of each course indicate weekly lecture hours (L), seminar hours (S), laboratory hours (L/Y), and ECTS credits, respectively.

FIRST YEAR SEMESTER I (Fall)

ECTS Course Code	Title	Hours/week			ECTS credits
		L	S	L/Y	
ECON 101/ PrEconI 101	Principles of Economics I	3			6
ECON 111/ MathsI 111	Mathematics for Economists I	3			6
ECON 121/ StatsI 121	Statistics I	3			6
ECON 130/ EcH 130	Economic History	3			6
ECON 150/ IIS 150	Introduction to Information Systems	1		2	6
	Foreign Language I	3			-
Total ECTS Credits					30

FIRST YEAR SEMESTER II (Spring)

ECTS Course Code	Title	Hours/week			ECTS credits
		L	S	L/Y	
ECON 102/ PrEconII 102	Principles of Economics II	3			6
ECON 112/ MathsII 112	Mathematics for Economists II	3			6
ECON 122/ StatsII 122	Statistics II	3			6
ECON 154/ IIS 154	Introduction to Information Systems	1		2	6
ECON 230/ GrEH 230	Greek Economic History	3			6
	Foreign Language II	3			-
Total ECTS Credits					30

SECOND YEAR
SEMESTER III (Fall)

ECTS Course Code	Title	Hours/week			ECTS credits
		L	S	L/Y	
ECON 201/ MicrI 201	Microeconomics I	3			6
ECON 203/ MacrI 203	Macroeconomics I	3			6
	Three (3) options chosen from the list below:				18
ECON 131/ Accl 131	Accounting I	3			6
ECON 153/ PoL 153	Principles of Law	3			6
*	Cognitive Psychology	3			6
Total ECTS Credits					30

*offered by the Department of Primary Education

SECOND YEAR
SEMESTER IV (Spring)

ECTS Course Code	Title	Hours/week			ECTS credits
		L	S	L/Y	
ECON 202/ MicrII 202	Microeconomics II	3			6
ECON 204/ MacrII 204	Macroeconomics II	3			6
	Three (3) options chosen from the list below:				18
ECON 132/ AcclI 132	Accounting II	3			6
ECON 151/ Eul 151	European Integration	3			6
ECON 240/ EcG 240	Economic Geography	3			6
ECON 220/ IMM 220	Introduction to Marketing- Management	3			6
Total ECTS Credits					30

THIRD YEAR
SEMESTER V (Fall)

ECTS Course Code	Title	Hours/week			ECTS credits
		L	S	L/Y	
ECON 320/ EconM 320	Econometrics	2		1	6
ECON 355/ EcF 355	Economics of the Firm	3			6
	Three (3) options chosen from the list below:				18
ECON 360/ EconNRE 360	Economics of Natural Resources and Environment	3			6
ECON 340/ HEcT 340	History of Economic Thought	3			6

ECON 392/ EEdu 392	Economics of Education	3			6
ECON 152/ ComL 152	Commercial Law	3			6
ECON 422/ SpTQM 422	Special Topics of Quantitative Methods	3			6
ECON 424/ DbS 424	Database Systems	3			6
ECON 441/ EcTech 441	Economics of Technology	3			6
**	Lifelong Learning & Education	3			6
**	Organization & Assessment of Programmes for Elderly Education	3			6
Total ECTS credits					30
Optional course	Business English I	3			-

**offered by the Department of Educational Science & Early Childhood Education

THIRD YEAR SEMESTER VI (Spring)

ECTS Course Code	Title	Hours/week			ECTS credits
		L	S	L/Y	
ECON 312/ PEcon 312	Public Economics	3			6
ECON 350/ PrEP 350	Principles of Economic Policy	3			6
	Three (3) options chosen from the list below:				18
ECON 332/ FiE 332	Financial Economics	3			6
ECON 361/ REcon 361	Regional Economics	3			6
ECON 490/ SpTGrE	Special Topics of the Greek Economy	3			6
ECON 352/ OpR 352	Operational Research	3			6
ECON 394/ LabR 394	Labour Relations	3			6
ECON 330/ InAp 330	Investment Appraisal	3			6
ECON 421/ ApEconM 421	Applied Econometrics			3	6
Total ECTS credits					30
Optional course	Business English II	3			-

FOURTH YEAR
SEMESTER VII (Fall)

ECTS Course Code	Title	Hours/week			ECTS credits
		L	S	L/Y	
ECON 410/ DEcon 410	Development Economics	3			6
ECON 430/ InTr 430	International Trade Theory & Policy	3			6
	Three (3) options chosen from the list below:				18
ECON 360/ EconNRE 360	Economics of Natural Resources and Environment	3			6
ECON 340/ HEcT 340	History of Economic Thought	3			6
ECON 392/ EEdu 392	Economics of Education	3			6
ECON 152/ ComL 152	Commercial Law	3			6
ECON 422/ SpTQM 422	Special Topics of Quantitative Methods	3			6
ECON 424/ DbS 424	Database Systems	3			6
ECON 441/ EcTech 441	Economics of Technology	3			6
**	Lifelong Learning & Education	3			6
**	Organization & Assessment of Programmes for Elderly Education	3			6
Total ECTS credits					30

**offered by the Department of Educational Science & Early Childhood Education

FOURTH YEAR
SEMESTER VIII (Spring)

ECTS Course Code	Title	Hours/week			ECTS credits
		L	S	L/Y	
ECON 401/ InOrg 401	Economics of Industrial Organization	3			9
ECON 420/ LEcon 420	Labour Economics	3			9
	Two (2) options chosen from the list below:				12
ECON 332/ FiE 332	Financial Economics	3			6
ECON 361/ REcon 361	Regional Economics	3			6
ECON 490/ SpTGrE	Special Topics of the Greek Economy	3			6
ECON 330/ InAp 330	Investment Appraisal	3			6
ECON 352/ OpR 352	Operational Research	3			6
ECON 394/ LabR 394	Labour Relations	3			6
ECON 421/ ApEconM 421	Applied Econometrics			3	6
Total ECTS credits					30

5. DESCRIPTION OF UNDERGRADUATE COURSE UNITS

5.1. Core courses offered by the Department of Economics

ECTS Course Code	PrEconI 101
Local Course Code	ECON 101
Title	Principles of Economics I
Instructor	K. Tsekouras/N. Drydakis
Type	lectures (3h/w)
Period	fall semester
ECTS credits	6
Recommended Prerequisites	none

Content: Basic principles. Product markets: demand and supply, elasticity, comparative statistics. Cost and production theory. Behaviour of the firm. Market structure and price determination: perfect competition, monopoly, oligopoly, monopolistic competition. Input markets and income distribution.

ECTS Course Code	PrEconII 102
Local Course Code	ECON 102
Title	Principles of Economics II
Instructor	D.Psaltopoulos/A.Anastasiou
Type	lectures (3h/w)
Period	spring semester
ECTS credits	6
Recommended Prerequisites	Principles of Economics I

Content: Macroeconomics: national accounts, definitions. Consumption, savings and investment. Equilibrium. The multiplier. The public sector, government spending and revenues. Fiscal policy. Demand for and supply of money. Monetary policy. Inflation and unemployment. Current issues in macroeconomics.

ECTS Course Code	MathsI 111
Local Course Code	ECON 111
Title	Mathematics for Economists I
Instructor	I.Venetis/C.Kounetas
Type	lectures (3h/w)
Period	fall semester
ECTS credits	6
Recommended Prerequisites	none

Content: Introduction to the theory of sets. Real functions of one variable. Limits & continuity of functions. Derivatives, differentials. Taylor and Mac-Laurin expansions. Integration theory. Sequences and series of numbers and functions, economic applications.

ECTS Course Code	MathsII 112
Local Course Code	ECON 112
Title	Mathematics for Economists II
Instructor	I.Venetis/C.Kounetas
Type	lectures (3h/w)
Period	spring semester
ECTS credits	6
Recommended Prerequisites	Mathematics for Economists I

Content: Functions of several variables: limits, continuity, partial derivatives, differentiation, Maxima & Minima, Lagrange multipliers. Differential equations, including: linear first order, second order with constant coefficients among others. Linear algebra (matrix properties, matrix inversion) & linear systems. Elasticity, partial elasticities, economic applications.

ECTS Course Code	StatsI 121
Local Course Code	ECON 121
Title	Statistics I
Instructor	E. Dimara/P. Sypsas
Type	lectures (3h/w)
Period	fall semester
ECTS credits	6
Recommended Prerequisites	none

Content: Introduction. Population, sample, sampling methods, variables. Statistical data, tables, figures. Frequencies. Measures of central tendency. Measures of dispersion. Moments, measures of asymmetry and kurtosis. Introduction to probability theory. Density and distribution functions. Distributions for discrete random variables (Binomial, Hypergeometric, Poisson, Geometric). Distributions for continuous random variables. Normal distribution. Parameters of bivariate distributions. Covariance, correlation coefficient.

ECTS Course Code	StatsII 122
Local Course Code	ECON 122
Title	Statistics II
Instructor	E.Dimara/P.Sypsas
Type	lectures (3h/w)
Period	spring semester
ECTS credits	6
Recommended Prerequisites	Statistics I

Content: Large sample statistical inference. Sampling distributions. Means, difference between two means, proportions, difference between two proportions. Confidence intervals. Statistical testing. Small sample statistical inference. Student's t probability distribution. Means, difference between two means, paired difference test, proportions, difference between two proportions. Inferences about a population variance. The χ^2 probability distribution. Comparing two population variances. The F probability distribution. Introduction to simple and multiple regressions. The method of least squares. Testing the utility of a model. Model building. Elements of time series analysis. Introduction to forecasting models.

ECTS Course Code	EcH 130
Local Course Code	ECON 130
Title	Economic History
Instructor	V. Patronis
Type	lectures (3h/w)
Period	fall semester
ECTS credits	6
Recommended Prerequisites	none

Content: Introduction. The middle ages. The transition from the middle ages to the commercial expansion of the 16th & 17th centuries. The discovery of the new lands & routes and their consequences. The rise of the capitalist system. The economic conditions during the 18th century. Technological progress & the industrial revolution. The revolution in transportation. Developments in the agricultural sector. Industrial production & the 2nd industrial revolution. Wars & economic crises. Post-war economic developments. The modern capitalism. Problems & prospects.

ECTS Course Code	IIS 150/154
Local Course Code	ECON 150/154
Title	Introduction to Information Systems
Instructor	M. Tzagarakis
Type	lect.(1h/w),comp.lab.(2h/w)
Period	fall & spring semesters
ECTS credits	6
Recommended Prerequisites	none

Content: The evolution of computers, structure and functions of a computer, micro-computers, regional devices, operating systems, programming languages. Microsoft Windows. Word-processing. Data management: spreadsheets (format, mathematical and logical functions, macro commands, and communication), databases, computer uses in statistical data analysis. Presentations. Graphics.

ECTS Course Code	Micrl 201
Local Course Code	ECON 201
Title	Microeconomics I
Instructor	N.Giannakopoulos/N.Drydakis
Type	lectures (3h/w)
Period	fall semester
ECTS credits	6
Recommended Prerequisites	Principles of Economics I

Content: The nature of microeconomics. Demand and supply. Theory of consumer preferences and utility. Consumer behaviour and individual demand curves. Market demand, price and income elasticities. The Slutsky equation. Revealed preferences and price indices. Time allocation and labour supply. The problem of inter-temporal allocation: present and future consumption, borrowing and lending, interest rates, inflation, present value. Production theory: technology and the factors of production, total, average and marginal product, isoquants, elasticity of substitution, the short and the long run, returns to scale. Theory of cost: optimal input combinations, total average and marginal costs, short run and long run cost functions.

ECTS Course Code	MicrII 202
Local Course Code	ECON 202
Title	Microeconomics II
Instructor	K.Tsekouras/N.Giannakopoulos
Type	lectures (3h/w)
Period	spring semester
ECTS credits	6
Recommended Prerequisites	Microeconomics I

Content: Market structures. Price and output under perfect competition. Pure monopoly theory. The theory of monopolistic competition. The theory of oligopoly. Price and employment of inputs under perfect competition. Price and employment of inputs under imperfect competition. General equilibrium and resource allocation. Resource allocation and the Edgeworth box, exchange and production. The product transformation curve, the marginal rate of transformation. Welfare economics and political economy. Marginal conditions for optimal resource allocation, the production possibility curve and the social welfare function, perfect competition and economic efficiency. Public goods, externalities and the role of the state. The optimal quantity of a public good, the provision of a public good, the case of environmental pollution, property rights and the Coase theorem, state intervention.

ECTS Course Code	MacrI 203
Local Course Code	ECON 203
Title	Macroeconomics I
Instructor	A.Zervoyianni
Type	lectures (3h/w)
Period	fall semester
ECTS credits	6
Recommended Prerequisites	Principles of Economics II

Content: Methodology in macroeconomics. Macroeconomic models. Aggregate demand: derivation & analysis of the IS-LM model, effectiveness of fiscal and monetary policy, aggregate demand function. Aggregate supply: the labour market, equilibrium with and without nominal/real rigidities, determination of the elasticity and position of the aggregate supply function. General macroeconomic equilibrium: determination of real output, employment, unemployment, the price level and nominal & real wages. The Neo-classical model as a special case. Fiscal and monetary policy in the general equilibrium macroeconomic model. Analysis of situations of disequilibrium under perfect competition.

ECTS Course Code	MacrII 204
Local Course Code	ECON 204
Title	Macroeconomics II
Instructor	A.Zervoyianni
Type	lectures (3h/w)
Period	spring semester
ECTS credits	6
Recommended Prerequisites	Macroeconomics I

Content: Consumption theories. Investment theories. The income constraint of the government, financing of public expenditure and macroeconomic equilibrium. The debate about government debt. Extension of the general-equilibrium macroeconomic model to the open-economy case. Analysis of fiscal & monetary policy in the open economy. The labour market, theories of unemployment. Inflation and the Phillips

curve. Inflationary expectations and the natural rate of unemployment. Rational expectations. The macroeconomic policy debate: the New Classical macroeconomics, activist and non-activists. Recent theories of economic fluctuations. Business cycles. Economic growth. Unresolved issues in macroeconomics.

ECTS Course Code	PEcon 312
Local Course Code	ECON 312
Title	Public Economics
Instructor	N.Drydakis
Type	lectures (3h/w)
Period	spring semester
ECTS credits	6
Recommended Prerequisites	Microeconomics I, Macroeconomics I

Content: The economic functions of the modern state. Perfect competition, market failure and government intervention. Public & semi-public goods. Externalities. The "welfare state" and the "social state". Means of government intervention. Size & structure of government deficits. Public expenditures & taxes. Financing of deficits.

ECTS Course Code	EconM 320
Local Course Code	ECON 320
Title	Econometrics
Instructor	I. Venetis
Type	lect.(2h/w),comp.lab.(1h/w)
Period	fall semester
ECTS credits	6
Recommended Prerequisites	Statistics I & II

Content: The basic linear model: specification, estimation and statistical inference. Extensions of the linear model: non-linear models, dummy variables. Relaxing the assumptions of the classical model: multicollinearity, specification error, heteroscedasticity, autocorrelation, and errors of measurement. Autoregressive and distributed lag models. Expectations models. Simultaneous equation models: description, identification and estimation. Stationary and non-stationary processes, co-integration.

ECTS Course Code	PrEP 350
Local Course Code	ECON 350
Title	Principles of Economic Policy
Instructor	G.Goulas
Type	lect.(3h/w)
Period	spring semester
ECTS credits	6
Recommended Prerequisites	Macroeconomics II

Content: Introduction: the state and the economy. The theory of public choice. The rationale of economic policy making. Models of fixed and moving targets of economic

policy. The relationship between different targets of economic policy. Economic policy and reality. The main targets of economic policy reconsidered: the stability of the general price level; full employment; the improvement of the balance of payments; economic growth; the fair distribution of income; the reduction of public deficits and of public debt.

ECTS Course Code	EcF 355
Local Course Code	ECON 355
Title	Economics of the Firm
Instructor	D. Tzelepis
Type	lect.(3h/w)
Period	fall semester
ECTS credits	6
Recommended prerequisites	Microeconomics I & II

Content: The course material consists of two parts. The first concerns the theory of the firm. In this part the alternative theorizations of the nature of the firm are presented that have practical consequences for the organizational form, the efficiency and growth of the firm. The second part concerns the relationship between the firm and the market and their interaction. *Part A:* Theory of the firm: the production function theorization of the firm and the assumption of profit maximization, managerial and behavioral theorizations of the firm, sales maximization, discretionary expenses, growth maximization. Firm and transaction costs: the problem of vertical integration, specialization and co-specialization of production inputs and the hold-up problem. Moral hazard and incentives. Principal agent problems. Efficiency wages and internal labor markets. *Part B:* Firm and market: estimation of demand functions, economic forecasting, gathering information about and approximating production functions and costs, pricing techniques and optimal advertising selection models

ECTS Course Code	InOrg 401
Local Course Code	ECON 401
Title	Economics of Industrial Organisation
Instructor	K. Tsekouras
Type	lectures (3h/w)
Period	spring semester
ECTS credits	9
Recommended Prerequisites	Microeconomics I & II

Content: Evolution of Industrial Organisation. Barriers to entry: sources, absolute cost advantage, economies to scale, excess production capacity. Concentration: market concentration, concentration indices, determinants of concentration, aggregate concentration. Oligopolistic behaviour & game theory. The structure-conduct-performance model. Technological change, productivity and market structure.

ECTS Course Code	DEcon 410
Local Course Code	ECON 410
Title	Development Economics
Instructor	D.Psaltopoulos
Type	lectures (3h/w)
Period	fall semester
ECTS credits	9
Recommended Prerequisites	Principles of Economics I & II

Content: Introduction. Measurement of development. Evolution of the theory of development from Classics until present. The concept of development & growth, the

basic theories of development & growth, the concept of capital accumulation, of economic crisis, regional distinctions, the impacts of technology & economic growth. The role of the state in the process of development.

ECTS Course Code	LEcon 420
Local Course Code	ECON 420
Title	Labour Economics
Instructor	N.Giannakopoulos
Type	lectures (3h/w)
Period	spring semester
ECTS credits	9
Recommended Prerequisites	Microeconomics II, Macroeconomics II

Content: Introduction. Labour supply. Choice between work and leisure. Individual & total labour supply. Determinants, institutional framework, economic policy and empirical investigation of labour supply. Demand for labour. Short term and long term analysis in different market structures. Determination of wages and employment in perfect and imperfect competition. Migration and occupational mobility of labour. Investment in human capital. Education, training and on the job training. Labour unions. Collective bargaining and wages. Effects of unions on the labour market. Discrimination in the labour market. Wage differentials. Discrimination and inequality in wages and employment. Unemployment: analysis and policy. Income distribution. Neo-classical theory of income distribution. Kalecki's theory of distribution. Determinants of income inequalities.

ECTS Course Code	InTr 430
Local Course Code	ECON 430
Title	International Trade Theory & Policy
Instructor	D. Skuras
Type	lectures (3h/w)
Period	fall semester
ECTS credits	6
Recommended Prerequisites	Microeconomics I & II

Content: To be provided by the instructor, D. Skuras

5.2. Elective courses offered by the Department of Economics

ECTS Course Code	Accl 131
Local Course Code	ECON 131
Title	Accounting I
Instructor	D. Tzelepis
Type	lect.(3h/w)
Period	fall semester
ECTS credits	6
Recommended Prerequisites	none

Content: Introduction to financial accounting. The balance sheet of the firm. The profit and loss account, measuring the value of the firm at cost price. Introduction to Greek accounting standards, the double-entry accounting method, entering accounting data to accounting books. The depreciation of assets and alternative calculation methods. Generally accepted accounting principles, different accounting systems, correction of accounting errors.

ECTS Course Code	Accll 132
Local Course Code	ECON 132
Title	Accounting II
Instructor	D. Tzelepis
Type	lect.(3h/w),
Period	spring semester
ECTS credits	6
Recommended Prerequisites	Accounting I

Content: Measuring and reporting assets and current liabilities (accounting for stocks, securities, trade acceptances and notes, long-term assets, current liabilities). Financial statement closure (adjustment entries, income measurement entries, financial statement publication). Financial statement analysis for decision making (common-size statements, trend statements, financial ratio analysis, variability measures). Company analysis project.

ECTS Course Code	Eul 151
Local Course Code	ECON 151
Title	European Integration
Instructor	G. Argyros
Type	lect.(3h/w)
Period	spring semester
ECTS credits	6
Recommended Prerequisites	none

Content: Historical context of European Integration. Institutional Structure. Legislative Procedures. Community Legal Order - Rule of Law. The Community Budget. Internal market. Competition. Employment. European Monetary Union.

ECTS Course Code	ComL 152
Local Course Code	ECON 152
Title	Commercial Law
Instructor	G. Argyros
Type	lectures (3h/w)
Period	fall semester
ECTS credits	6
Recommended Prerequisites	Principles of Law

Content: Introduction to Commercial Law. Special Commercial Contracts, Leasing, Factoring, Forfeiting, Franchising. Competition, Unfair Trading, Consumer Protection. Companies. Bill of Exchange and Cheque. Banking Contracts.

ECTS Course Code	PrL 153
Local Course Code	ECON 153
Title	Principles of Law
Instructor	G. Argyros
Type	lectures (3h/w)
Period	fall semester
ECTS credits	6
Recommended Prerequisites	none

Content: Introduction to Law. National & Legal Persons. The Right. Juridical Acts. Concept and Types of Obligations. Civil Liability. Contractual and Extra-Contractual Obligations. Normal and Anomalous Development of the Obligation. Transfer and Extinction of Obligation. Sale. Property Rights.

ECTS Course Code	IMM 220
Local Course Code	ECON 220
Title	Introduction to Marketing-Management
Instructor	E.Dimara/E.Maggarani
Type	lect.(3h/w)
Period	spring semester
ECTS credits	6
Recommended Prerequisites	Principles of Economics I

Content: Introduction to the concepts of management and business strategy. The role of marketing management in the performance of businesses and organizations. Satisfying the customer. Winning markets through market-oriented strategic planning. The management of marketing information and the measurement of market demand. Analyzing the marketing environment. Analyzing consumer and industrial buying behaviour. Analyzing sectors and competitors. Market segmentation and targeting markets. Product/offer differentiation. Product/offer positioning. New product/offer development. Global marketing strategies. Planning, implementation, evaluation, and control of the marketing effort.

ECTS Course Code	GrH 230
Local Course Code	ECON 230
Title	Greek Economic History
Instructor	V. Patronis
Type	sem. (3h/w)
Period	spring semester
ECTS credits	6
Recommended Prerequisites	Economic History

Content: Introduction. Agricultural production during the Ottoman occupation. The development of trade, transportation & merchant marine in the Aegean Sea in the last period of the pre-Revolutionary Greece. The economic problems of the New Greek State: the issue of land ownership, the distribution of land, the development of commerce & the first attempts towards industrialisation. State & economic policy in the 19th century. The inter-war period. Agricultural revolution & agricultural development. Industrial development during the inter-war period. Post-war economic developments in Greece.

ECTS Course Code	EcG 240
Local Course Code	ECON 240
Title	Economic Geography
Instructor	D. Skuras
Type	lectures (3h/w)
Period	spring semester
ECTS credits	6
Recommended Prerequisites	Principles of Economics I & II

Content: To be provided by the instructor, D. Skuras

ECTS Course Code	InAp 330
Local Course Code	ECON 330
Title	Investment Appraisal
Instructor	E. Goulas
Type	lectures (3h/w)

Period	spring semester
ECTS credits	6
Recommended Prerequisites	Microeconomics I & II

Content: Time value of money. The Fisherian investment – consumption model and investment appraisal methods. Discounted cash flows, net present value, internal rate of return, mutually exclusive investment projects, interdependent investment projects, replacement cycle problems. Modified internal rate of return. Break even and sensitivity analyses. Capital market imperfections. Capital rationing and the benefits costs ratio. Risk in investment appraisal. Socio-economic investment appraisal methods.

ECTS Course Code	FiE 332
Local Course Code	ECON 332
Title	Financial Economics
Instructor	D.Tzelepis
Type	lectures (3h/w)
Period	spring semester
ECTS credits	6
Recommended Prerequisites	Microeconomics I, Macroeconomics I, Statistics I & II

Content: This course provides an extensive introduction to the fundamental concepts of modern financial economics. In particular, the course deals with issues such as the role and functioning of financial markets, asset pricing, analysis & measurement of financial risk and modern portfolio theory.

ECTS Course Code	HEcT 340
Local Course Code	ECON 340
Title	History of Economic Thought
Instructor	V. Patronis
Type	lectures (3h/w)
Period	fall semester
ECTS credits	6
Recommended Prerequisites	Principles of Economics I & II, Economic History

Content: The ancient authors. Medieval economic thought. The mercantilists. The Physiocrats. The transition period. The Classics. Adam Smith, Malthus, Ricardo, Marx. The beginnings of mathematical economics. The socialists. Marginalism & the neo-classical approach. The contribution of Keynes. Schumpeter & the theory of economic development. Monetarism. Galbraith and "the new industrial state". The New-Classical School. The New-Keynesian School. New-Marxists & radical economists. Recent developments in economic theory.

ECTS Course Code	OpR 352
Local Course Code	ECON 352
Title	Operational Research
Instructor	P. Sypsas
Type	lectures (3h/w)
Period	spring semester
ECTS credits	6
Recommended Prerequisites	Mathematics for Economists I & II

Content: Introduction to operational research. Deterministic & stochastic methods in operational research. The basics of linear programming (LP). Graphical solutions of LP problems. The general LP problem. Interpretation & mathematical formulation. Applications of LP to well known operational research problems. The Simplex Method, typical form, algorithm. Problem solving using the Simplex Method. The M-method and the TWO-PHASE method. Duality, properties of dual problems and the Dual Simplex. Sensitivity analysis. Special cases of LP problems. The transportation problem.

ECTS Course code	EconNRE 360
Local Course Code	ECON 360
Title	Economics of Natural Resources & the Environment
Instructor	D. Skuras
Type	lectures (3h/w)
Period	fall semester
ECTS credits	6
Recommended Prerequisites	Principles of Economic Theory I & II, Microeconomics I & II

Content: Introduction: the economic meaning of natural resources. Static and dynamic economic efficiency. Property rights and external economies. Market structures. Information and uncertainty. Cost-benefit analysis. Contingent valuation and travel cost methods. Exhaustible (non-renewable) stock resources without recyclable services. Recyclable natural resources. Renewable stock resources: forests, fisheries and other renewable resources. Pollution and contamination. Taxes and subsidies and the adoption of anti-pollution measures. Marketable pollution permits. Environmental policy in Greece.

ECTS Course Code	REcon 361
Local Course Code	ECON 361
Title	Regional Economics
Instructor	D. Skuras
Type	lectures (3h/w)
Period	spring semester
ECTS credits	6
Recommended Prerequisites	Principles of Economics I & II

Content: To be provided by the instructor, D. Skuras

ECTS Course Code	EEdu 392
Local Course Code	ECON 392
Title	Economics of Education
Instructor	N.Giannakopoulos
Type	lectures (3h/w)
Period	fall semester
ECTS credits	6
Recommended Prerequisites	Microeconomics I & II, Macroeconomics I & II

Content: The aim of this course is to analyze the investment on human capital, using the tools of microeconomics analysis. First, basic economic theories of investment on

education, wage differentials, and health will be analyzed. Then the relevant econometric methodologies of these issues will be examined. The lectures cover the following areas: Introduction and course content. Theory of human capital. The return on investment on human capital: an econometric approach. The choice of education level. Investment after school. On the job training. Professional training. Theories of discrimination. Wage differentials. Qualifications of migrants. Issues related to the research on income inequality.

ECTS Course Code	LabR 394
Local Course Code	ECON 394
Title	Labour Relations
Instructor	G. Argyros
Type	lectures (3h/w)
Period	spring semester
ECTS credits	6
Recommended Prerequisites	Principles of Economics II, Principles of Law

Content: Introduction. Employment Contract. The Obligation of the Employer-Employee. Trade Unions. Collective Labour Agreements. Restructuring of Companies and Employment Rights. Workers' participation in Corporate Governance. Labour Mobility in the European Market.

ECTS Course Code	ApEconM 421
Local Course Code	ECON 421
Title	Applied Econometrics
Instructor	I. Venetis
Type	tut./lab.(3h/w)
Period	spring semester
ECTS credits	6
Recommended Prerequisites	Econometrics

Content: Software packages for econometric analysis. Types of models and data. Econometric modelling. Applications to households: demand analysis. Applications to firms: production, cost and input demand functions. Other applications: money demand, industrial organisation, labour economics and health economics.

ECTS Course Code	DbS 424
Local Course Code	ECON 424
Title	Database Systems
Instructor	M. Tzagarakis
Type	ect (1h/w), lab (2h/w)
Period	fall semester
ECTS credits	6
Recommended Prerequisites	Introduction to Information Systems

Content: Aims of a Database System, architecture of Database Systems, data models, queries and transactions, users of Database Systems. Entity-Relationship Model: basic concepts, entities, relationships, characteristics, keys, mappings, diagrams, "weak" entities, extensions of the ER model, transformation to tables, examples. The SQL language: main principles, basic form, joins, nested queries, functions, database updates, references, keys,

triggers, cursors, transactions in SQL. Relational Model: relationships, tables, characteristics, diagrams, relational algebra (operators), relational calculus (logic). Relational Design: integrity constraints, decomposition, normalisation and normal forms.

ECTS Course Code	EcTech 441
Local Course Code	ECON 441
Title	Economics of Technology
Instructor	K.Tsekouras
Type	lectures (3h/w)
Period	fall semester
ECTS credits	6
Recommended Prerequisites	Microeconomics I & II

Content: Technology and technical change. Private sector technology investment decisions. Uncertainty and the process of technical change. Government policy and private investment in technical change. The gains from technical change. Government R&D expenditure and the process of technical change. Technical change, productivity and economic policy.

ECTS Course Code	SpTGrE 490
Local Course Code	ECON 490
Title	Special Topics of the Greek Economy
Instructor	V. Patronis
Type	sem.(3h/w)
Period	spring semester
ECTS credits	6
Recommended Prerequisites	Microeconomics I & II, Macroeconomics I & II

Content: In this course a group of faculty members will present and discuss with advanced students important issues of current Greek and European economic policy. The students are obliged to complete and present in class a term paper on a subject agreed upon in due time.

ECTS Course Code	SpTQM 422
Local Course Code	ECON 422
Title	Special Topics of Quantitative Economics
Instructor	P.Sypsas
Type	sem.(3h/w)
Period	fall semester
ECTS credits	6
Recommended Prerequisites	Statistics I & II

Content: To be provided by the instructor, P.Sypsas.

5.3. Courses offered by the Departments of Primary Education and Educational Science & Early Childhood Education

ECTS Course Code	
Local Course Code	
Title	Cognitive Psychology
Instructor	K. Pordodas
Type	lect.(3h/w)
Period	fall semester
ECTS credits	6
Recommended Prerequisites	none

Content: See the *ECTS Guide* of the *Department of Primary Education*

ECTS Course Code	
Local Course Code	
Title	Lifelong Learning & Education
Instructor	A.Karalis
Type	lect.(3h/w)
Period	fall semester
ECTS credits	6
Recommended Prerequisites	none

Content: See the *ECTS Guide* of the *Department of Educational Science & Early Childhood Education*

ECTS Course Code	
Local Course Code	
Title	Organization & Assessment of Programs for Elderly Education
Instructor	A.Karalis
Type	lect.(3h/w)
Period	fall semester
ECTS credits	6
Recommended Prerequisites	none

Content: See the *ECTS Guide* of the *Department of Educational Science & Early Childhood Education*

6. LIST of USEFUL TEL NUMBERS & ADDRESSES

6.1. Department of Economics

Head

Demetris Psaltopoulos, Associate Professor
Department of Economics
University of Patras
GR-265 04 Patras, Greece
Tel. +30-2610-996387

Deputy Head

Dimitris Skuras, Professor

Department of Economics
University of Patras
GR-265 04 Patras, Greece
Tel. +30-2610-996130

Director of Postgraduate Programme

E.Dimara, Professor
University of Patras
GR-265 04 Patras, Greece
Tel.: +30-2610996131

SOCRATES/ERASMUS Co-ordinator

Athina Zervoyianni, Associate Professor
University of Patras
Department of Economics
GR-265 04 Patras, Greece
Tel.: +30-2610-996271

Departmental Secretary

Maria Davri
Department of Economics
University of Patras
GR-265 04 Patras, Greece
Tel. +30-2610-969960
Fax:+30-2610-996265
E-mail: econ-secr@upatras.gr

E-MAIL ADDRESSES OF FACULTY MEMBERS

<i>Name (by alphabetical order)</i>	<i>e-mail address</i>
Argyros G., Assistant Professor	argyros@upatras.gr
Daouli, I., Professor	daouli@upatras.gr
Demousis M., Professor	micdem@econ.upatras.gr
Dimara E., Professor	dimara@econ.upatras.gr
Giannakopoulos N., Lecturer	ngias@upatras.gr

Patronis, V., Associate Professor	patronis@econ.upatras.gr
Psaltopoulos, D., Associate Professor	dempsa@upatras.gr
Skuras D., Professor	skuras@econ.upatras.gr
Sypsas, P., Professor	sypsas@upatras.gr
Tsekouras, K., Associate Professor	tsekour@econ.upatras.gr
Tzagarakis, M., lecturer	tzagara@upatras.gr
Tzelepis, D., Assistant Professor	tzelepis@upatras.gr
Zervoyianni A., Associate Professor	athina@upatras.gr

6.2. Other University Addresses

RECTOR

Georgios Panagiotakis
 University of Patras
 GR-265 04 Patras, Greece
 Tel. +30-2610-991922/991040/996605/996606
 Fax: +30-2610-991711
 E-mail: rectorate@upatras.gr

Department of student issues

Manager's Office, Tel. +30-2610- 997970
 Student catering, Tel. +30-2610-997969
 Student accommodation & cultural events, Tel. +30-2610-997968
 Health services (student support), Tel. +30-2610-996151

University Library & Information (<http://www.lis.upatras.gr>)

Manager: Katerina Synelli, Tel. +30-2610-969610
 Management and secretariat, Tel. +30-2610-969613-15

Item acquisitions & bibliographical information, Tel. +30-2610-969616
IT Services, Tel. +30-2610-969631/32
Intra-library loans, Tel. +30-2610-969622/73/74

School of foreign languages

Secretary, Tel. +30-2610-997370

Student accommodation (National Institute of Youth – in campus)

Manager, Tel. +30-2610-992362
Call center, Tel. +30-2610- 992359/2360
Management, Tel. +30-2610- 992360 (int. 207-208)

Student accommodation (in Proastio – near campus)

Office, Tel. +30-2610-434820
Ground floor, Tel. +30-2610-453203

Other services in Campus

General Regional University Hospital of Patras, Tel. +30-2610-999111
University Sports Complex (for bookings, call 09.00-13.00), Tel. +30-2610-997593
Post Office (open 09.00-13.00), Tel. +30-2610-997593
Bank (branch of Agrotiki Bank), Tel. +30-2610-997844
Bookstore «Papasotiriou», Tel. +30-2610-995455
Cafeteria-Restaurant «Parko Irinis», Tel. +30-2610-997839

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: ΠΡΩΤΥΠΟ ΔΕΙΓΜΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Τα συγκεντρωτικά αποτελέσματα του ερωτηματολογίου παρουσιάζονται στο Κεφάλαιο 4 της Έκθεσης.

ΚΩΔΙΚΟΣ		ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΦΟΙΤΗΤΩΝ					
Τμήμα:		Μάθημα:					
Ακαδημαϊκό έτος:		Διδάσκων:					
Έτος φοίτησης:	A	B	Γ	Δ	E	ΣΤ	Επί πτυχίω
Παρακολούθηση Μαθημάτων							
	Καθόλου (1)	Λίγο (2)	Αρκετά (3)	Πολύ (4)	Πάρα Πολύ (5)	ΔΞ-ΔΑ	
1)							
2)							
3)							
4)							
5)							
6)							
7)							
Συγγράμματα, Πανεπιστημιακές Σημειώσεις							
	Καθόλου (1)	Λίγο (2)	Αρκετά (3)	Πολύ (4)	Πάρα Πολύ (5)	ΔΞ-ΔΑ	
8)							
9)							
10)							
11)							
12)							
13)							
14)							
Διδασκαλία							
	Καθόλου (1)	Λίγο (2)	Αρκετά (3)	Πολύ (4)	Πάρα Πολύ (5)	ΔΞ-ΔΑ	
15)							
16)							
17)							
18)							
19)							
20)							
21)							
22)							
23)							
24)							
25)							
26)							
<p>Οδηγίες ορθής συμπλήρωσης ερωτηματολογίου: ΔΕΝ ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ Η ΧΡΗΣΗ ΦΩΤΟΑΝΤΙΓΡΑΦΩΝ. ΤΑ ΦΩΤΟΑΝΤΙΓΡΑΦΑ ΔΕΝ ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ ΤΩΝ ΦΟΡΜΩΝ ΚΑΙ ΔΕΝ ΘΑ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΑΠΟΔΕΚΤΑ.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Σημειώνετε την απάντηση που επιθυμείτε με ένα Χ εντός του αντίστοιχου κελιού. • Επιτρέπεται μόνο μία απάντηση σε κάθε ερώτηση. • Για την συμπλήρωση του κωδικού που δίνει ο διδάσκοντας συμπληρώστε κάθε αριθμό εντός ενός κελιού. • Συμπληρώνετε την απαντητική φόρμα με μαύρο ή σκούρο μπλε στυλό. Μη χρησιμοποιείτε κόκκινα στυλό, μολύβια, πέννες. 							

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: ΠΡΩΤΥΠΟ ΔΕΙΓΜΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ ΜΕΛΩΝ ΔΕΠ ΚΑΙ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Email-----

Ακαδημαϊκό Έτος: 2011-2012

Επώνυμο -----

Όνομα-----

Πατρώνυμο-----

Βαθμίδα-----

Σχολή – Τμήμα: Τμ. Οικονομικών Επιστημών

1. Στόχοι της ακαδημαϊκής μονάδας στην οποία ανήκετε (Τομέας, Εργαστήριο, Κλινική)
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ-ΕΡΕΥΝΑ

2. Στόχοι των μαθημάτων σας.

ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΤΟΥ ΓΝΩΣΤΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ, ΤΟΥ ΘΕΩΡΗΤΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ
ΕΜΠΕΙΡΙΚΩΝ ΕΝΔΕΙΞΕΩΝ.

3. Συνεργασίες σας με κοινωνικούς φορείς (διαλέξεις, ομιλίες, κοινωνική προσφορά, προβολή
του παραγόμενου έργου...).

ΟΧΙ

4. Τρόπος αποτίμησης και βαθμολόγησης των γνώσεων που απέκτησαν οι φοιτητές/τριες στο
μάθημά σας.

ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ.

5. Τρόπος αποτίμησης και βαθμολόγησης των δεξιοτήτων/ικανοτήτων που απέκτησαν οι
φοιτητές/τριες στο μάθημά σας.

ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ.

6. Οι διαθέσιμες υποδομές για το ερευνητικό σας έργο πόσο ικανοποιητικές είναι ?

ΑΡΚΕΤΑ

7. Οι διαθέσιμες υποδομές για το εκπαιδευτικό σας έργο πόσο ικανοποιητικές είναι ?

ΛΙΓΟ

8. Διαθέτετε επαρκές βοηθητικό και επικουρικό προσωπικό για τη διεξαγωγή του διδακτικού σας
έργου ?

ΛΙΓΟ

9. Διαθέτετε επαρκές βοηθητικό και επικουρικό προσωπικό για τη διεξαγωγή έρευνας ?

ΚΑΘΟΛΟΥ

10. Οι προπτυχιακοί φοιτητές/τριες συμμετέχουν ενεργητικά στις παραδόσεις των μαθημάτων
σας ?

ΑΡΚΕΤΑ

11. Οι προπτυχιακοί φοιτητές/τριες ενδιαφέρονται για να εμβαθύνουν στο περιεχόμενο των
μαθημάτων σας?

ΑΡΚΕΤΑ

12. Οι προπτυχιακοί φοιτητές/τριες επιζητούν να έρθουν σε επαφή μαζί σας για επιστημονικά
θέματα που αφορούν στα μαθήματά σας ?

ΑΡΚΕΤΑ

13. Προωθείτε τη χρήση Τεχνολογίας Πληροφορικής & Επικοινωνιών (ΤΠΕ) στους
προπτυχιακούς φοιτητές/τριες στο πλαίσιο των μαθημάτων σας ?

ΑΡΚΕΤΑ

14. Ενθαρρύνετε τους προπτυχιακούς φοιτητές/τριες να αναζητούν σχετική βιβλιογραφία σε
βιβλιοθήκες στο διαδίκτυο, σε e-classes ?

ΠΟΛΥ

15. Ενημερώνετε συστηματικά τους προπτυχιακούς φοιτητές/τριες για το περιεχόμενο και τους
στόχους των μαθημάτων σας ?

ΠΟΛΥ

16. Ενημερώνετε συστηματικά τους προπτυχιακούς φοιτητές/τριες για το χρόνο που απαιτεί η
μελέτη του παρεχόμενου εκπαιδευτικού υλικού (συγγράμματα ή και σημειώσεων) ?

ΠΟΛΥ

17. Οι προπτυχιακοί φοιτητές/τριες σας κάνουν εργαστηριακές ασκήσεις ή σχέδια δράσης ή
μελέτες περίπτωσης ή ομαδικές δραστηριότητες ή συμμετέχουν σε έρευνες ?

ΑΡΚΕΤΑ

18. Αν ναι σε ποιο βαθμό εσείς κρίνετε τη συμμετοχή τους ικανοποιητική ?

ΑΡΚΕΤΑ

19. Ποια είναι η κλίμακα επιτυχούς βαθμολογίας στα μαθήματά σας ?

40%-50%

20. Ποιές βελτιώσεις προτείνετε στη λειτουργία του Τμήματός σας και του Πανεπιστημίου ?

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ, ΚΤΙΡΙΑΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ, ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΒΑΣΕΙΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ, ΧΡΗΜΑΤΙΚΗ
ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΓΙΑ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟ ΕΡΓΟ

21. Σχόλια - Παρατηρήσεις.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV: ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ ΜΕΛΩΝ ΔΕΠ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ 2011

A: Βιβλία / Μονογραφίες

1. **Psaltopoulos, D.**, Phimister, E., Ratering, T., Roberts, D., **Skuras, D.**, Santini, F., Gomez y Paloma, S., Balamou, E., Espinosa, M. and Mary, S. (2011). *Ex-Ante Spatial Policy Impact Analysis of the RDR in European Rural Areas – RURAL ECMOD*. Final Report, JRC-IPTS, European Commission, Brussels.

B: Εργασίες σε Επιστημονικά Περιοδικά με Κριτές

Ελληνικά Περιοδικά

1. Αργυρός, Γ. (2011). Το Δικαίωμα Υπαναχώρησης του Καταναλωτή στο Σχέδιο του Κοινού Πλαισίου Αναφοράς και στην Πρόταση Οδηγίας για τα Δικαιώματα του Καταναλωτή", *Εφαρμογές Αστικού Δικαίου*, 728-736.

Ξένα Περιοδικά

2. Barbayiannis, N., Panayotopoulos, K., **Psaltopoulos, D. and Skuras, D.** (2011). The Influence of Policy on Soil Conservation: A Case Study from Greece, *Land Degradation and Development*, **22**, 47-57.
3. **Giannakopoulos, N.** and Drakos, K. (2011). On the Determinants of Credit Rationing: Firm-Level Evidence from Transition Countries, *Journal of International Money and Finance*, **30**, 1773-1790.
4. Kounetas, K., D. Skuras and **K. Tsekouras**. (2011). "Promoting energy efficiency policies over the information barrier". *Information Economics and Policy*, **23**, 72-84.
5. Karacapilidis, N, Adamides, E., **Tzagarakis M.** and Pappis, C.P. (2011) Computer-Supported Collaboration in Production Management: An Incremental Formalization Approach, *International Journal of Business and Systems Research*, **4**.
6. **Psaltopoulos, D.**, Balamou, E., **Skuras, D.**, Ratering, T. and Sieber, S. (2011). Modelling the Impacts of CAP Pillar 1 and 2 Measures on Local Economies in Europe: Testing a Case Study-Based CGE-Model Approach, *Journal of Policy Modeling*, **33**, 53-69.

7. **Psaltopoulos, D., Skuras, D.,** Thomson, K.J. (2011). Employment Effects of Private Investment Initiatives in Rural Areas of Southern Europe: A Regional SAM Approach, *Agricultural Economics Review*, **12**, 50-61.

Δ: Εργασίες σε Πρακτικά Συνεδρίων με Κριτές

1. Ammari, V. Dimitrova, D., Lau, L., **Tzagarakis, M.** and Karacapilidis, N. (2011). Augmented Collaborative Spaces for Collective Sense Making: The Dicode Approach. In: A. Paramythis, L. Lau, S. Demetriadis, M. Tzagarakis and S. Kleanthous (eds.), Proceedings of the International Workshop on Adaptive Support for Team Collaboration 2011 (ASTC 2011), Girona, Spain, July 15, CEUR Workshop Proceedings, Vol. 743, pp. 3-13.
2. **Daouli, J., M. Demoussis, N. Giannakopoulos** and I. Laliotis (2011). Firm-Level Contracting and Wages in Greek Manufacturing, in the 13th Annual INFER Conference, University of East London, London, England, 12-13 September 2011.
3. **Daouli, J., M. Demoussis, N. Giannakopoulos** and I. Laliotis (2011). Firm Size, Wages and the Composition of Labor" in the 13th Annual INFER Conference, University of East London, London, England, 12-13 September 2011
4. **Daouli, J., M. Demoussis, N. Giannakopoulos** and I. Laliotis (2011). Firm-Level Contracting and Wages in Greek Manufacturing, in the International Workshop: "Crises, Institutions and Labour Market Performance: Comparing Evidence and Policies", University of Perugia, Perugia, Italy, 10-11 November 2011.
5. Karacapilidis, N., Ruping, S., **Tzagarakis, M.**, Poigne, A. and Christodoulou, S. (2011). Building on the Synergy of Machine and Human Reasoning to Tackle Data-Intensive Collaboration and Decision Making. In Proceedings of the 3rd International Conference on Intelligent Decision Technologies (KES-IDT-2011), Piraeus, Greece, July 20-22 (Best Research Paper Award)
6. Karacapilidis, N., **Tzagarakis, M.**, Christodoulou, S. and Tsiliki, G (2011). Facilitating Scientific Collaboration in Data-Intensive Biomedical Settings. In Proceedings of the 10th International Workshop on Biomedical Engineering, Kos Island, Greece, October 5-7.
7. Karacapilidis, N., **Tzagarakis, M.** and Karousos, N. (2011). Argumentation-based Learning for Communities of Practice. In Proceedings of the 9th Learning and Technology Conference "Learning by Design: Purpose, Art & Motion" (L&T 2011), Jeddah, Saudi Arabia, December 12-13.

8. Karacapilidis, N., **Tzagarakis, M.**, Karousos, N. and Christodoulou, S. (2011). Mitigating the Cognitive Overload of Contemporary Argumentation-Based Collaboration Settings. In Proceedings of the 7th International Conference on Collaborative Computing (CollaborateCom 2011), Orlando, Florida, USA, October 15-18.
9. Karousos, N., Papadakis, S., Xenos, M., Karacapilidis, N. and **Tzagarakis, M.** (2011). Development of Argumentation Skills via Learning Management Systems - Bringing Together Argumentation Support Tools and Learning Management Systems. In Proceedings of the International Conference on Knowledge Engineering and Ontology Development (KEOD 2011), Paris, France, October 26-29, SciTePress, pp. 474-477.
10. **Psaltopoulos, D.**, Phimister, E., Ratinger, T., Roberts, D., **Skuras, D.**, Santini, F., Gomez y Paloma, S., Balamou, E., Espinosa, M. and Mary, S. (2011). An Ex-Ante Rural-Urban Analysis of Common Agricultural Policy Options, XIIIth EAAE 2011 Congress, Zurich, 30 August – 2 September, Available on CD-ROM.
11. **Skuras, D.**, **Tsekouras, K.** and **Dimara, E.** (2011). Dechiphering the Effects of Agglomeration Economies on Firms' Productive Efficiency. R-Session (Referred Session). 55th Congress of the European Regional Science Association, Barcelona, Spain, August 27th – September 2nd. Congress Proceedings on CD-ROM, accessible via WoPEc.

ΣΤ: Κεφάλαια σε Συλλογικούς Τόμους

1. Αργυρός, Γ. (2011). Η Πρόταση Οδηγίας για τα Δικαιώματα του Καταναλωτή: Προσυμβατική Υποχρέωση Πληροφόρησης και το Δικαίωμα Υπαναχώρησης. *Συλλογικός Τόμος προς τιμή της Καθ. Π. Αγγελοπούλου*, Πανεπιστήμιο Πειραιώς, εκδ. Αντ. Σάκκουλας, 2011, σελ. 57-74.
2. Πατρώνης, Β. (2011). Μεγάλη Γαιοκτησία και Αγροτικό Κίνημα (Θεσσαλία, 1881-1923). Στο Α. Μωυσίδης(επιμ.). *Το Αγροτικό Κίνημα στην Ελλάδα από τον 19^ο αιώνα ως σήμερα*, εκδ. Νήσος, Αθήνα 2011, σελ. 57-100.
3. **Demoussis, M.**, **Daouli, J.J.**, **Giannakopoulos, N.** and Laliotis, I. (2011). Firm Size and Wages in Greece. In *The Greek Labor Market: Features, Developments and Challenges*, Bank of Greece (BoG), (in Greek), March, 2011.
4. Johnson, T., Lizaragga, S.A., Refsgaard, K., Kampas, T., **Psaltopoulos, D.** and Frances, G. (2011). Developing and Adapting the POMMARD Model, in: Bryden, J.M., Efstratoglou, S., Ferenczi, T., Johnson, T., Knickel, K.,

Refsgaard, K. and Thomson, K.J. (eds), *Towards Sustainable Rural Regions in Europe*, Routledge, New York, pp. 114-130.

5. Thomson, K.J., Bryden, J.M. and **Psaltopoulos, D.** (2011). Future Policy Scenarios, in: Bryden, J.M., Efstratoglou, S., Ferenczi, T., Johnson, T., Knickel, K., Refsgaard, K. and Thomson, K.J. (eds), *Towards Sustainable Rural Regions in Europe*, Routledge, New York, pp. 131-148.
6. Efstratoglou, S., **Psaltopoulos, D.**, Giannakis, E., Kampas, T. and Papadas, C. (2011). Farming, Multifunctionality and Regional Development in a Remote Rural Region: Trikala, Greece, in: Bryden, J.M., Efstratoglou, S., Ferenczi, T., Johnson, T., Knickel, K., Refsgaard, K. and Thomson, K.J. (eds), *Towards Sustainable Rural Regions in Europe*, Routledge, New York, pp. 149-162.

Θ: Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια (με κριτές) που δεν εκδίδουν πρακτικά

1. Efstratoglou, S., Giannakis, E. and **Psaltopoulos, D.** (2011). Evaluating CAP Alternative Policy Scenarios through a System Dynamics Approach in Rural Areas of Greece, 122nd EAAE Seminar "Evidence-Based Agricultural and Rural Policy Making", Ancona, February 17-18, 2011.
2. **Skuras, D., K. Tsekouras and E. Dimara** (2011). "Deciphering the effects of agglomeration economies on firms' productive efficiency". *ERSA conference papers, ERS11*, European Regional Science Association. August 2011. Barcelona, Spain.
3. **Zervoyianni, A.** and Anastasiou, A. (2011). Determinants of Growth in the European Union and other OECD Countries since the 1980s: A Bayesian Approach. 71st International Atlantic Economic Society (IAES) Conference, Athens 16-19 March.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V: ΠΙΝΑΚΕΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΔΕΙΚΤΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

ΙΔΡΥΜΑ:

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ

ΤΜΗΜΑ :

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Αριθμός προσφερόμενων κατευθύνσεων:

Αριθμός μεταπτυχιακών προγραμμάτων:

Σχετικός πίνακας	Ακαδημαϊκό έτος	Τρέχον έτος (T)* 2011-2012	T-1 2010-2011	T-2 2009-2010	T-3 2008-2009	T-4 2007-2008	T-5 2006-2007
# 1	Συνολικός αριθμός μελών ΔΕΠ	14	14	15	14	15	16
# 1	Λοιπό προσωπικό	18	35	25	23	20	19
# 2	Συνολικός αριθμός προπτυχιακών φοιτητών σε κανονικά έτη φοίτησης (ν X 2)	1260	1153	1107	1055	1066	1073
# 3	Προσφερόμενες από το Τμήμα θέσεις στις πανελλαδικές	140	–	–	100	50	140
# 3	Συνολικός αριθμός νεοεισερχομένων φοιτητών	281	264	217	219	189	183
# 7	Αριθμός αποφοίτων	134	173	139	177	151	109
# 6	Μ.Ο. βαθμού πτυχίου	6,56	6,60	6,98	6,48	6,57	6,75
# 4	Προσφερόμενες από το Τμήμα Θέσεις ΠΜΣ**	0	15	30	30	30	30
# 4	Αριθμός αιτήσεων για ΠΜΣ**	0	94	116	33	41	73

# 12.1	Συνολικός αριθμός μαθημάτων για την απόκτηση πτυχίου	40	40	40	40	40	40
# 12.1	Σύνολο υποχρεωτικών μαθημάτων (Υ)	20	20	20	20	20	20
# 12.1	Συνολικός αριθμός προσφερόμενων μαθημάτων επιλογής	24	29	30	32	34	34
# 15	Συνολικός αριθμός δημοσιεύσεων ΔΕΠ	55	36	41	55	48	77
# 16	Αναγνώριση ερευνητικού έργου (σύνολο)	430	148	146	142	128	136
# 17	Διεθνείς συμμετοχές	12	5	6	11	10	7

* Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

**Για Τμήματα που προσφέρουν περισσότερα του ενός ΠΜΣ θα πρέπει να υπολογιστεί το άθροισμα.

Σημείωση: Τα πεδία του παρόντος πίνακα θα συμπληρώνονται αυτόματα, αμέσως μόλις συμπληρώνονται από το χρήστη τα αντίστοιχα πεδία στους σχετικούς πίνακες που ακολουθούν. Τα πεδία με το κίτρινο χρώμα επειδή αφορούν σε στοιχεία που δεν περιλαμβάνονται στους πίνακες που ακολουθούν θα πρέπει να συμπληρώνονται από το χρήστη.

Πίνακας 1. Εξέλιξη του προσωπικού του Τμήματος

		2011-2012		2010-2011		2009-2010		2008-2009		2007-2008		2006-2007	
		A	Θ	A	Θ	A	Θ	A	Θ	A	Θ	A	Θ
Καθηγητές	Σύνολο	2	2	3	2	3	2	3	2	3	2	2	1
	Από εξέλιξη											2	1
	Νέες προσλήψεις												
	Συνταξιοδοτήσεις												
	Παραιτήσεις	1											
Αναπληρωτές Καθηγητές	Σύνολο	3	1	2	1	2	1	2	1		1	1	2
	Από εξέλιξη	1						2				1	2
	Νέες προσλήψεις												
	Συνταξιοδοτήσεις												
	Παραιτήσεις												
Επίκουροι Καθηγητές	Σύνολο	3		4		3		3		6		6	
	Από εξέλιξη			1				1				4	
	Νέες προσλήψεις					1						2	
	Συνταξιοδοτήσεις												
	Παραιτήσεις					1		2					
Λέκτορες	Σύνολο	3		2		4		2	1	2	1	3	1
	Νέες προσλήψεις	1				2						3	1
	Συνταξιοδοτήσεις												
	Παραιτήσεις			1			1			1			
Μέλη ΕΕΔΙΠ	Σύνολο												

Διδάσκοντες επί συμβάσει*	Σύνολο	10		25	1	15	1	14		11		11	
Τεχνικό προσωπικό εργαστηρίων	Σύνολο	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Διοικητικό προσωπικό	Σύνολο		6		7		7		7		7		6

* Αναφέρεται σε αριθμό συμβάσεων – όχι διδασκόντων (π.χ. αν ένας διδάσκων έχει δύο συμβάσεις, χειμερινή και εαρινή, τότε μετρώνται δύο συμβάσεις).

Πίνακας 2. Εξέλιξη του συνόλου των εγγεγραμμένων φοιτητών του Τμήματος σε όλα τα έτη σπουδών

	2011-2012	2010-2011	2009-2010	2008-2009	2007-2008	2006-2007
Προπτυχιακοί	1459	1308	1323	1245	1203	1165
Μεταπτυχιακοί (ΜΔΕ)	0	24	28	33	38	34
Διδακτορικοί	24	27	23	22	19	22

Πίνακας 3. Εξέλιξη του αριθμού των νέο-εισερχόμενων προπτυχιακών φοιτητών του Τμήματος

Εισαχθέντες με:	2011-2012	2010-2011	2009-2010	2008-2009	2007-2008	2006-2007
Εισαγωγικές εξετάσεις	235	249	249	219	181	176
Μετεγγραφές (εισροές προς το Τμήμα)	13	33	16	25	24	15
Μετεγγραφές (εκροές προς άλλα Τμήματα)]2]		54	87	61	45	38
Κατατακτήριες εξετάσεις (Πτυχιούχοι ΑΕΙ/ΤΕΙ)	22	22	23	22	15	19
Άλλες κατηγορίες	11	14	16	14	14	11
Σύνολο¹⁶	281	264	217	219	189	183
Αλλοδαποί φοιτητές (εκτός προγραμμάτων ανταλλαγών)	9	11	11	9	6	6

Επεξήγηση:

– Στον πίνακα αυτόν θα αποτυπωθούν τα εξελικτικά στοιχεία πέντε (5) συνολικά ετών: του έτους στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης και των 4 προηγούμενων ετών. Προσαρμόστε τις χρονολογίες ανάλογα.

2011-2012

[2] Προσοχή: ο αριθμός των εκρών πρέπει να αφαιρεθεί κατά τον υπολογισμό του Συνόλου.

Πίνακας 4. Εξέλιξη του αριθμού των θέσεων και των αποφοίτων του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ)[1]

Τίτλος

ΠΜΣ: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Κανονική διάρκεια σπουδών (μήνες):

	2011-2012	2010-2011	2009-2010	2008-2009	2007-2008	2006-2007
Συνολικός αριθμός Αιτήσεων (α+β)	0	94	116	33	41	73
(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος	0	45	46	15	16	27
(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	0	49	70	18	25	46
Συνολικός αριθμός προσφερόμενων θέσεων	0	15	30	30	30	30
Συνολικός αριθμός εγγραφέντων	0	15	22	22	27	22
Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	22	24	17	27	17	23
Αλλοδαποί φοιτητές (εκτός προγραμμάτων ανταλλαγών)	-	-	-	-	-	-

[1] Σε περίπτωση περισσότερων του ενός ΠΜΣ συμπληρώνεται ένας πίνακας για **κάθε** ΠΜΣ.

Πίνακας 5. Εξέλιξη του αριθμού των θέσεων και των αποφοίτων του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών

	2011-2012	2010-2011	2009-2010	2008-2009	2007-2008	2006-2007
Συνολικός αριθμός Αιτήσεων (α+β)	1	6	4	8	-	-
(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος	1	3	1	6	-	-
(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	0	3	3	2	-	-
Συνολικός αριθμός προσφερόμενων θέσεων	-	-	-	3	4	7
Συνολικός αριθμός εγγραφέντων υποψηφίων	1	6	4	8	-	-
Απόφοιτοι	-	2	3	1	3	1
Μέση διάρκεια σπουδών αποφοίτων	-	4	7	4	5	5

Επεξήγηση: Απόφοιτοι = Αριθμός Διδασκόντων που ανακηρύχθηκαν στο έτος που αφορά η στήλη.

Πίνακας 6. Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

Έλεγχος

Έτος Αποφοίτησης	Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	Κατανομή Βαθμών (αριθμός φοιτητών και % επί του συνόλου των αποφοιτησάντων)								Μέσος όρος Βαθμολογίας (στο σύνολο των αποφοίτων)
		5.0-5.9		6.0-6.9		7.0-8.4		8.5-10.0		
		Αριθμός	Ποσοστό%	Αριθμός	Ποσοστό%	Αριθμός	Ποσοστό%	Αριθμός	Ποσοστό%	
2006-2007	109	14	12,84	66	60,55	26	23,85	3	2,75	6,75
2007-2008	151	9	5,96	116	76,82	26	17,22		0,00	6,57
2008-2009	177	32	18,08	117	66,10	28	15,82		0,00	6,48
2009-2010	139	20	14,39	90	64,75	27	19,42	2	1,44	6,98
2010-2011	173	24	13,87	104	60,12	44	25,43	1	0,58	6,60

2011-2012	134	27	20,15	84	62,69	23	17,16	-	-	6,56
Σύνολο	883	126	14,21	577	65,17	174	19,82	6	0,95	6,64

Επεξηγήση:

Σημειώστε σε κάθε στήλη τον αριθμό των φοιτητών που έλαβαν την αντίστοιχη βαθμολογία και το ποσοστό που αυτοί εκπροσωπούν επί του συνολικού αριθμού των αποφοιτησάντων το συγκεκριμένο έτος [π.χ. 26 (=15%)].

Πίνακας 7. Εξέλιξη του αριθμού των αποφοίτων του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών και διάρκεια σπουδών

Στον πίνακα αυτόν θα αποτυπωθούν τα εξελικτικά στοιχεία 7 συνολικά ετών: του έτους στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης και των 6 προηγούμενων ετών. Προσαρμόστε τις χρονολογίες ανάλογα.

Έτος Αναφοράς	Αποφοιτήσαντες Διάρκεια Σπουδών (σε έτη)								Δεν έχουν αποφοιτήσει ²	Σύνολο ³
	K(1)=4	5	6	7	8	9	10	11 και πλέον		
2005-2006	0	63	27	14	3	1	1	0	651	760
2006-2007	0	24	39	18	6	4	0	0	741	832
2007-2008	0	51	68	25	14	4	2	2	754	920
2008-2009	2	61	70	34	17	4	6	3	770	967
2009-2010	1	47	37	14	17	7	5	5	759	892
2010-2011	8	66	53	18	7	8	7	6	759	932
2011-2012	2	56	34	14	12	8	6	4	837	973

*Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

1. Όπου Κ = Κανονική διάρκεια σπουδών (σε έτη) στο Τμήμα (π.χ. αν η κανονική διάρκεια σπουδών είναι 4 έτη, τότε Κ=4 έτη, Κ+1=5 έτη, Κ+2=6 έτη,...., Κ+6=10 έτη) π.χ 60= Αναγράφεται ο αριθμός των εγγεγραμμένων 4ετών φοιτητών του 2011-12, οι οποίοι αποφοίτησαν το ακαδ. έτος 2011-12 (Βάσει των εξεταστικών περιόδων που διενεργήθηκαν εντός του ακαδ. έτους (1.9.11-31.8.12) - 15, 5, 4, κ.ο.κ= Αναγράφονται οι αντίστοιχοι αριθμοί των εγγεγραμμένων επί πτυχίω φοιτητών του 2011-12 (όπου 15=μόνο στο 1ο πτυχίο, 5= μόνο στο 2ο πτυχίο, 4= μόνο στο 3ο πτυχίο κλπ), οι οποίοι αποφοίτησαν το ακαδ. έτος 2011-12 (Βάσει των εξεταστικών περιόδων που διενεργήθηκαν εντός του ακαδ. έτους (1.9.11-31.8.12) συμπεριλαμβανομένης της επαναληπτικής εξεταστικής Σεπτεμβρίου 2011).

2. Αναγράφεται ο συνολικός αριθμός των λοιπών εγγεγραμμένων φοιτητών, οι οποίοι θα μπορούσαν να αποφοιτήσουν (εν δυνάμει πτυχιούχοι) το έτος αυτό και δεν αποφοίτησαν (π.χ αν η κανονική διάρκεια σπουδών είναι 4 έτη, τότε αυτοί που κατά το αναφερόμενο ακαδ. έτος είναι εγγεγραμμένοι στο 4^ο έτος και πέρα από αυτό). π.χ 190= Αναγράφεται ο συνολικός αριθμός των εγγεγραμμένων 4ετών και επί πτυχίω φοιτητών του ακαδ. έτους 2011-12 που δεν αποφοίτησαν το ακαδ. έτος 2011-12.

3. Αναγράφεται το άθροισμα όλων των πτυχιούχων και των εν δυνάμει πτυχιούχων του έτους αυτού (δηλαδή, το άθροισμα όλων των στηλών Κ, Κ+1, Κ+2,.....,Δεν έχουν αποφοιτήσει)

Πίνακας 8. Επαγγελματική ένταξη των αποφοίτων του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών[1]

Έτος Αποφοίτησης	Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	Χρονικό διάστημα επαγγελματικής ένταξης μετά την αποφοίτηση (μήνες)[1]			
		6	12	24	Μη ενταχθέντες – συνέχεια σπουδών
Τρέχον έτος - 5	0				
Τρέχον έτος - 4	0				
Τρέχον έτος - 3	0				
Τρέχον έτος - 2	0				
Προηγ. έτος	0				
Τρέχον έτος	0				
<i>Σύνολο</i>	0	0	0	0	0

Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία

1] Οι στήλες συμπληρώνονται με το πλήθος των αποφοίτων του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών, των οποίων η επαγγελματική ένταξη πραγματοποιήθηκε εντός του αντίστοιχου χρονικού διαστήματος μετά την αποφοίτησή τους.

Πίνακας 9. Συμμετοχή σε Διαπανεπιστημιακά ή Διατμηματικά Προγράμματα Προπτυχιακών Σπουδών

		2011-2012*	2010-2011	2009-2010	2008-2009	2007-2008	2006-2007	Σύνολο	
Φοιτητές του Τμήματος που φοίτησαν σε άλλο Α.Ε.Ι. ή σε άλλο Τμήμα	Εσωτερικού								
	Εξωτερικού	Ευρ.**	2	5	5	3	5	20	
		Άλλα							
Επισκέπτες φοιτητές άλλων Α.Ε.Ι. ή Τμημάτων στο Τμήμα	Εσωτερικού								
	Εξωτερικού	Ευρ.**	5	4	2	2	4	4	21
		Άλλα							
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος που δίδαξαν σε άλλο Α.Ε.Ι. ή σε άλλο Τμήμα	Εσωτερικού		2	6	8	6	7	7	36
	Εξωτερικού	Ευρ.**							
		Άλλα							
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού άλλων Α.Ε.Ι. ή Τμημάτων που δίδαξαν στο Τμήμα	Εσωτερικού		3	5	5	7	9	10	39
	Εξωτερικού	Ευρ.**							
		Άλλα							
Σύνολο								116	

* Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

** Ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγών.

Πίνακας 10. Επαγγελματική ένταξη των αποφοίτων των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών

Έτος Αποφοίτησης	Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων ΠΜΣ	Χρονικό διάστημα επαγγελματικής ένταξης μετά την αποφοίτηση (μήνες)[1]			
		6	12	24	Μη ενταχθέντες – συνέχεια σπουδών
Τρέχον έτος - 5	0				
Τρέχον έτος - 4	0				
Τρέχον έτος - 3	0				
Τρέχον έτος - 2	0				
Προηγ. έτος	0				

Τρέχον έτος	0				
Σύνολο	0	0	0	0	0

Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία

[1] Οι στήλες συμπληρώνονται με το πλήθος των αποφοίτων ΠΜΣ, των οποίων η επαγγελματική ένταξη πραγματοποιήθηκε εντός του αντίστοιχου χρονικού διαστήματος μετά την αποφοίτησή τους.

Πίνακας 11. Συμμετοχή σε Διαπανεπιστημιακά ή Διατμηματικά Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών

		2011- 2012	2010- 2011	2009- 2010	2008- 2009	2007- 2008	2006- 2007	Σύνολο
Φοιτητές του Τμήματος που φοίτησαν σε άλλο Α.Ε.Ι. ή σε άλλο Τμήμα	Εσωτερικού							0
	Εξωτερικού	Ευρ.**						0
		Άλλα						
Επισκέπτες φοιτητές άλλων Α.Ε.Ι. ή Τμημάτων στο Τμήμα	Εσωτερικού							0
	Εξωτερικού	Ευρ.**						0
		Άλλα						
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος που δίδαξαν σε άλλο Α.Ε.Ι. ή σε άλλο Τμήμα	Εσωτερικού	1	2	3	3	2	2	13
	Εξωτερικού	Ευρ.**						0
		Άλλα						
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού άλλων Α.Ε.Ι. ή Τμημάτων που δίδαξαν στο Τμήμα	Εσωτερικού							0
	Εξωτερικού	Ευρ.**						0
		Άλλα						
Σύνολο		1	2	3	3	2	2	13

* Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

** Ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγών.

Πίνακας 12.1 Μαθήματα Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

Ακαδημ. Έτος: 2011-2012 [1]

Εξάμηνο σπουδών	Μαθήματα[2] Προγράμματος Σπουδών (ανά εξάμηνο)	Κωδικός Μαθήματος	Πιστ. Μονάδες ECTS	Κατηγορία μαθήματος[3]	Υποβόθρο (Υ), Επιστ. Περιοχής (ΕΠ), Γενικών Γνώσεων (ΓΓ), Ανάπτυξης Δεξιοτήτων (ΑΔ)	Ωρες διδασκαλίας ανά εβδομάδα	Σε ποιο εξάμηνο σπουδών αντιστοιχεί; (1ο, 2ο κλπ.)	Τυχόν προαπαιτούμενα μαθήματα[4]	Ιστότοπος [5]	Σελίδα Οδηγού Σπουδών[6]
1ο	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ Ι	101	6	Υ	ΕΠ	3	1ο		https://eclass.upatras.gr/courses/ECON1253 https://eclass.upatras.gr/courses/ECON1271	17
...	ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΓΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΥΣ Ι	111	6	Υ	ΕΠ	3	1ο		https://eclass.upatras.gr/courses/ECON1240	17
...	ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ Ι	121	6	Υ	ΕΠ	3	1ο		https://eclass.upatras.gr/courses/ECON1263 https://eclass.upatras.gr/courses/ECON1224	17,18
...	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ	130	6	Υ	ΕΠ	3	1ο		http://econ.upatras.gr	18
...	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟΥΣ Η/Υ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ	150	6	Υ	ΕΠ	3	1ο & 2ο		https://eclass.upatras.gr/courses/ECON1242	18,19
...	ΑΓΓΛΙΚΑ Ι	1Ξ01		Υ	ΑΔ	3	1ο		https://eclass.upatras.gr/courses/ECON1261	22
...	ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ Ι	1Ξ03		Υ	ΑΔ	3	1ο		-	
...	ΡΩΣΙΚΑ Ι	1Ξ05		Υ	ΑΔ	3	1ο		-	
2ο	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΙΙ	102	6	Υ	ΕΠ	3	2ο		http://econ.upatras.gr/people/faculty/psaltopoulos	27
...	ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΓΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΥΣ ΙΙ	112	6	Υ	ΕΠ	3	2ο		https://eclass.upatras.gr/courses/ECON1244	27,28
...	ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΙΙ	122	6	Υ	ΕΠ	3	2ο		https://eclass.upatras.gr/courses/ECON1225	28
...	ΑΓΓΛΙΚΑ ΙΙ	1Ξ11		Υ	ΑΔ	3	2ο		https://eclass.upatras.gr/courses/ECON1268	23
...	ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ ΙΙ	1Ξ33		Υ	ΑΔ	3	2ο		-	
...	ΡΩΣΙΚΑ ΙΙ	1Ξ55		Υ	ΑΔ	3	2ο		-	
...	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ	230	6	Ε	ΕΠ	3	2ο		http://econ.upatras.gr	32
3ο	ΜΙΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ Ι	201	6	Υ	ΕΠ	3	3ο		https://eclass.upatras.gr/courses/ECON1249 https://eclass.upatras.gr/courses/ECON1254	19
...	ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ Ι	203	6	Υ	ΕΠ	3	3ο		http://econ.upatras.gr/people/faculty/zervogianni	19
...	ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ Ι	131	6	Ε	ΕΠ	3	3ο		https://eclass.upatras.gr/courses/ECON1204	23
...	ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΔΙΚΑΙΟΥ	153	6	Ε	ΕΠ	3	3ο		-	23,24
...	ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ	ΠΔ/ΚΕ 191	6	Ε	ΕΠ	3	3ο		-	39
4ο	ΜΙΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΙΙ	202	6	Υ	ΕΠ	3	4ο		https://eclass.upatras.gr/courses/ECON1255 https://eclass.upatras.gr/courses/ECON1250	28,29
...	ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΙΙ	204	6	Υ	ΕΠ	3	4ο		http://econ.upatras.gr/people/faculty/zervogianni	29
...	ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΙΙ	132	6	Ε	ΕΠ	3	4ο		https://eclass.upatras.gr/courses/ECON1211	32,33

...	ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ	151	6	E	ΕΠ	3	4ο	-	33
...	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ	240	6	E	ΕΠ	3	4ο	https://eclass.upatras.gr/courses/ECON1213	33
...	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ- ΜΑΝΑΤΖΜΕΝΤ	220	6	E	ΕΠ	3	4ο	https://eclass.upatras.gr/courses/ECON1258	34
5ο	ΟΙΚΟΝΟΜΕΤΡΙΑ	320	6	Υ	ΕΠ	3	5ο	https://eclass.upatras.gr/courses/ECON1202	20
...	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	355	6	Υ	ΕΠ	3	5ο	https://eclass.upatras.gr/courses/ECON1230	20
5ο & 7ο	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ	441	6	E	ΕΠ	3	5ο & 7ο	https://eclass.upatras.gr/courses/ECON1220	26
...	ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ	340	6	E	ΕΠ	3	5ο & 7ο	http://econ.upatras.gr	24,25
...	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	360	6	E	ΕΠ	3	5ο & 7ο	https://eclass.upatras.gr/courses/ECON1210	24
...	ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΣΟΤΙΚΩΝ ΜΕΘΟΔΩΝ	422	6	E	ΕΠ	3	5ο & 7ο	-	25
...	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	396	6	E	ΕΠ	3	5ο & 7ο	https://eclass.upatras.gr/courses/ECON1262	26,27
...	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΒΑΣΕΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	424	6	E	ΕΠ	3	5ο & 7ο	https://eclass.upatras.gr/courses/ECON1243	26
...	ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ	152	6	E	ΕΠ	3	5ο & 7ο	-	25
...	ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	42322	6	E	ΓΓ	3	5ο & 7ο	https://eclass.upatras.gr/courses/PN1457	39,40
...	ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΕΝΗΛΙΚΩΝ	42790	6	E	ΓΓ	3	5ο & 7ο	https://eclass.upatras.gr/courses/PN1458	40
...	ΑΓΓΛΙΚΗ ΟΡΟΛΟΓΙΑ Ι	1Ξ001		Π	ΑΔ	3	5ο & 7ο	-	37,38
6ο	ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ	312	6	Υ	ΕΠ	3	6ο	https://eclass.upatras.gr/courses/ECON1251	29,30
...	ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	350	6	Υ	ΕΠ	3	6ο	http://econ.upatras.gr/people/faculty/psaltopoulos	30
6ο & 8ο	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ	361	6	E	ΕΠ	3	6ο & 8ο	https://eclass.upatras.gr/courses/ECON1214	34,35
...	ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ	332	6	E	ΕΠ	3	6ο & 8ο	https://eclass.upatras.gr/courses/ECON1269	34
...	ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	490	6	E	ΕΠ	3	6ο & 8ο	http://econ.upatras.gr	35
...	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	330	6	E	ΕΠ	3	6ο & 8ο	https://eclass.upatras.gr/courses/ECON1252	37
...	ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ	392	6	E	ΕΠ	3	6ο & 8ο	-	36
...	ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΟΙΚΟΝΟΜΕΤΡΙΑ	421	6	E	ΕΠ	3	6ο & 8ο	https://eclass.upatras.gr/courses/ECON1202	36
...	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΗ ΕΡΕΥΝΑ	352	6	E	ΕΠ	3	6ο & 8ο	-	35,36
...	ΑΓΓΛΙΚΗ ΟΡΟΛΟΓΙΑ ΙΙ	1Ξ13		Π	ΑΔ	3	6ο & 8ο	-	37,38
7ο	ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ	430	9	Υ	ΕΠ	3	7ο	https://eclass.upatras.gr/courses/ECON1221	21
...	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	410	6	Υ	ΕΠ	3	7ο	http://econ.upatras.gr/people/faculty/psaltopoulos	21
8ο	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ	401	9	Υ	ΕΠ	3	8ο	https://eclass.upatras.gr/courses/ECON1217	30,31
...	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	420	6	Υ	ΕΠ	3	8ο	https://eclass.upatras.gr/courses/ECON1256	31

[1] Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

[2] Καταγράψτε τα μαθήματα με τη σειρά που ορίζεται στο Πρόγραμμα Σπουδών (δηλ. 1ου, 2ου, 3ου κ.ο.κ. εξαμήνου)

[3] Χρησιμοποιείτε τις ακόλουθες συντομογραφίες :

Υ = Υποχρεωτικό

Ε = κατ' επιλογήν από πίνακα μαθημάτων

ΕΕ = Μάθημα ελεύθερης επιλογής

Π = Προαιρετικό

Αν το Τμήμα κατηγοριοποιεί τα μαθήματα με διαφορετικό τρόπο, εξηγήστε.

[4] Σημειώστε τον/τους κωδικούς αριθμούς του/των προαπαιτούμενων μαθημάτων, αν υπάρχουν.

[5] Σημειώστε την ηλεκτρονική διεύθυνση του μαθήματος, αν υπάρχει.

[6] Σημειώστε τη σελίδα του Οδηγού Σπουδών (αν υπάρχει), όπου περιγράφονται οι στόχοι, η ύλη και ο τρόπος διδασκαλίας και εξέτασης του μαθήματος.

[7] Συμπληρώστε όλα τα μαθήματα που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα σπουδών.

Εξάμηνο σπουδών	Μαθήματα[2] Προγράμματος Σπουδών (ανά εξάμηνο)	Κωδικός Μαθήματος	Υπεύθυνος Διδάσκων και Συνεργάτες (ονοματεπώνυμο και βαθμίδα)	Διαλέξεις (Δ), Φροντιστήριο (Φ), Εργαστήριο (Ε) & αντίστοιχες ώρες/εβδ.	Πολλαπλή Βιβλιογραφία (ΝΑΙ/ΟΧΙ)	Χρήση εκπαιδ. μέσων (Ναι/Όχι)	Επάρκεια Εκπαιδευτικών Μέσων (Ναι/Όχι[2])	Αριθμός φοιτητών που ενεγράφησαν στο μάθημα	Αριθμός Φοιτητών που συμμετείχαν στις εξετάσεις	Αριθμός Φοιτητών που πέρασε επιτυχώς στην κανονική ή επαναληπτική εξέταση	Αξιολογήθηκε από τους Φοιτητές[3]
1ο	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ Ι	101	Κ. ΤΣΕΚΟΥΡΑΣ (ΑΝΑΠΛ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ) Ν. ΔΡΥΔΑΚΗΣ (Π.Δ. 407/80)	Δ (3) & Ε (1)	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	272	476	231	129
...	ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΓΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΥΣ Ι	111	Ι. ΒΕΝΕΤΗΣ (ΕΠΙΚ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ) Κ.ΚΟΥΝΕΤΑΣ (Π.Δ. 407/80)	Δ (3) & Ε (1)	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	271	379	121	130
...	ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ Ι	121	Ε. ΔΗΜΑΡΑ (ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ)	Δ (3)	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	270	423	210	102
...	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ	130	Β.ΠΑΤΡΩΝΗΣ (ΑΝΑΠΛ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ)	Δ (3)	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	272	266	234	35
...	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟΥΣ Η/Υ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ	150	Ε. ΤΖΑΓΚΑΡΑΚΗΣ (ΛΕΚΤΟΡΑΣ)	Ε (3)	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	256	296	217	84
...	ΑΓΓΛΙΚΑ Ι	1Ε01	Α. ΓΡΟΥΜΠΟΥ (Ε.Ι.Δ.Ι.Π)	Δ (3)	ΌΧΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	269	281	259	
...	ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ Ι	1Ε03	Φ. ΣΑΒΒΑ (Ε.Ι.Δ.Ι.Π.)	Δ (3)	ΌΧΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	1	1	1	
...	ΡΩΣΙΚΑ Ι	1Ε05	(Ε.Ι.Δ.Ι.Π.)	Δ (3)	ΌΧΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	2	1	1	
2ο	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΙΙ	102	Δ. ΨΑΛΤΟΠΟΥΛΟΣ (ΑΝΑΠΛ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ) Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ (Π.Δ. 407/80)	Δ (3)	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	249	432	201	40
...	ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΓΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΥΣ ΙΙ	112	Ι. ΒΕΝΕΤΗΣ (ΕΠΙΚ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ) Κ.ΚΟΥΝΕΤΑΣ (Π.Δ. 407/80)	Δ (3) & Ε (2)	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	249	361	101	85
...	ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΙΙ	122	Ε. ΔΗΜΑΡΑ (ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ)	Δ (3)	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	249	480	213	41
...	ΑΓΓΛΙΚΑ ΙΙ	1Ε11	Α. ΓΡΟΥΜΠΟΥ (Ε.Ι.Δ.Ι.Π)	Δ (3)	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	219	197	174	

...	ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ II	1Ε33	Φ. ΣΑΒΒΑ (Ε.Ι.Δ.Ι.Π.)	Δ (3)	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	1	0	0	
...	ΡΩΣΙΚΑ II	1Ε55	(Ε.Ι.Δ.Ι.Π.)	Δ (3)	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	1	2	2	
...	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ	230	Β.ΠΑΤΡΩΝΗΣ (ΑΝΑΠΛ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ)	Δ (3)	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	250	247	227	15
3ο	ΜΙΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ I	201	Ν. ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (ΔΕΚΤΟΡΑΣ) Ν. ΔΡΥΔΑΚΗΣ (Π.Δ. 407/80)	Δ (3)	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	240	447	155	104
...	ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ I	203	Α. ΖΕΡΒΟΓΙΑΝΝΗ (ΑΝΑΠΛ. ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ)	Δ (3) & Ε (2)	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	238	294	115	79
...	ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ I	131	Δ. ΤΖΕΛΕΠΗΣ (ΕΠΙΚ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ)	Δ (3) & Ε (2)	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	240	364	91	60
...	ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΔΙΚΑΙΟΥ	153	Γ. ΑΡΓΥΡΟΣ (ΕΠΙΚ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ)	Δ (3)	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	243	272	167	28
...	ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ	ΠΔ/ ΚΕ 191	Κ. ΠΟΡΠΟΔΑΣ (ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ)	Δ (3)	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	239	224	182	
4ο	ΜΙΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ II	202	Κ. ΤΣΕΚΟΥΡΑΣ (ΑΝΑΠΛ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ) Ν. ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (ΔΕΚΤΟΡΑΣ)	Δ (3)	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	227	362	146	48
...	ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ II	204	Α. ΖΕΡΒΟΓΙΑΝΝΗ (ΑΝΑΠΛ. ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ)	Δ & Ε	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	227	402	170	68
...	ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ II	132	Δ. ΤΖΕΛΕΠΗΣ (ΕΠΙΚ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ)	Δ (3) & Ε (2)	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	199	225	139	44
...	ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΛΟΛΗΡΩΣΗ	151	Γ. ΑΡΓΥΡΟΣ (ΕΠΙΚ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ)	Δ (3)	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	96	92	52	7
...	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ	240	Δ. ΣΚΟΥΡΑΣ (ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ)	Δ (3)	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	230	289	303	51
...	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ- MANATZMENT	220	Ε. ΔΗΜΑΡΑ (ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ)	Δ (3)	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	231	293	113	
5ο	ΟΙΚΟΝΟΜΕΤΡΙΑ	320	Ι. ΒΕΝΕΤΗΣ (ΕΠΙΚ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ)	Δ (3) & Ε (1)	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	195	222	85	62
...	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	355	Δ. ΤΖΕΛΕΠΗΣ (ΕΠΙΚ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ)	Δ (3)	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	195	283	101	22
5ο & 7ο	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ	441	Κ. ΤΣΕΚΟΥΡΑΣ (ΑΝΑΠΛ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ)	Δ (3) & Ε (1)	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	45	18	11	8
...	ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ	340	Β.ΠΑΤΡΩΝΗΣ (ΑΝΑΠΛ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ)	Δ (3)	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	192	211	171	10
...	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	360	Δ. ΣΚΟΥΡΑΣ (ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ)	Δ (3)	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	123	210	134	69

...	ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΣΟΤΙΚΩΝ ΜΕΘΟΔΩΝ	422	Ε. ΔΗΜΑΡΑ (ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ)	Δ (3)	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	21	26	19	
...	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	396	Ν. ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (ΔΕΚΤΟΡΑΣ)	Δ (3)	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	163	167	149	21
...	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΒΑΣΕΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	424	Ε. ΤΖΑΓΚΑΡΑΚΗΣ (ΔΕΚΤΟΡΑΣ)	Ε (3)	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	148	135	124	38
...	ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ	152	Γ. ΑΡΓΥΡΟΣ (ΕΠΙΚ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ)	Δ (3)	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	120	137	84	21
...	ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	4232 2	Α. ΚΑΡΑΛΗΣ (ΕΠΙΚ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ)	Δ (3)	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	190	233	203	
...	ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΕΝΗΛΙΚΩΝ	4279 0	Α. ΚΑΡΑΛΗΣ (ΕΠΙΚ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ)	Δ (3)	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	131	184	131	
...	ΑΓΓΛΙΚΗ ΟΡΟΛΟΓΙΑ Ι	1Ξ0 01	Α. ΓΡΟΥΜΠΟΥ (Ε.Ι.Δ.Ι.Π)	Δ (3)	ΌΧΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	2	1	1	
6ο	ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ	312	Ν. ΔΡΥΔΑΚΗΣ (Π.Δ. 407/80)	Δ (3) & Ε (2)	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	183	270	253	29
...	ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	350	Ε. ΓΟΥΛΑΣ (Π.Δ. 407/80)	Δ (3)	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	180	270	82	97
6ο & 8ο	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ	361	Δ. ΣΚΟΥΡΑΣ (ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ)	Δ (3)	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	148	248	169	21
...	ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ	332	Δ. ΤΖΕΛΕΠΗΣ (ΕΠΙΚ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ)	Δ (3)	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	132	141	33	30
...	ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	490	Β.ΠΑΤΡΩΝΗΣ (ΑΝΑΠΛ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ)	Δ (3)	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	211	208	187	11
...	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	330	Ε. ΓΟΥΛΑΣ (Π.Δ. 407/80)	Δ (3)	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	172	266	110	50
...	ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ	392	Γ. ΑΡΓΥΡΟΣ (ΕΠΙΚ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ)	Δ (3)	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	172	195	125	31
...	ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΟΙΚΟΝΟΜΕΤΡΙΑ	421	Ι. ΒΕΝΕΤΗΣ (ΕΠΙΚ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ)	Δ (3)	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	18	12	10	11
...	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΗ ΕΡΕΥΝΑ	352	Κ. ΚΟΥΝΕΤΑΣ (Π.Δ. 407/80)	Δ (3)	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	110	95	51	46
...	ΑΓΓΛΙΚΗ ΟΡΟΛΟΓΙΑ ΙΙ	1Ξ13	Α. ΓΡΟΥΜΠΟΥ (Ε.Ι.Δ.Ι.Π)	Δ (3)	ΌΧΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	7	0	0	
7ο	ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ	430	Δ. ΣΚΟΥΡΑΣ (ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ)	Δ (3)	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	184	196	130	56
...	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	410	Δ. ΨΑΛΤΟΠΟΥΛΟΣ (ΑΝΑΠΛ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ)	Δ (3)	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	184	240	81	8
8ο	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ	401	Κ. ΤΣΕΚΟΥΡΑΣ (ΑΝΑΠΛ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ)	Δ (3)	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	178	292	101	69

...	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	420	Ν. ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (ΔΕΚΤΟΡΑΣ)	Δ (3) & Ε (2)	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	178	205	38	31
-----	-------------------------	-----	---------------------------------	---------------	-----	-----	-----	-----	-----	----	----

Πίνακας 13.1 Μαθήματα Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

Ακαδημ. Έτος: 2011-2012 [1]

Τίτλος ΠΜΣ:

α.α.	Μάθημα[2]	Κωδικός μαθήματος	Ιστότοπος[3]	Σελίδα Οδηγού Σπουδών[4]	Υπεύθυνος Διδάσκων και Συνεργάτες (ονοματεπώνυμο & βαθμίδα)	Υποχρεωτικό (Υ) Κατ'επιλογήν (Ε) Ελεύθερης Επιλογής (ΕΕ)	Διαλέξεις (Δ) Φροντιστήριο (Φ) Εργαστήριο (Ε)	Σε ποιο εξάμηνο διδάχθηκε;[5] (Εαρ.-Χειμ.)	Αριθμός φοιτητών που ενεγράφησαν στο μάθημα	Αριθμός Φοιτητών που συμμετείχαν στις εξετάσεις	Αριθμός Φοιτητών που πέρασε επιτυχώς στην κανονική ή επαναληπτική εξέταση	Αξιολογήθηκε από τους Φοιτητές[6]
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Κ.Ο.Κ.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

[1] Σε περίπτωση περισσότερων του ενός ΠΜΣ συμπληρώνεται ένας πίνακας για κάθε ΠΜΣ.

[2] Καταγράψτε τα μαθήματα με τη σειρά που ορίζεται στο Πρόγραμμα Σπουδών (δηλ. 1^ο, 2^ο, 3^ο κ.ο.κ. εξαμήνου).

[3] Σημειώστε την ηλεκτρονική διεύθυνση του μαθήματος, αν υπάρχει.

[4] Σημειώστε τη σελίδα του Οδηγού Σπουδών (αν υπάρχει), όπου περιγράφονται οι στόχοι, η ύλη και ο τρόπος διδασκαλίας και εξέτασης του μαθήματος.

[5] Σημειώστε με την υποδεικνυόμενη συντομογραφία σε ποιο από τα δύο εξάμηνα (ή και στα δύο) της Εσωτερικής Αξιολόγησης διδάχθηκε το συγκεκριμένο μάθημα.

[6] Αν η απάντησή είναι θετική, σημειώστε τον αριθμό των φοιτητών που συμπλήρωσαν τα ερωτηματολόγια γι' αυτό το μάθημα. Αν το μάθημα ΔΕΝ αξιολογήθηκε. Αφήστε το πεδίο κενό. Επίσης, περιγράψτε στην Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης τα κριτήρια και τους τρόπους αξιολόγησης της διδασκαλίας (προσθέστε στοιχεία της απόδοσης των φοιτητών, στοιχεία που δείχνουν τον βαθμό ικανοποίησης των φοιτητών, με βάση π.χ το ερωτηματολόγιο κατά την αποφοίτηση ή τα αποτελέσματα αξιολόγησης μαθημάτων από τους φοιτητές ή άλλα δεδομένα που αποδεικνύουν την επιτυχία του μαθήματος, καθώς και τυχόν δυσκολίες).

Πίνακας 13.2 Μαθήματα Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

Ακαδημ. Έτος: 2011-2012 [1]

Τίτλος ΠΜΣ:	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ									
6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
κ.ο.κ.[6]	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

[1] Καταγράψτε τα μαθήματα με τη σειρά που ορίζεται στο Πρόγραμμα Σπουδών (δηλ. 1ου, 2ου, 3ου κ.ο.κ. εξαμήνου)

[2] Σε περίπτωση θετικής απάντησης, σημειώστε τον αριθμό των ωρών εργαστηρίου.

[3] Πέραν των δωρεάν διανεμομένων συγγραμμάτων.

[4] Σημειώστε τον αύξοντα αριθμό του ή των προαπαιτούμενων μαθημάτων, αν υπάρχουν.

[5] Υπάρχουν επαρκή εκπαιδευτικά μέσα, όπως χώροι διδασκαλίας, υπολογιστές, εκπαιδευτικά λογισμικά; Αν η απάντηση είναι αρνητική, δώστε σύντομη αναφορά των ελλείψεων.

[6] Συμπληρώστε όλα τα μαθήματα που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα σπουδών.

Πίνακας 14. Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΜΔΕ)

Έλεγχος

Τίτλος ΠΜΣ: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Έτος Αποφοίτησης	Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	Κατανομή Βαθμών (αριθμός φοιτητών και % επί του συνόλου των αποφοιτησάντων)								Μέσος όρος Βαθμολογίας (στο σύνολο των αποφοίτων)
		5.0-5.9		6.0-6.9		7.0-8.4		8.5-10.0		
		Αριθμός	Ποσοστό%	Αριθμός	Ποσοστό%	Αριθμός	Ποσοστό%	Αριθμός	Ποσοστό%	
2007-2008	17	0	0,00	5	29,41	12	70,59	0	0,00	7,17
2008-2009	27	1	3,70	3	11,11	19	70,37	4	14,81	7,59
2009-2010	17	1	5,88	5	29,41	10	58,82	1	5,88	7,15
2010-2011	24	0	0,00	4	16,67	19	79,17	1	4,17	7,53
2011-2012	22	1	4,55	14	63,64	7	31,82	0	0,00	6,83
Σύνολο	107	3	2,80	31	28,97	67	62,62	6	5,61	7,29

ΟΚ

ΟΚ

ΟΚ

ΟΚ

ΟΚ

ΟΚ

Επεξηγήσεις:

Σημειώστε σε κάθε στήλη τον αριθμό των φοιτητών που έλαβαν την αντίστοιχη βαθμολογία και το ποσοστό που αυτοί εκπροσωπούν επί του συνολικού αριθμού των αποφοιτησάντων το συγκεκριμένο έτος [π.χ. 6 (=5%)].

Προσοχή! Το άθροισμα κάθε έτους πρέπει να συμφωνεί με το άθροισμα των αποφοιτησάντων που δώσατε για το αντίστοιχο έτος στον Πίνακα 4.

Πίνακας 15. Αριθμός Επιστημονικών δημοσιεύσεων των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος

	A	B	Γ	Δ	Ε	ΣΤ	Z	H	Θ	I
2007		19	1	4	2	3		5	8	6
2008	2	21	1	6	1	5		8	4	7
2009	2	16		7		3		7	5	1
2010	4	7	3	4		2		10	6	
2011	1	14		11		6		12	4	7
Σύνολο	9	77	5	32	3	19	0	42	27	21

Επεξηγήσεις:

- A = Βιβλία/μονογραφίες
 B = Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές
 Γ = Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές
 Δ = Εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων με κριτές
 Ε = Εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές
 ΣΤ = Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους
 Z = Συλλογικοί τόμοι στους οποίους επιστημονικός εκδότης είναι μέλος Δ.Ε.Π. του Τμήματος
 H = Άλλες εργασίες
 Θ = Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια (με κριτές) που δεν εκδίδουν πρακτικά
 I = Βιβλιοκρισίες που συντάχθηκαν από μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος

Πίνακας 16. Αναγνώριση του ερευνητικού έργου του Τμήματος

	A	B	Γ	Δ	Ε	ΣΤ	Z
2007	114	1	1	10	1	1	
2008	126	3	3	4	3	3	
2009	135	2		4	3	2	
2010	118	3	12	3	3	9	
2011	420			5	3	2	
Σύνολο	913	9	16	26	13	17	0

Επεξηγήσεις:

Α = Ετεροαναφορές

Β = Αναφορές του ειδικού/επιστημονικού τύπου

Γ = Βιβλιοκρισίες τρίτων για δημοσιεύσεις μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος

Δ = Συμμετοχές σε επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων

Ε = Συμμετοχές σε συντακτικές επιτροπές επιστημονικών περιοδικών

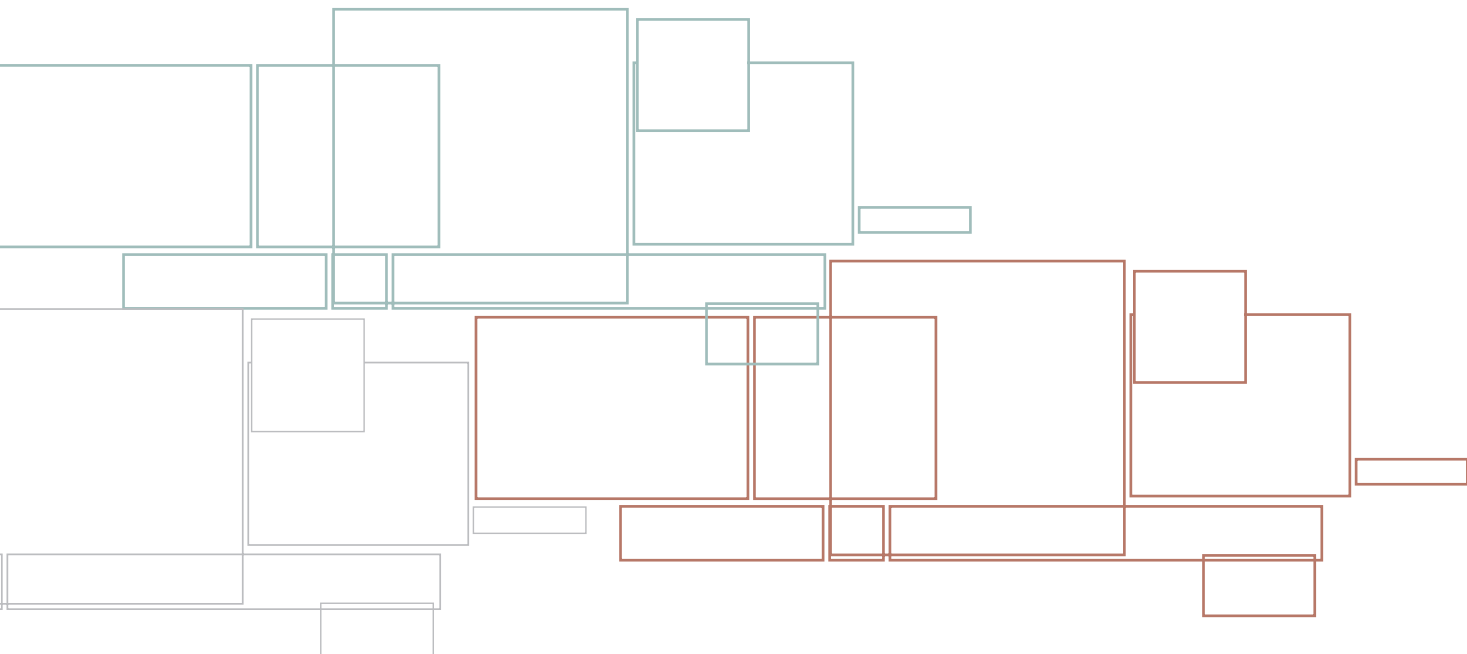
ΣΤ = Προσκλήσεις για διαλέξεις

Ζ = Διπλώματα ευρεσιτεχνίας

Πίνακας 17. Διεθνής Ερευνητική/Ακαδημαϊκή Παρουσία Τμήματος

		2011	2010	2009	2008	2007	2006	Σύνολο
Αριθμός συμμετοχών σε διεθνή ανταγωνιστικά ερευνητικά προγράμματα	Ως συντονιστές	3	1	1	1			3
	Ως συνεργάτες (partners)	4	1	2	6	6	4	4
Αριθμός μελών ΔΕΠ με χρηματοδότηση από διεθνείς φορείς ή διεθνή προγράμματα έρευνας		3	1	1	2	2	2	4
Αριθμός μελών ΔΕΠ με διοικητικές θέσεις σε διεθνείς ακαδημαϊκούς/ερευνητικούς οργανισμούς ή επιστημονικές εταιρείες		2	2	2	2	2	1	6

Σημείωση: Τα σκιασμένα πεδία δεν συμπληρώνονται

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥΠΟΛΗ, ΡΙΟ, 26504
ΤΗΛ: 2610 969986/ FAX: 2610 997622